

Planul de Restabilire a Mijloacelor de Trai

Proiectul Eolian Vifor de 460.8.4 MW,
județul Buzău, Romania

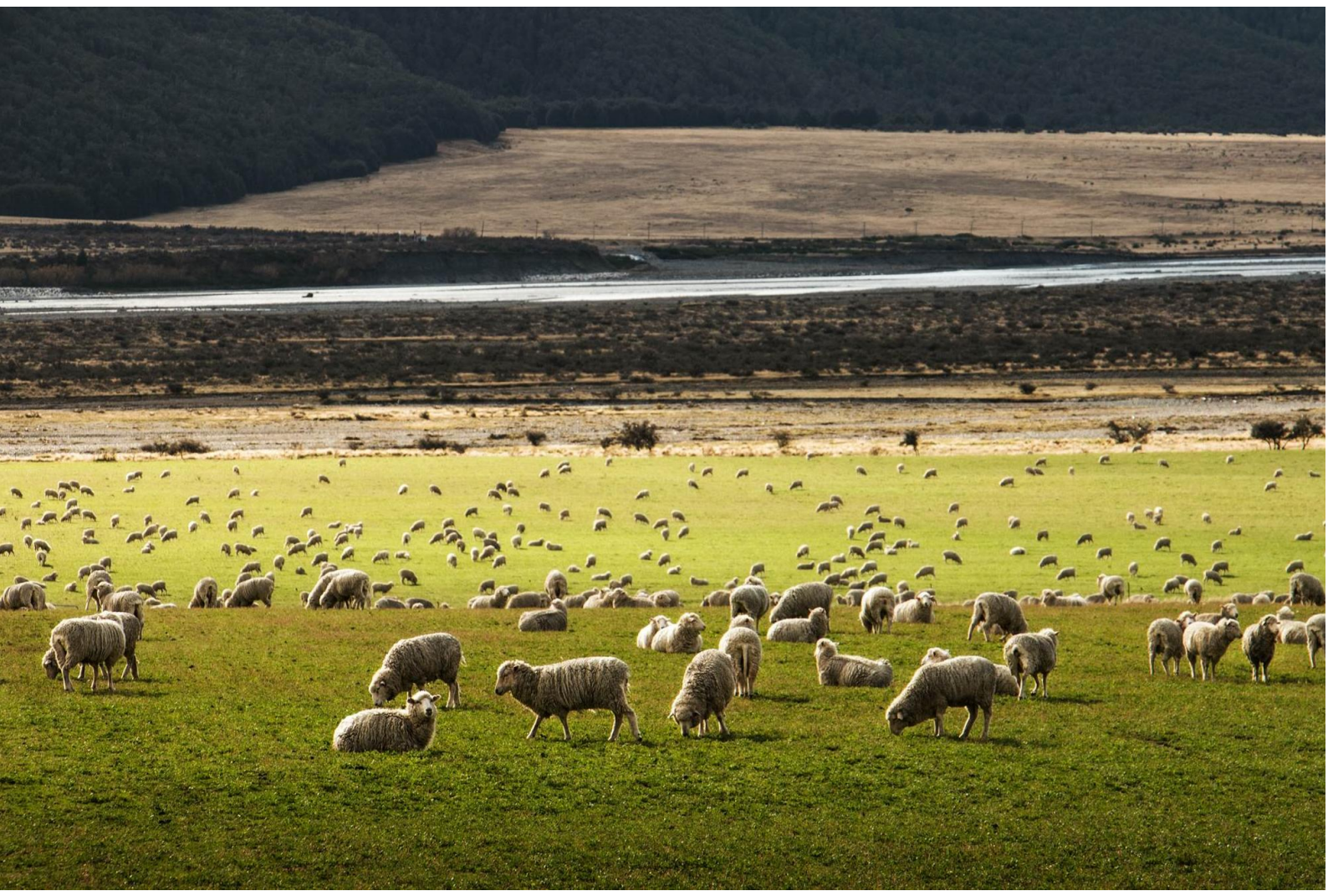
PREGĂTIT PENTRU

First Look Solutions S.A.

DATA

20.05.2025

DETALIILE DOCUMENTULUI

TITLUL DOCUMENTULUI	Planul de Restabilire a Mijloacelor de Trai
SUBTITLUL DOCUMENTULUI	Proiectul Eolian Vifor de 460.8.4 MW, județul Buzău, Romania
Data	20.05.2025
Autor	ERM
Numele clientului	First Look Solutions S.A.

CONȚINUT

REZUMAT

1.	INTRODUCERE	17
1.1	LOCAȚIA PROIECTULUI	18
1.2	ZONA DE INFLUENȚĂ	18
1.3	PĂRȚI ÎN PROIECT	19
1.4	ISTORIC	19
1.5	OBIECTIVELE	20
1.6	DOMENIUL DE APLICARE	21
1.7	PREZENTARE GENERALĂ A DOCUMENTULUI	21
2.	DESCRIEREA PROIECTULUI	23
2.1	PREZENTARE GENERALĂ A PROIECTULUI	23
2.2	COMPONENTELE PROIECTULUI	24
2.2.1	Prezentare generală a componentelor	24
2.2.2	Componente permanente ale proiectului	28
2.3	FACILITĂȚI ASOCIATE	34
2.4	ALTERNATIVE DE PROIECT	34
	Aspectul proiectului	34
	Alternative tehnologice	35
	Rute de transport	35
2.4.1	Alternativa "fară proiect"	37
2.5	STAREA PROIECTULUI	37
2.5.1	Fazele proiectului	37
2.5.2	Starea actuală	40
2.6	REZUMATUL IMPACTULUI PROIECTULUI	43
3.	METODOLOGIE	44
3.1	DEFINIȚII CHEIE	44
3.2	COLECTAREA DATELOR SECUNDARE	45
3.3	COLECTAREA DATELOR PRIMARE	46
3.3.1	chestionare de anchetă socio-economică	47
3.3.2	Discuții de grup	49
3.3.3	Interviuri cu informatorii cheie	49
3.3.4	Discuții la primărie	50
3.3.5	Prezentarea și observațiile site-ului	50
3.3.6	Alte materiale	51
3.3.7	Teren	52
3.3.8	Persoane	52
3.3.9	Active	53
3.4	IPOTEZE ȘI LIMITĂRI	53
4.	CADRUL LEGAL	55
4.1	CADRUL NAȚIONAL	55
4.2	CADRUL INSTITUȚIONAL	60
4.3	CERINȚE INTERNAȚIONALE	61
4.4	ANALIZA DECALAJULUI: LEGEA ROMÂNĂ ȘI CERINȚELE CREDITORULUI	67
5.	CONTEXT SOCIO-ECONOMIC	77

5.1	DEMOGRAFICE	77
5.2	UTILIZAREA ȘI PROPRIETATEA TERENURILOR	85
5.2.1	Proprietatea funciară	85
5.2.2	Contracte de închiriere a terenurilor	86
5.2.3	Utilizarea terenurilor	87
5.3	MIJLOACE DE TRAI	90
	Agricultură	90
	Producția agricolă	92
	Creșterea animalelor	93
	Alte mijloace de trai	94
5.4	ECONOMIE ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ	94
5.5	INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE	98
5.6	EDUCAȚIE	99
5.7	INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE	101
5.8	GRUPURI VULNERABILE	102
6.	REZULTATELE SONDAJULUI SOCIO-ECONOMIC	105
6.1	DISCUȚII DE GRUP ȘI INTERVIURI CU INFORMATORI CHEIE	105
6.2	LIMITĂRI ALE SONDAJULUI	106
6.3	PREZENȚA LA STUDIU ȘI COMPLETAREA CHESTIONARULUI	107
6.4	PROFIL DEMOGRAFIC	108
6.5	EDUCAȚIE	109
6.6	UTILIZAREA ȘI PROPRIETATEA TERENURILOR	110
6.7	MIJLOACE DE TRAI	111
6.7.1	Agricultură și zootehnie	111
6.7.2	Subvenții	112
6.8	VENIT	113
6.9	VULNERABILITATE	115
6.10	IMPACTUL ANTICIPAT ASUPRA BENEFICIARILOR SUBVENȚIILOR	117
6.11	CONCLUZIILE	121
7.	IMPACTUL PROIECTULUI ASUPRA TERENURILOR ȘI MIJLOACELOR DE TRAI	122
7.1	IMPACTUL ASUPRA PĂȘUNILOR (TEREN PUBLIC ÎNCHIRIAT)	124
7.1.1	Impacturi temporare	124
7.1.2	Impact permanent	124
	Persoane afectate în funcție de componentă și tip de impact	126
	Impactul asupra plăților de subvenții	127
7.2	IMPACTUL ASUPRA TERENURILOR AGRICOLE (TERENURI PRIVATE)	128
7.2.1	Impacturi temporare	128
7.2.2	Impact permanent	128
7.3	IMPACTUL ASUPRA ACTIVELORE	129
7.4	IMPACTUL ASUPRA MIJLOACELOR DE TRAI ȘI A STANDARDELOR DE VIAȚĂ	131
8.	ELIGIBILITATE ȘI DREPTURI	133
8.1	ELIGIBILITATE	133
9.	RESTAURAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA MIJLOACELOR DE TRAI	141
9.1	PRINCIPII CHEIE	141
9.2	REZULTATELE SONDAJULUI PRIVIND MĂSURILE LRP	142
9.3	ABORDAREA DE RESTAURARE A MIJLOACELOR DE TRAI	145
9.4	MĂSURI DE RESTABILIRE ȘI ÎMBUNĂTĂȚIRE A MIJLOACELOR DE TRAI	146

9.4.1	Măsuri pentru pierderea pășunilor	147
9.4.2	Măsuri de pierdere a terenurilor agricole și a culturilor	148
9.4.3	Măsuri de atenuare și compensare a impactului subvențiilor	149
9.4.4	Măsuri de atenuare a impactului asupra activelor	154
9.4.5	Programul de dezvoltare comunitară	154
9.5	CONSIDERAȚII DE GEN	155
9.6	MĂSURI DE SPRIJIN PENTRU A ADRESA VULNERABILITATEA	156
10.	IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE	159
10.1	REZUMATUL ACTIVITĂȚILOR DE IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE ÎN TIMPUL ESIA	159
10.2	ACTIVITĂȚI DE IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE PENTRU DEZVOLTAREA LRP	162
10.3	IMPLICAREA ȘI CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE	166
10.4	ANGAJAMENTE	168
10.5	PUBLICAREA LRP	169
11.	MANAGEMENTUL RECLAMAȚIILOR	170
11.1	PROCEDURA DE RECLAMAȚIE	170
11.2	MECANISMUL DE RECLAMAȚII ALE PROIECTULUI	171
11.3	STAREA ACTUALĂ A RECLAMAȚIILOR	174
11.4	CANALE DE COMUNICARE A PLÂNGERILOR	175
12.	IMPLEMENTAREA LRP	176
12.1	NEGOCIEREA PACHETELOR DE COMPENSARE	176
12.1.1	Finalizarea LRP și angajamentele comunitare mai largi privind drepturile	176
12.1.2	Angajamente și negocieri la nivel de gospodărie	176
12.1.3	Semnare	176
12.1.4	Considerații privind vulnerabilitatea	177
12.2	LIVRAREA DREPTURILOR	177
12.3	PAȘII PENTRU IMPLEMENTAREA LRP	178
12.4	PROCESUL DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI LRP	181
12.5	ABORDĂRI DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI LRP	181
12.6	CALENDAR	182
13.	ARANJAMENTE PRIVIND RESURSELE	186
13.1	ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI	186
13.2	BUGET	191
14.	MONITORIZARE, RAPORTARE ȘI EVALUARE	194
14.1	MONITORIZARE INTERNĂ	194
14.1.1	Indicatori de monitorizare	194
14.1.2	Monitorizarea vulnerabilității	198
14.2	MONITORIZARE EXTERNĂ	198
14.3	AUDIT DE FINALIZARE LRP	199
ANEXA A	CHESTIONAR SONDAJ GOSPODĂRIE	
ANEXA B	CHESTIONAR FOCUS GRUP	
ANEXA C	PLIANT LRP	
ANEXA D	ÎNTREBĂRI SUPORT PENTRU INTERVIURI CU PERSOANELE CHEIE	
ANEXA E	PREZENTARE PROIECT PENTRU ÎNTÂLNIRI	
ANEXA F	BLOCURI APIA MAPATE	

ANEXA G	TERENURI PRIVATE MAPATE
ANEXA H	PROCEDURA DE COMPENSARE PENTRU DAUNE ACCIDENTALE

LIST OF TABLES

TABEL 2-1	PREZENTARE GENERALĂ A COMPONENTELOR PROIECTULUI	25
TABEL 2-2	REZUMATUL AMPRENTEI PROIECTULUI* (HA)	27
TABELUL 2-3	DRUMURI DE ACCES NOI ȘI MODERNIZATE	32
TABELUL 3-1	DEFINIȚII CHEIE	44
TABELUL 4-1	LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ	56
TABELUL 4-2	PREZENTARE GENERALĂ A CERINȚELOR BERD/IFC PENTRU ACHIZIȚIA ȘI RELOCAREA TERENURILOR	62
TABELUL 4-3	COMPARAȚIE ÎNTRE LEGILE ROMÂNEȘTI ȘI IFC PS 5	68
TABEL 5-1	CIFRELE POPULAȚIEI ÎN AOI SOCIAL (2011, 2023)	77
TABEL 5-2	GEN, ETNIE ȘI RELIGIE ÎN AOI SOCIALĂ A PROIECTULUI VIFOR (2011)	80
TABEL 5-3	DISTRIBUȚIA DEMOGRAFICĂ ÎN FUNCȚIE DE VÂRSTĂ ÎN AOI SOCIALĂ ȘI LA NIVEL NAȚIONAL, 2023	81
TABEL 5-4	VENITUL MEDIU LUNAR TOTAL PE GOSPODĂRIE, PE CATEGORII DE VENITURI ÎN MEDIUL RURAL DIN ROMÂNIA, 2022	82
TABEL 5-5	CHELTUIELI MONETARE ȘI DE CONSUM LUNARE ÎN ZONELE RURALE DIN ROMÂNIA, 2022	83
TABEL 5-6	PROPRIETATEA PRIVATĂ ASUPRA TERENURILOR ÎN CADRUL AOI SOCIAL DIRECT AL PROIECTULUI	85
TABEL 5-7	PROPRIETATE PRIVATĂ ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE UTILIZARE A TERENULUI, AOI SOCIALĂ	85
TABEL 5-8	ALOCAREA DESTINAȚIEI TERENURILOR ÎN FUNCȚIE DE TIP ÎN ZONA PROIECTULUI	88
TABEL 5-9	PRODUCȚIA AGRICOLĂ LA NIVEL NAȚIONAL	91
TABEL 5-10	PRINCIPALELE CULTURI	92
TABEL 5-11	NUMĂR ESTIMAT DE ANIMALE ÎN FIECARE COMUNĂ	93
TABEL 5-12	ANGAJAȚI ÎN 2021 ÎN JUDEȚUL BUZĂU PE GEN ȘI SECTOR DE ECONOMIE (2021)	94
TABEL 5-13	NUMĂR DE ANGAJAȚI ȘI ȘOMERI PER UAT (2021- 2022)	97
TABEL 5-14	NUMĂR MEDIU DE ȘOMERI PER UAT (2024)	97
TABEL 5-15	PONDEREA ȘOMERILOR ÎNREGISTRAȚI LA SFÂRȘITUL LUNII ÎN TOTALUL RESURSELOR DE MUNCĂ, PER GEN ȘI UAT (2021)	98
TABEL 5-16	SOMAJUL ÎN FUNCȚIE DE GEN (2022)	98
TABEL 5-17	NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN ZONA DE INTERES SOCIALĂ DIRECTĂ, PE NIVELURI	99
TABEL 5-18	POPULAȚIA ÎNROLATĂ LA INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT PER UAT (2021 - 2022)	100
TABEL 5-19	NUMĂRUL DE ABSOLVENȚI PER UAT (2011 -2021)	101
TABEL 5-20	INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE ÎN ZONA SOCIALĂ DIRECTĂ	102
TABEL 5-21	GRUPURI VULNERABILE ÎN AOI	104
TABEL 6-1	REZUMATUL PERSOANELOR AFECTATE IDENTIFICATE ȘI DATELE DE RĂSPUNS LA CHESTIONAR	107
TABEL 7-1	COMPONENTELE PROIECTULUI ȘI IMPACTUL AFERENT	125
TABEL 7-2	PERSOANE AFECTATE DE PROIECT DUPĂ COMPONENTĂ ȘI TIP DE IMPACT	126
TABEL 7-3	ACTIVE MAPATE	129
TABEL 8-1	MATRICEA DREPTURILOR	134
TABEL 9-1	EXEMPLU DE REGISTRU PAH PENTRU TERENURI APIA	151
TABEL 10-1	PREZENTARE GENERALĂ A IMPLICĂRII ÎN FAZA DE DEFINIRE A DOMENIULUI DE APLICARE	161
TABEL 10-2	ECHIPA DE TEREN	163
TABEL 10-3	IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI ACTIVITĂȚILE DE SONDAJ PE TEREN	164

TABEL 12-1	ELEMENTE DE ACȚIUNE LRP	178
TABEL 12-2	PROGRAMUL PRELIMINAR DE IMPLEMENTARE	183
TABEL 13-1	PĂRȚILE INTERESATE CHEIE DIN ROMÂNIA ȘI ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE LOR ÎN PROIECTELE DE ACHIZIȚIE ȘI RELOCARE DE TERENURI	187
TABEL 13-2	ESTIMAREA BUGETULUI LRP	191
TABEL 14-1	INDICATORI DE MONITORIZARE	194

LIST OF FIGURES

FIGURA 1-1	LOCAȚIA ȘI PREZENTAREA GENERALĂ A PROIECTULUI	18
FIGURA 2-1	ASPECTUL PROIECTULUI	24
FIGURA 2-2	WTG TIPIC ȘI PLATFORME DE LUCRU ASOCIATE	28
FIGURA 2-3	STAȚIE ȘI 400 KV OHL CONEXIUNE LA REȚEAUA NAȚIONALĂ	29
FIGURA 2-4	PROIECT SISTEM DE TRANSPORT	30
FIGURA 2-5	RESTRICȚII DE ACCES ȘI UTILIZARE OHL APLICABILE	31
FIGURA 2-6	STAȚIE DE DOZARE A BETONULUI	33
FIGURA 2-7	MODIFICĂRI ÎN ASPECTUL PROIECTULUI (2023)	35
FIGURA 2-8	PREZENTARE GENERALĂ A FAZEI I A PROIECTULUI	38
FIGURA 2-9	ASPECTUL PROIECTULUI (DETALIU) FAZA I	39
FIGURA 2-10	FAZA II A PROIECTULUI	40
FIGURA 2-11	CEREMONIA DE DESCHIDERE ȘI STADIUL ACTUAL AL PROIECTULUI LA COMUNA LUCIU	41
FIGURA 3-1	DOCUMENTAȚIA PRIVIND IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE	46
FIGURA 3-2	DOCUMENTAȚIA FOTO A SITE-ULUI PROIECTULUI	51
FIGURA 5-1	TENDINȚA DEMOGRAFICĂ A ZONEI DE ATAC DIRECTE A PROIECTULUI, PER COMUNĂ ÎN 2021	79
FIGURA 5-2	RATA DE UTILIZARE A TERENURILOR, PE TIP ȘI UAT	87
FIGURA 5-3	NUMĂR MEDIU DE ANGAJAȚI PER UAT (2021)	96
FIGURA 6-1	PROCENTUL DE PARTICIPARE LA VOT ÎN FUNCȚIE DE COMUNĂ	108
FIGURA 6-2	STRUCTURA DEMOGRAFICĂ PE GRUPĂ DE VÂRSTĂ ȘI SEX	109
FIGURA 6-3	NIVELUL DE EDUCAȚIE AL PERSOANELOR CHESTIONATE	110
FIGURA 6-4	TERMENII DURATEI CONTRACTULUI DE ÎNCHIRIERE, AȘA CUM AU FOST DECLARAȚII DE RESPONDENȚII CHESTIONAȚI	111
FIGURA 6-5	ACTIVITATEA ECONOMICĂ PRIMARĂ A PERSOANELOR CHESTIONATE	112
FIGURA 6-6	VENITUL MEDIU ANUAL PE GOSPODĂRIE AL PERSOANELOR CHESTIONATE	114
FIGURA 6-7	PROPORȚIA VENITURILOR PROVENITE DIN CREȘTEREA ANIMALELOR ÎN RÂNDUL PERSOANELOR CHESTIONATE	115
FIGURA 6-8	PRINCIPALELE PROVOCĂRI DIN AOI, ASTFEL CUM AU FOST RAPORTATE DE RESPONDENȚI	116
FIGURA 6-9	IMPACTUL ANTICIPAT AL RESPONDENȚILOR	120
FIGURA 7-1	PREZENTARE GENERALĂ BLOCURI APIA AFECTATE	123
FIGURA 7-2	AȘEZAREA TEMPORARĂ A OILOR	131
FIGURA 9-1	STRATEGII PROPUSE PENTRU RESTABILIREA MIJLOACELOR DE TRAI	143
FIGURA 9-2	IERARHIA DE RESTAURARE A MIJLOACELOR DE TRAI	145
FIGURA 10-1	INFORMAȚII DORITE DE PARTICIPANȚII LA SONDAJ PENTRU COMUNICAREA VIITOARE	167
FIGURA 10-2	METODE PREFERATE DE COMUNICARE PENTRU DISEMINAREA INFORMAȚIILOR	168
FIGURA 11-1	PAȘII PROCEDURII DE RECLAMAȚIE	174
FIGURA 12-1	PRINCIPALELE ETAPE ALE IMPLEMENTĂRII ȘI MANAGEMENTULUI PROIECTULUI	181

ACRONIME ȘI ABREVIERI

Acronim	Descriere
AoI	Aria de Influență
APIA	Agencția pentru Plați în Agricultură
ANCPPI	Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANPM	Agencia Națională pentru Protecția Mediului
ANRP	Agencia Națională pentru Restituirea Proprietăților
ASF	Alocație pentru Susținerea Familiei
UAT	Unitate administrativ-teritorială
CLO	Ofițer pentru legătura cu comunitatea
E&S	Mediu și Social
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
EP	Principiile Equator
EPC	Engineering-Procurement-Construction
ESDD	Environmental and Social Due Diligence
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment
EUR	Euro
ERM	Environmental Resources Management
EU	Uniunea Europeană
FDG	Discuție de grup
FLS	First Look Solutions
GBVH	Violență bazată pe gen
GRM	Mecanismul de soluționare a reclamațiilor
IFC	International Finance Corporation
ILO	International Labor Organization
KII	Interviu cu persoană-cheie
KPIs	Indicatori cheie de performanță
LRF	Cadrul pentru Restabilirea Mijloacelor de Trai
LRP	Planul pentru Restabilirea Mijloacelor de Trai
MADR	Ministerul Agriculturii și al Dezvoltării Rurale
MW	Megawatt
MRE	Monitorizare, Raportare, Evaluare
M&E	Monitorizare și Evaluare
NTS	Sumar non-tehnic
OHL	Linie electrică aeriană
PAH	Gospodărie afectată de Proiect

Acronim	Descriere
PAP	Persoană Afectată de Proiect
PR	Cerință de performanță
PS	Standard de performanță
RON	Leu
SEA	Exploatare si Abuz sexual
SEN	Societatea Energetică Electrica SA (National Grid Company)
SEP	Stakeholder Engagement Plan
UCL	Cable Connection Line
UK	Marea Britanie
VMG	Venit Minim Garantat
WF	Wind Farm
WHO	World Health Organization
WTG	Turbină Eoliană

REZUMAT

INTRODUCERE

Acest document servește drept Planul de Restabilire a Mijloacelor de Trai (LRP) pentru Proiectul Parcului Eolian Vifor de 460,8 MW (denumit în continuare "Proiectul"), situat în județul Buzău, sud-estul României și construit de First Look Solutions (FLS). LRP prezintă procesul de abordare a impactului socio-economic al Proiectului asupra persoanelor și comunităților a căror utilizare a terenurilor și mijloacele de trai pot fi afectate de Proiect. Obiectivul său principal este de a se asigura că cei afectați de achiziția de terenuri sau de restricțiile privind utilizarea terenurilor primesc compensații echitabile, acces la mijloace de trai alternative și sprijin pentru a-și restabili sau îmbunătăți condițiile economice.

Documentul se bazează pe sondaje socio-economice, implicarea directă a părților interesate și o analiză a modelelor de utilizare a terenurilor pentru a evalua cu exactitate impactul pe care Proiectul îl poate avea asupra persoanelor afectate. Acesta oferă criterii clare de eligibilitate pentru cei care au dreptul la despăgubiri și sprijin pentru restabilirea mijloacelor de trai, detaliind în același timp măsurile de atenuare necesare pentru a minimiza efectele negative.

Dincolo de compensare și restabilire a mijloacelor de trai, LRP încorporează un mecanism de gestionare a plângerilor pentru a se asigura că preocupările sunt abordate într-o manieră transparentă și structurată. În plus, sunt incluse procese de monitorizare și evaluare pentru a evalua eficacitatea intervențiilor propuse în timp, permițând ajustări dacă este necesar.

LRP se aliniază cu cele mai bune practici internaționale și cerințe de reglementare, asigurându-se că Proiectul este implementat într-o manieră responsabilă din punct de vedere social. Prin prioritizarea nevoilor persoanelor afectate și promovarea redresării economice durabile, planul își propune să atenueze perturbările, contribuind în același timp la reziliența comunității pe termen lung.

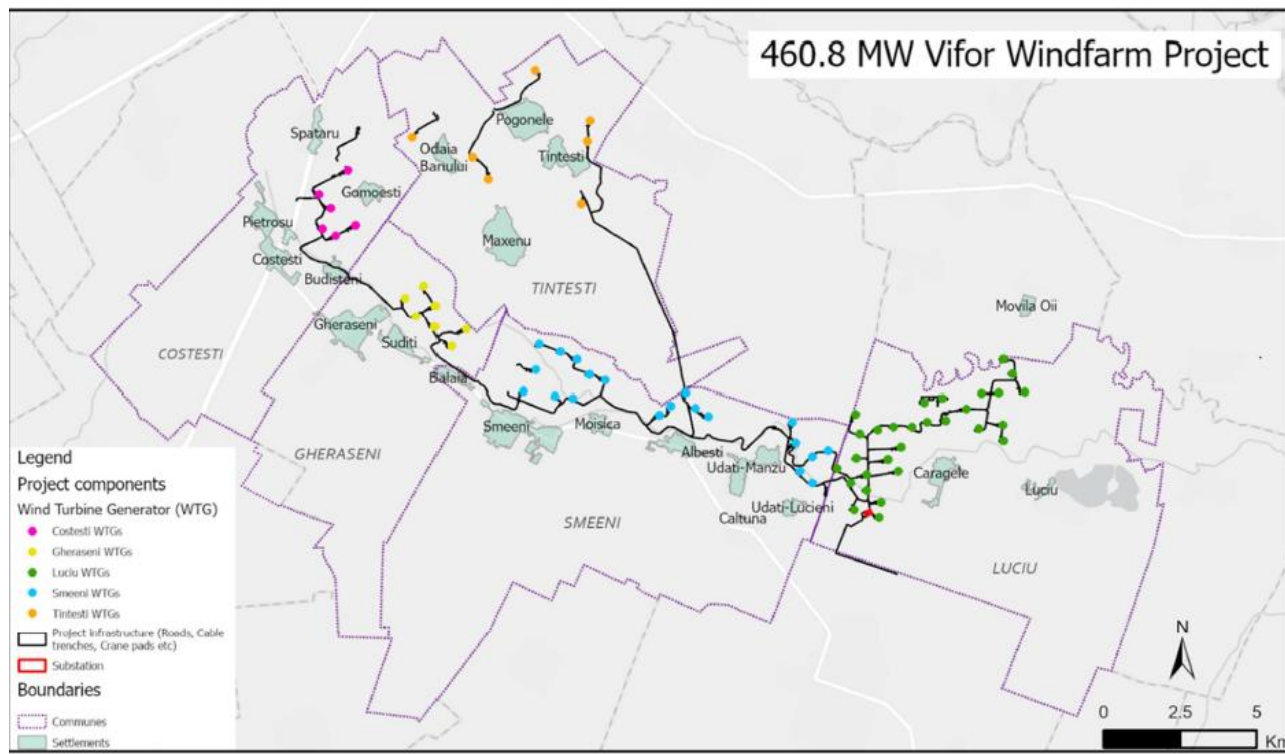
DESCRIEREA PROIECTULUI

Proiectul este implementat în județul Buzău, la sud-est de municipiul Buzău, pe raza administrativă a comunelor Costești, Gherăseni, Smeeni, Luciu și Țintești și este situat în principal în pajiștile râului Călmățui, suprapunându-se parțial cu siturile Natura 2000 ROSCI0259 Valea Călmățuiului și ROSPA0145 Valea Călmățuiului. Proiectul cuprinde și unele terenuri deținute de Consiliile Locale Pogoanele și Cilibia pe teritoriul administrative al comunei Luciu.

Proiectul cuprinde cinci subproiecte, care au urmat separat procedurile naționale de urbanism și autorizare de mediu și cuprinde 72 de turbine eoliene (WTG) de tip 6,4 MW EnVentus Vestas V162, rezultând într-o capacitate totală de 460,8 MW.

Toate WTG-urile vor fi conectate prin cabluri subterane la o singură stație de transformare situată în comuna Luciu, iar de acolo printr-o linie electrică aeriană lungă de 1,2 km până la rețeaua națională. Parcul eolian va fi deservit de o rețea de drumuri agricole existente și de drumuri de acces nou construite, de-a lungul cărora vor fi instalate cablurile subterane și care vor include ca artera principală a drumului un coridor de construcție est-vest. Impactul montării cablurilor subterane va fi de natură temporară.

Construcția a început la jumătatea lunii iulie 2024 pentru subproiectul Luciu (Faza I). Restul subproiectelor vor fi construite ulterior și fac parte din faza a II-a a proiectului. Perioada totală de construcție va dura până la trei ani și va fi finalizată în etape. Perioada estimată de funcționare a proiectului este de până la 35 de ani.

METODOLOGIE

Metodologia a combinat colectarea de date secundare și primare pentru a evalua impactul socio-economic al proiectului. Datele secundare au inclus rapoarte, date statistice și înregistrări funciare. Datele primare au fost colectate prin sondaje socioeconomice, discuții de grup cu crescători de animale și interviuri cu informatori-cheie, reprezentanți ai autorităților locale.

Datele primare au fost colectate ca parte a vizitelor în teren efectuate în perioada 29 iulie - 02 august 2024 și pe 18, 19, 26 și 27 septembrie 2024.

CADRUL LEGAL

Documentul detaliază legile naționale pertinente și standardele internaționale privind restabilirea și compensarea mijloacelor de trai. Abordarea proiectului se aliniază cu cele mai bune practici internaționale prin adresarea lacunelor legislative și implementarea unor standarde mai ridicate acolo unde este necesar. Prin integrarea restabilirii mijloacelor de trai, implicarea timpurie și garanțiile sociale, proiectul asigură un tratament corect și echitabil al comunităților afectate, promovând în același timp dezvoltarea durabilă.

NIVEL SOCIO-ECONOMIC DE REFERINȚĂ

Studiul de referință socio-economică oferă o imagine de ansamblu asupra demografiei, utilizării terenurilor, mijloacelor de trai, economiei și serviciilor publice în aria de influență a proiectului. Acest proces de colectare a datelor a fost realizat folosind surse publice și documente oficiale

Înainte de vizita la fața locului, urmat de colectarea datelor la fața locului și aplicarea metodologiilor structurate.

Cele șase unități administrative din aria de influență (AoI) a proiectului variază ca mărime și populație. În 2023, Smeeni avea o populație de aproximativ 6.387 de locuitori. În opoziție, comuna Luciu avea o populație de aproximativ 2.607 locuitori. O tendință de scădere a populației este evidentă în interiorul comunelor, în concordanță cu evoluțiile demografice naționale și județene, cu excepția Costești și Pogoanele.

Având în vedere caracterul rural al tuturor unităților administrativ-teritoriale (UAT), principala activitate în zona Proiectului este agricultura, practică atât la nivel economic, cât și la nivel de subzistență. Cea mai mare parte a terenului este cultivat cu cereale (porumb, floarea-soarelui, grâu), cu suprafețe mai limitate dedicate cultivării legumelor (roșii, cartofi) și pepeni, din cauza suprafețelor limitate care beneficiază de irigare. Creșterea animalelor este, de asemenea, un mijloc de trai cheie în AoI, practicat economic și ca activitate de subzistență. Majoritatea fermierilor mari cultivă, de asemenea, terenuri arabile pentru a produce furajele necesare pentru creșterea animalelor.

Numărul total de angajați este mai mare în Costești și Smeeni, reflectând populația mai mare. Comuna Luciu are cel mai mare procent de șomeri (12%), în timp ce Costești are cea mai mică rată înregistrată. În ceea ce privește genul, comunele reflectă și contextul mai larg, șomajul înregistrat în rândul bărbaților fiind semnificativ mai mare decât șomajul în rândul femeilor.

REZULTATELE SONDAJULUI SOCIO-ECONOMIC

Sondajele socio-economice au fost realizate în perioada iulie-septembrie 2024, implicând două runde de interacțiuni în fiecare comună din zona de influență a proiectului. Procesul de colectare a datelor a inclus implicarea directă a persoanelor afectate, facilitată prin chestionare structurate și discuții pe teren. Abordarea a avut ca scop captarea informațiilor socio-economice esențiale, inclusiv compoziția demografică, nivelurile de educație, utilizarea și proprietatea asupra terenurilor, mijloacele de trai, sursele de venit și impactul potențial al proiectului.

Implicarea suplimentară a părților interesate cheie, cum ar fi autoritățile locale și asociațiile de crescători de animale, a oferit un context suplimentar și validarea rezultatelor sondajului. Un total de 67 de potențiale Persoane Afectate de Proiect (PAP) au fost identificate și invitate să participe la sondaje socioeconomice, dintre care 38 au participat la sesiunile de implicare a părților interesate și 32 au completat chestionarele socioeconomice. Aceasta reprezintă o rată de răspuns de 48%. Comunitatea analizată este predominant română și ortodoxă, membrii deținând contracte de închiriere pentru pășunat în zona proiectului prin acorduri oficiale cu primăriile. Distribuția pe vârste arată că majoritatea respondenților au vârste cuprinse între 45 și 64 de ani. Există mai puțini adulți tineri și nicio reprezentare în grupa de vârstă sub 25 de ani.

Dintre respondenți, 27 au indicat creșterea animalelor drept principala lor activitate economică, în timp ce ceilalți cinci au declarat că aceasta nu este principala lor sursă de venit. Patru respondenți s-au identificat ca fermieri și unul ca mecanic agricol.

Nivelurile veniturilor anuale variază, cel mai frecvent interval fiind 20.000-30.000 RON (echivalent 4.000-6.000 EUR) anual, iar un număr semnificativ de respondenți nu au fost siguri de veniturile lor.

O parte dintre respondenți au raportat vulnerabilități specifice, inclusiv vârsta înaintată (peste 60 de ani) observată de opt respondenți, bolile cronice menționate de un respondent și

dizabilitățile fizice raportate de un respondent. Aceste constatări sugerează prezența grupurilor vulnerabile în cadrul comunității, subliniind necesitatea unor măsuri de sprijin adaptate pentru a aborda provocările lor specifice și pentru a se asigura că acestea sunt luate în considerare în mod adecvat în planul de măsuri de compensare.

Preocuparea predominantă, identificată de 24 de participanți, este problema secetei și a deficitului de apă. Această provocare de mediu afectează grav condițiile de pășunat și productivitatea agricolă, ceea ce duce la creșterea riscurilor atât asupra creșterii animalelor, cât și asupra recoltelor.

Pe baza datelor sondajului, primele trei impacturi anticipate pentru crescătorii de animale sunt: (1) pierderea subvențiilor, (2) o scădere a veniturilor și (3) înrăutățirea condițiilor economice din cauza veniturilor reduse. Deși nivelurile de participare au variat, s-au depus toate eforturile posibile pentru a asigura incluziunea și claritatea răspunsurilor. Rezultatele sondajului servesc drept bază pentru înțelegerea impactului potențial al proiectului și dezvoltarea măsurilor de atenuare adecvate.

IMPACTUL PROIECTULUI ASUPRA TERENURILOR ȘI MIJLOACELOR DE TRAI

Nu vor apărea impacturi de expropriere sau relocare fizică ca urmare a Proiectului, toate impacturile fiind de natură economică.

Proiectul va avea un impact atât temporar, cât și permanent asupra pășunilor și terenurilor agricole. Impactul temporar include utilizarea terenului pentru platformele de montaj și organizările de șantier în timpul construcției, afectând aproximativ 61,2 hectare (2,03% din suprafața închiriată). Odată ce construcția este finalizată, aceste zone vor fi restaurate pentru pășunat.

Pierderea permanentă de terenuri va avea loc din cauza infrastructurii esențiale, cum ar fi substanția, fundațiile turbinelor eoliene, drumurile de acces și stâlpii electrice linie aeriene (OHTL). Aceasta reprezintă 1,84% din totalul pășunilor din cinci comune și 2,13% din terenurile publice închiriate pentru proiect. Pășunile rămase vor continua să fie folosite de fermierii locali, terenurile fiind utilizate prin programul APIA. Restricții cu privire la culoarul de funcționare al OHTL se vor aplica în timpul operării, în acord cu legislația românească aplicabilă și Legea Energiei.

La momentul finalizării acestui LRP, nu este necesară nicio achiziție suplimentară de teren pentru proiect. Cu toate acestea, dacă achiziția de terenuri va deveni necesară pe măsură ce proiectul avansează, aceasta va fi realizată în conformitate cu principiile și angajamentele acestui LRP, susținută de o anexa la acest LRP și în conformitate cu IFC PS5 și legile naționale relevante.

Proiectul va afecta 176 de persoane afectate de proiect (PAP) care se confruntă cu impacturi permanente și temporare. În timp ce majoritatea terenurilor afectate sunt pășuni, unele zone sunt folosite pentru agricultură, în principal cultivarea de floarea-soarelui. Impactul temporar al construcției OHTL și al lărgirii drumurilor este minim (1,6 hectare), iar fermierii afectați vor fi despăgubiți pentru daunele aduse culturilor. Impactul permanent asupra terenurilor agricole este limitat la 0,0605 hectare pentru stâlpii OHTL. Se aplică anumite restricții privind activitățile agricole în temeiul dreptului de trecere OHTL, în conformitate cu cerințele legale.

Crescătorii de oi care închiriază pășuni vor suferi unele pierderi de venituri și productivitate din cauza accesului restricționat la pășunat. Proiectul recunoaște vulnerabilitatea fermierilor cu venituri mici și va implementa măsuri LRP pentru a atenua impactul, inclusiv realocarea zonelor de pășunat și compensarea pierderilor temporare. Proiectul își menține angajamentul de a lucra

cu părțile interesate locale pentru a minimiza perturbările, a asigura compensații echitabile și a sprijini fermierii afectați prin strategii de gestionare durabilă a utilizării terenurilor.

ELIGIBILITATE ȘI DREPTURI

Evaluarea parcelelor afectate și sondajul socio-economic a identificat persoanele supuse dislocării economice, după cum urmează:

- Proprietari și utilizatori privați: Persoane care dețin sau folosesc terenuri agricole private afectate de proiect.
- Utilizatori de terenuri publice: Cei cu drepturi legale de utilizare (prin contracte de închiriere) asupra pășunilor publice sau a terenurilor agricole afectate de proiect, inclusiv Asociația Crescătorilor de Animale din Luciu
- Proprietarii de mijloace de trai: stâne pentru oi, garduri etc.

A fost elaborată o matrice inițială a drepturilor pentru a sublinia tipurile de compensații și asistență acordate în funcție de natura impactului și de eligibilitatea fiecărui grup afectat. Matricea va continua să fie actualizată și confirmată în timpul implementării LRP, informată de colaborarea cu PAP.

RESTAURAREA ȘI ÎMBUNĂȚIREA MIJLOACELOR DE TRAI

Măsurile propuse de restabilire a mijloacelor de trai au fost dezvoltate pe baza implicării părților interesate (iulie-octombrie 2024) și a feedback-ului comunității. Principalele provocări ale comunității în ceea ce privește mijloacele de trai includ seceta, lipsa sprijinului pentru creșterea animalelor, degradarea solului, productivitatea agricolă scăzută, instabilitatea financiară și accesul limitat la piață.

Măsurile cheie de restabilire a mijloacelor de trai sunt prezentate în acest LRP și includ, printre altele, plăți pentru terenuri, active și subvenții pierdute. Sprijinul este, de asemenea, oferit prin furnizarea de hrană pentru animale și/sau resurse de apă. Pentru a spori reziliența pe termen lung, programul include eforturi de consolidare a capacităților, cum ar fi cursuri gratuite de rezistență la secetă, management financiar, agricultură ecologică și agri-business. Dezvoltarea comunității este un obiectiv, cu oportunități de angajare în cadrul proiectului, acces la noi tehnologii și îmbunătățiri ale accesului la piață și facilități de depozitare.

Pentru cei afectați de pierderea pășunilor, proiectul va colabora cu comunele pentru a realoca blocurile APIA, pentru a oferi compensații pentru subvenții și pentru a oferi sprijin suplimentar, cum ar fi furaje și stații de apă. Sprijinul pentru terenuri agricole include compensații pentru daunele culturilor, împreună cu furnizarea de semințe, îngrășăminte și instruire pentru creșterea productivității, dacă este cazul. În cazurile de impact temporar asupra terenului, proiectul va reabilita terenul prin restaurarea solului, reconturarea, asistența pentru replantare și repararea infrastructurii. Pentru a proteja subvențiile, proiectul va sprijini alocarea parcelelor APIA în afara amprenteii proiectului pentru a preveni pierderile viitoare, pentru a menține un registru al utilizatorilor de terenuri afectați și pentru a se asigura că gospodăriile vulnerabile sunt prioritare pentru sprijin.

Drepturile propuse sunt orientative și urmează să fie confirmate pe baza unui angajament suplimentar cu PAP, drepturile finale urmând să fie reflectate într-o versiune actualizată a acestui LRP.

IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Întâlnirile de implicare a părților interesate și activitățile de sondaj au avut loc în lunile iulie și octombrie 2024 pentru dezvoltarea LRP. Feedback-ul părților interesate a fost colectat în timpul fiecărei sesiuni de implicare, iar discuțiile au evidențiat o serie de perspective asupra proiectului. Unii oficiali locali și-au exprimat o perspectivă pozitivă, subliniind că proiectul prezintă riscuri minime pentru mijloacele de trai, deoarece afectează doar o mică parte din teren. Cu toate acestea, au fost exprimate îngrijorări cu privire la lipsa terenurilor alternative de pășunat și la potențiala povară financiară a fermierilor din cauza sancțiunilor pentru terenurile potențial declarate agricole în ciuda construcției în curs. Fermierii și reprezentanții asociațiilor și-au exprimat îngrijorarea cu privire la schemele de compensare, menționând că o abordare universală nu ar fi fezabilă, deoarece diferiți fermieri ar avea nevoie de soluții personalizate.

Prin încorporarea diverselor puncte de vedere, programul poate dezvolta strategii mai cuprinzătoare și mai adecvate din punct de vedere cultural, ducând în cele din urmă la rezultate mai de succes și mai durabile. Activitățile de implicare a părților interesate au fost, de asemenea, desfășurate ca parte a evaluării sociale și de mediu (ESIA). În sprijinul procesului ESIA și în conformitate cu standardele internaționale aplicabile, părțile interesate cheie au fost consultate în timpul procesului de stabilire a domeniului de aplicare pentru ESIA, în noiembrie 2022, și în timpul colectării datelor de referință socioeconomice pentru ESIA, martie-aprilie 2023.

MANAGEMENTUL PLÂNGERILOR

Un rezumat al mecanismului de reclamații al proiectului dezvoltat ca parte a proiectului ESIA este furnizat în acest document și include detaliile ofițerului de legătură cu comunitatea.

PUNEREA ÎN APLICARE A LRP

Punerea în aplicare a LRP implică mai multe etape cheie. Procesul începe cu dezvoltarea LRP către comunitățile afectate, subliniind opțiunile de compensare disponibile, cum ar fi plățile monetare sau sprijinul pentru activitățile de restabilire a mijloacelor de trai. Feedback-ul este colectat de la comunitate pentru a se asigura că măsurile propuse se aliniază cu nevoile și așteptările persoanelor afectate de proiect.

Odată ce feedback-ul este încorporat, vor fi dezvoltate acorduri individuale la nivel de gospodărie/PAP cu pachete de compensare personalizate în funcție de circumstanțele specifice ale fiecărei gospodării. Acest lucru va asigura că despăgubirea este echitabilă și relevantă pentru impactul unic asupra fiecărei gospodării. După acord, un pachet formal de compensații va fi semnat atât de persoanele afectate, cât și de proiect, asigurând transparența și validarea legală.

Considerentele privind vulnerabilitatea sunt, de asemenea, un aspect important al procesului, cu sprijin suplimentar oferit grupurilor vulnerabile pentru a se asigura că nu se grăbesc și își înțeleg pe deplin drepturile. Adaptări speciale, cum ar fi vizite la domiciliu sau transport, pot fi făcute pentru a asigura accesibilitatea și incluziunea.

După aprobare, proiectul va livra drepturile convenite, inclusiv plăți monetare, sprijin în natură și participare la programe de formare. Un sistem robust de documentare va urmări livrarea drepturilor, asigurând responsabilitatea și transparența. Fiecare tranzacție va fi recunoscută oficial și toate înregistrările vor fi păstrate în siguranță în scopuri de audit.

Un plan de acțiune de implementare care detaliază elementele de acțiune, părțile responsabile și termenele pentru implementarea LRP a fost elaborat și este inclus în acest capitol, precum și un program de implementare a LRP.

ARANJAMENTE PRIVIND RESURSELE

Acest capitol oferă o imagine de ansamblu a rolurilor și responsabilităților cheie pentru implementarea LRP. Principalele părți interesate includ administrațiile publice locale, autoritățile comunale, APIA (Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură), dezvoltatorul proiectului, echipa de implementare a LRP, consultanți externi și persoanele afectate. Responsabilitățile variază de la emiterea autorizațiilor, organizarea consultărilor publice și gestionarea alocărilor de terenuri, până la proiectarea și implementarea măsurilor de restaurare a mijloacelor de trai, gestionarea plângerilor și efectuarea evaluărilor. Monitorizarea externă de către auditorul LRP asigură conformitatea și urmărește îndeplinirea cu succes a angajamentelor. În plus, se furnizează o estimare preliminară a bugetului pe baza factorilor cunoscuți în prezent în scopul calculării bugetului. Acest buget trebuie adaptat pe măsură ce punerea în aplicare a LRP progresează.

MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare (MRE) pentru restabilirea mijloacelor de trai asigură că activitățile și rezultatele în curs sunt evaluate sistematic la intervale regulate, oferind actualizări în timp util cu privire la livrarea compensațiilor și activitățile de restabilire a mijloacelor de subsistență. Acest proces ajută la evaluarea obținerii rezultatelor cheie, la identificarea zonelor de îmbunătățire și la propunerea de acțiuni corective. Atât monitorizarea internă, cât și cea externă sunt efectuate pentru a asigura o punere în aplicare eficientă și transparentă. Monitorizarea internă se concentrează pe evaluarea progresului restabilirii mijloacelor de trai, identificarea întârzierilor și evaluarea costurilor, în timp ce monitorizarea externă oferă evaluări independente ale conformității și eficacității.

Un set de indicatori este utilizat pentru a măsura progresul LRP, care include cheltuielile financiare, implicarea personalului, ratele de participare și impactul asupra gospodăriilor afectate. Acești indicatori vor fi urmăriți trimestrial și anual pentru a se asigura că obiectivele sunt îndeplinite și că se fac ajustări după cum este necesar. Monitorizarea vulnerabilității este o parte esențială a procesului, asigurându-se că persoanele vulnerabile primesc sprijin specific. Aceasta include monitorizarea subvențiilor și urmărirea participării gospodăriilor vulnerabile la activitățile de restabilire a mijloacelor de trai.

Monitorizarea externă, inclusiv auditurile anuale și un audit de finalizare, este esențială pentru evaluarea eficacității generale a procesului de restabilire a mijloacelor de subsistență și pentru asigurarea respectării angajamentelor proiectului. Auditul de finalizare, efectuat la unul până la trei ani după construcția proiectului, va verifica dacă măsurile LRP au restabilit sau îmbunătățit cu succes mijloacele de trai, au abordat nemulțumirile și au îndeplinit standardele aplicabile. Auditul de finalizare va ajuta la determinarea faptului că măsurile de compensare și restaurare ale proiectului au fost îndeplinite integral și dacă mijloacele de trai au fost restabilite la nivelurile de dinainte de proiect.

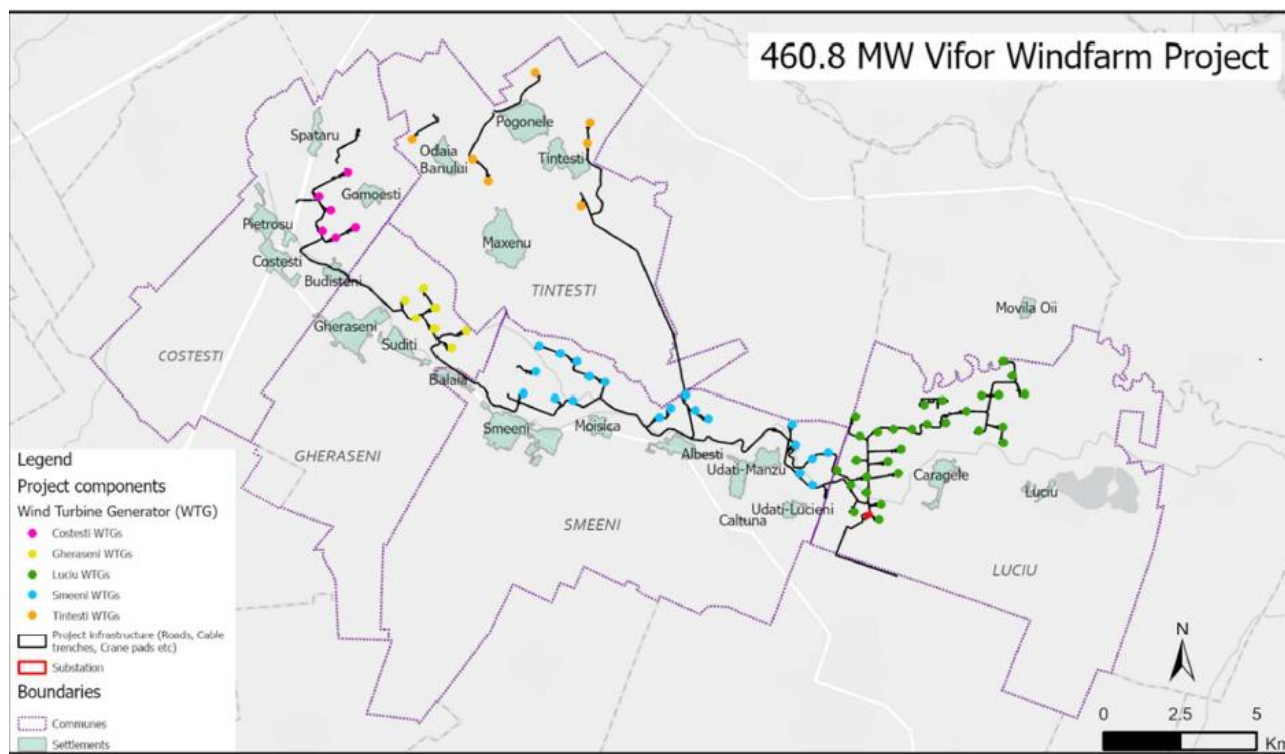
1. INTRODUCERE

Acest document prezintă Planul de Restaurare a Mijloacelor de Trai (PRL) pentru Proiectul Fermei Eoliene Vifor (fosta Vis Viva) de 460,8 MW (denumit în continuare "Proiectul"), situat în județul Buzău, sud-estul României, în curs de construcție de către First Look Solutions S.A (FLS).

1.1 LOCAȚIA PROIECTULUI

Proiectul eolian Vifor va fi construit pe un teren de 3.014 ha pe zonele administrative ale comunelor Costești, Gherăseni, Smeeni, Luciu și Țintesti, la 6,5 km sud-est de orașul Buzău, județul Buzău. Pe acest teren vor fi construite 72 de turbine eoliene (WTG) de tip EnVentus Vestas V162 WTG-uri de 6,4 MW care vor distribui energie electrică către rețeaua națională (SEN) printr-o linie aeriană de transport (OHL) scurtă de la stație până la linia de 400 kV Cernavodă – Stâlp. **Error! Reference source not found.** mai jos ilustrează locația proiectului și oferă o prezentare generală.

FIGURA 1-1 LOCAȚIA ȘI PREZENTAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1.2 ZONA DE INFLUENȚĂ

Zona de influență a proiectului (AoI) pentru componenta de restabilire a mijloacelor de trai este definită ca zona afectată de componentele și facilitățile proiectului.

Aceasta include impactul asupra terenului utilizat permanent pentru turbine eoliene, substații, drumuri de acces și stâlpi OHL. În plus, cuprinde impactul asupra zonelor utilizate temporar pentru activități de construcție și depozitare, cum ar fi platformele temporare ale macaralelor și zonele de depozitare pentru ridicarea WTG-urilor, gropile de împrumut, zonele de depozit de sol vegetal și complexul șantierului.

Pentru linia aeriană (OHL), legislația națională impune o prioritate de 75 m (RoW) pentru stabilirea "zonei de protecție" a OHL. OHL AoI este definită în conformitate cu legislația națională, care impune, pe lângă amprenta pilonului OHL, să existe un coridor de 3 m de-a lungul axei OHL pentru înșirarea liniilor. Acest tampon a fost aplicat pentru a ține cont de orice impact potențial asupra coridorului în timpul fazei de construcție. O zonă tampon de 5 m este, de asemenea, stabilită de-a lungul drumurilor proiectului pe o parte pentru a ține cont de potențialele daune accidentale pe terenurile adiacente în timpul construcției. Acest tampon se suprapune, de

asemenea, cu locația cablurilor subterane, ceea ce reduce întinderea suprafeței de teren perturbate.

1.3 PĂRȚI ÎN PROIECT

Proiectul va fi implementat de First Look Solutions S.A. în calitate de companie de proiect (înregistrată în România) pentru dezvoltarea, construcția și operarea proiectului. Rezolv Energy va contribui la dezvoltarea, finanțarea, construcția și operarea proiectului, în calitate de sponsor de proiect / proprietar de proiect.

În plus, Corporația Financiară Internațională (IFC) și Banca Europeană de Dezvoltare (BERD) servesc drept creditori pentru proiect. Implicarea lor asigură că proiectul respectă cele mai bune practici internaționale. Ambele instituții necesită respectarea unor criterii de performanță riguroase concepute pentru a promova dezvoltarea durabilă, a reduce riscurile socio-economice și a îmbunătăți rezultatele pozitive pentru comunitățile afectate. Supravegherea lor sprijină implementarea transparentă a proiectelor, asigurându-se că toate angajamentele financiare, sociale și de mediu sunt îndeplinite în mod eficient.

ERM Environmental Resources Management SRL (ERM) a fost contractată de First Look Solutions S.A. (FLS, clientul, compania proiectului), în calitate de consultant independent de mediu și social pentru a efectua o evaluare a impactului social și de mediu (ESIA) și un cadru și plan de restaurare a mijloacelor de trai (LRF) pentru proiect.

1.4 ISTORIC

Proiectul are o lungă istorie de dezvoltare, începând cu evaluarea inițială a vântului și proiectarea preliminară în 2010. Primele acorduri și permise au fost obținute de la autoritatea locală de reglementare în 2012. De atunci, au fost făcute mai multe actualizări atât la design, cât și la autorizații. Se înțelege că nu a fost necesară o evaluare a impactului, permițând ca proiectul să fie permis de autoritățile locale fără o evaluare a impactului. Cea mai recentă actualizare de design a fost finalizată în mai 2023.

Proiectul ESIA a fost dezvoltat de ERM și a fost finalizat în noiembrie 2023 pentru a respecta standardele internaționale ale creditorilor. Raportul ESIA s-a concentrat pe o evaluare a performanței E&S a proiectului în raport cu următoarele cerințe majore:

- Legislația națională relevantă care intră în joc pentru gestionarea de către proiect a achiziției de terenuri și a impactului asupra mijloacelor de subsistență
- Standardele de performanță IFC (2012), împreună cu Ghidul Grupului Băncii Mondiale privind mediul, sănătatea și siguranța pentru energia eoliană (2015), Ghidul de mediu, sănătate și siguranță pentru transportul și distribuția energiei electrice (2007) și Ghidul general privind mediul, sănătatea și siguranța (EHS) (2007) și
- Cerințele de performanță (PR) ale BERD, 2019, stabilite în Politica socială și de mediu a BERD.

Această ESIA a fost actualizată în februarie 2024, în urma comentariilor din partea IFC.

Proiectul a fost clasificat ca "Categorie A", ceea ce înseamnă că este caracterizat de potențiale riscuri negative semnificative și / sau impacturi negative care sunt diverse, ireversibile sau fără precedent.

Pe baza constatărilor ESIA (2023) și a raportului privind diligența de mediu și socială (ESDD) elaborat de Ramboll (2024), a fost stabilită necesitatea dezvoltării unui cadru de restaurare a

mijloacelor de trai (LRF), ulterior a fost stabilit un plan de restaurare a mijloacelor de subzistență (LRP). ERM a fost însărcinat de client să dezvolte LRF și apoi LRP în conformitate cu cerințele menționate.

LRF a fost finalizat de ERM și publicat în octombrie 2024. Actualul LRP este de a oferi măsuri structurate și cuprinzătoare de restabilire și îmbunătățire a mijloacelor de trai bazate pe constatările și recomandările LRF.

1.5 OBIECTIVELE

Planul de restabilire a mijloacelor de subzistență este un element-cheie în cadrul cerințelor creditorului (a se vedea capitolul **Error! Reference source not found.**), concepute pentru a atenua impactul socioeconomic negativ al achiziționării de terenuri sau al restricțiilor privind utilizarea sau accesul persoanelor afectate la terenuri sau mijloace de subzistență. Obiectivul LRP este de a oferi îndrumări pentru punerea în aplicare a măsurilor recomandate de restabilire a mijloacelor de trai.

LRP include mai multe elemente-cheie care vizează atenuarea cuprinzătoare, inclusiv:

- Toți utilizatorii terenurilor sunt identificați în mod corespunzător și compensați pentru reducerea subvențiilor
- Oferirea de compensații pentru pierderea activelor la costul integral de înlocuire (conform definiției date de Standardul de performanță IFC 1 și Cerința de performanță 5 a BERD)
- Asigurarea dezvoltării adecvate a informațiilor, consultarea și participarea în cunoștință de cauză a celor afectați
- Îmbunătățirea sau, cel puțin, restabilirea mijloacelor de trai și a standardelor de viață ale persoanelor afectate la nivelurile anterioare proiectului, astfel încât să faciliteze îmbunătățirea durabilă a statutului socioeconomic;
- Acordarea unei atenții deosebite nevoilor grupurilor vulnerabile – și anume fermierii în vârstă, micii fermieri, care pot fi mai puțin rezistenți la schimbare și pot deveni mai vulnerabili din cauza impactului proiectului. Membrii grupurilor vulnerabile pot avea nevoie de asistență specială sau suplimentară pentru strămutare, deoarece sunt mai puțin capabili să facă față schimbării decât populația generală. Fermierii în vârstă, de exemplu, ar putea să nu poată folosi pășunile de înlocuire sau să facă față distanței crescute de la pășune la casă.

LRP oferă baza pentru un proces adecvat de compensare. LRP include o matrice de drepturi aplicabilă tuturor persoanelor afectate de proiect (PAP) și urmărește să se asigure că:

- Fermierii pot continua să acceseze aceleași resurse de subzistență sau vor fi furnizate măsuri de restabilire a mijloacelor de trai pentru a gestiona în mod adecvat impactul strămutării economice.
- Utilizatorii terenurilor vor fi despăgubiți pentru pierderea interesului lor specific într-o parte a pășunilor pentru o perioadă și vor fi asistați la restabilirea lor, dacă este necesar, după finalizarea lucrărilor de construcție.
- Proiectul va compensa orice daune accidentale aduse culturilor, identificate și evaluate de experți certificați.

Un evaluator independent certificat a fost numit pentru a ajuta proiectul să calculeze costul total de înlocuire și să-l compare cu ratele oficiale guvernamentale. Rezultatele evaluării vor fi discutate și aprobate de persoanele afectate printr-o abordare negociată.

- Angajamentul va fi menținut cu PAP prin procesul de implicare solidă a părților interesate, inclusiv un mecanism de reclamații eficient și accesibil, aplicabil și aspectelor legate de terenuri. Mecanismul de reclamații va fi menținut în timpul operațiunilor pentru a se asigura că comunitățile locale și părțile interesate au un canal adecvat pentru a exprima preocupările și întrebările și plângerile legate de terenuri. Dacă se primește feedback despre părțile interesate care suferă pierderi de venit sau de subzistență care afectează standardul de viață, clientul va stabili măsuri adecvate pentru a înțelege impactul și va lucra cu părțile interesate pentru a dezvolta o atenuare suplimentară adecvată.
- Proiectul va ajuta fermierii prin programe de refacere a mijloacelor de trai, inclusiv măsuri de creștere a productivității exploatațiilor reziduale.

1.6 DOMENIUL DE APLICARE

Domeniul de aplicare al LRP cuprinde toate activitățile și măsurile necesare pentru a atenua impactul socio-economic cauzat de implementarea proiectului. Acesta include acțiuni care vizează restabilirea, îmbunătățirea și îmbunătățirea mijloacelor de trai ale gospodăriilor afectate de proiect (HAP) a căror bunăstare economică și socială poate fi perturbată de activitățile proiectului.

LRP abordează următoarele domenii de impact:

- Achiziția de terenuri: Compensație și sprijin pentru proprietarii de terenuri ale căror terenuri sunt achiziționate pentru proiect.
- Strămutarea economică: Sprijin pentru persoanele și gospodăriile ale căror activități generatoare de venituri sunt perturbate, inclusiv pierderea accesului la terenuri și subvenții, inclusiv sancțiuni care pot fi cauzate de proiect.
- Restabilirea mijloacelor de subzistență: Măsuri pentru a restabili nivelurile de venituri, locuri de muncă și acces la servicii esențiale înainte de proiect.
- Grupuri vulnerabile: Asistență specială pentru a se asigura că persoanele și gospodăriile vulnerabile nu sunt afectate în mod disproporționat.

LRP acoperă atât faza de planificare, cât și cea de construcție a proiectului, implementarea extinzându-se în faza operațională. Din punct de vedere geografic, acoperă toate domeniile în care activitățile legate de proiect provoacă perturbări economice sau sociale. LRP nu acoperă impactul care nu are legătură cu activitățile proiectului, cum ar fi dezastrele naturale sau recesiunile economice fără legătură. Se concentrează exclusiv pe schimbările induse de proiect care necesită intervenții de restabilire a mijloacelor de trai.

1.7 PREZENTARE GENERALĂ A DOCUMENTULUI

LRP include următoarele componente:

- Descrierea proiectului; inclusiv descrierea componentelor, a facilităților auxiliare, a alternativelor evaluate și a stadiului actual al proiectului;
- Abordarea metodologică utilizată pentru dezvoltarea acestui PRL; inclusiv descrierea colectării datelor primare și secundare; abordarea identificării impactului și a ipotezelor și limitărilor;
- Cadrul legal, inclusiv o analiză a legislației locale, IFC PS 5 și decalajele dintre cele două;
- Date socio-economice de referință pentru comunitățile afectate;
- Rezultatele sondajului socio-economic al gospodăriilor afectate;
- Identificarea impactului proiectului asupra terenurilor și mijloacelor de trai;

- Criterii utilizate pentru a determina eligibilitatea pentru drepturi și dezvoltarea matricei de drepturi;
- Descrierea măsurilor de restabilire și îmbunătățire a mijloacelor de trai;
- Implicarea părților interesate;
- Managementul plângerilor;
- Implementarea LRP;
- roluri și responsabilități de implementare și buget; și
- Monitorizare, raportare și evaluare.

2. DESCRIEREA PROIECTULUI

Următorul capitol va oferi detalii despre descrierea proiectului, inclusiv componentele, cerințele de teren și statutul.

2.1 PREZENTARE GENERALĂ A PROIECTULUI

Proiectul se desfășoară în județul Buzău, la sud-est de orașul Buzău, pe zonele administrative ale comunelor Costești, Gherăseni, Smeeni, Luciu și Țintești, fiind situate în principal în pajiștile râului Călmățui, suprapunându-se parțial siturilor Natura 2000 ROSCI0259 Valea Călmățuiului și ROSPA0145 Valea Călmățuiului. Proiectul cuprinde și unele terenuri deținute de Consiliul Local Pogoanele și de Comuna Cilibia din cadrul Luciu. Pogoanele și Cilibia dețin terenuri care se află sub jurisdicția administrativă a lui Luciu, însă jurisdicția teritorială aparține Pogoanele și Cilibia.

Proiectul cuprinde cinci subproiecte, care au urmat separat procedurile naționale de planificare urbană și autorizare de mediu. Proiectul include 72 de WTG-uri de tip 6,4 MW EnVentus Vestas V162 WTG, rezultând o capacitate totală de 460,8 MW.

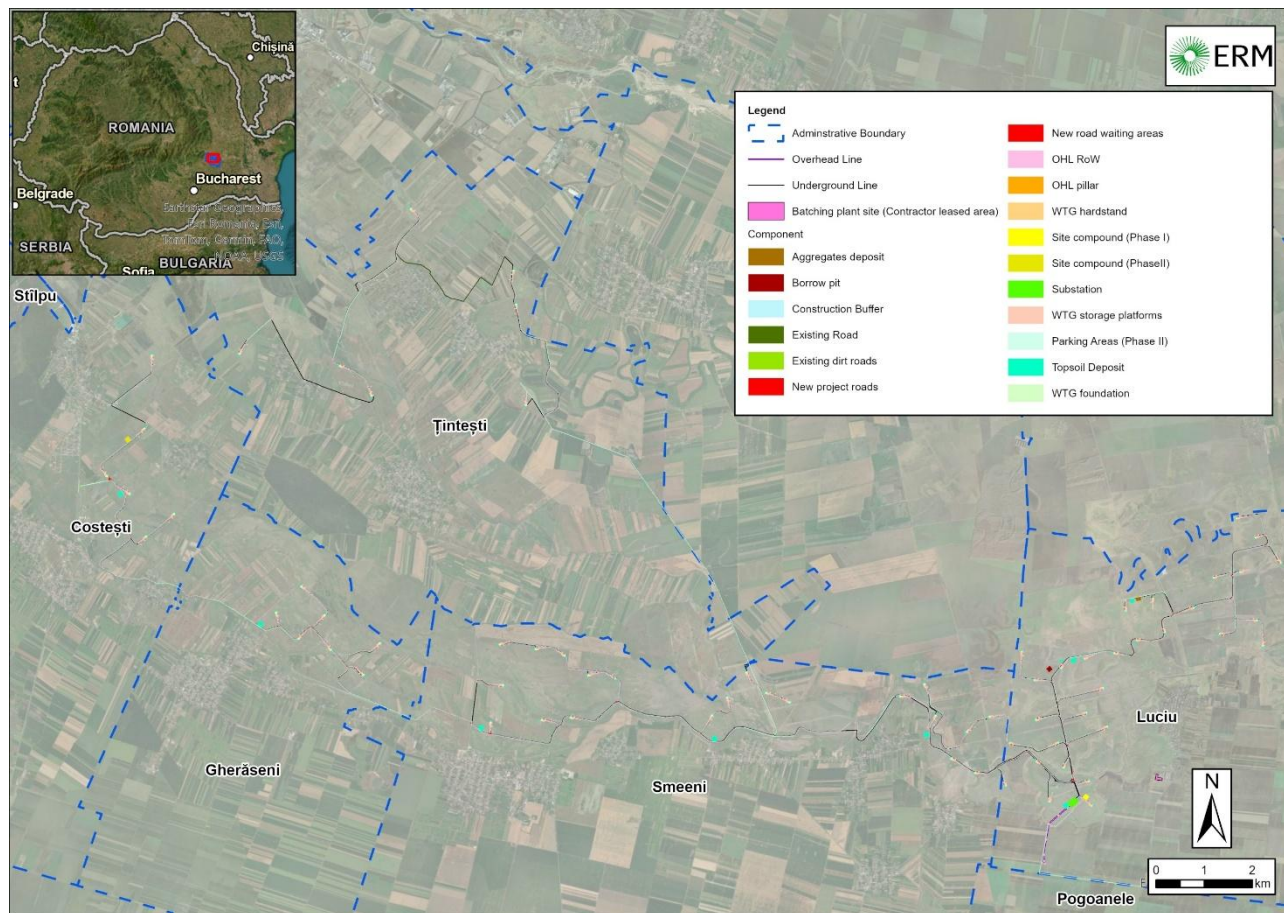
Toate WTG-urile vor fi conectate prin cabluri subterane la o singură stație de transformare, iar de acolo printr-o OHL lungă de 1,2 km la rețeaua națională. Parcul eolian va fi deservit de o rețea de drumuri agricole existente și de drumuri de acces nou construite, de-a lungul cărora vor fi instalate cablurile subterane și care vor include ca artera principală a drumului un coridor de construcție est-vest. Astfel, impactul cablurilor subterane va fi de natură temporară.

Construcția a început la jumătatea lunii iulie 2024 pentru subproiectul Luciu (Faza I). Componentele comunelor rămase vor fi construite ulterior și fac parte din faza a II-a a proiectului. Perioada totală de construcție va dura până la trei ani și va fi finalizată în etape. Perioada estimată de funcționare a proiectului este de până la 35 de ani.

Conform reglementărilor românești, pentru proiect este necesară autorizația de mediu. Autorizarea fiecăruia dintre subproiecte a fost făcută inițial în 2010-2012, cu actualizări în 2017. Reautorizarea proiectului a fost inițiată în 2021.

Figura 21 de mai jos prezintă aspectul proiectului.

FIGURA 2-1 ASPECTUL PROIECTULUI

2.2 COMPONENTELE PROIECTULUI

Această secțiune oferă o prezentare generală a componentelor cheie implicate în proiect. În ea se detaliază facilitățile și componentele permanente esențiale, precum și zonele de construcție temporare și facilitățile necesare pentru dezvoltarea și operarea parcului eolian.

2.2.1 PREZENTARE GENERALĂ A COMPONENTELOR

Tabelul de mai jos oferă o imagine de ansamblu detaliată a tuturor componentelor temporare și permanente ale proiectului. Acesta specifică suprafața de teren necesară pentru fiecare componentă sau instalație, asigurând o înțelegere clară a cerințelor spațiale atât pentru faza de construcție, cât și pentru cea operațională. Această prezentare cuprinzătoare a utilizării terenurilor este esențială pentru planificarea, gestionarea și implementarea măsurilor de atenuare.

TABEL 2-1 PREZENTARE GENERALĂ A COMPONENTELOR PROIECTULUI

Componentă	Tip impact	Număr	Suprafața componentelor (în ha)
Fundația WTG și suport	Permanent	72	15.219
Stâlpi OHL		8	0.097
Substație		1	2.653
Drumuri de pământ existente (extindere și modernizare)		10	11.486
Noi drumuri de proiect		33	35.370
Linia OHL (zona necesară pentru montarea liniilor electrice între stâlpi în timpul construcției)	Temporar	1	1.590
Drum existent (fără extindere și modernizare)		1	1.340
Noi zone de așteptare pe drumuri (locuri desemnate de-a lungul drumurilor unde camioanele de livrare de construcții așteaptă temporar pentru		45	2.250

Componentă	Tip impact	Număr	Suprafața componentelor (în ha)
a evita blocarea traficului)			
Platforme de depozitare WTG		72	34.946
Depozit agregate		1	0.703
Groapa de împrumut		1	0.869
Organizare santier (Faza I)		1	1.005
Organizare santier (Faza II)		1	1.005
Depozite de sol vegetal*		81	15.783
Zone de parcare (Faza II)		1	0.362
Statie betoane	N/A (Vestas a încheiat un contract de închiriere cu proprietarul privat al terenului, care este evaluat ca nedeclanșând impactul strămutării economice sau al relocării)	1	0,95 (nu este luat în considerare în calculele LRP)
Zona tampon construcție**	Temporar	1	44.535

Sursa: ERM, pe baza datelor clienților, 2025.

*72 în fiecare locație WTG și alte 9 zone desemnate

**5 m de-a lungul părții drepte sau stângi a drumurilor permanente, conform planului de amenajare a liniilor de cablu subteran

Notă: liniile de cablu subteran sunt planificate de-a lungul zonelor de drumuri dintre fiecare WTG și substația proiectului;

TABEL 2-2 REZUMATUL AMPRENTEI PROIECTULUI* (HA)

Amprenta proiectului (toate componentele)	121.159ha
Amprenta proiectului (toate componentele, inclusiv zona tampon a construcției)	165.699ha
Amprenta impactului permanent al componentelor	64.277 ha
Amprenta impactului temporar al componentelor	59.707 ha
Amprenta impactului potențial (tampon de construcție)	44.535 ha

**Deoarece unele componente se suprapun, suprafețele totale prezentate mai sus nu reprezintă suma aritmetică a Tabelului de mai sus. În schimb, a fost calculat pe baza amprentei reale a componentelor pe sol în ArcGIS Pro, folosind datele clientului.*

Nu se consideră că este necesară nicio altă achiziție de teren pentru proiect în momentul în care acest LRP a fost finalizat. În cazul în care este necesară achiziția suplimentară de terenuri pe măsură ce proiectul progresează, aceasta va fi realizată în conformitate cu spiritul și angajamentele acestui LRP și susținută de un act adițional LRP, în conformitate cu IFC PS5 și legislația națională aplicabilă.

2.2.2 COMPONENTE PERMANENTE ALE PROIECTULUI

Principalele facilități și componente permanente ale proiectului parcului eolian Vifor cuprind WTG-urile și platformele de balast de plasare a macaralelor asociate, substație, linii de cablu subteran și OHL, drumuri existente și drumuri de acces suplimentare, inclusiv coridorul de construcție, podețe și poduri mici. Aceste facilități și componente permanente sunt descrise în secțiunile următoare.

GENERATOARE DE TURBINE EOLIENE (WTG)

Compania Vestas produce turbinele eoliene selectate pentru proiect, de tip EnVentus Vestas V162 WTG-uri de 6,4 MW, cu o înălțime a turnului de 166 m și un diametru al rotorului de 162 m. Un total de 72 de WTG-uri vor fi utilizate pentru proiect, rezultând o putere totală instalată de 460,8 MW.

Construcția fiecărui WTG va necesita o fundație WTG permanentă cu un suport dur care necesită o suprafață de 2113,8 m². Suprafața totală a fundațiilor din beton armat pentru cele 72 de WTG-uri ale proiectului și suporturile dure asociate va fi de 15,21 ha.

Fundația WTG și macarala, stâlpii OHL, stația de transformare, drumurile noi și modernizate au un impact permanent asupra terenurilor. Toate celelalte componente (cabluri subterane și platforme de preasamblare) prezentate în figura 22 -de mai jos au caracter temporar și sunt descrise în continuare ca atare în secțiunea 2.2.3.

FIGURA 2-2 WTG TIPIC ȘI PLATFORME DE LUCRU ASOCIATE

Sursa: ERM, utilizând datele clienților, 2024

SUBSTAȚIE

Stația centrală de captare a energiei electrice de 33/400 kV (denumită în continuare substația) va fi amplasată în comuna Luciu, pe un teren de 2,65 ha deținut de Consiliul Local Pogonele. Energia produsă de WTG-uri va fi transferată prin linii de conectare prin cablu subteran (UCL) de 33 kV către stație. Stația de transformare ridică nivelul de tensiune la 400 kV pentru conectarea la rețeaua națională (Sistemul Energetic Național – SEN), prin intermediul OHL. Figura 23- mai jos prezintă aspectul stației.

FIGURA 2-3 STAȚIE ȘI 400 KV OHL CONEXIUNE LA REȚEAUA NAȚIONALĂ

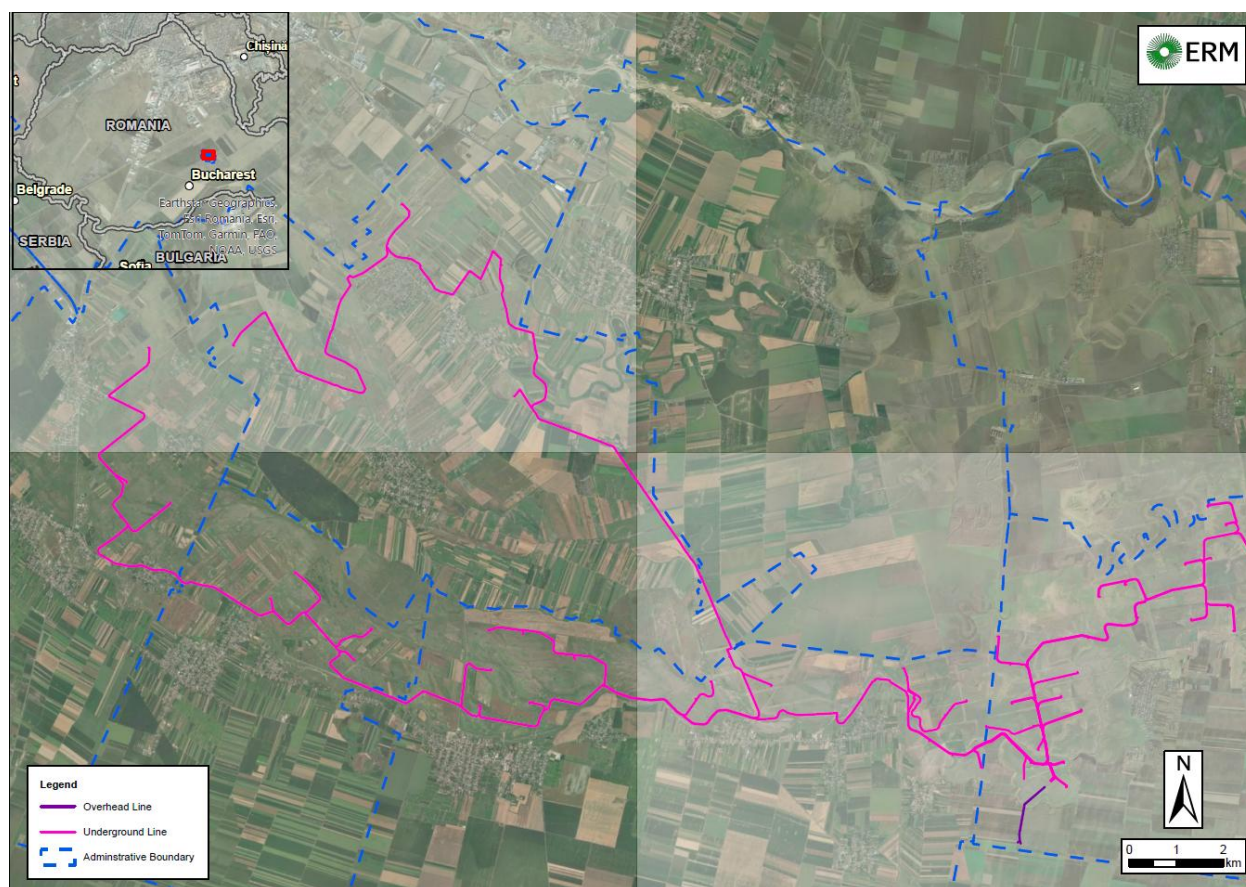
Sursa: ERM, utilizând datele clienților, 2024

LINII DE CABLU SUBTERANE

Liniile de cablu subteran (UCL) cu o tensiune de 33 kV sunt proiectate pentru a interconecta WTG-urile între ele și cu stația principală, formând o componentă critică a infrastructurii electrice a proiectului. UCL-urile vor fi poziționate strategic de-a lungul drumurilor existente, precum și a drumurilor de acces nou construite pentru a asigura o instalare eficientă și organizată și pentru a minimiza impactul asupra suprafeței. Cablurile vor fi îngropate la o adâncime de până la 2,0 metri pentru a asigura siguranța și durabilitatea, cu o lungime totală de 79,5 km. Acest aspect a fost planificat pentru a minimiza impactul asupra mediului și utilizării terenurilor, oferind în același timp conectivitate fiabilă între componentele proiectului. Datorită locației lor subterane, impactul UCL-urilor va fi de natură temporară, chiar dacă UCL-urile sunt o componentă permanentă a proiectului.

-Figura 2-4 de mai jos prezintă sistemul de transport al proiectului format din UCL și OHL.

FIGURA 2-4 PROIECT SISTEM DE TRANSPORT

Sursa: ERM, 2025, pe baza datelor clienților.

LINIE AERIANĂ DE TRANSMISIE (OHL)

Stația va fi conectată la rețeaua națională printr-o linie supraterană (OHL) lung de 1,2 km. FLS va construi linia de 400 KV și o va preda către Transelectrica pentru operare din momentul în care linie este instalată și pusă în funcțiune. Linia este susținută de 8 stâlpi, cinci dintre aceștia fiind amplasați pe teren agricol și trei pe pășuni aflate în proprietatea administrației comunei Luciu. Cei 5 stâlpi situați pe terenuri agricole au fost securizați prin 11 contracte de cumpărare cu proprietari privați individuali în 2022. Cei 8 stâlpi vor ocupa o suprafață de 121 m² fiecare, ceea ce duce la o suprafață totală de 968 m². Drepturile legale de acces la culoarul de trecere (RoW) al liniei sunt garantate de Legea Energiei și se exercită fără înregistrare în cartea funciară pentru întreaga durată a Proiectului.

Culoaru de trecere (RoW) al liniei de transmisie se referă la fâșia de teren desemnată legal care oferă spațiu pentru instalarea, operarea și întreținerea liniilor de transmisie de înaltă tensiune și a structurilor de susținere ale acestora. Compania de utilități are acces liber la zonă pentru întreținere și reparații de urgență, păstrând în același timp o distanță sigură între OHL și activitățile, structurile sau vegetația din apropiere. Lățimea RoW depinde de factori precum tensiunea liniei, reglementările locale și standardele de siguranță, deoarece liniile cu tensiune mai mare necesită distanțe mai largi pentru a preveni pericolele electrice.

Conform normelor românești în vigoare aprobate prin Ordinul nr. 239/2019, coridorul de trecere RoW este stabilit la 75 de metri pentru liniile de 400 kV.

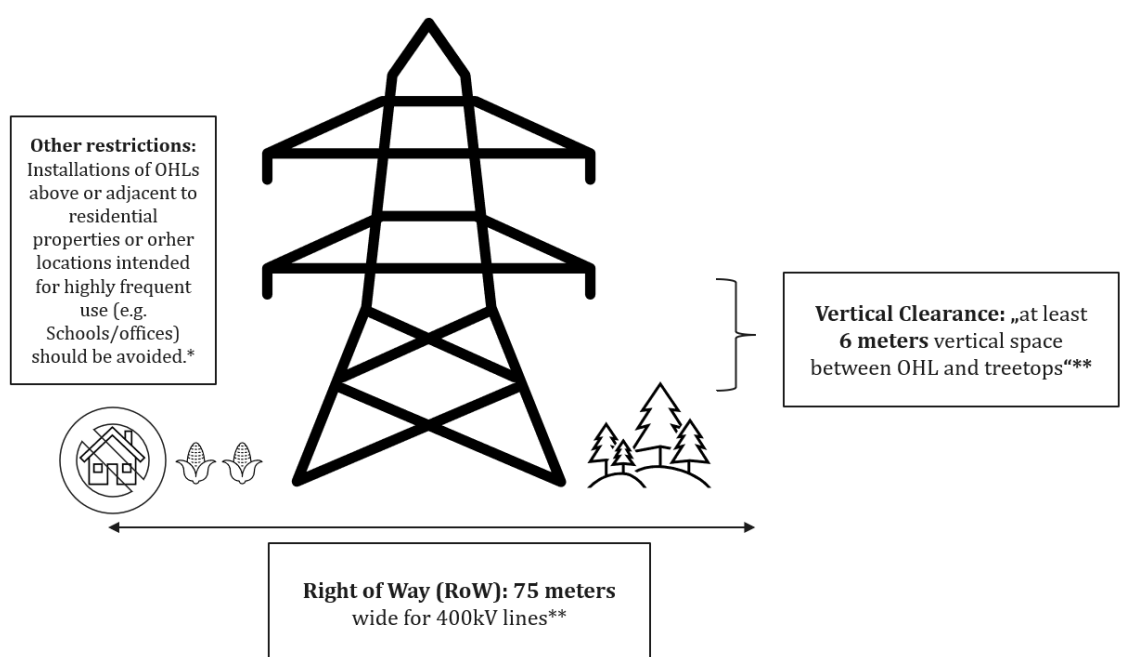
În cadrul RoW se aplică anumite restricții de acces și utilizare. Acestea sunt prevăzute la articolele 42 și 49 din Legea Energiei și includ interzicerea:

- să construiască orice în zona de siguranță,
- pentru a institui plantații sau vegetație forestieră în zona de siguranță
- pentru depozitarea materialelor pe căile de acces
- pentru a face orice intervenții în direcția RoW, inclusiv pentru a deteriora construcțiile, gardurile
- pentru a limita accesul la RoW

Restricțiile de acces și utilizare în RoW de OHL sunt esențiale pentru a asigura siguranța, fiabilitatea operațională și conformitatea cu reglementările. OHL-urile de înaltă tensiune prezintă pericole semnificative, inclusiv riscuri de electrocutare, incendiu și cădere a obiectelor, pe care aceste restricții le atenuează. De asemenea, previn interferențele cu infrastructura, asigurând alimentarea neîntreruptă cu energie electrică și permițând companiilor de utilități să mențină accesul liber pentru inspecții și reparații. Managementul vegetației și interzicerea structurilor sau activităților neautorizate reduc riscurile de întreruperi, incendii și accidente.

În conformitate cu dispozițiile naționale și standardele internaționale, următoarele restricții de acces și utilizare se aplică pentru OHL, astfel cum sunt prezentate în Figura 25- de mai jos. Informații suplimentare privind legislația aplicabilă care definește restricțiile de acces și de utilizare sunt furnizate în capitolul **Error! Reference source not found..**

FIGURA 2-5 RESTRICȚII DE ACCES ȘI UTILIZARE OHL APLICABILE

*WB Group EHS Guidelines: Electric Power Transmission and Distribution (2007)
** Energy Zone Delimitation Norm Order 239/2019

Sursa: MCS, 2025.

DRUMURI DE ACCES

Sunt necesare diverse drumuri de acces pentru a ajunge la WTG-urile de pe pășune. Există trei tipuri de drumuri identificate pentru drumurile interne ale proiectului:

- Noi drumuri de acces
- Modernizarea drumurilor existente

Conform autorizațiilor de construcție emise, lucrările rutiere ar trebui să aibă loc în secțiunea de 4,5 m a RoW legală. Cu toate acestea, proiectul a definit un tampon de 5 m de-a lungul unei părți a drumului unde va fi așezat cablul subteran de 33 Kv, pentru a ține cont de antreprenorii care ar putea lucra dincolo de RoW și ar putea provoca daune accidentale culturilor. Tamponul este definit ca o măsură conservatoare cu o suprafață totală de 44,5 ha și este un instrument de atenuare pentru a se asigura că orice daună accidentală este tratată în conformitate cu LRP și conform Protocolului de daune accidentale al proiectului (Anexa H). Perfecționarea proiectelor de drumuri este în curs de desfășurare în unele zone și se așteaptă ca o mică parte din terenurile private să fie afectate de proiect (aproximativ 0,59 ha) din cauza extinderii unor porțiuni ale drumurilor de acces. În cazul în care această cerință de teren este confirmată, achiziția de terenuri și compensarea vor fi efectuate în conformitate cu prezentul PRL și cu standardele aplicabile.

Între timp, a fost confirmat de FLS (starea martie 2025) că nu este necesară nicio altă achiziție de teren pentru drumurile proiectului.

-TABELUL 23 mai jos prezintă mai multe informații despre drumurile proiectului.

TABELUL 2-3 DRUMURI DE ACCES NOI ȘI MODERNIZATE

Tip drum	Suprafață totală (în ha)	Lățime totală (în m)
<i>Drumuri modernizate</i>	11.486	4,50 m
<i>Drumuri noi</i>	35.370	4,50 m
<i>Total</i>	46.856	4,50 m

Sursa: ERM, 2025, pe baza datelor clienților.

DRUMURI DE TRANSPORT

Conform Planului de Management al Traficului întocmit de Vestas în noiembrie 2024, componentele Proiectului vor fi transportate pe șosea din Portul Constanța până la amplasamentul Proiectului din țara Buzău. Conform celui mai recent studiu al rutei Vestas (februarie 2025), nu este necesară nicio ocupare suplimentară de teren pentru proiectul de drumuri de transport.

Domeniul de aplicare al acestui LRP nu acoperă impactul asupra terenului de-a lungul rutei de transport. Cu toate acestea, proiectul se angajează să aplice principiile și mecanismele de compensare stabilite în acest LRP la toate impacturile de deplasare cauzate de îmbunătățirile rutiere descrise în Planul de management al traficului Vestas. Între timp, a fost confirmat de FLS (starea martie 2025) că nu este necesară nicio altă achiziție de teren pentru proiect.

STAȚIE DE BETOANE

Pe baza informațiilor furnizate de client, va fi necesară o stație de dozare a betonului (CBS) pentru întregul proiect. CBS, operat de SC OPENTRANS BETON SRL, va fi instalat pe latura de sud-est a unui sit agricol, folosit anterior pentru creșterea porcilor, situat în partea de sud a satului Caragele (comuna Luciu). Situl are acces direct la drumul județean 2031, care leagă satele Caragele și Pogoanele.

Sediul CBS este format din șapte depozite, dintre care majoritatea sunt grav avariate, și alte câteva clădiri administrative și de servicii (birouri, punct termic, infrastructură de extracție și tratare a apei etc.). Majoritatea clădirilor prezente la fața locului sunt într-o stare avansată de degradare. În prezent, site-ul este inactiv, fără activitate comercială. Încălzirea la fața locului era anterior pe bază de cărbune, aspect care a fost închis împreună cu restul operațiunilor.

Principalele părți ale CBS sunt buncărul de încărcare a agregatelor, buncărul de stocare a agregatelor, 3 silozuri de ciment de 80 m³, alimentatoare automate de greutate pentru apă, ciment și agregate, mixer și un buldozer cu încărcare frontală pentru manipularea agregatelor. Aspectul general al unei instalații de dozare este prezentat în Figura 26 de mai jos-. CBS va utiliza în principal energie electrică furnizată de rețea, dar va avea și un generator diesel suplimentar de rezervă asociat cu stocarea combustibilului pentru acesta și buldozerul de la fața locului.

FIGURA 2-6 STAȚIE DE DOZARE A BETONULUI

Proiect stație betoane

Locație stație betoane

Luca Prest, antreprenorul Vesta, a încheiat un contract de închiriere cu entitatea privată care deține ferma pentru utilizarea zonei desemnate de proiect și pentru utilizarea drumului principal de acces, a infrastructurii electrice și a puțului de extracție a apei deja existent pe amplasament. Impactul instalației de dozare nu este luat în considerare în domeniul de aplicare al prezentului LRP, dar este evaluat în raport cu cerințele PS5 ca parte a verificării riscurilor pentru locația CBS efectuată separat de Vestas.

Instalația de dozare va fi amplasată pe un site privat care a fost folosit anterior pentru creșterea porcilor de către o entitate privată. Vestas a încheiat un contract de închiriere cu proprietarul, care este evaluat ca nedeclanșând impactul strămutării economice sau al relocării.

2.3 FACILITĂȚI ASOCIATE

Facilitățile asociate sunt definite ca infrastructură, servicii sau activități care nu sunt finanțate ca parte a unui anumit proiect, dar sunt:

- Legate direct și semnificativ de proiect: Instalația asociată trebuie să aibă o legătură clară și directă cu proiectul principal. De obicei, este creat, îmbunătățit sau utilizat special pentru a permite funcționarea proiectului.
- Necesari pentru funcționarea proiectului: Dacă proiectul principal nu poate funcționa fără instalația asociată, acesta este considerat integral.
- Construit sau operat simultan cu proiectul: Calendarul dezvoltării facilității asociate este strâns aliniat cu proiectul principal. Acest lucru asigură că existența sa este legată direct de ciclul de viață al proiectului, mai degrabă decât de a fi o structură nelegată sau preexistentă.

Deoarece toate componentele proiectului sunt incluse în contractul de împrumut, nu există facilități asociate identificate pentru proiect.

2.4 ALTERNATIVE DE PROIECT

Mai multe alternative de proiect au fost luate în considerare în timpul proiectului ESIA pentru a minimiza impactul socio-economic.

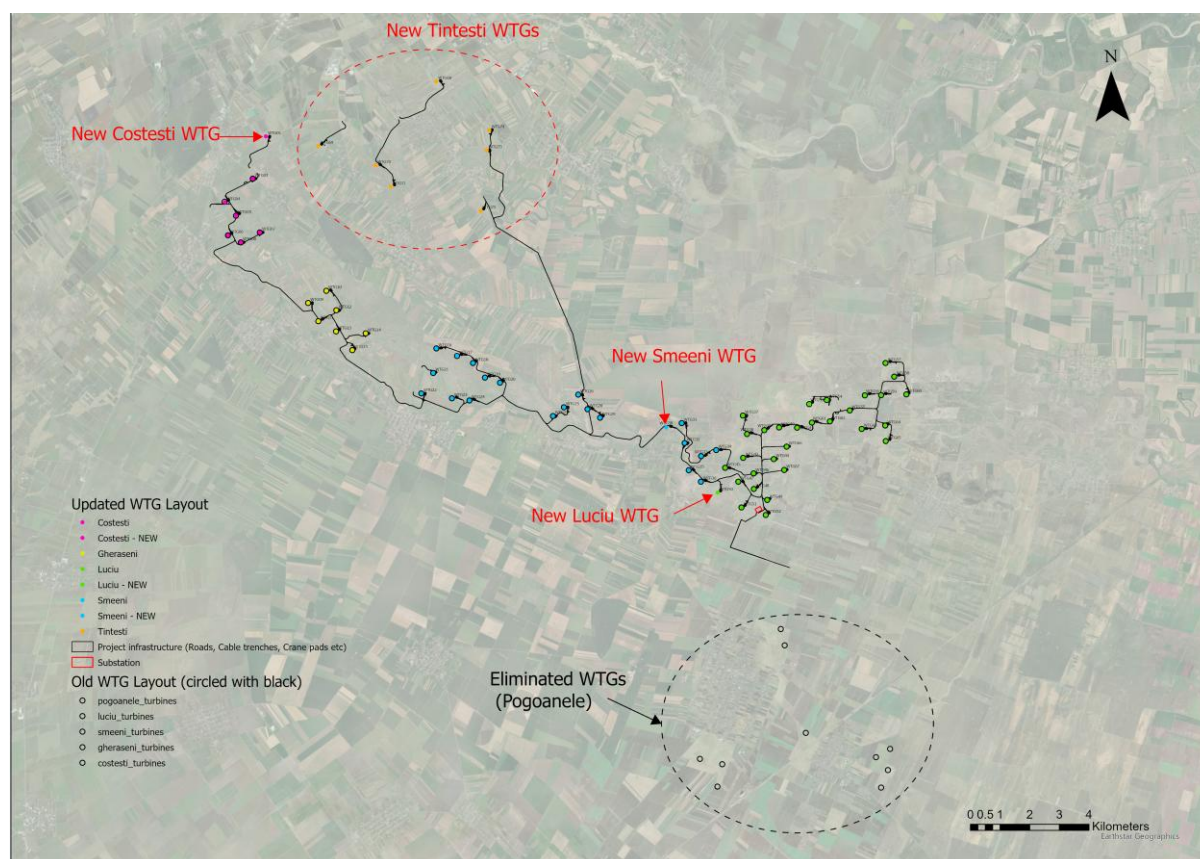
2.1.1 ASEZAREA PROIECTULUI

Amplasamentele proiectului au fost alese pentru terenul lor amplu, cu randamente ridicate ale vântului și distanța față de zonele rezidențiale, precum și pentru accesul bun la infrastructura rutieră existentă. Dezvoltarea a început în 2010 cu evaluările eoliene și proiectarea inițială a parcului eolian VisViva. Până în iulie 2020, Clientul a achiziționat drepturile de dezvoltare a parcului eolian Vifor, care cuprindea inițial șapte subproiecte. Modificările tehnice din 2020 și 2022 au crescut puterea turbinei la 6,2 MW, reducând în același timp numărul de turbine de la 85 la 72, ceea ce a dus la excluderea subproiectului Țintești. În mai 2023, amenajarea a fost revizuită, realocând turbinele de la Pogoanele II la Țintești, Costești, Smeeni și Luciu. Masurile de impact asupra mediului au inclus îndepărtarea și relocarea turbinelor pentru a reduce impactul comunității și florei, replanificarea a 35 km de drumuri și instalarea a 8 km de cabluri subterane sub drumurile existente pentru a proteja populațiile locale de lilieci. În plus, următoarele criterii au fost luate în considerare pentru atenuarea mediului și socială în selectarea configurației actuale, comparativ cu configurația inițială:

- O serie de WTG-uri au fost eliminate din aspectul inițial considerat pentru a reduce impactul asupra comunităților locale și a florei locale protejate;
- 2 WTG-uri au fost mutate pentru a reduce impactul asupra comunităților locale;
- 35 km de drumuri au fost replanificate pentru a optimiza zonele construite;
- 8 km de cabluri subterane vor fi așezate sub drumurile locale existente pentru a minimiza impactul asupra populației locale de lilieci și a terenurilor comunităților locale.

-Imaginea 2-7 de mai jos prezintă WTG-urile care au fost eliminate pentru un impact socio-economic mai mic.

FIGURA 2-7 MODIFICĂRI ÎN ASPECTUL PROIECTULUI (2023)

Sursa: ERM, 2023.

2.1.2 ALTERNATIVE TEHNOLOGICE

De la inițierea sa în 2010, proiectul a suferit mai multe modernizări de proiectare și turbine. Inițial, au fost selectate turbine Vestas cu o putere totală de 5,4 MW. În 2020, modificări majore au introdus turbinele Vestas EnVentus V150-6,0 MW, cu eficiență sporită, mai puține turbine, linii de cablu subterane și o singură stație de colectare a energiei. Modificările ulterioare din 2022 au inclus turbinele Vestas EnVentus V162-6,2 MW, sporind puterea și eficiența, cu un total de 72 de turbine și o capacitate instalată de 446,4 MW. În 2023, capacitatea turbinelor a fost crescută la 6,4 MW, aducând puterea totală instalată la 460,8 MW pe 72 de turbine.

2.1.3 RUTE DE TRANSPORT

Planul de transport și trafic al proiectului include rute pentru transportul componentelor din portul Constanța către amplasamentele proiectului și drumurile locale și regionale pentru aprovizionare și deplasarea lucrătorilor. Un raport de studiu al rutelor de transport (2020) realizat de Holleman pentru Vestas Europa Centrală a evaluat trei rute alternative din Portul Constanța către zona proiectului, luând în considerare dimensiunea componentelor turbinelor eoliene, caracteristicile drumurilor și potențialele modificări sau impacturi. Rutele de transport local includ drumurile publice existente și drumurile interne ale proiectului conectate la acestea, toate drumurile interne rămânând accesibile publicului.

2.1.4 RUTA OHL

În ceea ce privește selecția liniei OHL, a fost aleasă cea mai scurtă distanță care leagă substația de rețeaua principală. S-a ținut cont de reducerea impactului asupra terenurilor agricole, iar ruta selectată se desfășoară în mare parte de-a lungul limitelor parcelor de teren, lângă RoW-ul drumului, așa cum se poate vedea în Fig. 28 de mai jos.

FIGURA 2-8 ROUTE OF THE OHL

Sursa: FLS, 2025

2.1.5 ALTERNATIVA "FĂRĂ PROIECT"

Alternativa "Fără proiect" presupune că proiectul nu va fi dezvoltat, lăsând site-ul neschimbat. Acest lucru ar evita impactul social și de mediu anticipat identificat în timpul scopului, deși aceste impacturi ar necesita investigații suplimentare și atenuare în procesul ESIA dacă proiectul continuă. Cu toate acestea, anularea proiectului ar pierde, de asemenea, beneficii semnificative, inclusiv contribuții la obiectivele de energie regenerabilă, reducerea gazelor cu efect de seră și conservarea resurselor naturale. Comunitățile locale ar pierde crearea de locuri de muncă, compensarea proprietarilor de terenuri, creșterea veniturilor fiscale și dezvoltarea economică. În plus, îmbunătățirile securității energetice, dependența redusă de sursele externe de energie și producția rentabilă de energie curată nu ar fi realizate, împreună cu câștigurile de mediu și socio-economice asociate.

2.5 STAREA CURENTĂ A PROIECTULUI

Proiectul este în curs de desfășurare, activitățile de construcție din prima fază fiind deja în curs de desfășurare, având un impact principal asupra pășunilor din comuna Luciu. Informațiile privind starea proiectului prezentate în LRP reflectă condițiile din ianuarie 2025. Pe măsură ce proiectul avansează, implementarea LRP va continua să evolueze în conformitate cu progresul proiectului și nevoile emergente.

2.5.1 FAZELE PROIECTULUI

Proiectul va fi implementat în două faze. Prima fază se va concentra pe construcția componentelor cheie ale proiectului în cadrul terenurilor administrate de Luciu și Pogoanele și Cilibia din comuna Luciu. Faza a doua va cuprinde dezvoltarea componentelor rămase ale proiectului situate în comunele Smeenii, Gherăsenii, Costești și Țintești, asigurând realizarea deplină a domeniului de aplicare al proiectului.

2.5.1.1 FAZA I

Proiectul a început prima fază de construcție la Luciu în iunie 2024. Faza I include construcția următoarelor componente situate în comuna Luciu (și pe terenuri situate în comuna Luciu care sunt deținute de orașul Pogoanele și comuna Cilibia):

- Stația
- Drumuri de acces noi și modernizate
- Fundații WTG
- Talpi de sprijin macara
- Depozite de sol vegetal
- Cabluri subterane
- Linie aeriană de transmisie (OHL)
- Stația de betoane (CBS)

Figura **Error! Reference source not found.** de mai jos arată faza I a proiectului.

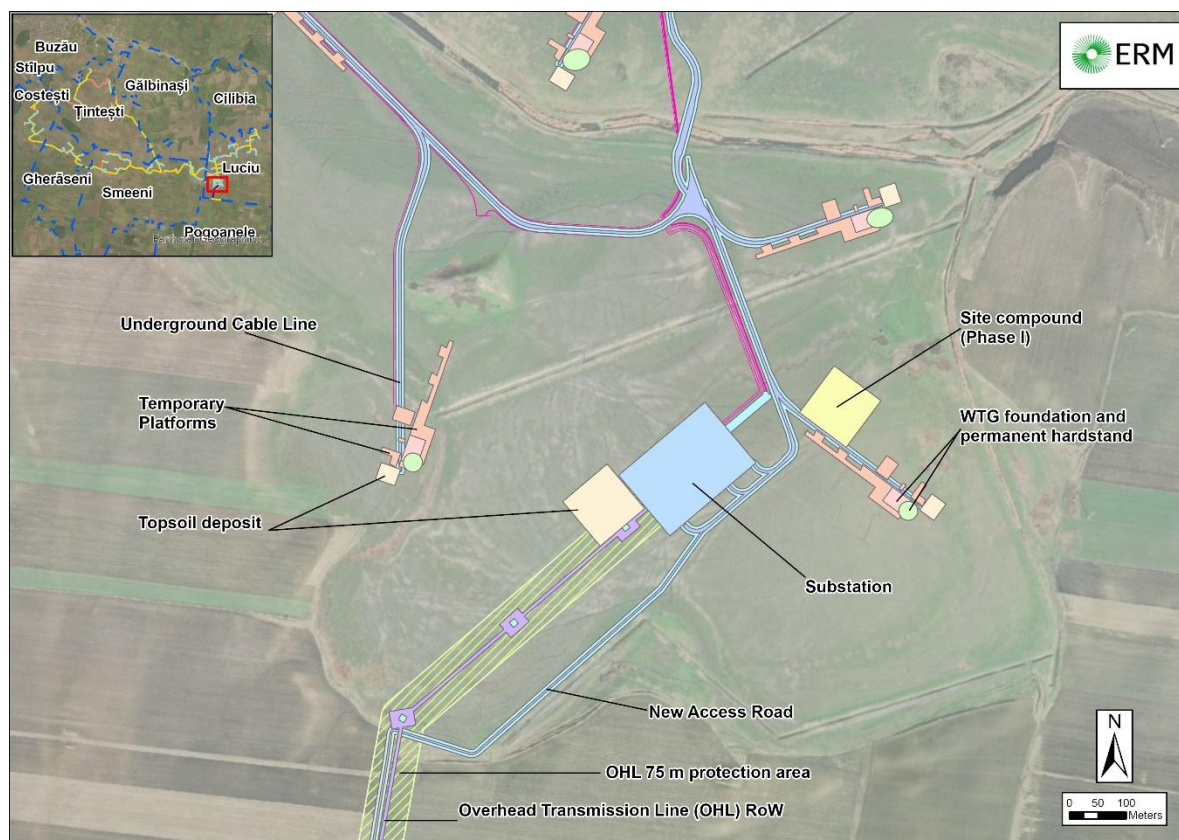
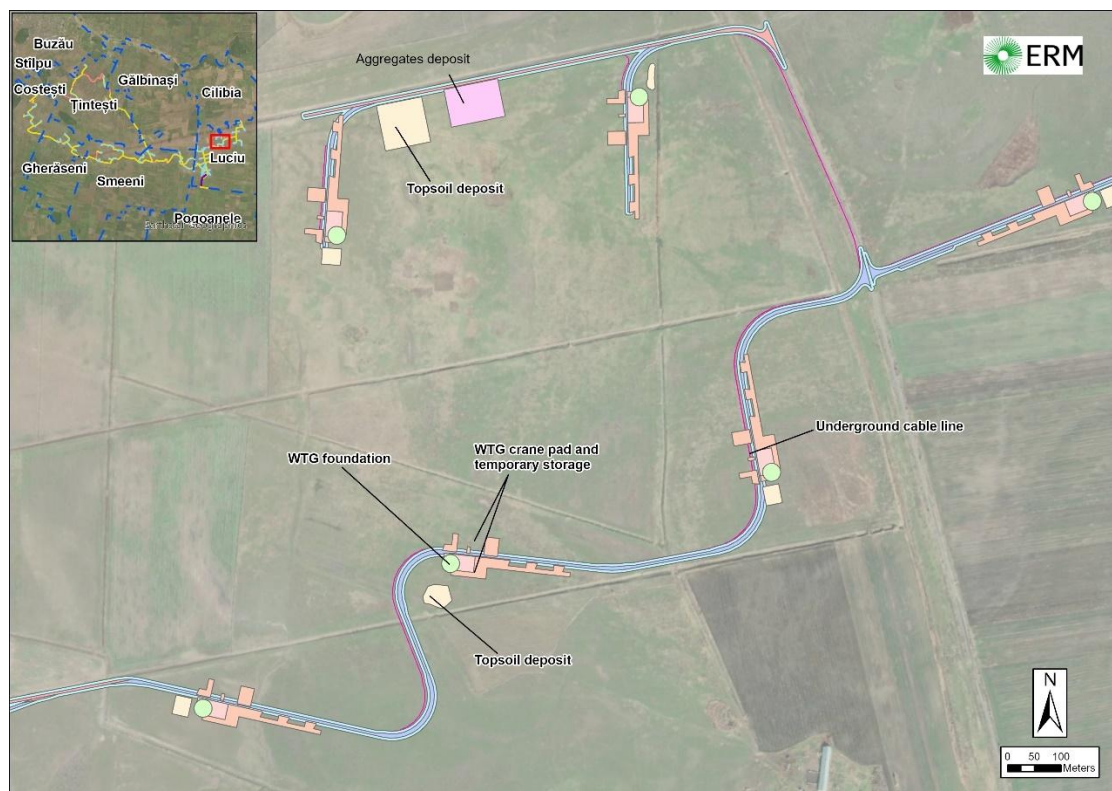
FIGURA 2-9 PREZENTARE GENERALĂ A FAZEI I A PROIECTULUI

Sursa: ERM 2025, pe baza datelor clienților.

Imagina **Error! Reference source not found.** mai jos prezintă o hartă detaliată a componentelor proiectului pentru faza I. Vă rugăm să rețineți că componentele pentru toate WTG-urile sunt similare cu cele prezentate în harta generală.

FIGURA 2-10 ASPECTUL PROIECTULUI (DETALIU) FAZA I

Sursa: ERM 2025, pe baza datelor clienților.

2.5.1.2 FAZA II

A doua etapă a proiectului este așteptată să înceapă la jumătatea anului 2025 și cuprinde toate componentele proiectului situate în comunele rămase: Smeeni, Gherășeni, Costești și Ținești. Componentele care urmează să fie construite în aceste zone includ următoarele:

- Drumuri de acces noi și modernizate
- Cabluri subterane
- Fundațiile WTG și zonele temporare, cum ar fi talpile de sprijin ale macaralelor, organizarea de santier de fază II și depozitele de sol vegetal.

Figura mai jos prezintă o hartă generală a tuturor componentelor aparținând Fazei II a proiectului.

FIGURA 2-11 FAZA II A PROIECTULUI

Sursa: ERM 2025, pe baza datelor clienților.

2.5.2 STAREA ACTUALĂ

Deoarece proiectul este în curs de desfășurare, statutul său este supus schimbărilor continue. Cu toate acestea, mai jos sunt actualizările actuale ale stării proiectului din ianuarie 2025.

CEREMONIA DE DESCHIDERE ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIILOR

Șantierul a fost deschis oficial pe 17 iunie 2024 cu o ceremonie. La ceremonie au făcut parte primarii tuturor comunelor și personalul proiectului. Personalul proiectului a fost mobilizat pe

șantier ulterior, iar lucrările civile au fost programate să înceapă pe 1 iulie, dar au fost mutate pe 15 iulie 2024.

Antreprenorul EPC a accesat terenul pentru subproiectul Luciu și a început lucrările de nivelare a solului. Deși nu existau LRF sau LRP în vigoare la momentul accesării terenului, proiectul și CLO local, în cooperare cu primarii, au informat comunitățile locale despre stadiul actual al proiectului și angajamentele planificate pentru dezvoltarea LRP. O notificare oficială a fost comunicată Asociației Crescătorilor de Animale din Luciu, ai cărei membri au fost principalii utilizatori de terenuri afectați de lucrările de construcție, informându-i despre începerea lucrărilor.

Imaginea 2-11 de mai jos prezintă documentația ceremoniei de deschidere și stadiul actual al lucrărilor terenului din comuna Luciu, pe care este planificată componenta de stație.

FIGURA 2-12 CEREMONIA DE DESCHIDERE ȘI STADIUL ACTUAL AL PROIECTULUI LA COMUNA LUCIU

Proiectul a notificat oficial comunele despre accesul la teren înainte de ceremonia de deschidere și au fost plasate afișe la intrările pe șantier cu informații despre construcția proiectului și accesul la teren. În plus, notificarea oficială de începere a lucrărilor la fața locului a fost trimisă oficialilor comunei Luciu, precum și Asociației Crescătorilor de Ovine afectați de prima fază a proiectului. Aceeași abordare va fi adoptată și pentru alte comune afectate în a doua fază a proiectului.

În cele din urmă, mecanismul de reclamații a proiectului este operațional, iar comunele au acces la detaliile CLO. Aceste informații, împreună cu informații generale despre proiect și informații de bază privind dezvoltarea LRP, au fost incluse într-un pliant care a fost dezvoltat ca parte a fluxului de lucru LRF/LRP. Acest pliant a fost distribuit în timpul întâlnirilor preliminare de implicare a comunității și va continua să fie folosit în viitorul acces la fața locului și distribuit

contractantului EPC pentru a fi împărtășit cu orice fermieri pe care îi întâlnesc în timpul procesului de acces la teren.

CONTRACTE ÎN VIGOARE

Proiectul a obținut toate contractele și licențele locale necesare implementării sale în conformitate cu cadrele legale și de reglementare aplicabile. Detaliile acestor acorduri, inclusiv termenii și condițiile lor specifice, sunt descrise în continuare în secțiunile de mai jos.

Acorduri de despăgubire pentru daunele aduse culturilor de construcția OHL

Pentru terenurile afectate de OHL, au fost stabilite contracte pentru utilizatorii respectivi afectați temporar în timpul construcției celor cinci stâlpi situați pe terenuri private și RoW. Contractele prezintă termenii și condițiile în care va fi utilizat terenul, inclusiv compensațiile, termenele și orice modificări necesare ale terenului.

Contractele subliniază că terenul necesar pentru construcția OHL poate avea un impact asupra culturilor din zona afectată. Compensarea pentru aceste impacturi va fi calculată pe baza valorii producției agricole nerealizate, în conformitate cu prețurile actuale de evaluare pentru produsele agricole din regiune, așa cum sunt prezentate în raportul de evaluare independentă al proiectului, finalizat în ianuarie 2025. Plățile trebuie efectuate în termen de 15 zile de la finalizarea măsurărilor terenului după lucrări, direct în conturile bancare ale chiriașilor, așa cum se specifică în contract. Acest lucru este în conformitate cu reglementările locale pentru lucrările care au impact asupra OHL RoW care au ghidat accesul la sol la începutul proiectului și care sunt aplicate celor 2 PAP afectate de OHL. Proiectul este conștient de necesitatea de a alina procesul cu PS5 și de a facilita plățile înainte de intrarea pe teren acolo unde aceasta nu a avut loc încă și va aplica această abordare după cum este cazul în viitor.

În prezent, doi fermieri folosesc terenul privat din zona afectată temporar pentru construcția fundațiilor turnului OHL. Dintre acestea, unul a semnat acordul, în timp ce celălalt nu a fost încă de acord cu termenii. Deși a refuzat să depună o plângere oficială, proiectul a notat acest dezacord în jurnalul de plângeri și discuțiile pentru a rezolva problema cu PAP afectat sunt în curs de desfășurare.

În cele din urmă, nouă terenuri publice sunt afectate de OHL, pentru care s-au asigurat drepturi de utilizare de la comuna Luciu. Acest teren este în prezent închiriat crescătorilor de animale pentru pășunat și toți utilizatorii terenului au fost identificați și informați despre impactul proiectului.

Contracte cu unitățile administrativ-teritoriale

Acordurile cu Unitățile Administrativ-Teritoriale (UAT) includ acorduri de asociere în participațiune și acorduri de stabilire a drepturilor de uzufruct pentru pășunile în care se află componentele permanente ale proiectului, în valoare totală de 2.925 ha.

Tecon SRL a fost semnatarul inițial al acestor acorduri. Cu toate acestea, în urma semnării inițiale, Tecon și-a transferat toate drepturile și obligațiile care decurg din aceste acorduri către First Look Solutions SRL. Acest transfer a fost efectuat cu aprobarea explicită a UAT-urilor relevante, asigurându-se că schimbarea părților a fost recunoscută oficial și aliniată la cerințele legale și administrative. Obligațiile față de UAT includ furnizarea de energie electrică gratuită, de

până la 10.000 kWh anual, pentru iluminatul public și instituțiile publice pe toată durata de viață operațională a parcului eolian.

Terenul își va păstra denumirea de pășune, 94,45% din suprafața inițială rămânând intactă și doar o mică proporție scoasă de la utilizarea agricolă (fundații WTG, stații și drumuri noi). Proprietatea asupra terenului va rămâne la UAT, iar porțiunile neafectate pot continua să fie utilizate în scopuri agricole fără a interfera cu construcția, operarea sau dezvoltarea parcului eolian. În plus, UAT își păstrează dreptul de a încheia contracte de exploatare agricolă fără a necesita aprobarea dezvoltatorului. Cotele de participare și compensațiile datorate consiliilor locale sunt clar definite, asigurând beneficii financiare echitabile pentru UAT.

În plus, au fost încheiate acorduri de drept de utilizare pentru drumurile și canalele publice existente cu fiecare UAT și autoritatea relevantă, în valoare totală de 89,32 ha.

2.6 REZUMATUL IMPACTULUI PROIECTULUI

Proiectul este construit pe terenul deținut de consiliile locale din municipiul Pogoanele și comunele Costești, Gherăseni, Luciu, Smeeni și Țintești și Cilibia, asigurat prin asociere în participarea la contractele încheiate cu Consiliile Locale ale fiecărei UAT. Terenul afectat este în principal pășune folosită pentru pășunatul vitelor, împreună cu unele terenuri agricole; cu toate acestea, niciun teren rezidențial nu este afectat. Terenul este deținut în principal de consiliile locale care în prezent închiriază terenul persoanelor fizice (crescători de vite și fermieri).

Crescătorii de animale și fermierii primesc subvenții de stat pentru utilizarea actuală a terenurilor, care ar putea fi afectate dacă statul nu este notificat despre schimbarea utilizării terenurilor. Pierderea terenurilor și/sau a subvențiilor va avea un impact asupra mijloacelor de trai și a standardelor de viață ale unor persoane afectate dacă nu este atenuată în mod corespunzător, așa cum este descris în acest LRP. Prin urmare, impactul poate fi rezumat după cum urmează și va fi detaliat mai jos:

- Pierderea pășunilor;
- Pierderea terenurilor agricole și a culturilor;
- Pierderea plăților subvențiilor și/sau a penalităților; și
- Reducerea activităților de subzistență și a standardelor de viață.

Unele structuri temporare sunt prezente pe terenul afectat, cum ar fi grajdurile pentru animale și stațiile de apă, care pot fi mutate în alte zone ale terenului care nu sunt afectate de amprenta proiectului. Prin urmare, nu se anticipează niciun impact semnificativ asupra acestor structuri, deoarece acestea sunt mutate în mod obișnuit de fermieri sau crescători împreună cu mișcările turmelor. Mai mult, în lunile de iarnă, unele dintre structuri sunt demontate și îndepărtate, fiind restabilite primăvara. Nicio structură primară (de exemplu, case rezidențiale, așezări, ferme etc.) nu este afectată de proiect.

Aceasta înseamnă că proiectul nu va duce la niciun impact fizic asupra relocării.

Aceste impacturi potențiale, împreună cu măsurile de atenuare și detalii suplimentare, sunt detaliate în capitolul 7.

3. METODOLOGIE

Acest capitol descrie abordarea metodologică utilizată pentru dezvoltarea acestui LRP. LRP a fost dezvoltat pe baza unei revizuirii a legislației și standardelor naționale și internaționale relevante, a LRF și a datelor de referință secundare. Aceste date sunt completate de datele preluate în timpul vizitelor la fața locului de la MCS în iulie și septembrie 2024. Legislația relevantă este discutată în detaliu în capitolul **Error! Reference source not found..**

3.1 DEFINIȚII CHEIE

Pentru dezvoltarea acestui LRP, sunt esențiale următoarele definiții-cheie, prezentate în Tabelul 31 de mai jos-.

TABELUL 3-1 DEFINIȚII CHEIE

Termen	Definiție
Data-limită	Data finalizării recensământului și inventarierea activelor persoanelor afectate de proiect. Persoanele care ocupă zona proiectului după data-limită nu sunt eligibile pentru compensații și/sau asistență pentru restaurarea mijloacelor de subzistență. În mod similar, mijloacele fixe (cum ar fi structurile construite, culturile, pomii fructiferi și pădurile) stabilite după data finalizării inventarului activelor sau o dată alternativă convenită de comun acord, nu vor fi compensate.
Eligibilitate	Situația de a avea dreptul de a primi despăgubiri și măsuri de restaurare prin îndeplinirea criteriilor corespunzătoare.
Dreptul	Compensații și asistență necesare pentru a aborda diferitele efecte ale strămutării, la care au dreptul persoanele eligibile
Strămutarea economică	Pierderea fluxurilor de venit sau a mijloacelor de trai care rezultă din achiziționarea de terenuri sau obstrucționarea accesului la resurse (teren, apă sau pădure) care rezultă din construcția sau operarea unui proiect sau a facilităților asociate acestuia.
Utilizatorii informali ai terenurilor	Utilizatorii informali ai terenurilor se referă la indivizi sau grupuri care ocupă sau utilizează terenuri fără proprietate legală sau recunoaștere formală, adesea din cauza constrângerilor socioeconomice sau a lipsei de acces la sistemele formale de proprietate funciară.
Strămutarea involuntară	Strămutarea este involuntară atunci când are loc fără consimțământul informat al persoanelor strămutate sau dacă acestea își dau consimțământul fără a avea puterea de a refuza strămutarea.
Măsuri de restaurare a mijloacelor de trai	Măsurile de restaurare a mijloacelor de trai sunt strategii și acțiuni menite să asigure că persoanele și comunitățile care sunt strămutate sau afectate negativ de proiectele de dezvoltare își pot restabili sau îmbunătăți standardul de viață, nivelurile de venit și mijloacele de trai. Aceste măsuri pot include oferirea de oportunități de angajare, facilitarea accesului la resurse, furnizarea de programe de formare și sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici. Scopul restabilirii mijloacelor de trai este de a se asigura că populațiile afectate pot obține mijloace de trai durabile și nu sunt lăsate mai rău ca urmare a proiectului.
Cadrul de restaurare a mijloacelor de trai (LRF)	Document strategic conceput pentru a ghida dezvoltarea și implementarea planurilor care vizează restaurarea și îmbunătățirea mijloacelor de trai ale persoanelor și comunităților afectate de proiecte sau activități. De obicei, cadrul este dezvoltat într-un plan cu drepturi depline de îndată ce informațiile relevante despre proiect devin disponibile.

Termen	Definiție
Planul de restaurare a mijloacelor de trai (LRP)	Document de planificare care este necesar atunci când un proiect provoacă strămutări economice. Acesta stabilește drepturile PAP și conține măsuri pentru a îmbunătăți sau cel puțin a restabili mijloacele de generare a veniturilor, nivelurile de producție și standardele de viață la nivelurile anterioare proiectului.
Gospodăriile afectate de proiect (HAP)	Toți membrii unei gospodării, înrudiți sau nu, care funcționează ca o singură unitate economică, care sunt afectați de un proiect.
Persoanele afectate de proiect (PAP)	Orice persoană care se confruntă cu pierderea activelor, a accesului la venituri, fie temporare, fie permanente, din cauza procesului de achiziție a terenurilor și/sau a restricțiilor de acces.
Costul de înlocuire	Metoda de evaluare care produce o compensație suficientă pentru înlocuirea activelor, plus costurile de tranzacție necesare asociate cu înlocuirea activelor. În cazul în care există piețe funcționale, costul de înlocuire este valoarea de piață stabilită prin evaluarea independentă și competentă a proprietăților imobiliare, plus costurile de tranzacție. În cazul în care nu există piețe funcționale, costul de înlocuire poate fi determinat prin mijloace alternative, cum ar fi calculul valorii producției pentru terenuri sau active productive sau valoarea neamortizată a materialelor de înlocuire și a forței de muncă pentru construcția de structuri sau alte mijloace fixe, plus costurile de tranzacție. În toate cazurile în care strămutarea fizică duce la pierderea adăpostului, costul de înlocuire trebuie să fie cel puțin suficient pentru a permite achiziționarea sau construirea de locuințe care să îndeplinească standardele minime acceptabile ale comunității de calitate și siguranță
Grupuri vulnerabile	Cei care sunt mai puțin capabili să acceseze un beneficiu de proiect și/sau mai predispuși să experimenteze impacturi negative din activitățile proiectului din cauza unui anumit statut, care poate proveni din etnia, culoarea, sexul, identitatea sexuală, limba, religia, opinia politică sau de altă natură, originea națională sau socială, proprietatea, starea de sănătate, nașterea sau statutul social perceput. ¹

3.2 COLECTAREA DATELOR SECUNDARE

Sursele de date secundare care au stat la baza dezvoltării acestui LRP includ, printre altele, următoarele:

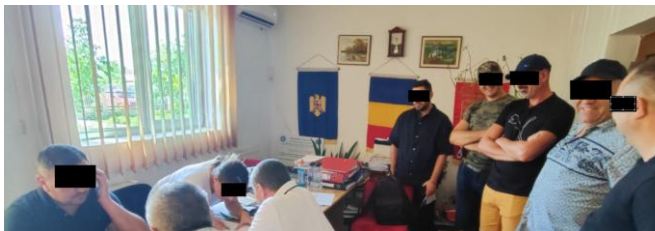
- Baze de date guvernamentale online și informații statistice, cum ar fi ultimul Recensământ Demografic (2021) de la autoritățile române
- Literatura publicată, inclusiv literatura gri de sprijin (rapoarte anterioare, studii existente etc.) provenită de pe site-uri guvernamentale/portaluri de date, instituții de cercetare academică, organizații sociale etc.
- Rapoarte publicate de organizații multilaterale, cum ar fi Comisia Europeană, Banca Mondială Open Data, Banca Mondială și site-ul Guvernului României
- Literatură non-tehnică (articole de ziar / online)
- documentele de achiziție a terenurilor furnizate de autoritățile locale și de proiect și
- Imagini din satelit și fotografii aeriene.

¹ Vă rugăm să rețineți că termenul "grupuri vulnerabile" a fost ales pentru a se alinia la formularea standardelor internaționale aplicabile. Cu toate acestea, acest document recunoaște că oamenii nu sunt vulnerabili ca atare, ci că ar putea fi într-o poziție vulnerabilă. Prin urmare, vulnerabilitatea cu care se confruntă este situațională și nu îi definește, în ciuda faptului că folosesc termenul "grupuri vulnerabile" în tot ghidul.

3.3 COLECTAREA DATELOR PRIMARE

Datele primare au fost colectate ca parte a vizitelor la fața locului efectuate de ERM în perioada 29 iulie - 02 august 2024 și în 18, 19, 26 și 27 septembrie 2024. Scopul studiilor de teren a fost de a colecta date socio-economice calitative relevante prin implicarea principalelor părți interesate regionale și locale, inclusiv a populațiilor afectate.

FIGURA 3-1 DOCUMENTAȚIA PRIVIND IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

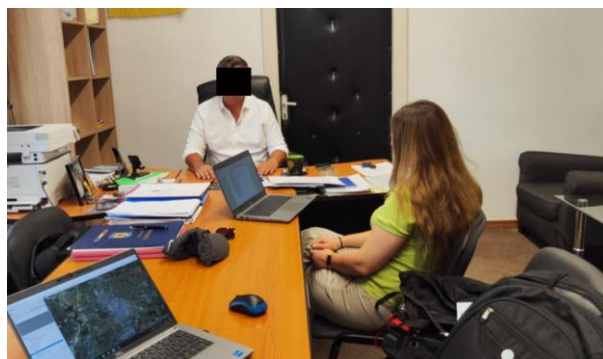
Primăria Tintesti (29 iulie 2024)

Primăria Cilibia (29 iulie 2024)

Primăria Luciu (01 august 2024)

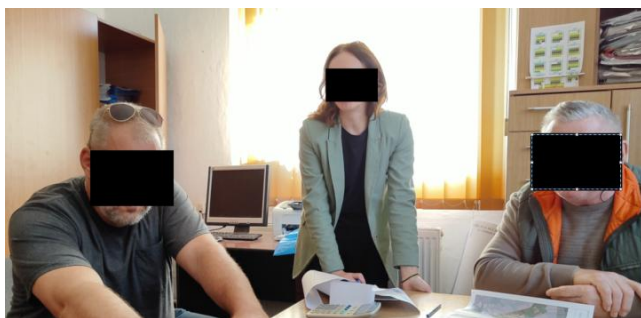
Pogoanele Primarie (01 august 2024)

Primăria Luciu (18 septembrie 2024)

Primăria Pogoanele (19 septembrie 2024)

Primăria Tintesti (26 septembrie 2024)

Primăria Costești (26 septembrie)

Centrul Comunitar Gheraseni (26 septembrie 2024)

Centrul comunitar Smeeni (27 septembrie)

Sursa: ERM, 2024

Munca de teren a fost condusă de doi consultanți ERM, managerul de proiect EHS și managerul de legătură comunitară (CLO) și alți reprezentanți ai proiectului. Întâlnirile au fost organizate în colaborare cu noul ofițer de legătură comunitară (CLO) pentru proiect, care a participat la întâlnirile cu reprezentanții aleși și fermierii locali.

O clasificare generală a tipurilor și amplitudinii strămutării economice și a impactului asupra mijloacelor de subsistență este inclusă pe baza rezultatelor LRF, completată de informațiile obținute în timpul vizitelor la fața locului, precum și de vizita la fața locului și de teledetecție și analiza imaginilor din satelit.

Materialele redactate pentru angajamentul din iulie și septembrie 2024 pot fi găsite în Anexa A-E. Colectarea datelor a inclus următoarele metode:

- Sondaj de recensământ al persoanelor afectate pe baza contractelor de închiriere oferite de comune
- Chestionare de anchetă socio-economică
- Chestionar de discuții de grup (FDG)
- Interviuri cu informatori cheie (KII)
- Discuții pentru dezvoltarea informațiilor despre proiect către comunitățile afectate și
- Vizita site-ului și observații.

Fiecare dintre metodele de mai sus va fi discutată mai jos:

3.3.1 CHESTIONARE DE ANCHETĂ SOCIO-ECONOMICĂ

Chestionarele de sondaj socio-economic au fost efectuate cu persoanele afectate care închiriază parcele individuale de teren de la comune.

Au fost organizate mai multe sesiuni de implicare a părților interesate, în care impactul general al proiectului asupra fermierilor/crescătorilor de bovine locali a fost explicat într-o plenară urmată

de înmânarea chestionarelor de sondaj socio-economic care urmau să fie completate de persoanele afectate. Durata completării a fost aproximativ 30 de minute.

Chestionarele au fost completate manual de către persoanele afectate din cauza reticenței de a participa la intervale orare desemnate pentru sesiuni individuale cu experți calificați. Pentru a rezolva acest lucru, consultanții au revizuit chestionarele în detaliu cu toți participanții prezenți. Diversi membri ai personalului de sprijin, inclusiv CLO și alți consultanți, au fost disponibili pentru a oferi asistență după cum era necesar.

Când participanții au întâmpinat dificultăți în completarea chestionarelor, aceștia au fost sprijiniți de experți calificați care au oferit explicații detaliate pentru întrebările individuale. Persoanele defavorizate, de exemplu, persoanele cu dificultăți de vedere, persoanele analfabețe etc., au fost asistate la completarea chestionarelor de către personalul ERM. În plus, la trimitere, chestionarele au fost verificate pentru a se asigura că sunt complete. Dacă vreo secțiune a fost lăsată goală, consultanții au revizuit întrebările cu participanții pentru a clarifica și a obține răspunsuri.

Deși este recunoscut că această abordare nu se aliniază cu cele mai bune practici, au fost efectuate mai multe runde de vizite la fața locului în încercarea de a colecta sondajele. În ciuda acestor eforturi, această metodă a fost în cele din urmă singura modalitate prin care participanții au fost dispuși să se implice. Cu toate acestea, prezența generală la chestionarele completate a rămas relativ scăzută. Pentru a motiva membrii comunității să participe la interviurile viitoare, este esențial să comunicați în mod clar semnificația contribuțiilor lor, să oferiți feedback din interviurile anterioare și să promovați un sentiment de încredere.

După completarea chestionarelor sondajului, a existat o a treia parte a sesiunii de implicare în care participanții au pus întrebări ulterioare sau pot ridica îngrijorări în plen.

Chestionarele de anchetă socio-economică conțin o gamă largă de întrebări pentru a completa baza socio-economică pentru persoanele afectate de proiect. Chestionarul este împărțit în patru părți, după cum urmează:

- **Partea 1: Profilul demografic al gospodăriei** – care conține întrebări privind membrii gospodăriei, statutul familial, limbile vorbite, ocupația, ocuparea forței de muncă, venitul, religia și etnia, educația și vulnerabilitatea.
- **Partea 2: Proprietatea, utilizarea, activele și impactul terenurilor** – care conține întrebări privind proprietatea, utilizarea și orice active de pe teren (studiu preliminar al² activelor). Odată ce toate activele au fost identificate, se pun întrebări cu privire la impactul potențial.
- **Partea 3: Strategii de restaurare a mijloacelor de trai** – adresarea de întrebări cu privire la preferințele pentru măsurile de restaurare a mijloacelor de trai sugerate și impactul anticipat asupra mijloacelor de trai.

² Vă rugăm să rețineți că "sondajul preliminar al activelor" este realizat de ERM ca parte a anchetei socio-economice și constă în câteva întrebări cuprinzătoare cu privire la orice active de pe terenul PAP (magazii, hambare, infrastructură de irigații, garduri etc.). Scopul acestui studiu preliminar al activelor este de a servi drept bază pentru studiul cuprinzător al activelor și evaluarea experților certificați (dacă este necesar).

- **Partea 4: Consultare publică și implicarea părților interesate** – adresarea de întrebări despre modul în care informațiile despre proiect au fost comunicate PAP-urilor și modul lor preferat de comunicare viitoare.

3.3.2 DISCUȚII DE GRUP

O discuție de grup (FGD) este o metodă de cercetare calitativă care adună un grup mic de oameni pentru a discuta un anumit subiect, ghidați de un moderator. Scopul este de a explora percepțiile, opiniile, credințele, atitudinile sau ideile participanților despre subiectul în cauză. Pentru proiect au fost planificate următoarele FGD:

- Asociația Crescătorilor de Animale Luciu
- Femei și grupuri vulnerabile

Mai multe informații despre fiecare FGD pot fi găsite în subcapitolele de mai jos.

ASOCIAȚIA FERMIERILOR LUCIU

În cadrul discuției de grup cu șeful asociației fermierilor Luciu, a fost utilizat un chestionar structurat pentru a colecta informații detaliate (Anexa B). Durata discuției de grup a durat aproximativ 2 ore.

Întrebările au acoperit diverse subiecte, inclusiv provocările vieții de zi cu zi, accesul la pășunat, proprietatea și utilizarea resurselor agricole și operațiunile asociației. Respondentul a evidențiat provocările cheie, inclusiv reducerea subvențiilor, impactul secetei asupra pășunatului și o scădere semnificativă a numărului de animale, de la 400 la mai puțin de 50. Fermierii închiriază pășunat de la UAT Luciu la 350 de lei/ha anual, iar pășunatul rămâne activitatea lor principală. În timp ce unii fermieri au acces la zone alternative de pășunat, dimensiunea redusă a turmei îi limitează utilitatea. Au fost raportate și nevoi de bază, cum ar fi accesul la apă și infrastructură, deși nu au fost raportate vulnerabilități specifice în rândul membrilor asociației, care include și femeile. Aceste informații au fost esențiale pentru evaluarea nevoilor comunității și pentru informarea măsurilor de sprijin.

FEMEILE ȘI GRUPURILE VULNERABILE

FGD cu femei și grupuri vulnerabile a fost planificat, dar în cele din urmă nu a avut loc, deoarece persoanele au fost reticente să participe la această sesiune, deoarece nu au dorit să fie etichetate ca vulnerabile. În timpul discuțiilor, s-a explicat că termenul "grupuri vulnerabile" este folosit cu referire la standardele aplicabile ale creditorilor și nu implică faptul că indivizii sunt în mod inherent vulnerabili, ci mai degrabă că se califică pentru sprijin suplimentar în funcție de circumstanțele lor socio-economice specifice. În ciuda faptului că au fost notificați și invitați la sesiune pe baza rezultatelor chestionarului sondajului socio-economic, participanții au ales să nu participe. În urma sondajului socio-economic, mai multe persoane au abordat consultanții ERM pentru a exprima verbal că preferă ca punctele lor de vedere și opinii să fie reprezentate de liderii comunității, deoarece au simțit că această abordare le captează cel mai bine perspectivele și nevoile. Proiectul se angajează să identifice și să sprijine PAP-urile vulnerabile, oferind sprijin suplimentar acestor PAP în timpul implementării LRP.

3.3.3 INTERVIURI CU INFORMATORII CHEIE

ERM a efectuat interviuri cu informatori cheie (KII) ca parte a procesului de implicare a părților interesate al proiectului. Interviurile cu informatorii cheie sunt conversații structurate cu

persoane care au cunoștințe aprofundate sau perspective despre o comunitate sau un anumit subiect, permițând o înțelegere mai profundă a dinamicii locale și a impactului potențial.

Pentru acest proiect, informatorii cheie au inclus primarii comunelor afectate și ofițerul de legătură comunitar, dl Bodnar. Un set de întrebări orientative pentru implicarea informatorilor cheie a fost dezvoltat de ERM și poate fi găsit în Anexa G.

Au fost efectuate interviuri cu informatori cheie cu primarii din toate comunele afectate. Prin urmare, au fost efectuate un total de cinci KII, după cum se detaliază mai jos:

- Comuna Smeeni – Primar
- Comuna Costesti – Primar
- Comuna Gheraseni – Primar
- Comuna Luciu – Primar
- Orașul Pogoanele - Primar

3.3.4 DISCUȚII LA PRIMĂRIE

Înainte de efectuarea sondajului socio-economic cu persoanele afectate de proiect, ERM și Proiectul au purtat discuții în primării cu membrii comunității afectate, primarii și personalul administrativ local, reprezentanții proiectului. Scopul acestor discuții a fost de a stabili un dialog deschis pentru a oferi informații despre proiect și a informa persoanele afectate despre sondajul socio-economic și discuțiile de grup planificate, precum și furnizarea de informații de bază ale proiectului pentru înțelegerea generală a proiectului și a impactului său potențial asupra persoanelor afectate.

ERM a pregătit o prezentare Power Point care completează discuțiile din primărie (Anexa F) cu informații cheie despre proiect care urmează să fie afișate în timpul discuțiilor.

3.3.5 PREZENTAREA ȘI OBSERVAȚIILE SITE-ULUI

Vizitarea șantierului a implicat o evaluare efectuată de ERM pentru a observa și documenta condițiile din amprenta proiectului și din zonele înconjurătoare. Aceasta a inclus inspecția vizuală a utilizării terenurilor, a infrastructurii și a activităților agricole potențial afectate de proiect. Observațiile au arătat că, deși amprenta proiectului este în principal pe terenuri de pășunat închiriate, unele câmpuri agricole din zona tampon au fost afectate din cauza activităților de construcție, cum ar fi amplasarea utilajelor și a materialelor de construcție. Aceste cazuri nu au dus la daune culturilor, deoarece au avut loc după recoltare. Aceste constatări oferă informații critice asupra amplitudinii perturbărilor induse de proiect și formează baza pentru identificarea măsurilor de atenuare și a strategiilor de compensare.

FIGURA 32 de mai jos prezintă documentația de la site-ul proiectului efectuată de ERM.

FIGURA 3-2 DOCUMENTAȚIA FOTO A SITE-ULUI PROIECTULUI

Lucrări rutiere (44.99778, 27.03752)

Lucrări rutiere (44.99779, 27.0376)

Câmp de pășunat WTG15 (45.00753, 26.84619)

Câmp de pășunat WTG15 (45.00285, 26.85308)

Magazie Nomad WTG 15 (45.00467, 26.84755)

Câmp de pășunat WTG17 (45.01822, 26.87682)

Câmp de pășunat WTG16 (45.02109, 26.86728)

Drumul de acces WTG 16-17 (45.02106, 26.86756)

Sursa: ERM, 2024.

3.3.6 ALTE MATERIALE

Alte materiale au fost dezvoltate pentru a completa sesiunile de implicare planificate. Acestea includ o broșură cu informații cheie relevante pentru proiect pentru părțile interesate din LRP (a

se vedea Anexa E) și un chestionar de sondaj rapid de recensământ (Anexa C) care a fost dezvoltat pentru a fi utilizat pe teren de către antreprenorul de inginerie, achiziții și construcții (EPC) în timpul activităților de construcție începute de Vestas la jumătatea anului 2024, precum și pentru a completa informațiile colectate în timpul FGD.

Următoarele subcapitole prezintă metodologia utilizată pentru identificarea impactului proiectului asupra terenurilor, oamenilor și bunurilor, descriind modul în care au fost identificate parcelele de teren și proprietarii/utilizatorii respectivi.

3.3.7 TEREN

Clientul a obținut aprobări privind drepturile de utilizare a terenurilor pentru toate facilitățile proiectului de către comunele respective care dețin terenul. În timp ce întreaga suprafață de teren pentru fiecare componentă a subproiectului a fost închiriată de la comune, a fost necesar să se stabilească parcele de teren unice care au fost închiriate către gospodării individuale de către comune și sunt atribuite de Agenția pentru Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA) care plătește subvenții pentru pășuni și terenuri agricole în funcție de suprafața și utilizarea terenului. Parcelele de teren declarate de APIA au fost furnizate de Proiect și partajate cu ERM, care a folosit parcelele pentru a le suprapune în GIS cu aspectul proiectului și suprafața de teren închiriată de Proiect de la comune. Au fost identificate 176 de blocuri înregistrate APIA în întreaga amprentă a proiectului. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că parcelele APIA nu sunt corelate cu proprietatea asupra terenurilor, iar blocurile sunt definite în scopul aplicării subvenției. Un utilizator de teren poate avea mai multe blocuri APIA, de exemplu în Luciu există un singur utilizator de teren (asociația Luciu). În timpul colectării datelor de bază pentru LRP, au fost colectate informații suplimentare cu privire la structura și operațiunile asociației fermierilor. Această asociație este înregistrată ca persoană juridică care operează în conformitate cu Legea 566/2004 privind cooperativele agricole și deține contractul de închiriere a terenurilor de pășunat. Cu toate acestea, membrii individuali nu au proprietate directă asupra terenurilor pe numele lor. În ceea ce privește subvențiile, asociația, în calitate de utilizator înregistrat al terenului, le solicită și le primește în mod colectiv. Repartizarea subvențiilor între membri se bazează pe regulile interne stabilite de asociație, luând în considerare factori precum rasa și numărul de animale deținute de fiecare membru. În timp ce unii membri pot primi o parte mai mare din subvenții, acest lucru este determinat de criterii predefinite, mai degrabă decât de o distribuție egală. Prin urmare, blocurile nu se traduc în PAP, ci indică numărul total de blocuri APIA utilizate de cele 67 de PAP identificate de comune, deși acest număr va fi confirmat în continuare cu primarii locali acum că cartografierea a fost finalizată.

Din totalul terenurilor închiriate, proiectul va necesita 121,1 ha în timpul construcției și doar 64 ha vor cuprinde ocuparea permanentă a terenului (2,1% din teren).

3.3.8 PERSOANE

Metodele utilizate pentru identificarea persoanelor afectate (PAP) au implicat mai mulți pași coordonați:

- Colaborarea cu autoritățile locale: Echipa de proiect a lucrat îndeaproape cu ofițerii de legătură comunitară (CLO), primarii locali și reprezentanții organizațiilor comunitare, cum ar fi liderii asociațiilor de fermieri. Cunoștințele lor locale și încrederea în cadrul comunității au fost de neprețuit în procesul de identificare.

- Cartografierea și analiza suprapunerii: Proiectul a dezvoltat hărți detaliate ale aspectului proiectului, care au fost apoi suprapuse cu datele existente ale parcelelor de teren. Această reprezentare vizuală a ajutat la evidențierea zonelor specifice care ar fi afectate de proiect.
- Implicarea comunității: Reprezentanți de încredere ai comunității au fost angajați pentru a revizui hărțile suprapuse. Acești reprezentanți au ajutat la identificarea persoanelor și familiilor care au deținut sau au utilizat parcelele de teren afectate de proiect.
- Verificarea persoanelor afectate: Odată ce potențialii PAP au fost identificați prin hărți și informații despre comunitate, echipa de proiect a colaborat în continuare cu reprezentanții pentru a verifica și a se asigura că persoanele identificate corespund corect parcelelor de teren afectate.
- Documentație și păstrare a evidențelor: Procesul de identificare a inclus documentarea meticuloasă a numelor și detaliilor persoanelor afectate, împreună cu parcelele de teren corespunzătoare, atât pentru responsabilitate, cât și pentru referințe viitoare.

Pe baza analizei datelor sistemului de informații geografice (GIS), a activităților de implicare a părților interesate, a rezultatelor sondajelor socio-economice, a observațiilor de teren și a datelor partajate de client, există predominant crescători de animale afectați de achiziția terenului proiectului. Cu toate acestea, o mică parte din persoanele afectate desfășoară activități agricole în zonele afectate de dezvoltarea proiectului (OHL și extinderea drumurilor).

Crescătorii/fermierii de animale folosesc în prezent terenul pentru pășunatul animalelor lor, care constau predominant din turme de oi.

3.3.9 ACTIVE

În plus față de procesul menționat mai sus de identificare a terenurilor și a oamenilor afectați, Proiectul a întreprins măsuri pentru a identifica dacă activele vor fi afectate ca parte a dezvoltării proiectului. Acești pași au inclus în primul rând o investigație de teren a proiectului, în timpul căreia activele prezente pe teren au fost documentate și cartografiate. Această investigație de teren a arătat că nu există structuri rezidențiale pe terenul afectat de proiect (de exemplu, ferme, structuri rezidențiale etc.), ceea ce înseamnă că nu vor exista strămutări fizice, ci doar impacturi economice.

În plus față de această investigație preliminară a activelor de pe teren, sondajul de recensământ socio-economic care a fost efectuat cu persoanele afectate în septembrie 2024 conține mai multe întrebări cu privire la activele prezente pe teren (de exemplu, ce tip de activ, structură/facilitate permanentă/temporară, utilizarea activului etc.).

3.4 IPOTEZE ȘI LIMITĂRI

Dezvoltarea LRP include următoarele considerații și limitări:

- Ultimul recensământ al populației realizat în România a fost în 2021. Ca urmare, datele utilizate pentru a informa linia de bază sunt oarecum depășite.
- Participarea la sondaje socio-economice și discuții de grup a fost limitată. Echipa de sondaj au organizat mai multe excursii și au folosit strategii alternative pentru a încuraja o participare mai largă.
- Deși organizarea interviurilor individuale ar fi ridicat provocări logistice, abordarea colectivă s-a dovedit a fi mai eficientă. Participanții s-au simțit mai confortabil, mai încrezători și mai

deschiși în grupuri, în special alături de personalul administrației locale care și-a oferit perspectivele asupra proiectului. Echipa de teren a depus toate eforturile pentru a ajuta participanții și a oferi explicații după cum a fost necesar. După ce respondenții și-au trimis chestionarele, intervievatorii le-au verificat pe fiecare pe loc pentru a se asigura că toate întrebările fără răspuns au fost abordate (dacă au fost lăsate goale, de obicei s-a datorat lipsei de cunoștințe a respondentului sau alegerii de a nu răspunde).

- Discuțiile despre femei și persoane vulnerabile au fost planificate inițial ca parte a procesului de implicare; cu toate acestea, în cele din urmă nu au avut loc. Astfel, punctele lor de vedere au fost colectate în primul rând din interviuri în gospodărie.
- Datele geografice pentru cartografierea blocurilor APIA au fost primite cu întârziere de la Proiect și, deoarece au necesitat diverse iterații de cartografiere și revizuire, acest lucru a afectat termenele de finalizare a LRP, dar a fost important să ajutăm la înțelegerea amplitudinii impactului asupra blocurilor APIA din cauza implicațiilor pentru subvențiile pentru crescătorii de oi.

4. CADRUL LEGAL

Acest capitol discută contextul juridic și de reglementare românesc relevant pentru achiziționarea de terenuri, strămutarea economică și refacerea mijloacelor de subzistență. De asemenea, compară aceste legi și reglementări naționale cu standardele de achiziție de terenuri stabilite în standardele internaționale aplicabile ale Corporației Financiare Internaționale (IFC) și ale Băncii Europene pentru Dezvoltare și Reconstrucție (BERD). Proiectul va aplica standardele naționale și internaționale relevante.

4.1 CADRUL NAȚIONAL

Capitolul următor detaliază legislația națională relevantă care intră în joc pentru abordarea achizițiilor de terenuri și a impactului asupra mijloacelor de trai. Legislația națională relevantă aplicabilă proiectului este prezentată în Tabelul 41 de mai jos-.

TABELUL 4-1 LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

Lege	Număr	Descriere	Relevanță
Legea cadastrului	105/2019 ³	Legea pentru modificarea și completarea Legii 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară și care modifică și completează Legea 18/1991 cu privire la terenuri.	Legea reglementează cadastrul bunurilor imobile, cadastralitatea națională și cadastrală, lucrările geodezice și cadastrale, precum și achiziționarea, înregistrarea, evidențierea, întreținerea și utilizarea datelor cadastrale. Bunuri imobile – parte specifică a suprafeței terenului, care are limite (teren, obiecte naturale aplicate pe teren, clădiri comerciale, clădiri rezidențiale etc.).
Legea cu privire la proprietate și alte drepturi	185/2018 ⁴	Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului 31/2018 pentru modificarea și completarea Legii cadastru și publicitate imobiliară 7/1996.	Legea reglementează crearea, conținutul, transferul, protecția și încetarea drepturilor reale. De asemenea, reglementează proprietatea și, ca drepturi reale limitate, posesie, drepturi reale de garanție și drepturi reale de utilizare.
Legea privind exproprierea pentru utilitate publică	33/1994	Legea privind exproprierea din motive de utilitate publică: Articolul 30 permite ca modul de despăgubire să fie convenit de părți sau decis de instanță, plata fiind datorată în termen de 30 de ani de la decizia finală.	Legea oferă cadrul general pentru exproprierea în scopuri de utilitate publică. Acesta prezintă procedurile și condițiile în care proprietatea privată poate fi expropriată pentru a servi intereselor publice, cum ar fi proiectele de infrastructură, protecția mediului și alte proiecte de utilitate publică.
Legea privind exproprierea în scopuri de utilitate publică	255/2010	Legea privind exproprierea din motive de utilitate publică, necesară atingerii obiectivelor de interes național, județean și local. Procesul de expropriere din România include declararea utilității publice, notificarea proprietarilor prin scrisoare recomandată, publicarea listei de expropriere, desfășurarea consultărilor publice, permiterea depunerii de documente, obținerea de evaluări independente pentru despăgubiri echitabile, depunerea despăgubirilor într-un cont desemnat, acordarea unei perioade	Legea actualizează și rafinează procedurile și cerințele pentru expropriere, concentrându-se mai specific pe nevoile și procesele pentru proiectele de infrastructură naționale, județene și locale. Scopul său este de a simplifica procedurile de expropriere și de a le face mai eficiente.

³ Sursa: Portalul Legislativ LEGE 105 17/05/2019 - Portal Legislativ (just.ro)

⁴ Sursa: Portalul Legislativ Român L_185_2018.pdf (anaf.ro)

Lege	Număr	Descriere	Relevanță
		pentru eliberarea proprietății și oferirea de recursuri legale pentru contestații. Articolul 8 detaliază cerința de a face publică decizia de expropriere, inclusiv notificările către proprietarii afectați. Articolul 11 prevede că evaluatorii independenți, atestați de organisme profesionale precum Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR), întocmesc rapoarte de evaluare pentru a determina valoarea justă de piață a bunurilor expropriate. Capitolul V descrie procesul de funcționare a verificării drepturilor de proprietate și acordarea despăgubirii. După emiterea unei decizii de expropriere, expropriatorul numește o comisie de verificare pentru a examina revendicările de proprietate sau alte drepturi. Cererile de despăgubire trebuie depuse cu promptitudine, împreună cu documentele justificative. Litigiile dintre reclamânți sunt soluționate pe baza dreptului civil sau a hotărârilor judecătorești. Decizia de despăgubire este comunicată public, plățile fiind scadente în termen de 90 de zile. Părțile nemulțumite pot face apel într-un interval de timp specificat.	
Legea cu privire la amenajarea teritoriului și urbanismului	350/2001	Legea privind dezvoltarea teritoriului și urbanismul: Capitolul 5 acoperă pregătirea documentației de planificare teritorială, inițierea finanțării, procesele de aprobare, participarea publicului la activitățile de planificare teritorială și monitorizarea respectării documentelor de planificare.	Legea se concentrează pe principiile de amenajare a teritoriului care vizează raționalizarea utilizării terenurilor, optimizarea dezvoltării infrastructurii și promovarea practicilor durabile de dezvoltare urbană și rurală.
Legea privind asistența socială	292/2011	Legea privind cadrul general de organizare, funcționare și finanțare a sistemului de asistență socială din România. Articolul 4 prevede că toți rezidenții României, inclusiv cetățenii și străinii, au dreptul la asistență socială. În contextul legii, persoanele vulnerabile sunt definite ca persoane care se confruntă cu provocări sociale, economice sau legate de sănătate care împiedică participarea lor deplină la activitățile societale, cuprinzând grupuri precum persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă, copiii în situații dificile, victimele violenței domestice și alte grupuri marginalizate.	Legea oferă un cadru pentru asistența socială în România, inclusiv protecția populațiilor vulnerabile, cum ar fi vârstnicii, copiii, persoanele cu dizabilități și cei aflați în risc de sărăcie. Acesta subliniază importanța serviciilor sociale și a beneficiilor pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile.
Codul civil	287/2009	Legi privind drepturile civile în România. Articolele 551-562 enumeră diferitele tipuri de drepturi reale recunoscute de statul român, inclusiv proprietatea, drepturile de	Codul civil este un set de legi care reglementează chestiunile juridice private, inclusiv proprietatea, contractele și familia,

Lege	Număr	Descriere	Relevanță
		suprafață, uzufructul, drepturile de uz personal, drepturile de locuire, servituțile, drepturile de administrare, drepturile de concesiune, drepturile de folosință, drepturile reale reale și alte drepturi recunoscute de lege ca având caracter de drepturi reale. Secțiunile respective definesc, de asemenea, principiile generale ale proprietății, inclusiv dreptul de a deține, utiliza și dispune de bunuri. Articolele 703-748 prezintă crearea, durata și încetarea uzufructului, precum și drepturile și obligațiile atât ale uzufructului (persoana care deține uzufructul), cât și ale neproprietarului (proprietarul proprietății). Această secțiune asigură că uzufructul poate beneficia de proprietate, întreținând în același timp și fără a-i diminua valoarea. Articolele 1777-1850 se referă la cadrul juridic care reglementează contractele de închiriere. Aceste articole definesc natura contractelor de închiriere, specificând drepturile și obligațiile proprietarilor și chiriașilor. Articolele acoperă aspecte esențiale, cum ar fi stabilirea termenilor de închiriere, plățile chiriei, responsabilitățile de întreținere și condițiile de reziliere a contractelor de închiriere. Această secțiune asigură claritatea și corectitudinea în relația contractuală dintre locatori și locatari, facilitând utilizarea și ocuparea legală a proprietății, protejând în același timp interesele ambelor părți implicate. Cartea V, titlul IX, capitolul V, secțiunea 1, subsecțiunea 7 din Codul civil, detaliază metodele de reziliere a contractelor de închiriere. În cazul în care, fără justificare, una dintre părțile contractului de închiriere nu își îndeplinește obligațiile care decurg din acest contract, Codul Civil stipulează că chiriașii au dreptul la o compensație echitabilă pe baza termenilor contractului de închiriere și a valorii de piață a îmbunătățirilor pe care le-ar fi putut face proprietății. Acest lucru asigură că chiriașii sunt despăgubiți în mod adecvat pentru orice pierdere a drepturilor sau a utilizării care rezultă din acțiunile de strămutare.	pentru a asigura dreptatea și corectitudinea în relațiile civile.
Dreptul funciar	18/1991	Articolul 2 clasifică terenurile în funcție de scopul său: terenuri agricole pentru agricultură și activități conexe, terenuri forestiere pentru silvicultură și conservare, terenuri scufundate sub corpuri de apă, terenuri urbane și rurale cu construcții și terenuri destinate unor scopuri speciale, cum ar fi transport, utilități, minerit, apărare și zone de conservare.	Legea definește diferite categorii de terenuri, inclusiv proprietatea privată, proprietatea publică și drepturile și obligațiile asociate fiecăruia.

Lege	Număr	Descriere	Relevanță
Norma de delimitare a zonei energetice	Ordinul 239/2019	Anexa 6, capitolul 2 din normă descrie zonele de protecție și siguranță operaționale pentru liniile electrice aeriene cu tensiuni nominale mai mari de 1kV.	Norma aprobată prin Ordinul 239/2019 definește zonele de protecție și siguranță din jurul infrastructurii energetice, cum ar fi liniile electrice aeriene și stațiile de transformare, pentru a asigura funcționarea în siguranță, întreținerea și coexistența cu mediile înconjurătoare.

4.2 CADRUL INSTITUȚIONAL

Structura administrativă din România este guvernată de administrația centrală și locală. Președintele României este ales pentru o perioadă de cinci ani, pentru maximum două mandate. Parlamentul României este bicameral format din Camera Deputaților, compusă din 330 de deputați aleși direct și Senatul, compusă din 136 de senatori aleși direct. Ambele camere au un mandat de patru ani.

Guvernul este autoritatea publică a puterii executive care funcționează în baza votului de încredere acordat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și care exercită conducerea generală a administrației publice. Guvernul este numit de Președintele României în baza votului de încredere acordat Guvernului de către Parlament. Prim-ministrul conduce Guvernul și coordonează activitățile membrilor săi, în conformitate cu atribuțiile legale ale acestora. Structura de lucru a Guvernului este compusă din Cabinetul Prim-ministrului, Secretariatul General al Guvernului, departamente și alte structuri organizatorice similare cu atribuții specifice stabilite prin hotărâre de Guvern.

Legea-cadru nr. 195/2006 privind descentralizarea, revizuită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2016, stabilește principiile, regulile și cadrul instituțional, care reglementează procesul administrativ și de descentralizare și stabilește competențe proprii și partajate pentru diferitele niveluri de guvernare.

Cele 41 de județe ale României și orașul București sunt guvernate de președintele consiliului și de consilierii județeni aleși, în timp ce guvernul central numește un prefect în fiecare județ. Rolul prefectului este de a reprezenta autoritatea centrală (guvernul) la nivel local, cu puterea de a se opune și de a bloca acțiunile ilegale sau neconstituționale ale autorităților locale.

La nivel de municipiu și de comună, structura de guvernare este formată din primari și consilii locale aleși. Nu mai există reprezentare la nivel de sat, toate deciziile executive sunt luate la nivel de comună. Consiliile locale și primarii pentru municipalități și comune sunt, de asemenea, aleși pentru un reprezentant de patru ani. Conform Constituției, teritoriul României este organizat administrativ în județe, la nivel intermediar, în timp ce comunele, orașele și municipiile (orașele) formează nivelul administrativ local. Statutul de municipiu este acordat orașelor mai mari, dar nu conferă administrațiilor lor puteri mai mari. Sub nivelul comunal sau al orașului, nu există alte subdiviziuni administrative formale. Cu toate acestea, comunele sunt împărțite în sate (care nu au administrație proprie).

Administrarea și gestionarea terenurilor implică atât guvernarea națională, cât și cea locală. La nivel național, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP) supraveghează și asigură acuratețea cadastrului național și a bazei de date a cadastrului funciar. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale elaborează politici de utilizare a terenurilor, implementează reforme agrare și conduce proiectele propuse. La nivel regional, ANCP supraveghează Birourile Județene pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară (OCPI), care sunt responsabile de gestionarea înregistrării funciare și a cadastralității.

La nivel comunal, administrarea terenurilor este centrată în jurul consiliilor locale, care servesc ca organe principale de conducere. Aceste consilii aprobă planurile de dezvoltare locală, reglementările de zonare, politicile de utilizare a terenurilor și alocă terenuri pentru servicii

publice, infrastructură sau alte nevoi, asigurându-se în același timp că dezvoltările propuse se aliniază cu prioritățile naționale, regionale sau alte priorități locale.

Primarul, împreună cu administrația locală, este responsabil de executarea hotărârilor consiliului local. Împreună, acestea implementează politici de gestionare a terenurilor, supraveghează menținerea înregistrărilor cadastrale și asigură conformitatea cu reglementările de zonare.

4.3 CERINȚE INTERNAȚIONALE

Proiectul trebuie să respecte cerințele creditorilor, inclusiv standardele de performanță IFC (2012) și cerințele de performanță BERD (2019), asigurând conformitatea cu cele mai bune practici internaționale pentru gestionarea riscurilor sociale și de mediu. Aceste standarde includ prevederi cuprinzătoare pentru evitarea sau minimizarea strămutării, asigurarea unei compensații echitabile și furnizarea de asistență adecvată pentru relocare și restabilirea mijloacelor de trai persoanelor afectate. Principalele prevederi prezentate în aceste standarde sunt rezumate în Tabelul 42 de mai jos, evidențiind categoriile de persoane eligibile, tipurile de compensații și asistență acordate și considerații speciale pentru grupurile vulnerabile.

TABELUL 4-2 PREZENTARE GENERALĂ A CERINTELOR BERD/IFC PENTRU ACHIZIȚIA ȘI RELOCAREA TERENURILOR

Subiect	Cerințe conform Standardului de performanță 5 al IFC: Achiziția de terenuri și relocarea involuntară (2012)	Cerințe în temeiul BERD PR 5: Achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară (2019)
Obiectiv	- Proiectele ar trebui să vizeze evitarea relocării involuntare ori de câte ori este posibil. Dacă este inevitabil, strămutarea trebuie redusă la minimum prin explorarea unor proiecte alternative. - Atenuarea impactului negativ prin compensații adecvate, asistență și planificare a relocării. - Îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de trai și a standardelor de viață ale persoanelor strămutate. - Promovarea dezvoltării durabile prin stabilirea de politici și practici de relocare care promovează incluziunea socială și oportunitățile economice.	- Evitați sau minimizați strămutarea: acordați prioritate evitării sau minimizării relocării involuntare prin proiecte alternative. - Atenuarea impactului negativ: Implementarea măsurilor de atenuare a impactului social și economic negativ al achiziției de terenuri sau al restricțiilor privind utilizarea terenurilor. - Îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de trai: Urmăriți îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de trai și a standardelor de viață ale persoanelor strămutate la nivelurile anterioare proiectului sau mai bune. - Respectarea drepturilor omului: Asigurarea faptului că activitățile de relocare respectă și susțin drepturile omului și se desfășoară într-o manieră participativă.
Domeniul de aplicare	Strămutarea fizică (relocare sau pierderea adăpostului) și strămutarea economică (pierderea activelor sau a accesului la active care afectează mijloacele de subsistență) ca urmare a achiziționării de terenuri legate de proiect sau a restricțiilor privind utilizarea terenurilor.	Se aplică relocării involuntare, inclusiv strămutării fizice (relocare sau pierderea adăpostului) și strămutării economice (pierderea activelor sau a accesului la active care afectează mijloacele de subsistență) din cauza achiziționării de terenuri legate de proiect sau a restricțiilor privind utilizarea terenurilor.

Subiect	Cerințe conform Standardului de performanță 5 al IFC: Achiziția de terenuri și relocarea involuntară (2012)	Cerințe în temeiul BERD PR 5: Achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară (2019)
Cerințe generale	- Efectuarea unui recensământ pentru identificarea persoanelor strămutate și stabilirea unei baze socio-economice. - Stabilirea unei date-limită pentru eligibilitatea pentru compensații și asistență pentru relocare.	Efectuarea unei evaluări și planificări cuprinzătoare, inclusiv studii socio-economice și colectarea de date de bază, pentru a înțelege impactul achiziției de terenuri și a dezvolta măsuri adecvate de atenuare.
Consultare și participare	Implicarea comunităților afectate printr-un proces de consultare informată și participare pe tot parcursul procesului de planificare și implementare a relocării.	Implicați-vă în consultări semnificative cu persoanele și comunitățile afectate pe tot parcursul procesului de planificare și implementare a relocării.
Compensație	Furnizarea de despăgubiri pentru bunurile pierdute la costul total de înlocuire și alte tipuri de asistență pentru a ajuta persoanele strămutate să-și îmbunătățească sau să-și restabilească standardele de viață.	Compensație la costul complet de înlocuire: Oferiți compensații pentru activele pierdute la costul total de înlocuire și asigurați-vă că este suficient pentru a înlocui activele pierdute și pentru a acoperi costurile de tranzacție.
Restaurarea sau îmbunătățirea mijloacelor de trai	- Dincolo de despăgubiri, persoanele afectate ar trebui să primească sprijin pentru a-și restabili sau îmbunătăți mijloacele de trai și standardele de viață, care poate include formare, oportunități de angajare și acces la credite sau alte resurse economice. - Dezvoltarea de măsuri pentru îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de trai ale persoanelor strămutate economic, cum ar fi asigurarea accesului la	- Dincolo de despăgubiri, persoanele afectate ar trebui să primească sprijin pentru a-și restabili sau îmbunătăți mijloacele de trai și standardele de viață, care poate include formare, oportunități de angajare și acces la credite sau alte resurse economice. - Furnizarea de asistență pentru a ajuta persoanele strămutate să-și restabilească sau să-și îmbunătățească mijloacele de trai și condițiile de viață, care poate include

Subiect	Cerințe conform Standardului de performanță 5 al IFC: Achiziția de terenuri și relocarea involuntară (2012)	Cerințe în temeiul BERD PR 5: Achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară (2019)
	locuri de muncă alternative, formare sau oportunități de afaceri. Asigurarea accesului persoanelor strămutate la locuințe care îndeplinesc standardele minime de siguranță și adecvare.	sprijin pentru ocuparea forței de muncă, formare și acces la credite.
Eligibilitate și drepturi	- Persoanele cu recunoaștere legală oficială a drepturilor funciare și patrimoniale primesc compensații la costul integral de înlocuire și alte tipuri de asistență pentru relocare. - Persoanele cu pretenții recunoscute asupra terenurilor sau bunurilor în temeiul legislației naționale sau al sistemelor de proprietate cutumiară sunt eligibile pentru compensații și asistență similare. - Persoanele fără pretenții legale recunoscute asupra terenurilor pe care le ocupă sunt eligibile pentru asistență pentru relocare pentru a îmbunătăți sau restabili standardele de viață, dar nu neapărat compensații funciare.	- Persoanele cu recunoaștere legală oficială a drepturilor funciare și patrimoniale primesc compensații la costul integral de înlocuire și alte tipuri de asistență pentru relocare. - Persoanele cu pretenții recunoscute asupra terenurilor sau bunurilor în temeiul legislației naționale sau al sistemelor de proprietate cutumiară sunt eligibile pentru compensații și asistență similare. - Persoanele fără pretenții legale recunoscute asupra terenurilor pe care le ocupă sunt eligibile pentru asistență pentru relocare pentru a îmbunătăți sau restabili standardele de viață, dar nu neapărat compensații funciare.
Planificarea și implementarea relocării	Dezvoltarea unui plan de acțiune pentru relocare (RAP) sau a unui plan de restabilire a mijloacelor de trai (LRP) care prezintă compensațiile, asistența pentru relocare și măsurile de restabilire a mijloacelor de trai.	Pregătiți un RAP sau LRP detaliat care să sublinieze compensațiile, asistența și măsurile de restabilire a mijloacelor de subzistență. Aceasta ar trebui să se bazeze pe studii socioeconomice cuprinzătoare și să fie elaborată în consultare cu persoanele afectate.

Subiect	Cerințe conform Standardului de performanță 5 al IFC: Achiziția de terenuri și relocarea involuntară (2012)	Cerințe în temeiul BERD PR 5: Achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară (2019)
		Dezvoltați și respectați un program de implementare care este coordonat cu calendarul proiectului și asigură că activitățile de relocare sunt finalizate înainte de a avea loc strămutarea.
Mecanismul de reclamații	Implementarea unui mecanism de reclamații pentru a primi și a aborda preocupările și plângerile persoanelor strămutate.	Implementarea unui mecanism transparent și accesibil de soluționare a plângerilor pentru a aborda în timp util preocupările și plângerile persoanelor afectate.
Monitorizare și evaluare	- Monitorizarea periodică a activităților de relocare pentru a se asigura că obiectivele planului de relocare sunt atinse. - Evaluarea rezultatelor activităților de relocare pentru a evalua eficacitatea planului de relocare și pentru a identifica orice nevoie de acțiuni corective.	- Monitorizarea periodică a activităților de relocare pentru a asigura conformitatea cu RAP sau LRP și pentru a aborda cu promptitudine orice problemă. - Evaluarea periodică a rezultatelor activităților de relocare pentru a evalua eficacitatea măsurilor și pentru a pune în aplicare acțiuni corective, dacă este necesar.
Considerații speciale	- Trebuie acordată o atenție deosebită nevoilor grupurilor vulnerabile, cum ar fi femeile, copiii, persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități. - Drepturile funciare cutumiare și tradiționale trebuie respectate și protejate. - Problemele legate de proprietatea funciară trebuie abordate și trebuie acordat ajutor pentru a asigura recunoașterea legală a proprietății.	- Nevoile grupurilor vulnerabile, cum ar fi femeile, copiii, persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități, trebuie luate în considerare, asigurându-se că primesc sprijin și protecție adecvate. - Drepturile și practicile funciare cutumiare și tradiționale trebuie protejate, asigurându-se că aceste drepturi sunt luate în considerare în planificarea și compensarea relocării.

Subiect	Cerințe conform Standardului de performanță 5 al IFC: Achiziția de terenuri și relocarea involuntară (2012)	Cerințe în temeiul BERD PR 5: Achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară (2019)
		Furnizarea de sprijin tranzitoriu pentru a se asigura că persoanele strămutate au acces la locuințe adecvate, alimente, apă și alte lucruri esențiale în timpul procesului de relocare.
Documentație și dezvoltare	- Documentația de relocare, inclusiv RAP sau LRP, trebuie pregătită și dezvoltată comunităților afectate și altor părți interesate. - Trebuie să existe o consultare continuă cu comunitățile afectate și dezvoltarea informațiilor pe tot parcursul procesului de relocare și restabilire a mijloacelor de trai.	- Documentarea tuturor activităților și deciziilor de relocare, asigurând transparența și responsabilitatea în procesul de relocare. - Furnizați informații relevante și în timp util persoanelor afectate într-o manieră adecvată și accesibilă din punct de vedere cultural. - Dezvăluirea planurilor de relocare și a informațiilor relevante către persoanele afectate și public, menținând transparența și facilitând participarea în cunoștință de cauză.
Punere în aplicare și cadru juridic	Toate activitățile de relocare și de restabilire a mijloacelor de trai trebuie să respecte prevederile IFC din PS5.	- Asigurați-vă că activitățile de relocare respectă legile naționale, cerințele BERD și standardele internaționale relevante. - Consolidarea sau stabilirea cadrelor juridice acolo unde este necesar pentru a asigura un tratament corect și echitabil al persoanelor strămutate și pentru a aborda orice lacune juridice și instituționale.

4.4 ANALIZA DECALAJULUI: LEGEA ROMÂNĂ ȘI CERINȚELE CREDITORULUI

Acest capitol prezintă o analiză cuprinzătoare a decalajelor dintre prevederile legislative românești și standardele internaționale aplicabile, identificând discrepanțe și domenii de îmbunătățire. Analiza asigură că, în toate cazurile, standardul mai ridicat va fi adoptat și aplicat. În cazurile în care dispozițiile legislative naționale sunt inferioare dispozițiilor internaționale necesare, evaluarea va oferi măsuri de acoperire a lacunelor, pentru a îndeplini criteriile internaționale.

TABELUL 4-3 COMPARAȚIE ÎNTRE LEGILE ROMÂNEȘTI ȘI IFC PS 5

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsur
Evitarea și minimizarea deplasării	Demonstrarea evitării sau limitării achiziției involuntare de terenuri legate de proiect sau a restricțiilor privind utilizarea terenurilor. Luarea în considerare a unor proiecte alternative fezabile pentru a evita sau a minimiza strămutarea fizică și/sau economică, echilibrând în același timp costurile și beneficiile de mediu, sociale și financiare și acordând o atenție deosebită impactului de gen și impactului asupra celor săraci și vulnerabili.	Legea 350/2001 abordează aspecte legate de minimizarea strămutării prin planificarea teritorială strategică și reglementarea utilizării terenurilor, contribuind la reducerea impactului negativ asupra comunităților și ecosistemelor în timpul dezvoltării.	Legislația românească se concentrează în primul rând pe aspecte procedurale și principii de dezvoltare durabilă, fără a impune măsuri specifice pentru evitarea strămutării sau proiectarea alternativă.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. LRP include o secțiune privind evitarea și minimizarea strămutării prin luarea în considerare a alternativelor proiectului (vezi capitolul Error! Reference source not found.). Proiectul nu va provoca strămutarea fizică a persoanelor și comunităților, ci se va limita la strămutarea economică (a se vedea capitolul Error! Reference source not found.).
Consultare timpurie și dezvoltare	Proiectele din cadrul IFC/ERBD trebuie să se implice cu comunitățile afectate cât mai devreme posibil în procesul de achiziție a terenurilor. Activitățile de implicare a părților interesate vor continua în timpul planificării, punerii în aplicare și monitorizării relocării, acordând o atenție deosebită grupurilor defavorizate sau vulnerabile.	Legea nr. 255/2010 prevede notificarea prin scrisoare recomandată, publicarea listei de expropriere și o perioadă de consultare.	Legislația nu impune în mod explicit practici cuprinzătoare de implicare, inclusiv consultarea timpurie și cerințele de dezvoltare detaliată.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Proiectul a dezvoltat un plan de implicare a părților interesate pentru dezvoltarea LRP (a se vedea capitolul Error! Reference source not found.). În timpul implementării măsurilor de implicare planificate, comunitățile afectate au fost și vor continua să fie informate despre proiect

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
				și despre impactul asupra mijloacelor de trai anticipate.
Evaluare socio-economică și recensământ	Standardele IFC/BERD impun un recensământ la nivel de gospodărie și un sondaj al activelor care să identifice HAP și terenurile și bunurile afectate.	Nu există o lege specifică dedicată evaluării socio-economice și recensământului în contextul proiectelor de dezvoltare și al proceselor de expropriere.	Absența unor cerințe legale specifice.	Proiectul a efectuat un recensământ socio-economic al persoanelor afectate identificate ca parte a diferitelor vizite la fața locului. Un recensământ va fi efectuat pentru gospodăriile care nu au fost chestionate ca parte a implementării LRP, cu accent pe datele care oferă informații despre potențialele vulnerabilități.
Dislocare economică	IFC/BERD cere dezvoltarea unui plan de restabilire a mijloacelor de trai pentru a compensa persoanele și/sau comunitățile afectate și pentru a oferi alte asistențe. Persoanele strămutate din punct de vedere economic ale căror mijloace de trai sau niveluri de venit sunt afectate negativ vor avea, de asemenea, oportunități de a-și îmbunătăți sau cel puțin de a restabili mijloacele de câștig de venit, nivelurile de producție și standardele de viață.	Capitolul V din Legea nr. 255/2010 prevede cadre pentru despăgubiri și aspecte procedurale ale exproprierii.	Legislația română nu impune dezvoltarea de LRF/LRP care să vizeze restabilirea mijloacelor de trai, a nivelurilor de venit și a standardelor de viață pentru persoanele strămutate economic.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. LRP a fost dezvoltat în conformitate cu cerințele IFC PS5 și BERD PR5 cu scopul de a restabili și, acolo unde este posibil, de a îmbunătăți mijloacele de trai la nivelurile anterioare proiectului.
Data-limită	IFC/BERD impun stabilirea unei date-limită care să semnifice momentul după care orice îmbunătățiri ale terenurilor sau tranzacțiilor	Nu există cerințe legale specifice care să definească sau să abordeze o dată-limită.	Lipsa prevederilor legale.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD.

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
	funciare nu mai sunt considerate eligibile.			Echipa de proiect a furnizat informații despre proiect, achiziția de terenuri și dezvoltarea Planului de restaurare a mijloacelor de trai (LRP) și acest angajament va continua pe durata construcției proiectului. Având în vedere natura utilizării terenului pentru proiect, riscul de așezări oportuniste sau de invazie este scăzut, astfel încât nu s-a considerat necesară o dată limită.
Eligibilitate	În conformitate cu standardele IFC/BERD persoanele afectate pot fi clasificate ca persoane care: (i) au drepturi legale formale asupra terenurilor sau activelor pe care le ocupă sau le folosesc; (ii) nu au drepturi legale formale asupra terenurilor sau a bunurilor, dar au o pretenție asupra terenurilor care este recunoscută sau recunoscută în conformitate cu legislația națională; sau (iii) nu au niciun drept legal sau pretenție recunoscută asupra terenului sau activelor pe care le ocupă sau le utilizează.	Eligibilitatea pentru expropriere se aplică persoanelor fizice și juridice care dețin proprietăți sau terenuri necesare pentru proiecte considerate de utilitate publică. Aceste proiecte sunt justificate în funcție de necesitatea dezvoltării infrastructurii, a obiectivelor de interes public, a reabilitării mediului sau a altor scopuri specificate de Legea nr. 255/2010.	Legislația românească se concentrează strict pe proprietatea legală formală pentru eligibilitatea pentru expropriere, în timp ce standardele IFC/BERD includ și persoane cu drepturi cutumiare sau informale recunoscute.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Utilizatorii informali de terenuri au fost luați în considerare în cerințele de eligibilitate și au dreptul la măsuri de restabilire a mijloacelor de trai. Vă rugăm să rețineți că, cu toate acestea, nu au fost identificați utilizatori informali de terenuri în timpul interacțiunilor de pe site.
Compensație	Plățile compensatorii sunt calculate la costul integral de înlocuire.	Conform Legii nr. 255/2010, despăgubirea pentru expropriere se stabilește pe	Decalajul constă în metoda de determinare a compensației. Legea	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD.

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
	La determinarea costului de înlocuire, amortizarea activelor și valoarea materialelor de recuperare nu sunt luate în considerare și nici valoarea beneficiilor care urmează să fie obținute din proiect nu este dedusă din evaluarea unui activ afectat.	baza rapoartelor de evaluare întocmite de experți, reflectând de obicei valoarea de piață a proprietăților la momentul evaluării. Acest lucru asigură un proces echitabil și transparent în evaluarea sumelor de despăgubire pentru proprietarii afectați.	română impune compensarea pe baza rapoartelor de evaluare care reflectă valoarea de piață, care ia în considerare factori precum amortizarea, valoarea de salvare și beneficiile proiectului. În schimb, abordarea alternativă sugerează compensarea la costul integral de înlocuire fără a deduce aceste elemente.	Proiectul va plăti rate de compensare la costul total de înlocuire pentru terenurile și activele afectate. Costul total de înlocuire ar trebui determinat cu sprijinul unui evaluator independent certificat - folosind date valide și fiabile privind valorile actuale ale pieței (acestea ar putea proveni, printre alte surse). În plus, se plătesc compensații pentru subvențiile pierdute sau penalitățile de la APIA cauzate de proiect.
Despăgubiri în natură	Se vor oferi despăgubiri în natură în locul compensațiilor în numerar, în special pentru persoanele sărace și vulnerabile.	Plățile compensatorii vor fi efectuate în orice mod convenit de părți; În absența unui acord, instanța va decide.	Nu există o cerință specifică sau un cadru detaliat care să acorde prioritate oferirii de compensații în natură.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Proiectul oferă compensații în natură și măsuri de sprijin, mai degrabă decât să se concentreze pe compensații monetare. Cu toate acestea, în cazul în care impactul este minim și nu va avea un impact semnificativ asupra mijloacelor de trai, compensația monetară este o opțiune.
Despăgubiri pentru utilizatorii de terenuri/chiriași care închiriază terenul de la	Conform IFC/BERD, închirierea terenurilor de la guvern sau de la altă entitate trebuie luată în considerare	Codul civil al României reglementează contractele de închiriere, asigurând dreptul chiriașilor de a	Legislația românească nu conține detalii specifice cu privire la	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD.

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
stat/municipalitate/proprietari de terenuri)	În măsurile LRP și inclusă în matricea de drepturi.	utiliza proprietatea așa cum este stipulat în contract.	drepturile chiriașilor în caz de strămutare.	LRP se concentrează pe măsurile de restabilire a mijloacelor de trai pentru persoanele care foloseau în prezent terenul și care vor fi afectate de achiziția de terenuri a proiectului. Aceasta include utilizatorii de terenuri și persoanele care închiriază terenul de la municipalități.
Persoane vulnerabile	Trebuie acordată o atenție deosebită evaluării persoanelor vulnerabile și măsurilor speciale de sprijin elaborate pentru acestea.	Legea asistenței sociale prevede dispoziții generale pentru sprijinirea și protecția populațiilor vulnerabile, dar nu impune în mod explicit proceduri detaliate pentru evaluarea persoanelor vulnerabile și dezvoltarea de măsuri speciale de sprijin în contextul exproprierii și al PRL.	Legislația prezintă principii generale de asistență socială, dar nu conține cerințe specifice privind modul în care aceste principii ar trebui aplicate pentru a evalua și sprijini persoanele vulnerabile afectate de strămutare din cauza proiectelor de dezvoltare.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Proiectul va implementa măsuri speciale de sprijin pentru persoanele care se vor afla într-o poziție vulnerabilă din cauza strămutării induse de proiect (vezi capitolul Error! Reference source not found.).
Persoane informale/utilizatori de terenuri	Utilizatorii informali ai terenurilor sunt, de asemenea, luați în considerare pentru măsuri de compensare/restabilire a mijloacelor de trai în conformitate cu standardele IFC/BERD.	Legislația română nu este explicită cu privire la tratamentul și drepturile utilizatorilor informali de terenuri, care pot ocupa sau folosi terenuri fără recunoaștere legală formală.	Legile românești privind exproprierea se concentrează strict pe proprietarii formali de terenuri, spre deosebire de standardele internaționale care pledează pentru recunoașterea și susținerea tuturor persoanelor afectate, inclusiv a celor fără drepturi legale formale.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Utilizatorii informali ai terenurilor vor fi considerați eligibili pentru măsuri de restabilire a mijloacelor de subsistență. Vă rugăm să rețineți că, până în prezent, nu au fost identificați utilizatori informali ai terenurilor.

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
Îmbunătățirea sau restabilirea condițiilor / mijloacelor de trai	Potrivit IFC/BERD, terenurile de înlocuire pentru HAP trebuie să ofere caracteristici și condiții echivalente sau îmbunătățite, în timp ce mijloacele de câștigare a veniturilor, nivelurile de productivitate și mijloacele de trai asociate și standardele de viață ale comunităților afectate trebuie îmbunătățite sau cel puțin restabilite la nivelurile anterioare proiectului.	Nicio lege specifică care să impună îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de trai, a capacității de a câștiga venituri sau a productivității persoanelor afectate de expropriere.	Lipsa prevederilor legale.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. LRP descrie măsuri de îmbunătățire sau cel puțin de restabilire a mijloacelor de trai ale comunităților afectate la nivelurile anterioare proiectului (a se vedea capitolul Error! Reference source not found.). Măsurile dezvoltate în cadrul acestui PRR vor fi implementate de Proiect și monitorizate periodic (a se vedea Capitolul Error! Reference source not found.).
Sprajin tranzitoriu	Trebuie elaborate măsuri de sprijin tranzitoriu pentru a ajuta persoanele afectate de proiect. Include sprijin financiar, locuințe temporare, acces la asistență medicală și facilități educaționale și alte servicii esențiale pentru a facilita procesul de relocare.	Nu există o lege specifică care să impună măsuri tranzitorii de sprijin.	Lipsa prevederilor legale.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Proiectul va implementa măsuri tranzitorii de sprijin, acolo unde este necesar (a se vedea capitolul Error! Reference source not found.).
Mecanismul de reclamații	Cerințele IFC/BERD stipulează implementarea unui GM accesibil și incluziv care abordează preocupările prompt și eficient, într-o manieră transparentă și adecvată din punct de vedere cultural. GM trebuie să fie accesibil tuturor PAP și nu îi va împiedica să acceseze alte	Legislația românească nu impune în mod explicit implementarea unui OM.	Lipsa prevederilor legale.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. Proiectul GM (vezi capitolul Error! Reference source not found.) elaborate de ERM ca parte a ESIA a fost comunicată tuturor persoanelor afectate părțile interesate în timpul

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
	proceduri judiciare sau extrajudiciare legate de plângerile lor. Toate plângerile tratate de GM vor fi evaluate într-o manieră adecvată, sensibilă, obiectivă și discretă și răspunzând nevoilor și preocupărilor HAP. În cele din urmă, va permite plângeri anonime.			sesiunilor de implicare și aplică la proiectul LRP.
Monitorizare și evaluare	IFC/BERD necesită monitorizarea achiziției și utilizării terenurilor, precum și a implementării. Experții externi calificați și cu experiență ar trebui să fie implicați în auditurile externe. Toate rezultatele sunt monitorizate și evaluate astfel încât să poată fi elaborate și puse în aplicare acțiuni corective și preventive.	Nu există o legislație specifică care să abordeze monitorizarea și raportarea proceselor de achiziție de terenuri și de restaurare a mijloacelor de trai.	Lipsa prevederilor legale.	Proiectul va aplica cerințe/standarde mai ridicate în conformitate cu IFC/BERD. LRP stabilește dispoziții de monitorizare, evaluare și raportare (a se vedea capitolul Error! Reference source not found.) care vor fi urmărite pe parcursul acestui flux de lucru.
OHL RoW și restricții de utilizare	Distanța verticală minimă: Fără indicații specifice, "...De obicei, copacii înalți de aproximativ 4,5 m sau mai mult nu sunt permisi în drepturile de trecere de la suprafață." Distanța orizontală minimă (RoW): Fără orientări specifice, "...raza de acțiune	Distanța verticală măsurată între cel mai apropiat conductor de copaci și coronamentul copacilor (inclusiv o creștere previzibilă până la următoarea operațiune de tăiere/defrișare a copacilor), la abaterea maximă a conductorului și a coronamentului arborilor	Deoarece liniile directe specifice OHL nu conțin dispoziții detaliate privind distanța minimă verticală și orizontală și restricțiile de utilizare, vor fi respectate cerințele românești mai stricte.	Vor fi respectate cerințele legislative românești, deoarece sunt mai stricte, însemnând: Pentru liniile electrice de 400 kV, trebuie să existe cel puțin 6 metri de spațiu vertical între linia electrică și coronamentul copacilor, inclusiv creșterea așteptată a copacilor până la următoarea tăiere. Aceasta ia în considerare căderea și mișcarea

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
	<i>de la 15 la 100 m, în funcție de tensiune și apropierea de alte drepturi de trecere (raza tipică este între 15 și 30 m)"</i> <i>Ar trebui evitată instalarea liniilor de transmisie sau a altor echipamente de înaltă tensiune deasupra sau adiacente proprietăților rezidențiale sau altor locații destinate ocupării umane foarte frecvente (de exemplu, școli sau birouri)⁵</i> Trebuie acordate despăgubiri pentru culturile pierdute în timpul activităților de construcție, fie prin achiziționarea de terenuri, distrugere sau restricții temporare de utilizare a terenurilor. PS/PR 5 impune ca cei care se confruntă cu restricții în utilizarea terenurilor sau a resurselor lor din cauza proiectului să fie compensați pentru aceste limitări și ajutați să găsească mijloace alternative de trai acolo unde este necesar.	sub acțiunea vântului și/sau a zăpezii și în condiții de cădere maximă, nu trebuie să fie mai mică de 6 metri pentru liniile electrice aeriene cu o tensiune de 400 kV. Pentru OHL, lățimile standardizate ale coridoarelor de trecere pentru liniile cu un singur / dublu circuit sunt de 75 de metri pentru OHL cu o tensiune de 400 kV. Coridorul de trecere (operațional) al OHL este definit ca: suprafața terestră situată de-a lungul OHL și spațiul aerian de deasupra acesteia, unde sunt impuse restricții și interdicții privind coexistența liniei cu elemente, obiecte, construcții și instalații naturale; Coridorul de trecere coincide cu zona de protecție și zona de siguranță a liniei. Distanțele minime pe teren accidentat, măsurate de la conductorii în poziție deviată sub acțiunea vântului la		liniei din cauza vântului sau a zăpezii. Coridorul de trecere, care este zona sigură din jurul liniilor electrice, ar trebui să aibă o lățime de 75 de metri pentru liniile de 400 kV, indiferent dacă acestea au unul sau două circuite. Coridorul de trecere include solul de sub linia electrică și spațiul aerian de deasupra acesteia. Anumite activități, construcții și elemente naturale sunt restricționate sau interzise în această zonă din motive de siguranță. În peisajele accidentate, distanța minimă de la liniile electrice la caracteristicile terenului, cum ar fi pantele, stâncile sau drumurile private, ar trebui să fie de cel puțin 8 metri pentru a asigura siguranța și accesul. Proiectul va oferi compensații pentru culturile pierdute în timpul activităților de construcție, fie din cauza achiziționării de terenuri, distrugerii sau restricțiilor temporare de utilizare a

⁵ Liniile directoare EHS ale Grupului WB: – Transmisia și distribuția energiei electrice (2007)

Subiect	Cerințe IFC PS 5 / BERD PR 5	Cerințe legale românești	Decalaj legislativ	Măsuri
		versanți de teren, stânci, terenuri în afara zonelor locuite, zone accesibile transportului și utilajelor agricole, drumuri utilitare private etc., sunt de 8 metri pentru 400 kV OHL		terenurilor. În conformitate cu PS/PR 5, proiectul se va asigura că persoanele care se confruntă cu restricții privind utilizarea terenurilor sau resurselor lor sunt compensate pentru aceste limitări și vor fi sprijinite în identificarea unor opțiuni alternative de subzistență, acolo unde este necesar.

5. CONTEXT SOCIO-ECONOMIC

Acest capitol prezintă contextul socio-economic pentru comunitățile afectate pe baza studiului ESIA. Vă rugăm să rețineți că această evaluare de bază este pentru toate comunele din cadrul proiectului AoI, dar nu este specifică gospodăriilor afectate de proiect (adică cele care vor experimenta impactul dislocării economice). Datele specifice pentru gospodăriile afectate au fost colectate ca parte a anchetei socioeconomice efectuate pentru acest LRP și KII și FDG efectuate în scopul completării datelor socio-economice colectate. Aceste date specifice sunt prezentate în capitolul **Error! Reference source not found.**.

5.1 DEMOGRAFICE

Cele șase unități administrative din proiectul AoI variază ca mărime și populație.

În 2023, Smeeni avea o populație de aproximativ 6.387 de locuitori. În opoziție, comuna Luciu avea o populație de aproximativ 2.607 locuitori.

O tendință de scădere a populației este evidentă în cadrul comunelor, în concordanță cu evoluțiile demografice naționale și județene. Comuna Costești, situată cel mai aproape de orașul Buzău, a înregistrat o ușoară creștere a populației de 21 de persoane (+0,4%), având acum o populație de aproximativ 4.838.- A se vedea **Error! Reference source not found.**, care prezintă datele populației pentru AoI Socială și **Error! Reference source not found.**, care ilustrează tendințele demografice din cadrul AoI al proiectului, pentru anul 2023, defalcate pe fiecare comună.

TABEL 5-1 CIFRELE POPULAȚIEI ÎN AOI SOCIAL (2011, 2023)

Municipiu/Comuna (LAU II)	Așezare	Populație / așezare (2011)	Populația totală (2011)	Populația totală (2023)	Schimbări demografice 2011/2023	
Gherăseni Commune	Gherăseni		3,392	3,137	-255	-7.5%
Pogoanele Town	Pogoanele	-	6,926	6,950	+24	+0.3%
Țintești Commune	Țintești	696	4,518	4,433	-85	1.8%
	Pogonele	1,537				
	Odaia Banului	121				
	Maxenu	2,164				
Comuna Smeeni	Smeeni	3,247	6,649	6,387	-262	-3.94%
	Albești	889				
	Bălaia	219				
	Călțuna	565				

Municipiu/Comuna (LAU II)	Așezare	Populație / așezare (2011)	Populația totală (2011)	Populația totală (2023)	Schimbări demografice 2011/2023	
	Moisica	359				
	Udați-Lucieni	389				
	Udați-Mânzu	981				
Comuna Luciu	Luciu	2,004	2,911	2,607	-304	-10.4
	Caragele	907				
Comuna Costești	Costești	1,559	4,817	4,838	+21	+0.4%
	Budișteni	521				
	Gomoești	252				
	Groșani	67				
	Pietrosu	1,204				
	Spătaru	1,214				

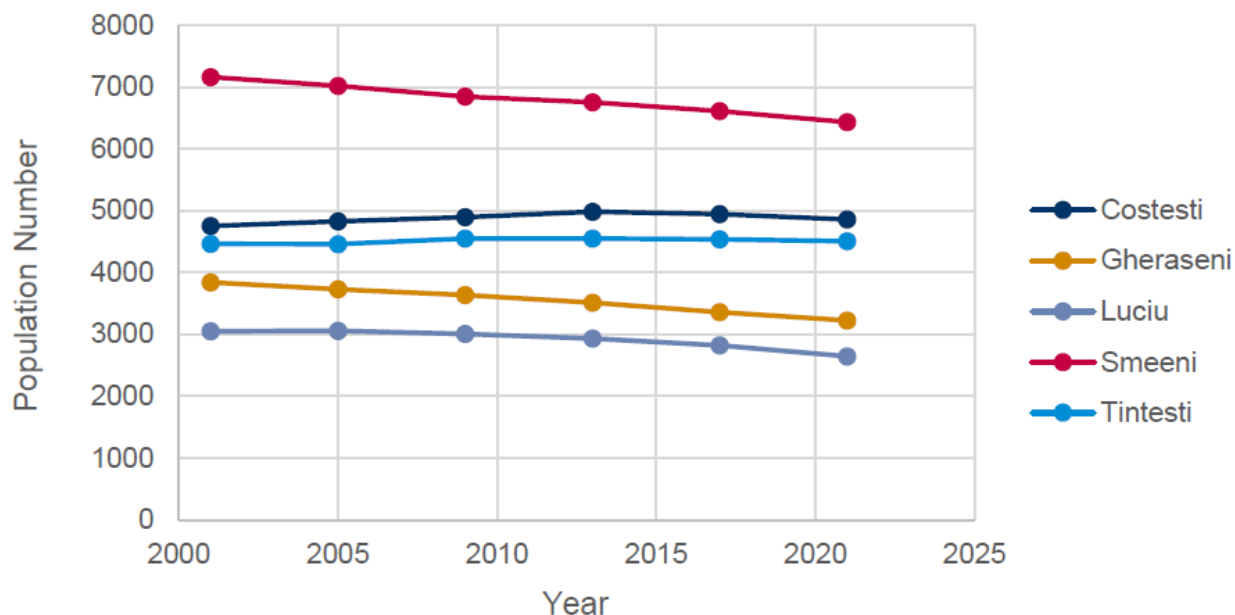
Source: *Situație U.A.T.-uri după numărul de locuitori la 01.01.2023*⁶ and *Populație, gospodarii și clădiri la recensământul din anul 2011 - rezultate preliminare*⁷

Notă: Datele disponibile la nivel de așezare datează din 2011, când a fost efectuată ancheta anterioară a populației în România. Recensământul din 2021/2 este în prezent în curs de procesare. Rezultatele demografice preliminare la nivelul unității administrativ-teritoriale (UTA) au fost publicate în decembrie 2022.

⁶ PDOM_SIRUTA2023.xlsx (live.com), accesat la 15 iulie 2024

⁷ <https://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2021/11/TS2.pdf>, accesat la 15 iulie 2024

FIGURA 5-1 TENDINȚA DEMOGRAFICĂ A ZONEI DE ATAC DIRECTE A PROIECTULUI, PER COMUNĂ ÎN 2021

Sursa: ERM 2023, pe baza INSSE Tempo Online

Raportul de gen este relativ echilibrat în toate comunele. Deși zona de studiu este definită de o majoritate puternică a românilor creștini ortodocși, o minoritate romă relativ mai mare este prezentă în așezările mai apropiate de orașul Buzău (aproape de comuna Costești) și în comuna Luciu.

Pentru mai multe informații privind statisticile demografice, a se vedea **Error! Reference source not found.** de mai jos. Datele sunt furnizate pentru anul 2011.

TABEL 5-2 GEN, ETNIE ȘI RELIGIE ÎN AOI SOCIALĂ A PROIECTULUI VIFOR (2011)

Unitatea administrativ-teritorială (UTA)	Costești	Gherăseni	Smeeni	Țintești	Luciu
Populație (nr.)	4,817	3,456	6,649	4,518	2,911
Densitatea populației pe km2	85.4	63.0	62.0	62.6	30.7
Distribuția de gen					
% femei	50.21%	48.67%	50.08%	50.07%	48.63%
% bărbați	49.79%	51.33%	49.92%	49.93%	51.37%
Compoziție etnică					
Români	88.18%	95.54%	95.26%	91.66%	91.45%
Romi	6.97%	1.71%	1.34%	4.69%	6.53%
Altele (incl. Necunoscut)	4.75%	2.69%	3.4%	3.63%	N.A

Sursa: ERM 2023, pe baza informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică (Institutul Național de Statistică al României, 2011)

Datele demografice prezentate în tabelul **Error! Reference source not found.** mai jos dezvăluie o imagine detaliată a distribuției populației între grupele de vârstă la nivel național și la nivel social. Nivelul național arată un vârf în grupa de vârstă 40-44 de ani, constituind 9,14% din populația totală, în timp ce rezidenții cu vârsta de 85 de ani sau mai mult reprezintă cea mai mică proporție. La nivel regional, datele indică o scădere treptată a procentului populației odată cu creșterea vârstei, în special după 60 de ani.

TABEL 5-3 DISTRIBUȚIA DEMOGRAFICĂ ÎN FUNCȚIE DE VÂRSTĂ ÎN AOI SOCIALĂ ȘI LA NIVEL NAȚIONAL, 2023

Grup de vârstă	Costești	Costești (%)	Pogoanele	Pogoanele (%)	Gherăseni	Gherăseni (%)	Smeeni	Smeeni (%)	Țintești	Țintești (%)	Luciu	Luciu (%)	Nivel național	Nivel național (%)
0-4 ani	189	3.5%	<u>314</u>	4.3%	<u>110</u>	3.30%	<u>305</u>	4.8%	<u>240</u>	5.4%	<u>131</u>	4.6%	<u>986,845</u>	5.1%
5-9 ani	<u>213</u>	4%	<u>315</u>	4.3%	<u>107</u>	3.21%	<u>325</u>	5.1%	<u>238</u>	5.4%	<u>109</u>	3.9%	<u>1,063,157</u>	5.4%
10-14 ani	274	5.1%	<u>353</u>	4.8%	<u>148</u>	4.44%	<u>360</u>	5.7%	<u>259</u>	5.9%	<u>125</u>	4.4%	<u>1,098,760</u>	5.6%
15-19 ani	268	5%	<u>381</u>	5.2%	<u>166</u>	4.98%	<u>346</u>	5.4%	<u>243</u>	5.5%	<u>138</u>	4.9%	<u>1,133,359</u>	5.8%
20-24 ani	270	5.1%	<u>455</u>	6.2%	<u>178</u>	5.34%	<u>394</u>	6.2%	<u>254</u>	5.7%	<u>169</u>	6.0%	<u>1,134,512</u>	5.8%
25-29 ani	270	5.1%	<u>430</u>	5.9%	<u>180</u>	5.39%	<u>387</u>	6.1%	<u>274</u>	6.2%	<u>158</u>	5.6%	<u>1,187,092</u>	6.1%
30-34 ani	287	5.4%	<u>436</u>	5%	<u>176</u>	5.28%	<u>430</u>	6.7%	<u>299</u>	6.8%	<u>153</u>	5.4%	<u>1,507,206</u>	7.8%
35-39 ani	423	8%	<u>485</u>	6.6%	<u>211</u>	6.3%	<u>444</u>	6.9%	<u>356</u>	8.1%	<u>183</u>	6.5%	<u>1,758,242</u>	9%
40-44 ani	<u>402</u>	<u>7.6%</u>	<u>465</u>	6.4%	<u>204</u>	6.1%	<u>458</u>	7.2%	<u>316</u>	7.2%	<u>196</u>	7%	<u>1,767,273</u>	9.1%
45-49 ani	437	8.2%	<u>513</u>	7%	<u>280</u>	8.4%	<u>486</u>	7.6%	<u>343</u>	7.8%	<u>222</u>	7.9%	<u>1,862,018</u>	9.6%
50-54 ani	429	8.1%	<u>632</u>	8.6%	<u>297</u>	8.9%	<u>610</u>	9.6%	<u>362</u>	8.2%	<u>244</u>	8.7%	<u>1,794,244</u>	9.2%
55-59 ani	306	5.7%	<u>401</u>	5.5%	<u>172</u>	5.1%	<u>366</u>	5.7%	<u>252</u>	5.7%	<u>168</u>	6%	<u>1,435,436</u>	7.4%
60-64 ani	258	4.8%	<u>368</u>	5%	<u>196</u>	5.9%	<u>358</u>	5.6%	<u>261</u>	5.9%	<u>139</u>	4.9%	<u>1,210,745</u>	6.2%
65-69 ani	303	5.7%	<u>383</u>	5.2%	<u>180</u>	5.4%	<u>316</u>	4.9%	<u>251</u>	5.7%	<u>126</u>	4.5%	<u>1,310,102</u>	6.7%
70-74 ani	222	4.2%	<u>376</u>	5.1%	<u>181</u>	5.4%	<u>269</u>	4.24%	<u>171</u>	3.8%	<u>115</u>	4.1%	<u>1,076,593</u>	5.5%
75-79 ani	115	2.1%	<u>211</u>	2.9%	<u>122</u>	3.6%	<u>177</u>	2.79%	<u>98</u>	2.2%	<u>84</u>	3%	<u>651,371</u>	3.3%
80-84 ani	103	1.9%	<u>214</u>	2.9%	<u>122</u>	3.6%	<u>180</u>	2.83%	<u>117</u>	2.6%	<u>85</u>	3%	<u>469,423</u>	2.4%
>85 ani	119	2.2%	<u>154</u>	2.1%	<u>106</u>	3.2%	<u>158</u>	2.49%	<u>118</u>	2.6%	<u>55</u>	1.9%	<u>426,407</u>	2.2%

Sursa: INSSE TEMPO ONLINE, POP108D⁸

⁸ TEMPO Online (insse.ro), accesat la 16 iulie 2024

Pe baza datelor demografice prezentate mai sus, vârsta medie variază în diferite regiuni în comparație cu media națională. Localități precum Costești, Pogoanele și Smeeni prezintă în general profiluri de populație mai tinere. În schimb, Țințești și Luciu prezintă distribuții mai echilibrate, aliniindu-se cu media națională la diferite grupe de vârstă.

Error! Reference source not found. oferă informații despre distribuția veniturilor, în timp ce **Error! Reference source not found.** de mai jos oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a cheltuielilor monetare și de consum pentru unele grupuri demografice reprezentative din România rurală pentru anul 2022, exprimate în lei românești. Zonele rurale sunt de obicei definite prin densitatea lor mai mică a populației, așezările mai mici și o rezistență mai mare la agricultură în comparație cu zonele urbane. Pe baza acestor criterii, AoI este considerată o zonă rurală.

TABEL 5-4 VENITUL MEDIU LUNAR TOTAL PE GOSPODĂRIE, PE CATEGORII DE VENITURI ÎN MEDIUL RURAL DIN ROMÂNIA, 2022

RON	Angajați	Agricultori	Șomeri	Pensionari
Venituri totale	8132,22	4221,2	3321,85	3897,57
Venituri monetare	7482,4	2857,42	2796,33	3339,3
Salarii brute și alte drepturi de muncă	6846,98	593,62	858,74	941,59
Venituri din agricultură	117,26	1448,67	177,82	85,49
Venituri din vânzarea produselor agricole și a animalelor	104,95	914,22	-	53,77
Venituri din munca agricolă	12,32	530,51	177,82	14,55
Venituri din prestații sociale	446,1	413,19	750,65	2248,6
Pensii	171,03	80,24	102,09	2165,23
Alocații pentru copii	207,78	264,68	378,58	38,36

RON	Angajați	Agricultori	Șomeri	Pensionari
Alte venituri	27,86	58,74	542,76	21,13
Venituri în natură	649,82	1363,77	525,52	558,27
Valoarea consumului din resurse proprii	558,46	1315,11	442,6	499,53
Soldul de numerar la începutul perioadei	705,61	595,83	748,59	479,7

Sursa: INSSE Tempo, BUF104

TABEL 5-5 CHELTUIELI MONETARE ȘI DE CONSUM LUNARE ÎN ZONELE RURALE DIN ROMÂNIA, 2022

RON românesc	Angajați	Agricultori	Șomer	Pensionari
Cheltuieli monetare	6677,32	2581,29	2565,79	2782,95
Cheltuieli de consum	3554	2071,73	2100,33	2127,3
Cheltuieli pentru alimente și băuturi consumate	1098,37	707,36	888,42	678,4
Achiziționarea de produse alimentare	1049,67	693,57	870,93	665,5
Cheltuieli în unitățile de catering public	48,71	13,79	17,49	12,9
Cheltuieli pentru achiziționarea de bunuri nealimentare	1664,78	965,07	757,01	976,38
Cheltuieli pentru plata serviciilor	790,84	399,31	454,9	472,52
Cheltuieli pentru alimente și băuturi neconsumate (lăsate în stoc, date pentru	119,26	79,44	82,17	96,01

RON românesc	Angajați	Agricultori	Șomer	Pensionari
procesare, date animalelor etc.)				
Cheltuieli de investiții	113,74	10,78	-	32,02
Cheltuieli de producție	37,75	127,25	7,65	47,2
Achiziții de produse pentru hrănirea animalelor și a păsărilor de curte	14,52	25,17	6,19	12,31
Achiziții de animale pentru carne și blană, păsări de curte	5,45	13,86	-	6,3
Achiziții de produse pentru înșămânțare	4,52	31,99	1,46	6,21
Plata pentru munca de producție casnică	11,13	24,54	-	19,16
Depozite la CEC Bank, alte bănci și instituții similare	69,54	7,23	-	56,3

Sursa: INSSE Tempo, BUF106

5.2 UTILIZAREA ȘI PROPRIETATEA TERENURILOR

Toate comunele din cadrul Proiectului AoI sunt clasificate ca rurale. Această clasificare se bazează pe criteriile definite care includ de obicei factori precum densitatea populației, utilizarea terenurilor și activitățile economice. Zonele rurale sunt caracterizate de densități mai mici ale populației, întinderi geografice mai mari de spațiu deschis și o dependență principală de agricultură și alte activități din sectorul primar. Acest subcapitol descrie alte practici de utilizare și proprietate a terenurilor în cadrul proiectului AoI.

5.2.1 PROPRIETATEA FUNCIARĂ

Majoritatea terenurilor din proiectul AoI sunt deținute în mod privat, așa cum este prezentat în **Error! Reference source not found.** de mai jos, care reflectă, de asemenea, statutul proprietății funciare la nivel național.

TABEL 5-6 PROPRIETATEA PRIVATĂ ASUPRA TERENURILOR ÎN CADRUL AOI SOCIAL DIRECT AL PROIECTULUI

Unitatea administrativ-teritorială (UTA)	Suprafața totală a terenului (ha)	Proprietate privată	Terenuri private ca procent din suprafața totală a terenului
Comuna Țintești	7,197	6,440	89.5%
Comuna Costești	5,710	5,378	94.2%
Comuna Gherăseni	5,142	4,868	94.7%
Comuna Luciu	8,674	7,126	82.2%
Comuna Smeeni	10,458	10,091	96.5%

Sursa: INSSE Tempo Online, date 2014

Error! Reference source not found. de mai jos oferă o defalcare detaliată a proprietății private în funcție de tipul de utilizare a terenurilor în diferite localități.

TABEL 5-7 PROPRIETATE PRIVATĂ ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE UTILIZARE A TERENULUI, AOI SOCIALĂ

	Costești	Gherăseni	Luciu	Țintești	Smeeni
Total, din care:	94.2%	94.7%	82.2%	89.5%	96.5%
Suprafața agricolă totală, din care:	99.0%	99.9%	88.4%	97.7%	99.1%
Arabil	98.8%	99.9%	82.7%	97.2%	99.7%
Pășuni	99.3%	100.0%	99.5%	99.7%	95.7%
Pajiști	100.0%	100.0%	N/A		100.0%
Podgorii și pepiniere de viță de vie	100.0%	100.0%	100.0%	100%	100.0%

	Costești	Gherăseni	Luciu	Țintești	Smeeni
Livezi și pepiniere de pomi fructiferi	N/A	N/A	100.0%	N/A	N/A
Total terenuri neagricole, din care:	27.2%	58.6%	26.3%	37.1%	45.2%
Păduri și altă vegetație forestieră	N/A	56.9%	7.1%		100.0%
Teren acoperit cu ape, iazuri	0.0%	0.0%	0.0%		0.0%
Teren acoperit cu clădiri	83.9%	100.0%	90.0%	98.1%	92.1%
Căi de comunicare și căi ferate	0.0%	0.0%	3.1%		0.0%
Terenuri degradate și neproductive	0.0%	0.0%	94.3%	0.0%	0.0%

Source: ERM 2023, INSSE Tempo Online, AGR101B, 2014 data

Conform Constituției României, dreptul la proprietate privată este garantat tuturor (Constituția României, articolul 44). Din punct de vedere legal, bărbații și femeile au drepturi egale în România, inclusiv drepturi de proprietate. Interviuurile cu principalele părți interesate efectuate de ERM în perioada aprilie-mai 2023, ca parte a angajamentului ESIA cu fermierii locali și funcționarii publici relevanți, au confirmat că accesul femeilor la drepturi de proprietate sau de moștenire nu este o problemă de îngrijorare. Mai multe dintre casele din satele din AoI, inclusiv terenurile asociate, erau deținute de femei.

5.2.2 CONTRACTE DE ÎNCHIRIERE A TERENURILOR

Fermierii din zona Proiectului închiriază în general terenuri prin contracte cu comunele locale. Contractele de închiriere a pășunilor permanente se reînnoiesc anual, astfel încât suprafețele de teren necesare temporar pentru construcție și permanent în timpul exploatarei (fundații WTG și macarale, drumuri interioare) pot fi scoase de către Consiliile Locale din contractele de închiriere.

Pășunile comunelor sunt închiriate în întregime, cu o singură excepție. La Gherăseni, KII a indicat că două din cele 12 stâne care închiriază în prezent pășuni de la Comuna au anunțat că nu vor continua în anul viitor. 281 ha de pășune sunt în prezent atribuite celor 12 stâne (variind de la aproximativ 7,5 ha la aproximativ 34 ha), cu 100 ha de pășune rămase nealocate, din cauza lipsei de atractivitate a sectorului și a lipsei de asociere.

APIA alocă subvenții de CCA. 50-500 EUR/ha de pășune permanentă în afara perioadei de stabulație (15 noiembrie până în săptămâna dinaintea Paștelui Ortodox).

APIA pune în aplicare sancțiuni în cazul în care terenul nu este gestionat în conformitate cu cererile de plată depuse până la 1 martie și 15 mai pentru anul agricol respectiv:

- dacă din monitorizarea APIA rezultă o abatere mai mare de 30%, toate subvențiile sunt refuzate timp de 3 ani, pentru toate categoriile;
- dacă este mai mică de 30% - atunci valoarea deducerii subvenției este calculată pe baza suprafeței nedeclarate.

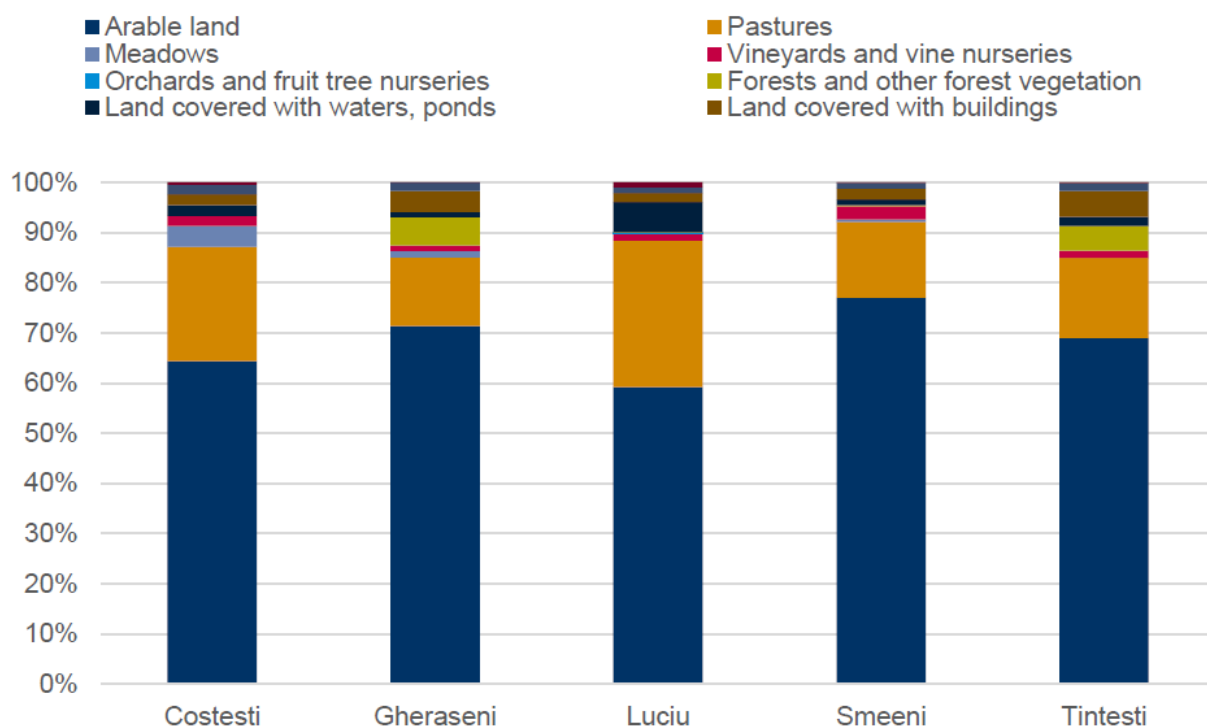
5.2.3 UTILIZAREA TERENURILOR

Utilizarea terenurilor în AOI socială se caracterizează prin următoarele:

- Toate așezările au un caracter rural marcat;
- în AoI directă, terenul arabil reprezintă utilizarea majoră a terenului, urmată de pășuni și păduri, în proporții diferite;
- Zonele forestiere și plantațiile forestiere au doar suprafețe limitate, în principal din cauza caracterului de stepă al regiunii și a expansiunii activităților agricole în secolul trecut.

Error! Reference source not found. de mai jos arată rata de utilizare a terenurilor în fiecare comună din proiectul AoI. Se poate observa că terenul arabil este principala utilizare a terenului în toate comunele, urmat de pășuni.

FIGURA 5-2 RATA DE UTILIZARE A TERENURILOR, PE TIP ȘI UAT

Sursa: INSEE, Tempo Online AGR101B, date 2014

Error! Reference source not found. de mai jos prezintă cifre detaliate privind alocarea utilizării terenurilor în fiecare dintre comunele din zona de interes în hectare (ha).

TABEL 5-8 ALOCAREA DESTINAȚIEI TERENURILOR ÎN FUNCȚIE DE TIP ÎN ZONA PROIECTULUI

	Costești		Gherăseni		Luciu		Țintești		Smeeni	
	Suprafață totală (ha)		Suprafață totală (ha)		Suprafață totală (ha)		Suprafață totală (ha)		Suprafață totală (ha)	
Suprafață totală, din care	5,710	100.0%	5,142	100.0%	8,674	100.0%	7,197	100.0%	10,458	100.0%
suprafața agricolă totală, din care:	5,327	93.3 %	4,493	87.4%	7,798	89.9%	6,216	86.4%	9,958	95.2%
• Arabil	3,677	64.4%	3,670	71.4%	5,135	59.2%	4,961	68.9%	8,050	77.0%
• Pășuni	1,298	22.7%	703	13.7%	2,530	29.2%	1,150	16.0%	1,584	15.1%
• Pajiști	236	4.1%	64	1.2%		0.0%	-	-	49	0.5%
Podgorii și pepiniere de viță de vie	116	2.0%	56	1.1%	127	1.5%	105	1.5%	275	2.6%
• Livezi și pepiniere de pomi fructiferi	-	0.0%	-	0.0%	6	0.1%	-	0.0%	-	0.0%

	Costești		Gherăseni		Luciu		Țintescu		Smeeni	
Total terenuri neagricole; din care:	383	6.7%	649	12.6%	876	10.1%	981	13.6%	500	4.8%
Păduri și altă vegetație forestieră	-	0.0%	290	5.6%	14	0.2%	355	4.9%	16	0.2%
• Teren acoperit cu ape, iazuri	122	2.1%	54	1.1%	519	6.0%	127	1.8%	120	1.1%
Teren acoperit cu clădiri	124	2.2%	215	4.2%	160	1.8%	371	5.2%	228	2.2%
Căi de comunicare și căi ferate	107	107 1.9%	87	1.7%	96	1.1%	117	1.6%	126	1.2%
Terenuri degradate și neproductive	30	0.5%	3	0.1%	87	1.0%	11	0.2%	10	0.1%

Source: INSEE, Tempo Online AGR101B

5.3 MIJLOACE DE TRAI

Având în vedere caracterul rural al tuturor unităților administrativ-teritoriale (ATU), principala activitate de subzistență confirmată de KII în AoI este agricultura, practică atât la nivel economic, cât și la nivel de subzistență.

În județul Buzău, numărul persoanelor implicate în agricultură a scăzut de la 53.000 în 2017 la 25.700 în 2021 (Anuarul statistic Buzău 2022), reflectând atât tendințele demografice, cât și automatizarea tot mai mare a activităților agricole, printre alți factori.

Mai puțin de 5% din totalul persoanelor care au fost angajate în agricultură în 2021 câștigau, de asemenea, un salariu. Acest lucru are ca rezultat faptul că majoritatea fermierilor sunt lucrători independenți sau casnici neplătiți, ceea ce crește riscul de sărăcie și excluziune.

Mijloacele de trai se diversifică, odată cu dezvoltarea sectorului terțiar, în ceea ce privește serviciile de sănătate, serviciile educaționale, comerțul, precum și naveta în orașul Buzău. Producția de echipamente și accesorii, producția de energie devin parte a economiei locale, în timp ce comerțul cu amănuntul, comerțul, construcțiile și comerțul se extind.

În plus, administrația publică și sectoarele de sănătate și educație oferă locuri de muncă pentru populația locală în cea mai mare parte, deși lucrătorii din afara celor cinci comune ar putea face naveta în AoI.

Pensionarii reprezintă o parte mai mare a populației și se confruntă cu provocări, în special fermierii.

Nu sunt disponibile cazări turistice în zona socială directă. Hoteluri și pensiuni sunt disponibile în orașul Buzău și în partea de nord-vest a județului, în stațiunea Sarata Monteoru (la aproximativ 20 km de Costești). Pădurea Spataru este declarată parc național și ar putea atrage turiști din Buzău, însă doar o pensiune face publicitate online.

AGRICULTURĂ

Agricultura reprezintă o activitate importantă de subzistență pentru România, deși contribuția sa limitată la PIB-ul național. Rata de ocupare a populației rurale de vârstă activă din România a fost de 55,5% în 2021.

În 2021, producția vegetală a reprezentat 71,2 % din producția agricolă totală, urmată de creșterea animalelor cu 27 % și de serviciile agricole cu 1,8 %. **Error! Reference source not found.** de mai jos prezintă mai multe detalii privind producția agricolă din România.

Producția vegetală include cultivarea cerealelor, fructelor și legumelor, culturi tehnice, furaje etc. Regiunile agricole majore sunt reprezentate de Câmpia Românească (în sudul și estul țării) și Câmpia de Vest (în vest), unde sunt disponibile terenuri arabile extinse. Transilvania (în centrul țării) și Regiunea Nord-Est sunt predominant dedicate creșterii animalelor, deoarece nu beneficiază de capacități arabile semnificative.

România avea în 2021 2.887.067 de exploatații agricole (31% din totalul exploatațiilor UE). Potrivit Eurostat⁹, în România existau un număr de ferme de peste două ori mai mare decât următorul stat membru în 2020; în Polonia existau 1,3 milioane de ferme (echivalentul a 14,4

⁹ Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Farms_and_farmland_in_the_European_Union_-_statistics#Farms_in_2020

% din totalul UE), cu 1,1 milioane de ferme în Italia (12,5 %) și 0,9 milioane în Spania (10,1 %).

În 2020, valoarea producției totale a sectorului a scăzut cu 9,5% față de 2019, având în vedere efectul perturbator al blocajului COVID19. Sectorul și-a revenit în 2021, cu o creștere anuală de 27,6%. Producția vegetală a generat 71,2% din producția totală a sectorului.

TABEL 5-9 PRODUCȚIA AGRICOLĂ LA NIVEL NAȚIONAL

	2019	2020	2021
<i>Mii de lei (preț curent)</i>			
Total	89,989,063	81,400,417	103,878,603
Producția vegetală	62,967,346	52,806,967	73,961,894
Producția animală	25,228,818	26,757,020	28,024,814
Servicii agricole	1,792,899	1,836,430	1,891,895
Structură (%)			
Total	100.0	100.0	100.0
Producția vegetală	70.0	64.9	71.2
Producția animală	28.0	32.9	27.0
Servicii agricole	2.0	2.2	1.8
Indicii producției agricole (anul precedent = 100)			
Total	96.2	84.6	114.3
Producția vegetală	94.4	78.5	122.2
Producția animală	99.2	98.8	99.8
Servicii agricole	132.3	98.8	99.3

Sursa: ERM 2023 bazat pe date INSSE¹⁰

¹⁰ Source: https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/statistical_yearbook_of_romania_book-edition2022.pdf

PRODUCȚIA AGRICOLĂ

Producția agricolă de cereale (porumb, grâu, orz), legume și furaje reprezintă culturile cheie din județul Buzău, care în 2021 a plasat județul pe locul 11 în județ în ceea ce privește suprafața cultivată (Anuarul statistic Buzău 2022).

Această alocare județeană se reflectă în AOI socială directă, unde urmează să fie implementat proiectul.

Comuna Smeeni deține cea mai mare pondere de teren arabil (77,0%) din suprafața sa totală, iar comuna Luciu, de cealaltă parte a spectrului, cu 59% din suprafața sa totală ocupată de parcele arabile. În acest context, producția vegetală este principala activitate de subzistență în AoI, confirmată de KII efectuat în timpul anchetei de teren ERM.

Majoritatea terenurilor sunt cultivate cu cereale (porumb, floarea-soarelui, grâu), cu suprafețe mai limitate dedicate cultivării legumelor (roșii, cartofi) și pepeni verzi, din cauza suprafețelor limitate care beneficiază de irigații¹¹ - **Error! Reference source not found.** de mai jos pentru o imagine de ansamblu a principalelor culturi cultivate, conform informațiilor furnizate de KII și incluse în Strategiile de Dezvoltare Locală 2021 - 2027 elaborate pentru fiecare UTA.

TABEL 5-10 PRINCIPALELE CULTURI

UAT	Principalele culturi
Costești	• porumb, grâu, floarea-soarelui, rapiță • legume: mazăre, orz, cartofi, ceapă
Luciu	• porumb, grâu, floarea-soarelui, rapiță • culturi limitate de roșii (mai puțin de 10 acri)
Țintești	• porumb, floarea-soarelui • legume, cartofi
Gherăseni	• porumb, grâu, floarea-soarelui, rapiță, alfa alfa • legume: roșii, cartofi
	• Podgorii
Smeeni	• grâu, porumb, orz, rapiță, floarea-soarelui și mei • legume

Sursa: ERM 2023, bazat pe date furnizate de KII

Producția de cereale este dominată de fermierii mai mari, deși există mici fermieri care cultivă și unul până la trei ha de teren, potrivit reprezentanților Registrului Agricol din fiecare comună, intervievați în cadrul anchetei de teren ERM. Mulți dintre proprietarii de terenuri mai mici închiriază terenuri fermierilor mai mari în schimbul chiriei sau a produselor.

Toate terenurile arabile cultivate beneficiază de subvenții, în medie 1.300 RON (echivalentul a 260 Euro) pe hectar pe an, în funcție de tipul de cultură. Subvențiile sunt plătite de Agenția Națională pentru Plăți în Agricultură (APIA), iar angajații APIA inspectează terenul la fața locului sau prin tele-detectie pentru a verifica eligibilitatea și a asigura conformitatea. Fermierii de cereale își vând produsele comercianților în cea mai mare parte, iar fermierii mai mari investesc în capacități de depozitare.

¹¹ Notă: conform Anuarului statistic județului Buzău 2022, doar 3% din totalul arabililor

Producția de legume se desfășoară la o scară mai mică, din cauza lipsei de îmbunătățiri ale terenului (adică irigații) și a cerințelor mai mari de forță de muncă. La Gheraseni, însă, este puternic reprezentat. Suprafața cultivată cu legume a fost de peste 174ha în 2020 (Comuna Gheraseni SDL 2021 – 2027).

Pentru culturile dintre cele mai intensive în muncă, cum ar fi roșiile, munca este desfășurată de familia extinsă într-o măsură foarte mare. În unele familii, generația tânără contribuie activ la afacerea familială agricolă, în timp ce în altele decid să urmeze studii și alte oportunități în orașul Buzău sau în altă parte, lăsându-și părinții în vârstă în imposibilitatea de a menține amploarea activităților agricole.

Societățile cu răspundere limitată – în România SRL și Asociațiile cultivate de obicei suprafețe de peste 100 ha de teren, Persoanele fizice autorizate (PFA) – cultivate suprafețe de peste 50 ha. Persoanele fizice care solicită subvenții înregistrate ca fermieri la Registrul Agricol al UTA și la APIA – Agenția pentru Plăți și Intervenție pentru Agricultură. Alte forme de proprietate sunt întreprinderile familiale și furnizorii individuali de servicii. Același tip de proprietate se aplică și pentru activitățile de creștere a animalelor, prezentate mai jos.

CREȘTEREA ANIMALELOR

Creșterea animalelor este, de asemenea, un mijloc de trai cheie în AoI, practicat economic și, de asemenea, ca activitate de subsistență. Majoritatea fermierilor mari cultivă, de asemenea, terenuri arabile și produc furajele necesare. Cu toate acestea, comunitatea în general practică creșterea animalelor ca activitate secundară sau principală de trai. Include oi, vaci, capre, porci și păsări și prelucrare (brânză din lapte de oaie). Numărul înregistrat pentru oile și vacile care utilizează pășunile variază de la un AoI la altul – a se vedea **Error! Reference source not found.** de mai jos.

TABEL 5-11 NUMĂR ESTIMAT DE ANIMALE ÎN FIECARE COMUNĂ

Comună	Vite	Oi
Țintești	628	2637
Costești	50	4,000
Gheraseni	30	3,000
Luciu	200	8,000
Smeeni	556	15,000
Pogoanele	N/A	N/A

Sursă: ERM 2023 studiu teren

Mai multe KII au inclus discuții despre faptul că pășunile oferă hrana necesară doar trei luni (aprilie – iunie) în ultimii ani, din cauza secetei înregistrate și că unii ciobani ar putea să nu suplimenteze suficient, ceea ce duce la îngrijorări pentru bunăstarea animalelor.

Pentru această activitate, la fel ca și pentru producția vegetală, forța de muncă disponibilă a fost o problemă în timpul KII. De-a lungul generațiilor, mai puțini tineri au continuat să fie implicați în această activitate, iar în prezent păstorii vin de obicei din zonele montane. Continuitatea muncii devine problematică în acest caz, iar fermierii mai în vârstă decid să renunțe la întreținerea turmelor.

Există doar o Asociație a Crescătorilor de Animale în Luciu – dar necesitatea creării unor astfel de Asociații a fost menționată de ceilalți reprezentanți ai ATU în cadrul Studiului de Teren al ERM.

ALTE MIJLOACE DE TRAI

Nu s-a raportat că recoltarea lemnului a fost făcută pe scară largă. Pădurea Spataru și Pădurea Bradeanu sunt ambele zone forestiere protejate. Zona împădurită Gheraseni nu a fost menționată ca sursă de trai.

În comuna Luciu este înregistrată una dintre cele mai mari ferme piscicole din județul Buzău, cu aproximativ 359 ha. Cu toate acestea, acesta a secăt aproape în întregime în ultima vreme și acoperă acum doar 20 ha, potrivit reprezentanților administrației locale intervievați în cadrul studiului de teren al ERM. Persoanele intervievate au menționat că activitatea de pescuit este foarte limitată, în special în ultimii ani din cauza secetei, și se desfășoară în scopuri de recreere. Grupurile vulnerabile pot fi implicate în recoltarea lemnului de foc și pescuitul de subzistență (secundar, atunci când este disponibil), dar acest lucru face obiectul unei implicări și studii suplimentare.

Vânătoarea nu a fost menționată ca activitate de subzistență în timpul KII, dar există potențial pentru vânătoarea de păsări și, în al doilea rând, pentru iepuri, care poate fi practică ca o activitate complementară de subzistență de către unii membri ai comunității.

5.4 ECONOMIE ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

În 2021, populația activă a județului Buzău a fost de aproximativ 134.000 de persoane și a inclus 82.000 de persoane încadrate în muncă, potrivit Anuarului Statistic Județean Buzău 2022 (Institutul Național de Statistică, 2022).

25.700 de persoane sunt angajate în agricultură, însă mai puțin de 5% dintre ele erau angajate în acest sector în 2021.

Error! Reference source not found. cuprinde numărul total de angajați din județ în 2021 conform datelor INSSE. Sectorul de producție are cea mai mare bază de ocupare a forței de muncă, urmat de comerț, cu o distribuție relativ echilibrată între sexe.

Următoarele sectoare sunt sănătatea umană și educația, unde peste 80% din populația ocupată este reprezentată de femei și construcții și agricultură, unde majoritatea locurilor de muncă sunt ocupate de bărbați.

TABEL 5-12 ANGAJAȚI ÎN 2021 ÎN JUDEȚUL BUZĂU PE GEN ȘI SECTOR DE ECONOMIE (2021)

Sectorul economic CAEN Rev.2	Numărul total de angajați	Bărbați	Femei
Industria prelucrătoare	22.840	52,8	47,2%
comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și Motociclete	17,375	41.6%	58.4%
Sănătate umană și activități de asistență socială	7,377	18.6%	81.4%

Sectorul economic CAEN Rev.2	Numărul total de angajați	Bărbați	Femei
Construcții	6,748	87.4%	12.6%
Educație	6,120	18.6%	81.4%
Agricultură, silvicultură și pescuit	4,170	72.4%	27.6%
Transport și depozitare	4,082	80.6%	19.4%
Administrație Publică și Apărare; Asigurări sociale obligatorii	3,771	46.0%	54.0%
Activități administrative și de servicii de sprijin	3,724	65.0%	35.0%
alimentare cu apă; Canalizare, gestionarea deșeurilor și remedierea Activități	2,947	73.2%	26.8%
Activități de cazare și alimentație	2,881	37.2%	62.8%
Activități profesionale, științifice și tehnice	1,921	53.9%	46.1%
Activități financiare și de asigurări	860	25.5%	74.5%
Informare și comunicare	800	58.0%	42.0%
Alimentare cu energie electrică, gaz, abur și aer condiționat	742	80.1%	19.9%
Artă, divertisment și recreere	719	37.1%	62.9%
Minerit și cariere	610	85.2%	14.8%
Alte activități de servicii	513	53.6%	46.4%
Activități imobiliare	336	62.5%	37.5%

Sursa: INSSE, Tempo Online FOM105F

În AoI, numărul persoanelor ocupate (salariate) prezintă o tendință relativ stabilă între 2017 și 2021, cu o variație negativă limitată în 2020, deoarece numărul persoanelor angajate a început să crească din nou - a se vedea Figura 5-7 și Tabelul 7-10 pentru mai multe detalii.

Numărul total de angajați este mai mare în Costești și Smeeni, reflectând populația mai mare. Comuna Luciu are cel mai mare procent de șomeri (12%), în timp ce Costești are cea mai mică rată înregistrată. Comuna Costești, și satul Spătaru în special, sunt situate la 9 km de orașul Buzău și au atras mai multe companii care și-au amplasat facilitățile în zonă în ultimul deceniu.

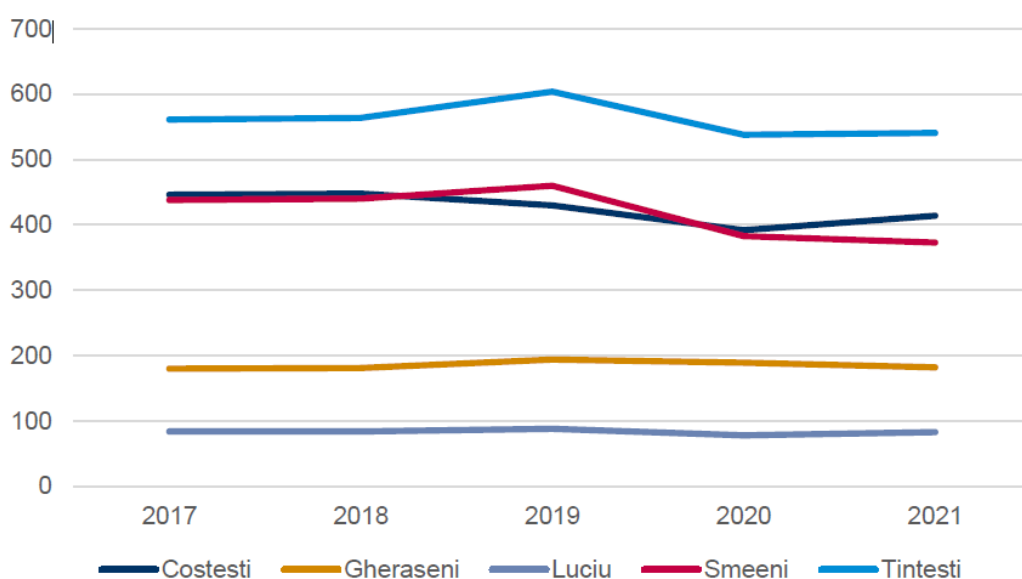
Interviurile cu informatorii cheie au confirmat că muncitorii fac naveta în orașul Buzău din orașele Gherășeni, Smeeni și Pogonele.

Pe de altă parte, comuna Luciu este situată la aproximativ 35 km de Buzău, ceea ce implică provocări de navetă pentru locuitori în ceea ce privește costurile și timpul necesar; în plus, numărul companiilor înregistrate în Luciu este foarte scăzut în comparație cu celelalte unități administrative mai mari. Un număr mare din populația ocupată din Luciu (aproximativ 100 de persoane) face naveta în comuna Cilibia lucrând la CocoRico, o fabrică de procesare a păsărilor, în timp ce aproximativ 200 de persoane din Țintești fac naveta la Buzău pentru muncă. Mulți membri ai comunității migrează temporar pentru muncă și se întorc cu venituri pe care le investesc în condițiile lor de viață.

Țintești găzduiește o companie relevantă de reciclare a deșeurilor. Principalele sectoare de ocupare a forței de muncă includ sectorul public - administrație, educație și sănătate și sectorul privat - în principal companiile de producție, construcții, comerț, transport și agricultură prezente în zona locală.

Error! Reference source not found. de mai jos prezintă numărul mediu de persoane încadrate în muncă în fiecare comună din AoI în 2021.

FIGURA 5-3 NUMĂR MEDIU DE ANGAJAȚI PER UAT (2021)

Sursa: ERM 2023, bazat pe INSSE

A se vedea mai sus detalii despre actorii economici prezenți la nivel local. În plus, oamenii fac naveta în interes de serviciu spre orașul Buzău, peste AoI, dar în special în Costești și Smeeni.

Error! Reference source not found. de mai jos prezintă numărul de persoane ocupate și șomere pe unitate administrativ-teritorială (UAT) pentru anul 2021, iar **Error! Reference source not found.** prezintă numărul mediu de șomeri înregistrați pentru anul 2024, defalcat pe sexe, pentru a oferi o imagine detaliată a tendințelor șomajului în rândul bărbaților și femeilor.

TABEL 5-13 NUMĂR DE ANGAJAȚI ȘI ȘOMERI PER UAT (2021- 2022)

UAT	Costești	Gherăseni	Smeeni	Țintești	Luciu
Populația totală (2021)	4,875	3,242	6,480	4,518	2,659
Număr mediu de angajați (2021)	414	182	373	541	83
Număr mediu de șomeri înregistrați (2021)	80	64	160	113	196
Număr mediu de șomeri înregistrați (2022)	75	59	101	124	141

Sursa: ERM 2023, bazat pe INSSE

TABEL 5-14 NUMĂR MEDIU DE ȘOMERI PER UAT (2024)

UAT	Costești		Gherăseni		Smeeni		Țintești		Luciu	
Sex	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
Număr mediu de șomeri înregistrați (2024)	42	30	33	19	54	36	69	40	87	47

Source: INSEE Tempo online SOM101E

Șomajul în zona socială directă reflectă tendințele naționale și județene și este în scădere de la an la an după 2022.

În ceea ce privește genul, comunele reflectă, de asemenea, contextul mai larg, șomajul înregistrat în rândul bărbaților fiind semnificativ mai mare decât șomajul în rândul femeilor – a se vedea **Error! Reference source not found.** pentru o imagine mai detaliată a ratei șomajului în funcție de gen în fiecare UAT în 2021 și 2022 și **Error! Reference source not found.** de mai jos pentru mai multe detalii privind numărul șomerilor înregistrați în UTA în 2022, în funcție de sex.

TABEL 5-15 PONDEREA ȘOMERILOR ÎNREGISTRAȚI LA SFÂRȘITUL LUNII ÎN TOTALUL RESURSELOR DE MUNCĂ, PER GEN ȘI UAT (2021)

UAT	Total		Bărbați		Femei	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Județul Buzău	3	2.8	3.4	3.2	2.5	2.4
Țintești	4.1	4.6	5.2	5.6	3.1	3.5
Costești	2.6	2.5	2.9	2.9	2.3	2
Gheraseni	3.3	3.2	3.6	4.1	3	2
Luciu	12	8.6	14	10.6	9.2	6.1
Smeeni	4	2.6	4.8	2.8	3.2	2.3

Sursa: ERM 2023, bazat pe INSSE

Error! Reference source not found. de mai jos prezintă cifrele șomajului pentru comunele din cadrul proiectului AoI, împărțite pe sexe.

TABEL 5-16 SOMAJUL ÎN FUNCȚIE DE GEN (2022)

UAT	Total	Bărbați	Femei
Țintești	124	78	46
Costești	75	46	29
Gheraseni	59	42	17
Luciu	141	95	46
Smeeni	101	59	42

Sursa: ERM 2023, bazat pe INSSE

5.5 INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE

Majoritatea gospodăriilor din zona socială sunt conectate la sursa de alimentare centralizată. În plus, lemnul și cărbunele sunt folosite pentru încălzire, în timp ce gătitul se face în mare parte prin rezervoare de gaz petrolier lichefiat. Comunele sunt, de asemenea, conectate la sistemele centralizate de alimentare cu apă, cu toate acestea, există unele provocări cu tratarea apelor uzate, o parte din AoI social nefăcând parte din sistemul centralizat de canalizare (inclusiv Smeeni, Costești, și părți din Pogoanele). Deși sistemul de gestionare a deșeurilor este prezent în toate comunele, acesta pare a fi inadecvat în ceea ce privește colectarea deșeurilor pe străzi.

Fondul de locuințe constă în mare parte din case individuale, dar unele blocuri de apartamente sunt prezente și în Pogoanele și Smeeni. Aproximativ 100 de case noi sunt construite în fiecare an în zonele rurale ale zonei sociale

5.6 EDUCAȚIE

În zona socială directă, învățământul preșcolar, primar și secundar inferior este disponibil în toate comunele. În România, există un număr minim de 12 studenți pentru a permite formarea unei clase, astfel că serviciile de învățământ sunt concentrate în așezările mai mari din AoI Direct.

Toate reședințele satelor din comună beneficiază de învățământ preșcolar, primar și gimnazial. Transportul gratuit este oferit tuturor elevilor din localitățile fără școală (de exemplu, satul Sudiți din comuna Gherăseni, Bălaia, Moisica sau Udați Mânzu din comuna Smeeni sau satele Gomoești și Groșani din comuna Costești).

Vezi **Error! Reference source not found.** de mai jos pentru mai multe detalii privind distribuția unităților de învățământ în cadrul AoI sociale directe.

TABEL 5-17 NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN ZONA DE INTERES SOCIALĂ DIRECTĂ, PE NIVELURI

UAT	Localitate	Grădiniță	Școala primară	Școală gimnazială	Liceu	Vocational education
Gherăseni	Gherăseni	1	1	1	0	0
	Sudiți	0	0	0	0	0
Pogoanele	Pogoanele					
Țintești	Țintești	1	1	0	0	0
	Pogonele	1	1	0	0	0
	Maxenu	0	0	0	0	0
	Odaia Banului	1	1	1	0	0
Smeeni	Smeeni	1	1	1	0	1
	Albești	1	0	0	0	0
	Bălaia	0	0	0	0	0
	Călțuna	1	0	0	0	0
	Moisica	0	0	0	0	0
	Udați-Lucieni	1	1	1	0	0
	Udați-Mânzu	0	0	0	0	0
Luciu	Luciu	1	1	1	0	0
	Caragele	0	0	0	0	0
Costești	Costești	1	0	0	0	0
	Budișteni	1	0	0	0	0

UAT	Localitate	Grădiniță	Școala primară	Școală gimnazială	Liceu	Vocational education
	Gomoiești	0	0	0	0	0
	Groșani	0	0	0	0	0
	Pietrosu	1	0	0	0	0
	Spătaru	1	0	0	0	0

Source: *INSSE Tempo online data and KII, 20203*

Vezi **Error! Reference source not found.** de mai jos pentru mai multe detalii despre numărul de studenți înscriși în fiecare UAT, în funcție de nivelul de educație. Modificările notabile includ o scădere semnificativă a numărului total de persoane înscrise la Costești și o scădere semnificativă a înscrierilor în învățământul secundar inferior. Smeeni arată o creștere clară a numărului de copii care frecventează grădinița. Între timp, Țintești înregistrează o scădere a înscrierilor la grădiniță.

TABEL 5-18 POPULAȚIA ÎNROLATĂ LA INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT PER UAT (2021 - 2022)

UAT	Total		Copii înscriși la Grădiniță		Elevi în ciclul primar		Elevi în ciclul gimnazial		Elevi înscriși la licee		Elevi pe filieră vocațională	
An	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Țintești	420	418	107	100	168	175	145	143	313	-	0	0
Pogoanele	1008	1020	160	159	308	312	272	258	162	169	106	122
Costești	493	407	93	87	186	152	214	168	0	0	0	0
Gheraseni	262	248	58	59	101	98	103	91	0	0	0	0
Luciu	262	261	55	53	107	118	100	90	0	0	0	0
Smeeni	858	871	172	180	258	261	253	248	125	131	50	51

Sursă: *INSSE Tempo Online SCL103D*

Facilitățile educaționale sunt în mare parte în stare bună și oferă cadrul necesar pentru activitățile educaționale, deși sprijinul financiar pentru activitățile extracurriculare a fost menționat ca fiind deficitar, ceea ce a dus la o expunere foarte limitată a copiilor la activități educaționale și culturale în afara perimetrului școlar.

Este necesară finanțare suplimentară pentru facilitățile sportive în aer liber, în cadrul zonei sociale directe și pentru toate nivelurile de educație.

Toate școlile oferă burse sociale pentru studenții din familii cu venituri mici și burse de merit. În comuna Luciu sunt acordate aproximativ 100 de burse sociale (valoare aproximativă de 40 EUR/lună) – reprezentând 40% din totalul populației studențești.

În plus, voucherele de rechizite școlare (valoare aproximativă de 100 EUR/ de două ori pe an) sunt oferite familiilor cu venituri mici.

Detalii despre nivelul de educație în cadrul AoI social direct nu erau disponibile la momentul elaborării ESIA, iar începând cu 2024, aceste informații nu au fost încă publicate de INSSE, în ciuda așteptărilor anterioare.

Error! Reference source not found. indică tendințele în ceea ce privește nivelul de educație în cadrul zonei sociale directe din 2011 până în 2021. Modelele notabile includ o scădere generală a înscrierilor în învățământul primar și secundar inferior în Țintești și Smeeni, care ar putea fi atribuită unei scăderi a numărului de copii sau unei mutări a frecvenței școlare într-o zonă mai urbană precum Buzău.

TABEL 5-19 NUMĂRUL DE ABSOLVENȚI PER UAT (2011 -2021)

UAT	Total		Primar gimnazial		si Liceu		Vocational	
An	2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021
Țintești	30	25	30	25	-	-	-	-
Pogoanele	114	122	65	69	49	34	-	19
Costești	42	59	42	59	-	-	-	-
Gheraseni	31	31	31	31	-	-	-	-
Luciu	23	24	23	24	-	-	-	-
Smeeni	112	88	66	52	56	26	-	10

5.7 INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

Infrastructura medicală din zona socială directă este adecvată, cu mai multe servicii disponibile în Smeeni. Potrivit KII, care a avut loc în perioada 16 martie – 26 iulie 2023 în zona Proiectului pentru dezvoltarea ESIA, majoritatea locuitorilor călătoresc la Buzău pentru asistență medicală de specialitate și examinări medicale. Fiecare UTA este dotată cu medici de familie și asistente medicale, care sunt principalul punct de contact cu sistemul de sănătate și au de obicei sediul în centrele comune.

În Costești și Luciu, asistenții comunitare sunt accesibil pentru a oferi consultații de bază și sprijin medical, petrecându-și adesea o mare parte din timp vizitând pacienții care nu pot călători. În Costești, care are o populație romă semnificativă, un mediator rom dedicat sprijină personalul medical prin furnizarea de asistență de bază în prima linie și facilitarea activităților medicale.

Error! Reference source not found. de mai jos prezintă distribuția serviciilor medicale între diferite ATU din zona proiectului.

Infrastructura de îngrijire a vârstnicilor este, de asemenea, prezentă în AoI social:

- Îngrijirea bătrânilor - centru permanent în Costești. Centrul este administrat de Consiliul Local și are un personal de 20 și 42 de beneficiari;
- Centru permanent de îngrijire a vârstnicilor (administrat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Buzău) și centru de îngrijire zilnică a vârstnicilor din Smeeni (administrat de Consiliul Local Smeeni);

TABEL 5-20 INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE ÎN ZONA SOCIALĂ DIRECTĂ

UAT	Doctori de familie	Asistent comunitar	Farmacii	Medici de specialitate	Dentist	Spital/ Clinica
Țintesti	-	-	-	-	-	2 medicale centre din Țintesti si Maxenu
Pogoanele	-	-	-	-	-	-
Costesti	două în Costești și unul în Spataru	unul + unu Mediator rom	două în Spataru și unul în Costesti	-	unul Spataru	-
Gheraseni	două în Gheraseni	-	trei în Gherasen	-	-	-
Luciu	unul în Luciu	Unu	unul în Luciu	-	-	-
Smeeni	două în Smeeni și unul în Udati Lucieni	-	trei în Smeeni și unul în Udati Lucieni	Smeeni: Pneumologie și pediatrie	-	Smeeni Spital pentru Cronic Boli. Doar primul ajutor.

Sursă: ERM, vizită în teren, Apr – Mai 2023

Nevoia de infrastructură, personal și finanțare suplimentare pentru a face față provocărilor generate de îmbătrânirea populației locale a fost menționată de toți reprezentanții autorităților locale. Facilitățile existente sunt insuficiente, dar finanțarea și capacitatea de extindere a rețelei sunt foarte limitate

5.8 GRUPURI VULNERABILE

În conformitate cu standardele internaționale aplicabile, persoanele vulnerabile sunt cele care sunt mai susceptibile de a fi afectate negativ de impactul proiectului din cauza statutului lor dezavantajat. Acestea pot include persoane sau grupuri care, în virtutea vârstei, sexului, etniei, stării de sănătate, statutului economic sau altor criterii, se confruntă cu provocări mai mari în participarea la procesele de dezvoltare și accesarea beneficiilor proiectului. Persoanele vulnerabile necesită adesea o atenție specială pentru a se asigura că sunt protejate în mod adecvat și incluse în planificarea și implementarea proiectului.¹²

¹² Vă rugăm să rețineți că termenul "grupuri vulnerabile" a fost ales pentru a se alinia la formularea standardelor internaționale aplicabile. Cu toate acestea, acest document recunoaște că oamenii nu sunt vulnerabili ca atare, ci că ar putea fi într-o poziție vulnerabilă. Prin urmare, vulnerabilitatea cu care se confruntă este situațională și nu îi definește, în ciuda utilizării termenului "grupuri vulnerabile" în tot documentul.

Proiectul recunoaște importanța identificării și sprijinirii acestor grupuri vulnerabile, care includ, dar nu se limitează la:

- Gospodăriile cu venituri mici. Aceste gospodării au resurse financiare limitate, ceea ce le face mai vulnerabile la schimbările economice și la impactul proiectelor. Ei pot avea dificultăți în a face față întreruperilor veniturilor lor sau costurilor crescute rezultate din proiect.
- Tineri șomeri. Tinerii fără locuri de muncă sunt expuși unui risc mai mare de marginalizare socială și economică. Ei pot să nu aibă abilitățile sau oportunitățile de a beneficia de noile locuri de muncă create de proiect și pot avea nevoie de programe de formare și sprijin specifice.
- Grupuri etnice minoritare – de exemplu, minoritățile rome. Minoritățile etnice se confruntă adesea cu discriminare și excluziune sistemică, limitându-le accesul la beneficiile proiectelor. Acestea pot avea nevoie de strategii specifice de informare și incluziune pentru a se asigura că nevoile și drepturile lor sunt abordate.
- Pensionari/pensionari fermieri. Persoanele în vârstă, în special cele care se bazează pe pensii mici sau venituri agricole, sunt mai puțin rezistente la schimbări. Ar putea avea nevoie de sprijin suplimentar pentru a se adapta la orice schimbări în utilizarea terenurilor sau perturbări cauzate de proiect.
- Persoane cu dizabilități. Persoanele cu dizabilități se pot confrunta cu bariere fizice, sociale și economice care le afectează participarea deplină la proiect. Asigurarea accesibilității și furnizarea de servicii specializate pot ajuta la integrarea acestora în beneficiile proiectului.
- Gospodării conduse de femei, inclusiv mame singure și văduve. Aceste gospodării au adesea mai puține resurse economice și responsabilități mai mari de îngrijire. Ei pot avea nevoie de sprijin personalizat pentru a se asigura că își pot menține mijloacele de trai și își pot susține familiile.
- Fermieri cu venituri deosebit de mici și dependență ridicată de pământ pentru subzistență și generarea de venituri. Ei pot avea nevoie de compensații, programe de restaurare a mijloacelor de trai și asistență pentru găsirea de resurse alternative de venit.

Error! Reference source not found. de mai jos prezintă date despre diferite grupuri vulnerabile din comunele Costești, Gherăseni, Smeeni, Țintești și Luciu. Vă rugăm să rețineți că cifrele populației rome sunt aproximări calculate din procente, indicând o prezență notabilă în AoI. Cifrele privind venitul minim garantat (VMG) și alocația de sprijin familial (ASF) arată amploarea dependenței de asistență socială.

TABEL 5-21 GRUPURI VULNERABILE ÎN AOI

Grupuri vulnerabile	Costești	Gherăseni	Smeeni	Țintești	Luciu
Rroma (calculate din %)	336	~60	~90	~212	~190
Șomeri	72	52	90	109	134
Venitul minim garantat (VMG)	69	69	69	69	69
Alocație pentru sprijinirea familiei (ASF)	32	32	32	32	32
Centre de permanență pentru bătrâni	42	N/A	N/A	N/A	N/A

Sursa: ERM, 2023.

6. REZULTATELE SONDAJULUI SOCIO-ECONOMIC

Acest capitol prezintă rezultatele sondajului social realizat ca parte a dezvoltării LRP pentru comunitățile afectate de proiect. Sondajul a fost conceput pentru a surprinde profilurile socio-economice, nevoile, aspirațiile și provocările populațiilor afectate pentru a informa crearea de strategii eficiente pentru restabilirea și îmbunătățirea mijloacelor de trai. Colectarea de informații direct de la persoanele afectate asigură că LRP este înrădăcinat în realitățile celor mai afectați, permițând intervenții personalizate care răspund condițiilor locale specifice.

Sondajul a vizat proprietarii de terenuri și utilizatorii ale căror terenuri sunt (parțial) afectate de componentele proiectului, precum și informatori cheie, cum ar fi liderii locali și reprezentanții comunității. Ofițerul de legătură comunitară (CLO) a vizitat administrațiile publice locale pentru a prezenta aspectul proiectului. În colaborare cu personalul administrativ, CLO a folosit acest aspect pentru a identifica numele persoanelor potențial afectate de proiect. Cu toate acestea, din cauza lipsei unor limite precise ale parcelelor de teren, nu a fost posibil să se determine cu exactitate ce porțiuni specifice de teren aparțineau fiecărui individ. Ca urmare, procentul exact de teren afectat pentru fiecare persoană a rămas neclar, ceea ce face dificilă evaluarea impactului precis al proiectului asupra proprietarilor individuali.

Sondajul a fost realizat folosind instrumentele descrise în capitolul **Error! Reference source not found.** În special chestionarele de sondaj socio-economic (Anexa A) ale persoanelor afectate de proiect, întrebările de orientare pentru informatorii-cheie (Anexa D), precum și chestionarele de discuție de grup (Anexa B).

Acest capitol prezintă principalele concluzii ale sondajului, evidențiind tendințele, preocupările și oportunitățile ridicate de persoanele afectate. În general, situația socio-economică a comunității chestionate este caracterizată de un atașament puternic față de agricultură, niveluri modeste ale veniturilor și o demografie îmbătrânită.

Aceste rezultate formează baza care va ghida intervențiile LRP, contribuind la asigurarea faptului că restabilirea mijloacelor de trai nu numai că compensează pierderile, ci și încurajează reziliența și dezvoltarea pe termen lung pentru comunitățile implicate.

6.1 DISCUȚII DE GRUP ȘI INTERVIURI CU INFORMATORI CHEIE

Ca parte a evaluării socio-economice, au fost efectuate o serie de discuții de grup și interviuri cu informatori cheie pentru a aduna informații despre impactul potențial al proiectului asupra mijloacelor de trai locale, utilizării terenurilor și structurilor de guvernare. Discuțiile au avut ca scop identificarea provocărilor, vulnerabilităților și potențialelor măsuri de atenuare ale comunității, asigurându-se că diverse perspective au fost luate în considerare în planificarea și implementarea strategiilor de restabilire a mijloacelor de trai.

Un singur FGD a fost realizat cu Asociația Crescătorilor de Animale Luciu, evidențiind principalele preocupări legate de constrângerile financiare și insuficiența subvențiilor. Participanții au subliniat că subvențiile disponibile sunt prea mici pentru a susține creșterea animalelor în mod eficient. Deși nu a fost facilitată o anumită sumă, s-a constatat că asociația plătește primăriei o taxă de închiriere de 350 RON/ha. În ciuda accesului la pășuni alternative, scăderea numărului de animale a redus cererea generală de pășuni. De exemplu, un membru a observat o scădere

bruscă de la 400 de bovine la mai puțin de 50 în timp. În plus, condițiile de secetă au exacerbât provocările, afectând disponibilitatea apei și calitatea furajelor, afectând și mai mult crescătorii de animale din zonă.

Participanții au subliniat, de asemenea, necesitatea stânelor pentru animale pentru a facilita o mai bună gestionare a animalelor și pentru a atenua constrângerile de spațiu. În plus, au subliniat importanța programelor de formare pentru fermieri pentru a îmbunătăți cunoștințele agricole și adaptabilitatea. Deși nu au fost raportate conflicte majore de utilizare a terenurilor, condițiile de secetă și dificultățile financiare rămân preocupări semnificative. Fermierii au sugerat că implicarea continuă ar trebui să fie flexibilă și bazată pe nevoi, permițându-le să își exprime preocupările și să acceseze sprijinul necesar atunci când este necesar.

KII, desfășurate în principal cu autoritățile locale, au oferit informații despre aspectele administrative ale utilizării terenurilor, preocupările comunității și potențialele strategii de restabilire a mijloacelor de trai. Oficialii au confirmat că nu au apărut conflicte majore între proiect și guvernarea locală, tranzacțiile cu terenuri fiind gestionate prin contracte formale de închiriere.

În ceea ce privește restabilirea mijloacelor de trai, autoritățile au sugerat măsuri precum crearea de locuri de muncă, compensarea și programele de formare agricolă. Ei au subliniat că tinerii fermieri trebuie să urmeze o formare specializată pentru a se califica pentru sprijin financiar sporit. În plus, autoritățile au menționat că oportunitățile alternative, cum ar fi proiectele de irigații și îmbunătățirile infrastructurii, ar putea fi considerate activități de dezvoltare comunitară desfășurate de dezvoltatorii proiectului.

În ceea ce privește grupurile vulnerabile, oficialii au remarcat că, deși unele gospodării se confruntă cu dificultăți financiare, nu au existat cazuri semnificative de vulnerabilitate extremă sau dizabilități în cadrul comunității.

În ceea ce privește mecanismul de soluționare a plângerilor, administrațiile locale au confirmat prezența căsuțelor de depunere a plângerilor, unde persoanele fizice pot adresa în mod oficial plângerile. În două cazuri, s-a constatat că o cutie de plângeri era sub supraveghere CCTV, ceea ce a determinat o recomandare din partea echipei LRP de a o muta într-o zonă mai privată.

Rezultatele acestor angajamente oferă o înțelegere a dinamicii comunității, a structurilor de guvernare și a vulnerabilităților socio-economice, care vor fi esențiale în dezvoltarea de intervenții țintite pentru restabilirea mijloacelor de trai și sprijinul comunității.

6.2 LIMITĂRI ALE SONDAJULUI

Proiectul recunoaște că datele complete despre terenuri, inclusiv detalii despre blocurile APIA și terenurile private, au fost obținute foarte târziu în proces din cauza reticenței inițiale a APIA de a coopera. Ca urmare, sondajul socio-economic s-a concentrat pe cele 67 de persoane deja identificate la momentul efectuării sondajului cu ajutorul primarilor locali, conform contractelor lor de închiriere cu crescătorii de oi. Acum că proiectul a fost cartografiat în funcție de blocurile APIA, angajamentul suplimentar cu comunele va confirma dacă PAP suplimentare folosesc terenul sau dacă crescătorii de oi identificați inițial sunt utilizatorii actuali ai tuturor blocurilor APIA identificate.

Proiectul va căuta, de asemenea, să identifice toți utilizatorii de terenuri rămași și proprietarii privați ale căror parcele se încadrează în zona de influență a proiectului pe tot parcursul

procesului de implementare a LRP și va continua să crească gradul de conștientizare cu privire la procesul LRP în zona proiectului.

6.3 PREZENȚA LA STUDIU ȘI COMPLETAREA CHESTIONARULUI

Înainte de primirea datelor actualizate privind terenurile, un total de 67 de PAP au fost identificate și invitate să participe la anchete socio-economice, dintre care 38 au participat la sesiunile de implicare a părților interesate și 32 au completat chestionarele socio-economice. Aceasta reprezintă o rată de răspuns de 48%. Tabel 6-1 arată numărul total de persoane afectate identificate, numărul de participanți și numărul de completări a chestionarului, clasificate în funcție de comună. Figura 6-1 de mai jos ilustrează prezența respondenților ca procente, în timp ce Figura 6-2 afișează piramida populației grupei de vârstă și distribuția pe gen a persoanelor chestionate.

TABEL 6-1 REZUMATUL PERSOANELOR AFECTATE IDENTIFICATE ȘI DATELE DE RĂSPUNS LA CHESTIONAR

Comună	Luciu	Pogoanele*	Smeeni	Gheraseni	Costesti	Tintesti	Cilibia*
Numărul total de persoane afectate identificate	8	20	17	4	8	5	3
Numărul de participanți	7	6	7	3	8	4	3
Numărul de completări ale chestionarului	6	2	7	3	8	3	3

*Orașul Pogoanele și comuna Cilibia dețin o parte din pășune în comuna Luciu

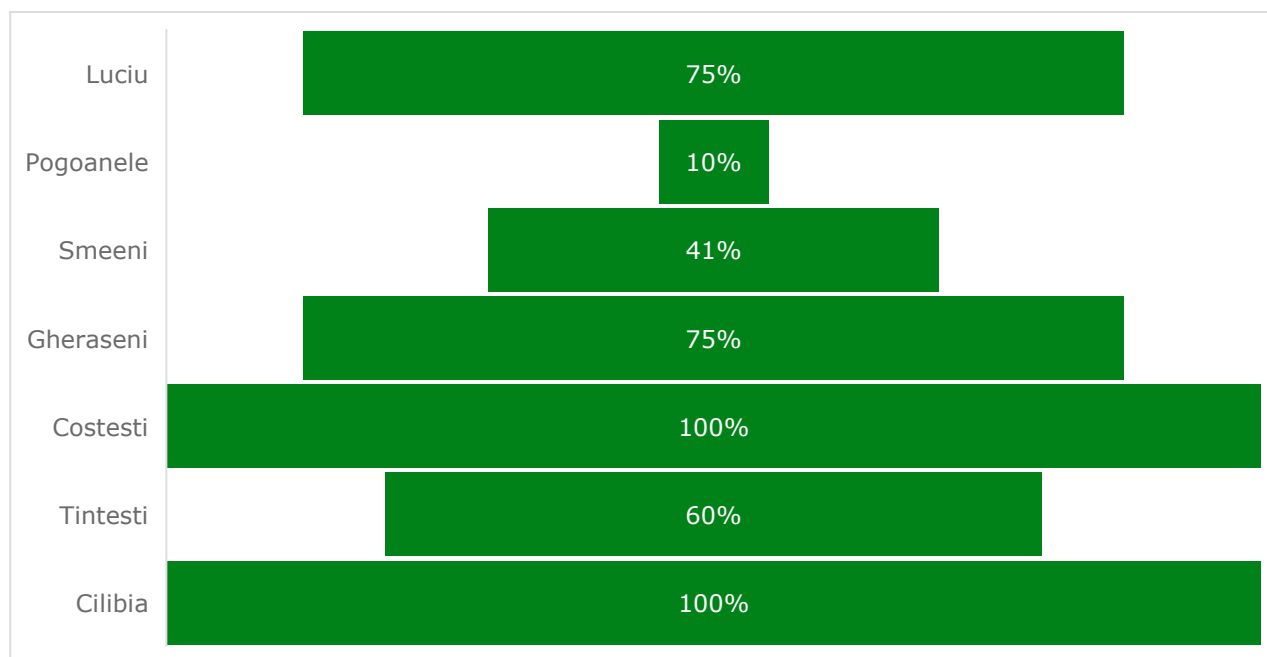
Figura 6-1 de mai jos prezintă participarea persoanelor afectate din fiecare comună la completarea chestionarelor. În două comune, rata de participare a fost de 100%, indicând implicarea deplină a tuturor persoanelor afectate, în timp ce în celelalte comune rata de participare a variat, două ajungând la 75%, una la 60%, alta la 41%, iar cea mai scăzută la doar 10%. Această participare inegală evidențiază diferențele în ceea ce privește implicarea comunității și nivelurile de implicare din regiune, ceea ce poate afecta reprezentarea generală a preocupărilor locale și eficacitatea procesului de consultare a părților interesate.

Este demn de remarcat faptul că membrii comunității nu au fost în general reticenți să se implice în sondaj, dar nu au fost disponibili sau neinteresați să participe la momentul angajamentului. S-au depus toate eforturile posibile pentru a implica fiecare persoană potențial afectată și pentru a se asigura că este informată și încurajată să participe.

O excepție a fost observată la Pogoanele, care a arătat și o rată de participare la sondaj de doar 10%. O lipsă notabilă de participare a fost observată din partea autorităților locale. Acest lucru ar putea fi atribuit împărțirii proprietății funciare și drepturilor administrative. Chiar dacă terenul

este deținut de Pogoanele și închiriat locuitorilor săi, drepturile administrative aparțin comunei Luciu. Ca urmare, veniturile fiscale generate de proiect vor fi în beneficiul comunei Luciu și probabil vor oferi un avantaj minim lui Pogoanele. Un astfel de aranjament este foarte neobișnuit și a fost confirmat de reprezentanții ambelor localități. În timp ce Pogoanele își păstrează proprietatea și se ocupă de contractele de închiriere prin primărie, Luciu rămâne responsabil pentru guvernare, inclusiv colectarea impozitelor și luarea deciziilor administrative. Mai mult, în timpul întâlnirii de angajament, un lider de opinie vocal nu a fost de acord cu mai multe întrebări ale sondajului, cum ar fi religia, etnia, venitul mediu anual etc.

FIGURA 6-1 PROCENTUL DE PARTICIPARE LA VOT ÎN FUNCȚIE DE COMUNĂ

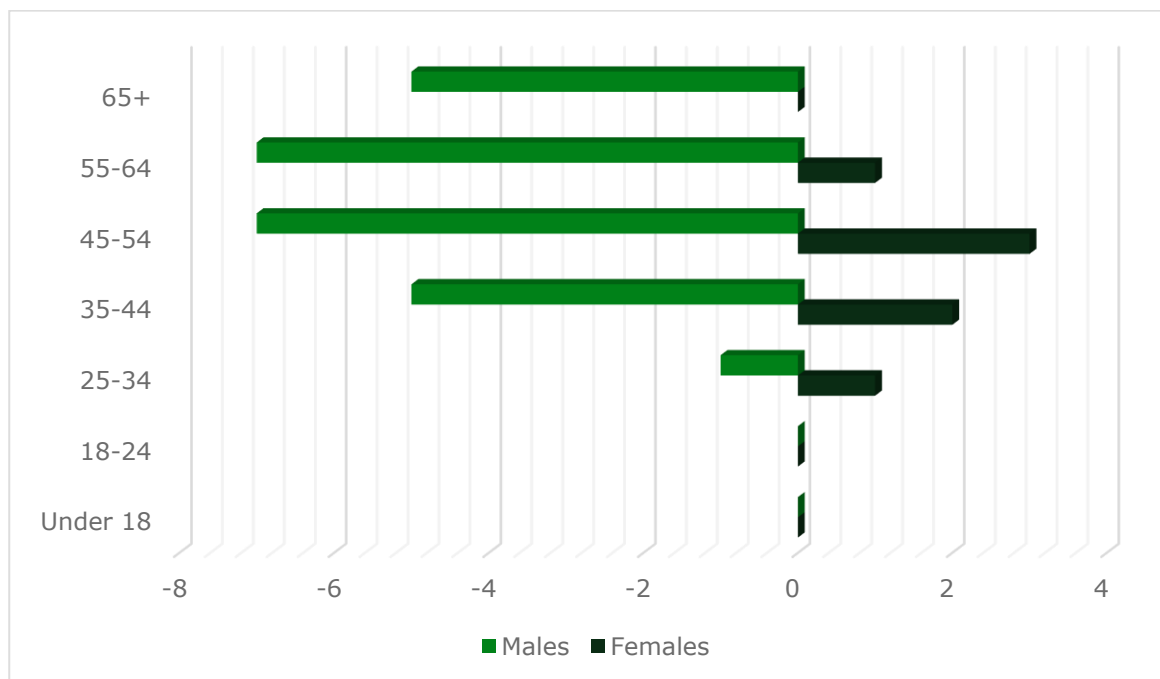

6.4 PROFIL DEMOGRAFIC

Comunitatea chestionată, formată din 32 de respondenți, este predominant română și ortodoxă, membrii deținând contracte de închiriere pentru pășunat în zona proiectului prin acorduri oficiale cu Primăria. Distribuția pe vârste arată că majoritatea respondenților au vârste cuprinse între 45 și 64 de ani, indicând un grup demografic mai în vârstă. Există mai puțini adulți tineri și aproape nicio reprezentare în grupa de vârstă sub 25 de ani.

Figura 6-2 Mai jos prezintă defalcarea demografică în funcție de grupa de vârstă și sex în rândul participanților la chestionar. Nu au existat respondenți sub 24 de ani. Participarea a crescut odată cu vârsta, grupul 25-34 cuprinzând 1 bărbat și 1 femeie, iar grupul 35-44 incluzând 5 bărbați și 2 femei. Grupul 45-54 a avut cea mai mare reprezentare cu 7 bărbați și 3 femei, în timp ce grupul 55-64 a avut 7 bărbați și 1 femeie. Categoria 65+ a constat doar din 5 bărbați. Datele colectate de la participanți indică faptul că creșterea oilor este în primul rând o activitate casnică comună, nerestricționată de sex sau vârstă.

FIGURA 6-2 STRUCTURA DEMOGRAFICĂ PE GRUPĂ DE VÂRSTĂ ȘI SEX

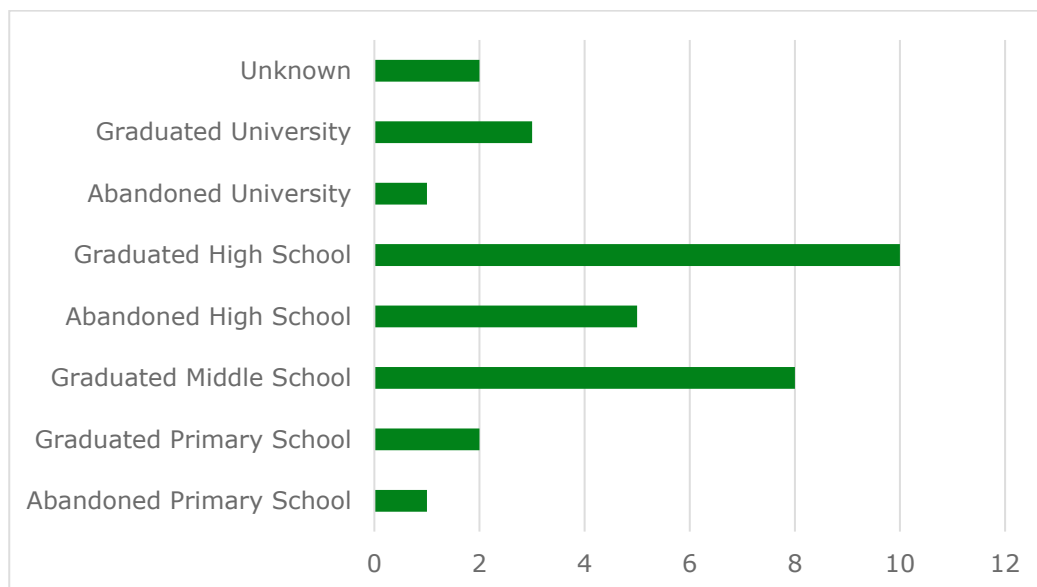

6.5 EDUCAȚIE

Educația în rândul grupului chestionat este mixtă. În timp ce unii au terminat liceul, alții nu au terminat gimnaziul sau liceul. Doar câțiva respondenți au absolvit studii universitare. În plus, doar două persoane au menționat accesul limitat la oportunități de educație și formare. Accesul la servicii nu reprezintă o preocupare majoră pentru o parte a comunității, doar doi respondenți indicând acces limitat la asistență medicală. Acești factori, alături de dependența de activitățile agricole și de pășunat tradiționale, evidențiază aspecte ale situației socio-economice a comunității, care este strâns legată de resursele și infrastructura locală.

Error! Reference source not found. Mai jos arată distribuția nivelurilor de educație în rândul persoanelor chestionate.

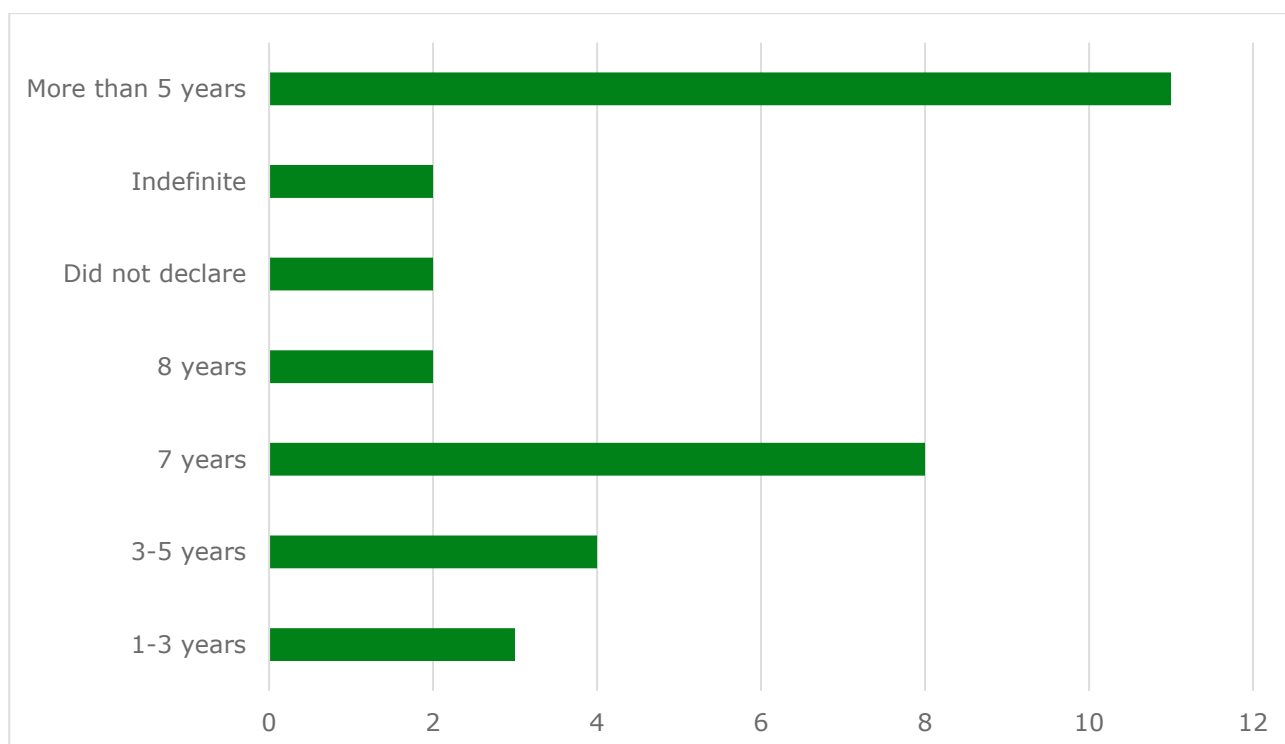
FIGURA 6-3 NIVELUL DE EDUCAȚIE AL PERSOANELOR CHESTIONATE

6.6 UTILIZAREA ȘI PROPRIETATEA TERENURILOR

Toți respondenții au confirmat că dețin contracte oficiale de închiriere cu Primăria pentru terenul pe care îl utilizează. Durata declarată a contractelor de închiriere variază, mai mulți respondenți indicând perioade mai mari de cinci ani, în timp ce alții au raportat termene de închiriere cuprinse între unu și trei ani, trei până la cinci ani sau exact șapte ani. Câteva contracte de închiriere au fost raportate ca fiind pe durată nedeterminată, iar doi respondenți au lăsat durata nespecificată. Această diversitate în termenii de închiriere evidențiază aranjamentele contractuale diferite din cadrul comunității ca detaliat în figură **Error! Reference source not found.** de mai jos, reflectând acordurile individuale negociate cu Primăria

FIGURA 6-4 TERMENII DURATEI CONTRACTULUI DE ÎNCHIRIERE, AȘA CUM AU FOST DECLARAȚI DE RESPONDENȚII CHESTIONAȚI

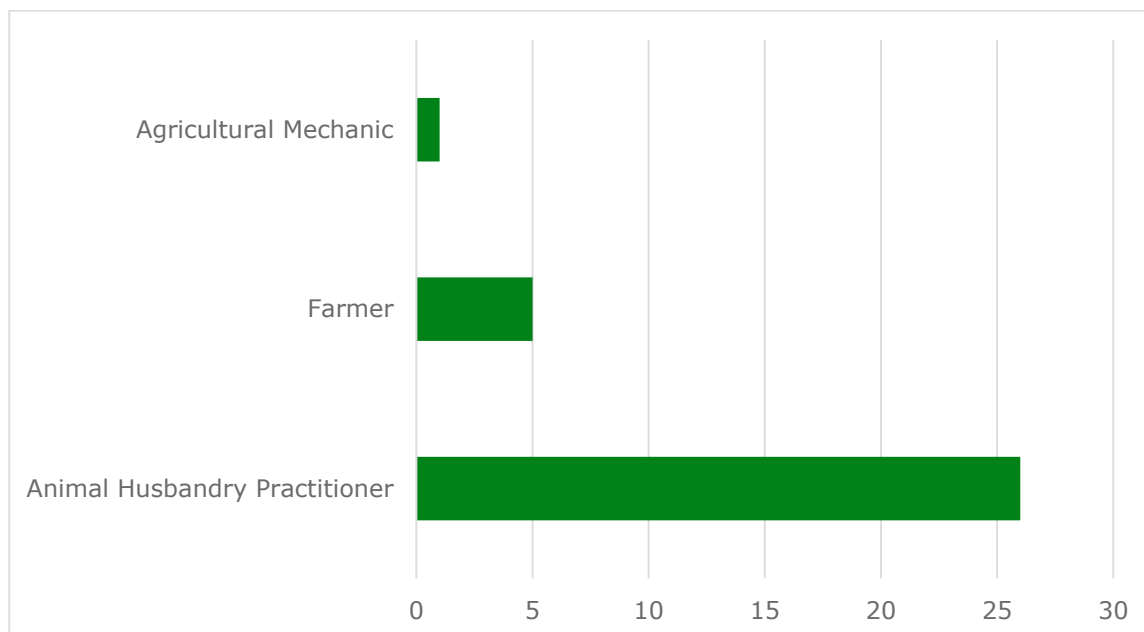
6.7 MIJLOACE DE TRAI

Agricultura și creșterea animalelor reprezintă principalele activități de trai pentru populația locală din zona proiectului. Sectorul agricol se caracterizează prin cultivarea culturilor precum floarea-soarelui, grâul și porumbul, în timp ce creșterea animalelor include creșterea animalelor, care este în mare parte creșterea ovinelor. Pe lângă aceste activități, mulți fermieri se bazează pe subvențiile oferite de stat, care joacă un rol crucial în susținerea operațiunilor lor și asigurarea stabilității economice.

6.7.1 AGRICULTURĂ ȘI ZOOTEHNIE

Agricultura și creșterea animalelor sunt principalele activități economice în rândul persoanelor chestionate. Dintre respondenți, 27 au indicat că creșterea animalelor este principala lor activitate economică este creșterea animalelor, în timp ce ceilalți cinci au declarat că aceasta nu este principala lor sursă de venit. Patru respondenți s-au identificat ca fermieri și unul ca mecanic agricol. Pe baza răspunsurilor la sondaj și a discuțiilor din domeniu, nu par să existe alte surse semnificative de venit în rândul persoanelor chestionate.

FIGURA 6-5 ACTIVITATEA ECONOMICĂ PRIMARĂ A PERSOANELOR CHESTIONATE

Asociația Fermierilor Luciu funcționează în conformitate cu Legea 566/2004 privind cooperativele agricole și este concepută pentru a reprezenta interesele economice, sociale și profesionale ale membrilor săi. Această asociație este structurată ca o cooperativă care permite fermierilor să colaboreze în materie de producție, marketing, gestionarea resurselor, negocierea subvențiilor, accesul la sprijin guvernamental și negocierea colectivă a prețurilor, asigurând în același timp respectarea reglementărilor agricole.

Asociația Fermierilor, așa cum se observă pe teren, este condusă de un lider desemnat care supraveghează activitățile sale și reprezintă interesele membrilor săi. În timpul discuțiilor pe teren, subiectele cheie au inclus rolul asociației în gestionarea subvențiilor, asigurarea distribuției echitabile a resurselor și abordarea provocărilor cu care se confruntă fermierii din zona afectată de proiect.

6.7.2 SUBVENȚII

În plus față de cele de mai sus, diverși fermieri primesc subvenții de la Agenția pentru Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA). APIA este o agenție guvernamentală română responsabilă cu gestionarea și distribuirea subvențiilor agricole UE și naționale către fermieri. Principalele sale sarcini includ procesarea cererilor de sprijin financiar, verificarea respectării politicilor agricole și asigurarea faptului că fondurile sunt alocate corect pentru promovarea dezvoltării și sustenabilității agriculturii în România.

Procesul general de închiriere a terenurilor agricole eligibile pentru subvențiile APIA este următorul:

- Primăria publică anunțuri privind terenurile agricole disponibile pentru închiriere. Aceste anunțuri pot fi găsite la biroul primăriei, pe site-ul său sau prin alte canale oficiale.
- Unele primării pot avea un catalog de terenuri disponibile pentru închiriere, care include informații despre locație, zonă și condiții de închiriere.

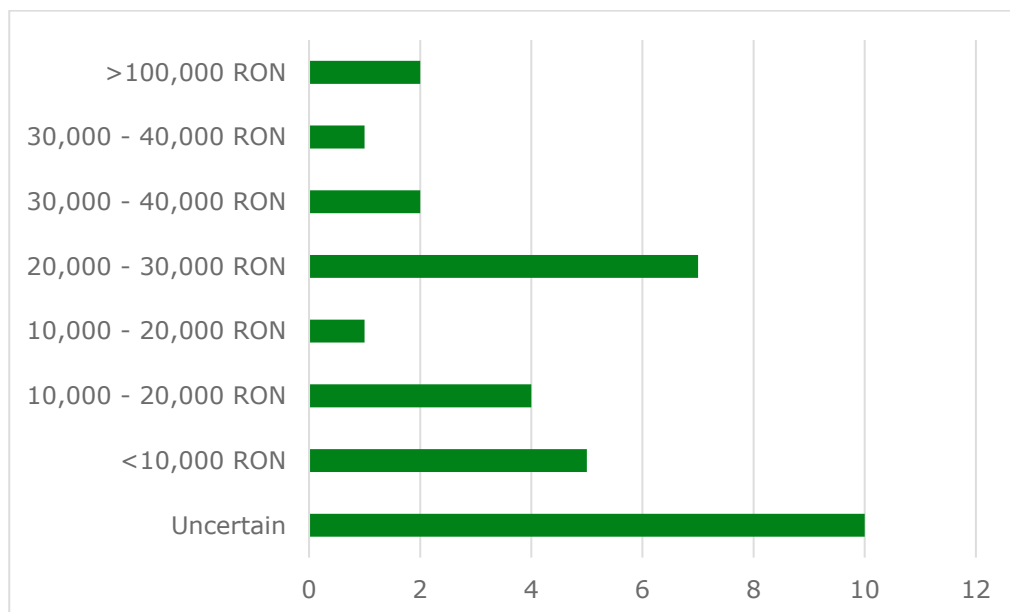
- Fermierul/asociația trebuie să depună o cerere de închiriere la primărie, specificând terenul dorit și prezentând documentele necesare, cum ar fi o copie a cărții de identitate, certificatul de înregistrare pentru persoane juridice etc.
- Primăria evaluează cererile depuse pe baza unor criterii stabilite, cum ar fi prețul oferit, experiența fermierului în agricultură și planurile de utilizare a terenurilor.
- În cazul în care cererea este aprobată, se încheie un contract de închiriere între primărie și fermier/asociație. Contractul va specifica termenii și condițiile închirierii, inclusiv durata, prețul, obligațiile părților etc.
- Fermierul/asociația trebuie să prezinte contractul de închiriere și alte documente necesare la APIA pentru a demonstra dreptul de utilizare a terenului. (Documente privind proprietatea funciară - Copii ale documentelor cadastrale sau ale registrului funciar care dovedesc proprietatea primăriei asupra terenului / Un extras de carte funciară actualizat care atestă proprietatea primăriei asupra terenului respectiv.)
- Fermierul/asociația trebuie să actualizeze informațiile din aplicația APIA Online, inclusiv zona și locația terenului închiriat.
- După înregistrarea terenului, fermierul/asociația poate depune cererea de plată pentru subvenții în cadrul campaniei anuale APIA.
- APIA poate efectua inspecții pentru a verifica acuratețea informațiilor și utilizarea terenului în conformitate cu cerințele de eligibilitate.

Plățile din APIA se calculează pe baza unor factori precum suprafața terenului, numărul și tipul de animale de pășunat, timpul de pășunat (ore pe zi și zile pe an), vârsta fermierului, importanța terenului pentru anumite specii de animale (de exemplu, fluturi, *Aquila pomarina*, *Lanius minor*, *Falco vespertinus*) și alți factori. În consecință, suma plătită pe hectar va varia pentru fiecare fermier, în funcție de schemele la care se califică. Conform reglementărilor care reglementează APIA, plata variază între 50 și 500 de euro pe hectar pe an.

6.8 VENIT

Nivelurile veniturilor variază, cel mai frecvent interval fiind 20.000-30.000 RON (echivalent 4.000-6.000 EUR) anual, iar un număr notabil de respondenți nu au fost siguri de veniturile lor. Figura 6- jos afișează venitul anual al gospodăriei, așa cum este raportat de persoanele chestionate.

FIGURA 6-6 VENITUL MEDIU ANUAL PE GOSPODĂRIE AL PERSOANELOR CHESTIONATE

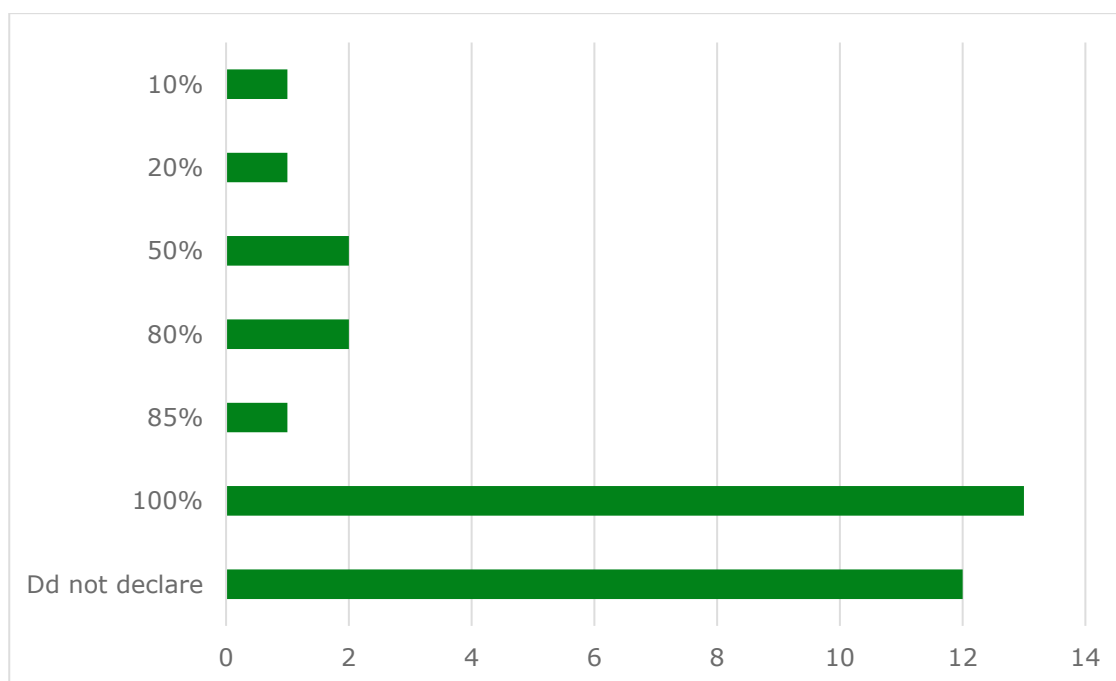

Datele de la INSSE¹³ indică faptul că venitul mediu lunar național pe gospodărie în T3-2024 a fost de 8.254 RON, care, atunci când este proiectat pe parcursul unui an, corespunde la 99.048 RON (aproximativ 19.900 EUR). Cu toate acestea, există o diferență semnificativă între zonele urbane și cele rurale. Venitul lunar pe gospodărie în mediul urban a fost de 9.188 RON, în timp ce în mediul rural a fost de 7.099 RON. Proiectat pe parcursul unui an, acesta se ridică la 110.258 RON (aproximativ 22.096 EUR) pentru gospodăriile urbane și 85.191 RON (aproximativ 17.072 EUR) pentru gospodăriile rurale. Acest lucru reflectă un venit cu 29,4% mai mare în zonele urbane comparativ cu zonele rurale. În comparație cu această cifră, nivelurile de venit raportate ale grupului chestionat reprezintă un interval substanțial mai mic, evidențiind o potențială disparitate economică între respondenți și media națională.

Figura 6-6 arată procentul de venituri obținute din creșterea animalelor în rândul respondenților. Treisprezece persoane au raportat că 100% din veniturile lor provin din această activitate, în timp ce 12 au ales să nu dezvăluie niciun detaliu. Ceilalți au indicat dependența parțială de creșterea animalelor, cu diferite niveluri de dependență. Deși unii respondenți au menționat cultivarea culturilor agricole, acestea nu sunt vândute, ci utilizate exclusiv ca hrană pentru animale.

¹³ Baza de date online INSSE Tempo, BUF104I

FIGURA 6-7 PROPORȚIA VENITURILOR PROVENITE DIN CREȘTEREA ANIMALELOR ÎN RÂNDUL PERSOANELOR CHESTIONATE

6.9 VULNERABILITATE

O parte dintre respondenți au raportat vulnerabilități specifice, inclusiv vârsta înaintată (peste 60 de ani) observată de opt respondenți, bolile cronice menționate de un respondent și dizabilitățile fizice raportate de un respondent. În plus, trei respondenți au fost nesiguri ("Nu știu"), iar patru intrări au fost lăsate necompletate, ceea ce poate indica fie lipsa de dorință de a răspunde, fie necunoașterea condițiilor gospodăriei. Aceste constatări sugerează prezența grupurilor vulnerabile în cadrul comunității, subliniind necesitatea unor măsuri de sprijin adaptate pentru a aborda provocările lor specifice și pentru a se asigura că acestea sunt luate în considerare în mod adecvat în planul de măsuri de compensare.

În 2022, pragul sărăciei în România a fost stabilit la 16.278 RON pe an pe persoană, echivalentul a 60% din venitul mediu disponibil pe echivalent adult, așa cum este definit de Institutul Național de Statistică¹⁴. Acest prag este utilizat pentru a măsura sărăcia relativă, indicând nivelul minim de venit necesar pentru a asigura condiții de viață de bază. Valoarea ține cont de diferențele în componența gospodăriilor prin scala de echivalență modificată de OCDE, care ajustează venitul în funcție de numărul și vârsta membrilor gospodăriei.

Analiza a fost efectuată folosind limita inferioară a intervalelor de venituri declarate furnizate de respondenții chestionați (**Error! Reference source not found.**) ca estimare conservatoare a câștigurilor lor anuale. Datele privind veniturile au fost comparate cu pragul oficial de sărăcie de 16.278 RON pe an. Gospodăriile cu venituri sub acest prag au fost clasificate ca fiind sub pragul sărăciei. Răspunsurile marcate ca "incerte" sau cele cu dimensiunea lipsă a gospodăriei au fost excluse din calcul. Scala de echivalență modificată de OCDE nu a fost aplicată în acest caz din

¹⁴ Institutul Național de Statistică al României - Comunicat de presă. Disponibil online la (https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/saracia_si_excluziunea_sociala_r2022.pdf), accesat la 18 decembrie

cauza detaliilor incomplete privind componența gospodăriilor, iar accentul a rămas pe veniturile absolute raportate.

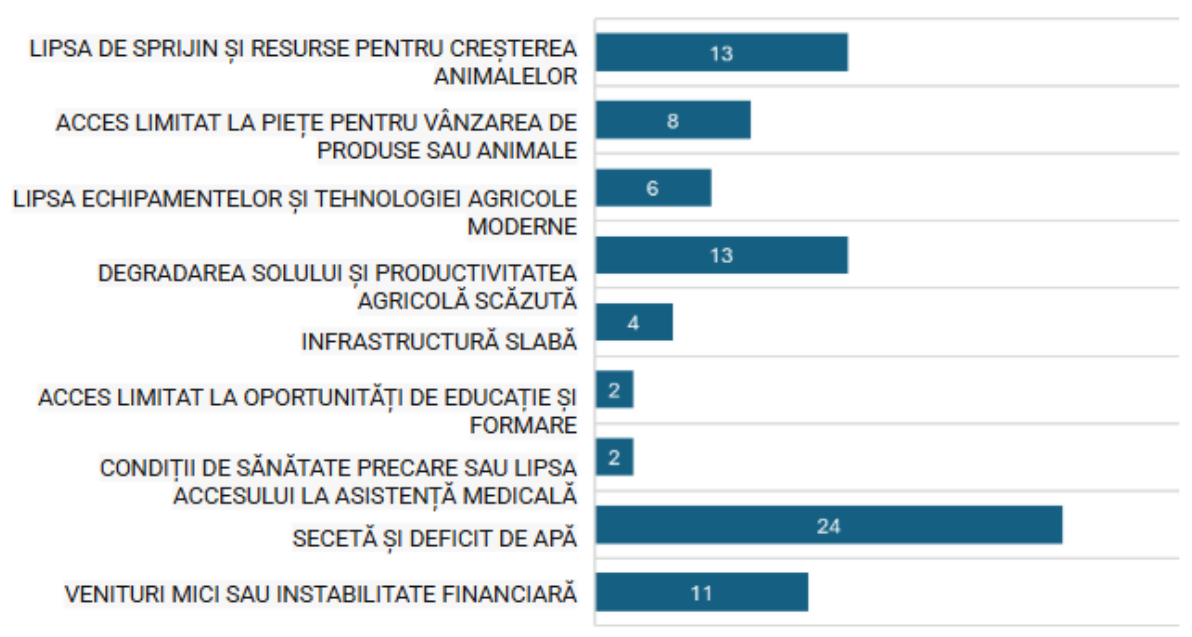
Aplicând metodologia la datele de la persoanele chestionate, 9 gospodării au fost identificate ca fiind sub pragul sărăciei, reprezentând un total de 35 de persoane. Cu toate acestea, numărul real poate fi mai mare, deoarece 13 respondenți fie nu și-au declarat veniturile, fie nu au specificat numărul de membri ai gospodăriei. Aceste omisiuni introduc incertitudine în analiză și sugerează că cifrele raportate probabil subestimează adevărata amploare a sărăciei în rândul comunității chestionate.

Întregul teren destinat proiectului este administrat de unitatea administrativ-teritorială respectivă și este închiriat cetățenilor, prin contract oficial de închiriere cu Primăria, pe perioade variabile (3, 5, 7 ani sau pe durată nedeterminată). Majoritatea terenurilor afectate de proiect sunt folosite pentru pășunat. Porțiuni mai mici de teren vor fi afectate de stâlpii OHL, RoW și drumurile de acces noi și modernizate care sunt utilizate pentru agricultură.

Fiecare participant la chestionar a indicat că primește subvenții de la APIA (Agenția pentru Plăți și Intervenție în Agricultură), fiecare subvenție variind în funcție de o schemă de calcul elaborată de APIA, care ia în considerare factori precum suprafața terenului, calitatea terenurilor, tipul și speciile de animale crescute și metoda de creștere a acestora. Respondenții au subliniat, de asemenea, că pierderea totală sau parțială a acestor subvenții ar avea un impact negativ asupra nivelului lor de trai sau că nu sunt siguri de consecințele unei astfel de pierderi asupra mijloacelor lor de trai.

Sondajul a dezvăluit mai multe provocări semnificative care au impact asupra mijloacelor de trai ale respondenților. Figura 6-7 ilustrează principalele provocări ale mijloacelor de trai care afectează persoanele intervievate, împreună cu numărul corespunzător de voturi pentru fiecare problemă.

FIGURA 6-8 PRINCIPALELE PROVOCĂRI DIN AOI, ASTFEL CUM AU FOST RAPORTATE DE RESPONDENȚI

Preocuparea predominantă, identificată de 24 de participanți, este problema secetei și a deficitului de apă. Această provocare de mediu afectează grav condițiile de pășunat și productivitatea agricolă, ceea ce duce la creșterea stresului atât asupra creșterii animalelor, cât și asupra recoltelor.

La egalitate pe locul doi, cu 13 voturi fiecare, se află lipsa de sprijin și resurse pentru creșterea animalelor și degradarea solului, împreună cu productivitatea agricolă scăzută. Respondenții au subliniat că resursele insuficiente, cum ar fi hrana, îngrijirea veterinară și asistența financiară, le împiedică capacitatea de a menține animalele sănătoase și de a îmbunătăți practicile agricole. În plus, degradarea solului a dus la scăderea randamentului culturilor, agravând și mai mult securitatea alimentară și stabilitatea economică în aceste comunități.

Pe locul trei, cu 11 voturi, se află veniturile mici sau instabilitatea financiară. Mulți respondenți și-au exprimat îngrijorarea cu privire la situația lor financiară, care este agravată de provocările menționate mai sus. Interacțiunea dintre factorii de mediu și condițiile economice creează un ciclu de vulnerabilitate, limitând capacitatea acestora de a investi în practici agricole durabile și îmbunătățiri ale creșterii animalelor.

În general, aceste provocări subliniază nevoia de intervenții specifice și sisteme de sprijin pentru a aborda problemele critice ale gestionării apei, disponibilității resurselor și stabilității financiare în cadrul comunităților afectate.

Proiectul va implica lucrări de construcție pe terenuri de pășunat care servesc în prezent ca resursă pentru creșterea animalelor locale. Acest teren conține infrastructură esențială, inclusiv stâne nomazi, fântâni, magazine și garduri electrice, care susțin activitățile de zi cu zi ale persoanelor afectate. Deoarece aceste structuri sunt demontate de fermierii locali în perioada de iarnă și reconstruite primăvara – ele sunt semi-permanente și pot fi mutate pentru a nu interfera cu componentele proiectului. Relocarea unor astfel de structuri nu pare a fi o preocupare principală pentru majoritatea respondenților. Consensul este că procesul de gestionare a acestor structuri în timpul construcției nu va perturba semnificativ operațiunile lor agricole.

Cu toate acestea, o problemă mai presantă ridicată de 12 respondenți este potențialul de reducere a terenurilor de pășunat disponibile. Îngrijorarea prezintă două probleme: în primul rând, că cantitatea de teren rămasă pentru pășunat după construcție poate fi insuficientă pentru a susține numărul actual de animale; și în al doilea rând, că anumite zone ale terenului ar putea deveni inaccesibile din cauza restricțiilor impuse de proiect, cum ar fi perimetrele de siguranță sau zonele de neacces desemnate. Aceste limitări ar putea avea un impact grav asupra capacității crescătorilor de a pășuna animalele în mod eficient, ceea ce ar putea duce la o presiune crescută asupra pășunilor rămase și potențial forțându-i să găsească locații alternative de pășunat, ceea ce ar putea să nu fie fezabil. Proiectul a închiriat 2.925 (40%) ha de pășune din cele 7.265 ha de pășuni disponibile în cele 5 ATU. Din această suprafață, doar 53,37 ha au fost scoase de la utilizarea pășunilor (fundații WTG, stații și drumuri noi), constituind 1,82% din suprafața totală și 0,73% din pășunile disponibile în cele 5 UTA.

6.10 IMPACTUL ANTICIPAT ASUPRA BENEFICIARILOR SUBVENȚIILOR

Pe baza datelor sondajului, primele trei impacturi anticipate pentru crescătorii de animale, așa cum este ilustrat în FIGURA 6-9 mai jos, sunt: (1) pierderea subvențiilor, (2) o scădere a veniturilor și (3) înrăutățirea condițiilor economice din cauza veniturilor reduse.

Hărțile elaborate care prezintă parcelele de teren APIA pentru 2024 (Anexa F) indică faptul că atât crescătorii de animale, cât și fermierii obțin subvenții de la APIA.

Pierderea subvențiilor. Pierderea subvențiilor este o preocupare deosebit de presantă, deoarece reprezintă o sursă critică de sprijin financiar pentru crescătorii de animale și fermieri. Aceste subvenții, acordate de APIA, sunt calculate pe baza utilizării terenurilor în scopuri agricole specifice, în acest caz, pășunat și agricultură. Activitățile de construcție pe teren au potențialul de a duce la impunerea de sancțiuni utilizatorilor de terenuri pentru neutilizarea terenului așa cum a fost declarat începând cu 2025, dacă terenul afectat de proiect nu este eliminat din blocurile APIA nou desemnate pentru anul respectiv. Această situație creează o legătură directă între proiect și stabilitatea financiară a utilizatorilor terenurilor, deoarece orice perturbare a utilizării terenurilor poate duce la reducerea asistenței financiare, scăzând astfel veniturile lor totale.

În fiecare an, APIA efectuează măsurători de teren și solicită beneficiarilor subvenției să declare suprafața de teren pentru care solicită subvenții pentru a calcula valoarea subvenției pentru anul agricol respectiv. Potrivit surselor locale și oficiale, dacă până în martie 2025, terenul va fi scos oficial din uz agricol (scos din "circuitul agricol"), acesta nu va mai fi eligibil pentru subvenții. În consecință, nu va fi impusă o penalizare, deoarece terenul nu s-ar mai califica pentru programe de subvenții. Conform programului de implementare a LRP, noile blocuri APIA vor fi redenumite cu comunele, astfel încât să nu se suprapună asupra terenurilor afectate de proiect identificate de acest LRP în lunile martie și aprilie, în termenul declarațiilor din 2025, asigurându-se că acest lucru este atenuat și nu există niciun impact negativ asupra crescătorilor de oi.

Scăderea veniturilor. Pe lângă potențiala pierdere a subvențiilor, respondenții anticipează și o scădere directă a veniturilor lor ca urmare a acestor perturbări. Pentru cei mai mulți, pășunatul este fundamentul mijloacelor lor de trai, sprijinind producția de animale, care la rândul său generează venituri. Dacă accesul la suficiente terenuri de pășunat este restricționat sau eliminat din cauza activităților de construcție, productivitatea animalelor va avea de suferit. După cum s-a declarat în timpul sondajului, mai puține oportunități de pășunat duc la costuri mai mari de hrănire, la o sănătate mai scăzută a animalelor și, în cele din urmă, la o scădere a producției de produse de origine animală, cum ar fi carnea, laptele sau lâna, care sunt vitale pentru menținerea veniturilor lor. Combinația dintre subvențiile reduse și productivitatea mai scăzută creează un efect compus, ceea ce duce la o scădere semnificativă a câștigurilor totale.

Înrăutățirea condițiilor economice: Scăderea veniturilor, agravată de pierderea subvențiilor, creează o îngrijorare mai largă pentru înrăutățirea condițiilor economice. Mulți respondenți se bazează pe un flux consistent de venituri din creșterea animalelor pentru a-și satisface nevoile zilnice și pentru a acoperi costurile operaționale. O reducere a veniturilor poate duce la incapacitatea de a investi în resurse esențiale, cum ar fi furaje, servicii veterinare sau echipamente, limitând astfel și mai mult capacitatea acestora de a menține animalele și activitățile agricole. Această presiune economică ar putea duce la o spirală descendentă, în care instabilitatea financiară face mai dificilă recuperarea, forțând potențial unii crescători să reducă numărul. Incertitudinea din jurul disponibilității viitoare a terenurilor și a sprijinului economic se adaugă la anxietatea cu privire la sustenabilitatea mijloacelor lor de trai în fața acestor provocări.

În timp ce impactul principal asupra mijloacelor de trai este mai pronunțat, respondenții au identificat mai multe preocupări personale care, deși nu sunt la fel de semnificative, nu ar trebui trecute cu vederea. Șapte respondenți au indicat că anticipează reducerea numărului de animale

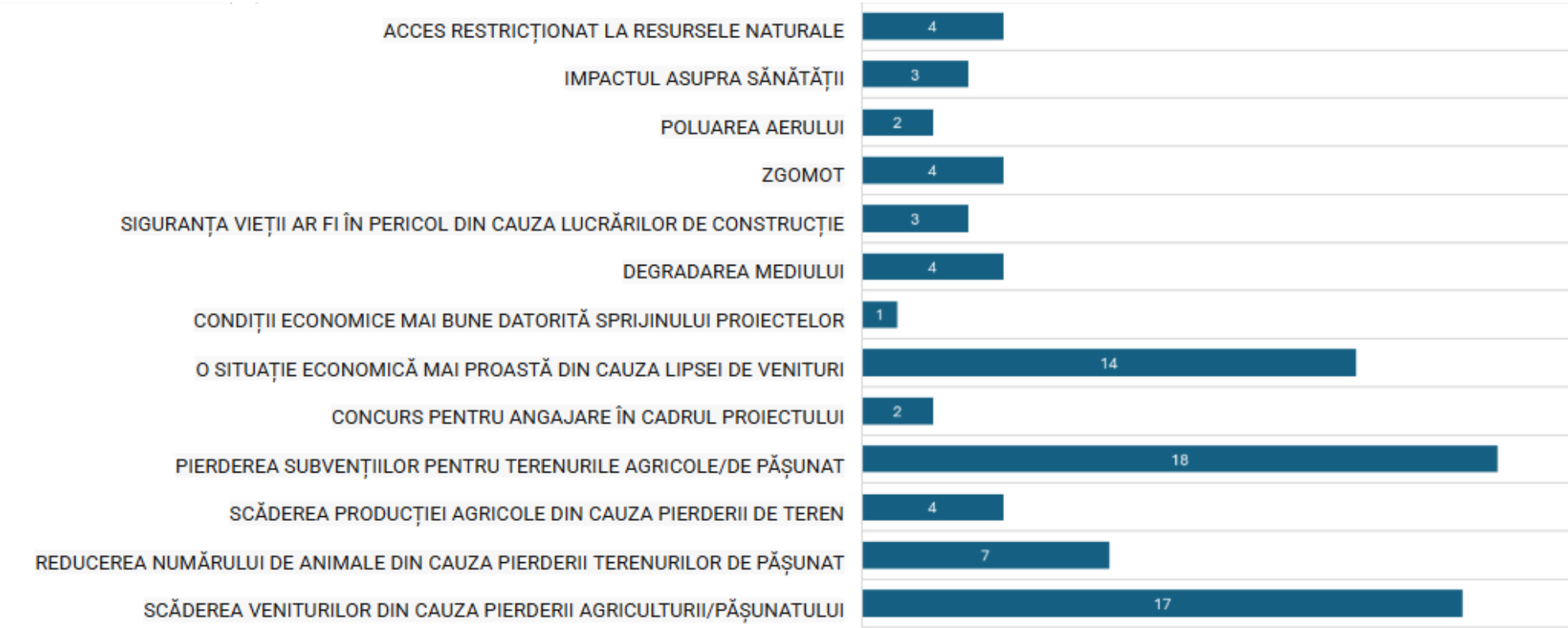
pe care le gestionează din cauza provocărilor prezentate de proiect. Această reducere poate proveni din factori precum terenurile de pășunat limitate și costurile operaționale crescute, afectând în cele din urmă mijloacele de trai.

În plus, au existat câte patru voturi pentru preocupările legate de degradarea mediului, zgomot și accesul restricționat la resursele naturale. Deși aceste probleme pot să nu fie cele mai presante, ele reprezintă factori care ar putea avea un impact indirect asupra calității vieții respondenților și asupra sustenabilității practicilor lor agricole. Important este că aceste probleme ar putea să nu fie prevăzute de toate părțile interesate implicate în proiect.

Prin urmare, proiectele se angajează să aplice mai multe măsuri de atenuare, astfel cum sunt prezentate în capitolele 8 și 9 de mai jos.

Error! Reference source not found. Mai jos prezintă impactul anticipat pe care comunitatea îl așteaptă de la construcția și operarea proiectului, arătând numărul de voturi primite de fiecare impact, principalele impacturi fiind pierderea subvențiilor agricole, scăderea veniturilor și reducerea numărului de animale din cauza schimbărilor de teren, alături de preocupările legate de degradarea mediului.

FIGURA 6-9 IMPACTUL ANTICIPAT AL RESPONDENȚILOR

6.11 CONCLUZIILE

Sondajul socio-economic și inițiativele de implicare a părților interesate au oferit informații valoroase despre percepțiile, preocupările și preferințele unora dintre persoanele afectate cu privire la proiect. Datele colectate indică faptul că cele mai presante probleme pentru respondenți se învârt în jurul implicațiilor proiectului asupra mijloacelor lor de trai, în special în ceea ce privește compensarea și impactul asupra activităților lor de zi cu zi.

Există o dorință puternică de compensații financiare pentru terenurile și bunurile pierdute, reflectând urgența unui sprijin financiar imediat pentru a aborda stabilitatea economică. Compensațiile în natură, cum ar fi asistența pentru alimentarea cu apă și terenurile alternative pentru pășunat, par a fi mai puțin favorizate, deoarece aceste opțiuni ar putea să nu răspundă în mod adecvat nevoilor imediate.

În timp ce cursurile de dezvoltare profesională au fost recunoscute ca potențial benefice, a existat o lipsă generală de interes pentru participare. Acest lucru evidențiază preferința comunității pentru ajutor imediat în detrimentul oportunităților educaționale.

Mai mult, respondenții au subliniat importanța metodelor de comunicare directă, în special a consultărilor publice și a implicării autorităților locale. Această dorință de transparență și dialog sugerează că comunitatea prețuiește liniile deschise de comunicare cu proiectul, ceea ce este esențial pentru construirea încrederii și colaborării.

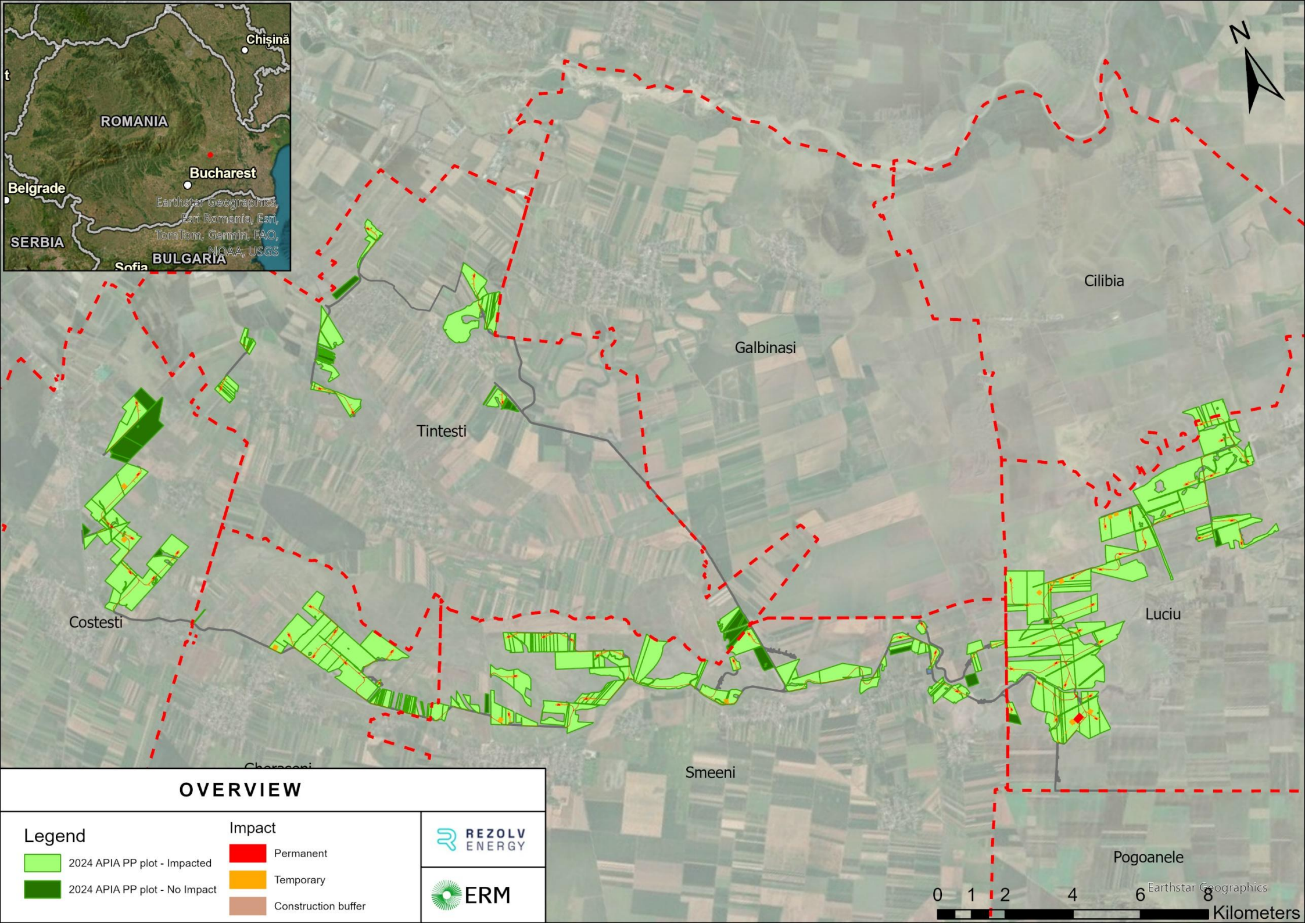
Preocupările exprimate au evidențiat, de asemenea, provocări specifice, cum ar fi seceta, lipsa resurselor pentru creșterea animalelor și degradarea solului, care au un impact semnificativ asupra mijloacelor de trai ale acestora. Abordarea acestor provocări s-ar dovedi benefică pentru atenuarea potențialelor efecte negative ale proiectului.

7. IMPACTUL PROIECTULUI ASUPRA TERENURILOR ȘI MIJLOACELOR DE TRAI

Acest capitol va explica procesul de identificare a tuturor persoanelor afectate de proiect (PAP) și a terenurilor/bunurilor afectate și va descrie impactul dislocării rezultate.

Prezentarea generală a terenurilor de mai jos prezintă o imagine de ansamblu a tuturor parcelelor de teren afectate. Hărți detaliate care prezintă blocurile APIA și declarațiile de tip de teren sunt furnizate în Anexa F. Toate terenurile publice sunt închiriate de către comune unor persoane fizice sau organizații, cum ar fi Asociația Crescătorilor de Animale din Luciu. Aceste parcele, închiriate de comune, sunt destinate pășunatului animalelor și clasificate ca pășuni.

FIGURA 7-1 PREZENTARE GENERALĂ BLOCURI APIA AFECTATE

Sursa: ERM 2025, pe baza datelor furnizate de client

7.1 IMPACTUL ASUPRA PĂȘUNILOR (TEREN PUBLIC ÎNCHIRIAT)

Vor exista atât impacturi temporare, cât și permanente asupra pășunilor, așa cum este descris mai jos.

7.1.1 IMPACTURI TEMPORARE

În timp ce unele zone de teren vor fi utilizate permanent de componentele proiectului (de exemplu, stația de transformare, stâlpi OHTL, fundații, drumuri de acces noi), există mai multe componente ale proiectului care vor avea ca rezultat doar un impact temporar. Aceste componente includ gropile de împrumut, zonele de depozitare și montaj și zonele desemnate pentru organizările de șantier (printre altele enumerate în capitolul 2), care vor fi prezente pe șantier doar în timpul fazei de construcție. Odată ce construcția va fi finalizată, aceste componente vor fi dezafectate, iar terenul va fi reabilitat și pus la dispoziție pentru scopul său inițial de pășunat.

59,7 ha vor fi afectate temporar de componentele proiectului – aceasta constituie 2,03% din suprafața totală închiriată de proiect. 26,6% (44,5 ha) vor putea fi afectate temporar (tamponul de construcție), însă toate măsurile vor fi luate de echipa de proiect pentru a evita acest impact.

7.1.2 IMPACT PERMANENT

Majoritatea terenurilor afectate pentru componentele proiectului sunt dedicate ca pășuni, închiriate crescătorilor locali de animale. Terenul necesar pentru construcția componentelor permanente ale proiectului, inclusiv stația de transformare, fundațiile WTG, noile drumuri de acces, drumurile existente extinse și trei stâlpi OHTL vor duce la pierderea permanentă a acestei suprafețe de teren pentru pășunat (constituind 1,84% din totalul pășunilor disponibile în cele 5 comune și 2,13% din totalul suprafețelor publice de teren închiriate pentru proiect).

Terenul rămas va continua să fie folosit de consiliile locale ca pășune, atâta timp cât funcționarea și întreținerea parcului eolian nu sunt afectate. Consiliile locale rămân proprietarii pășunilor și sunt obligate prin lege să închirieze suprafețele rămase fermierilor, care pot solicita utilizarea APIA sau în alte scopuri, conform cerințelor legale aplicabile. Proiectul colaborează activ cu comunele pentru a sprijini alocarea de noi parcele APIA în afara amprenteii proiectului și nu are nicio contribuție la modul în care va fi gestionat restul pășunilor. Mai mult, Consiliile au dreptul de a încheia orice alte acorduri contractuale privind activitățile agricole ale terenului rămas, atâta timp cât acestea nu afectează condițiile de vânt de pe teren, trebuind doar să notifice dezvoltatorul și să se asigure că obligațiile contractului de uzufruct sunt asumate de terțul respectiv.

Tabelul de mai jos prezintă impactul permanent și temporar cauzat de toate componentele proiectului.

TABEL 7-1 COMPONENTELE PROIECTULUI ȘI IMPACTUL AFERENT

Componentă	Tip impact	Suprafața componentelor (în ha)	% din amprenta totală proiectului	Luciu	Gherăseni	Costesti	Tintesti	Smeenii
Fundația WTG și amprenta la sol	Permanent	15.25	9.12	5.97	1.67	1.70	1.66	4.64
Stâlpi OHL	Permanent	0.10	0.06	0.09	0.00	0.00	0.00	0.00
Substație	Permanent	2.65	1.59	2.65	0.00	0.00	0.00	0.00
Drumuri de pământ existente (extindere și modernizare)	Permanent	11.49	6.87	1.82	0.85	0.15	2.82	1.63
Noi drumuri de proiect	Permanent	35.37	21.15	13.31	3.00	4.30	2.89	11.38
Linia OHL	Temporar	1.59	0.95	1.61	0.00	0.00	0.00	0.00
Drum existent (fără extindere și modernizare)	Temporar	1.34	0.80	0.99	0.00	0.00	0.00	0.00
Noi zone de așteptare pe drumuri	Temporar	2.25	1.35	0.24	0.37	0.32	0.41	0.87
Platforme de depozitare WTG	Temporar	34.95	20.90	16.05	3.40	3.37	3.37	10.13
Depozit agregate	Temporar	0.70	0.42	0.70	0.00	0.00	0.00	0.00
Groapa de împrumut	Temporar	0.87	0.52	0.87	0.00	0.00	0.00	0.00
Organizare de șantier (Faza I)	Temporar	1.01	0.60	1.01	0.00	0.00	0.00	0.00
Organizare de șantier (Faza II)	Temporar	1.01	0.60	0.00	0.00	1.01	0.00	0.00
Depozite de sol vegetal	Temporar	15.78	9.44	7.31	1.74	1.74	0.72	4.23
Zone de parcare (Faza II)	Temporar	0.36	0.22	0.00	0.00	0.16	0.00	0.00
Zona tampon de construcție**	Potențial temporar	44.54	26.64	13.64	3.21	3.97	5.96	12.30

Sursa: ERM pe baza datelor clienților, 2025.

**Tamponul a fost aplicat la 5 m pe marginea drumurilor, pe aceeași parte cu UTL-urile

PERSOANE AFECTATE ÎN FUNCȚIE DE COMPONENTĂ ȘI TIP DE IMPACT

Proiectul a făcut progrese semnificative în ceea ce privește implementarea și poate confirma o înțelegere clară a blocurilor APIA afectate, împreună cu numărul estimat de persoane afectate de proiect (PAP) clasificate în funcție de componentă și tip de impact (permanent/temporar). Estimările actuale sunt derivate din ID-urile APIA unice care reprezintă fermierii individuali care au solicitat subvenții în 2024 pentru zonele care se suprapun cu amprenta proiectului. Cu toate acestea, aceste cifre rămân supuse modificărilor în urma verificării pe teren cu PAP individuale, deoarece unele ar putea închiria mai multe parcele de teren, ceea ce duce la potențiale suprapuneri și cazuri de dublă contabilizare.

Error! Reference source not found. mai jos prezintă cel mai recent număr indicativ de persoane afectate de proiect (PAP), pentru fiecare componentă a proiectului. Aceste cifre vor fi actualizate în consecință pe baza rezultatelor procesului de identificare a PAP desfășurat de echipa de proiect în colaborare cu reprezentanții autorităților locale. Numărul actual de PAP identificate ca fiind afectate de proiect este de 176.

TABEL 7-2 PERSOANE AFECTATE DE PROIECT DUPĂ COMPONENTĂ ȘI TIP DE IMPACT

Componentă	Tip impact	Număra	Suprafața componentelor (în ha)	Tipul de PAP afectat	Numărul potențial de PAP
Fundația WTG și suportul dur	Durabil	72	15.219	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	69 PAP afectate
Stâlpi OHL (teren agricol)		5	0.605	Niciun PAP afectat – teren deținut de FLS	N/A
Stâlpi OHL (pășuni)		3	0.363	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	3 PAP afectate
Linia OHL		As se confirma	1.6 km	Proprietari de terenuri	As se confirma
Substație		1	2.653	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	2 PAP afectate
Noi drumuri de proiect (în pășuni)		33	35.370	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	119 PAP afectate
Linia OHL	Temporar	2	1.590	Proprietari /fermieri	2 PAP afectate

Componentă	Tip impact	Număra	Suprafața componentelor (în ha)	Tipul de PAP afectat	Numărul potențial de PAP
Platforme de depozitare WTG		72	34.946	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	93 PAP
Depozit de agregate - Luciu		1	0.703	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	1 PAP
Groapa de imprumut - Luciu		1	0.869	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	1 PAP afectat
Complex de sit (Faza I) - Luciu		1	1.005	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	1 PAP afectat
Compus de sit (Faza II) - Smeeni		1	1.005	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	3 PAP afectate
Depozite de sol vegetal*		81	15.783	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	60 PAP afectate
Zone de parcare (Faza II) - Costești		1	0.362	Utilizatorii terenurilor (crescători de oi)	1 PAP afectat
			110.472		176 PAP (luând în considerare suprapunerile)

Sursă; FLS, 2025.

IMPACTUL ASUPRA PLĂȚILOR DE SUBVENȚII

În prezent, persoanele care închiriază terenuri afectate primesc subvenții de la stat. O întârziere în notificarea statului despre schimbările în utilizarea terenurilor cauzate de construcția proiectului ar putea duce la pierderea acestor subvenții. Combinația dintre pierderea subvențiilor și reducerea terenurilor disponibile pentru pășunat sau agricultură poate avea un impact negativ asupra standardului general de viață pentru cei care se bazează pe aceste terenuri pentru traiul lor.

Între martie și mai (calendarul urmează să fie confirmat în fiecare an), fermierii aplică către APIA, care alocă subvenții cuprinse între 50 și 500 EUR/ha de pășune permanentă. APIA

implementează un sistem de detectare prin satelit și aplică sancțiuni în cazul în care terenul nu este gestionat în conformitate cu cererile de plată depuse pentru anul agricol respectiv:

- dacă o abatere mai mare de 30% rezultă din monitorizarea APIA, toate subvențiile sunt refuzate timp de 3 ani, pentru toate categoriile, și
- dacă este mai mică de 30% - atunci valoarea deducerii subvenției este calculată pe baza suprafeței nedeclarate.

Lipsa unei coordonări în timp util între Proiect și Consiliile Locale în legătură cu suprafețele exacte care vor fi afectate de lucrările de construcție poate duce la amendarea fermierilor și/sau riscul pierderii tuturor subvențiilor pentru o perioadă de 3 ani. Sancțiunea s-ar aplica pentru toate subvențiile primite de fermierul respectiv, inclusiv cele primite pentru parcelele arabile. Această situație ar pune în pericol sustenabilitatea fiecărei întreprinderi agricole, în special a fermierilor mai mici.

Sesiunea de solicitare a subvențiilor pentru 2024 s-a încheiat pe 7 iunie și niciun fermier nu a suportat penalități din cauza intrării întârziată pe terenuri care nu au afectat perioada de pășunat (aprilie – noiembrie). Proiectul lucrează îndeaproape cu comunele și APIA pentru a atenua impactul penalităților asupra fermierilor pentru 2025, așa cum este descris în secțiunea privind impactul anticipat asupra beneficiarilor de subvenții.

7.2 IMPACTUL ASUPRA TERENURILOR AGRICOLE (TERENURI PRIVATE)

Majoritatea terenurilor afectate sunt desemnate ca pășuni; cu toate acestea, o parte din suprafața afectată este utilizată în scopuri agricole, în principal pentru producția de floarea-soarelui. Proiectul va avea un impact atât temporar, cât și permanent asupra acestor suprafețe de teren agricol desemnate, așa cum este detaliat în secțiunile de mai jos.

7.2.1 IMPACTURI TEMPORARE

Se așteaptă ca proiectul să aibă un impact minim asupra terenurilor agricole, în primul rând din cauza liniei aeriene (OHL) și a lărgirii drumurilor de acces. Impactul temporar datorat OHL echivalează cu aproximativ 1,6 ha.

Proiectul va instrui Antreprenorul să evite sau să minimizeze impactul asociat cu drumurile existente și noi și instalarea cablurilor subterane de 33 kV; cu toate acestea, pentru a se asigura că aceste impacturi potențiale, dacă apar, sunt tratate în conformitate cu LRP, a fost definit un tampon de 5 m. Suprafața totală pentru zona tampon, atât de-a lungul drumurilor existente, cât și a celor noi, este de 44,54 ha. În contextul OHL, activitățile agricole sunt în general permise în cadrul dreptului de trecere (RoW), ceea ce înseamnă că culturile mai mici, cum ar fi floarea-soarelui pentru producția de ulei, pot continua să fie cultivate. Restricțiile de acces și utilizare afectează în primul rând copacii, care nu sunt prezenți în zonă.

Culturile deteriorate ca urmare a activităților de construcție vor fi despăgubite în conformitate cu Protocolul privind daunele accidentale al proiectului și în conformitate cu raportul independent de evaluare a culturilor pregătit pentru proiect.

7.2.2 IMPACT PERMANENT

Pe lângă pierderea terenurilor de pășunat, unele terenuri agricole vor fi afectate permanent, în principal terenuri utilizate pentru stâlpii OHL și modernizarea drumurilor de acces. În ceea ce privește OHL, impactul permanent asupra terenurilor agricole este prevăzut doar pentru cei cinci

stâlpi care vor fi construiți permanent pe parcele agricole și care au fost achiziționați de cumpărători dispuși să vândă acorduri de vânzare de la proprietari privați și se ridică la 0,0605 ha. De asemenea, OHL va avea, de asemenea, restricții permanente de utilizare, astfel cum se descrie în secțiunea 2.2.1.4 privind OHL, dar se consideră că acest lucru este probabil să aibă un impact neglijabil din cauza tipurilor de culturi cultivate de-a lungul OHL.

În ceea ce privește modernizarea drumurilor de acces, lărgirea va avea loc numai în cadrul drumului alocat, afectând zonele care sunt în prezent invadate de fermieri, dar care nu le aparțin oficial. Fermierii vor fi despăgubiți pentru orice pierdere de recoltă în aceste zone invadate. Nu este prevăzută nicio achiziție suplimentară permanentă de terenuri pentru drumuri pentru proiect.

7.3 IMPACTUL ASUPRA ACTIVELORE

Activele prezente pe teren includ așezări temporare de oi care cuprind garduri și hambare. Nu există un sistem de irigare ca parte a așezării, deoarece oile sunt duse la râu pentru apă potabilă. Aceste așezări de oi sau stâne¹⁵ sunt facilități temporare care sunt construite numai în perioada de pășunat, când există iarbă pentru a hrăni oile.

Tabelul de mai jos prezintă toate activele pe care proiectul le-a cartografiat.

TABEL 7-3 ACTIVE MAPATE

Comună	Faza proiectului	Active mapate	Comentariu
Luciu	Faza 1	4 așezări temporare de ovine	N/A
Costesti	Faza 2	4 stâne cu efective de aproximativ 1100 de oi și aproximativ 15 vaci, 2 stâne de iarnă - nu pe terenul afectat de construcții	Proprietarii stânelor sunt persoane fizice, nu au firme înregistrate/PFA. Stânele din Costești nu sunt amplasate pe terenuri afectate
Smeeni		21 stâne distribuite după cum urmează: 5 stâne în Lucieni, 5 stâne în Udati, 4 stâne din Albesti, 3 stâne în Moisica, 4 stâne în Smeeni.	Dintre acestea, 10 proprietari de stâne sunt autorizați ca PFA sau II, iar 4-5 au grajduri de iernare în câmp – pășuni temporare.

¹⁵ Termenul stână se referă la zonele de așezare a oilor definite de obicei printr-un hambar asociat și unele garduri din jurul hambarului.

Comună	Faza proiectului	Active mapate	Comentariu
Tintesti		7 stâne cu o turmă de aproximativ 1300 – 1400 de capete, 1-2 efective de bovine cu un efectiv de aproximativ 100 de animale	- Un singur proprietar are o stână de iernare, dar nu este permanentă și se mută în anotimpuri în funcție de vreme. - Toate stânele sunt operate de persoane fizice.
Gheraseni		4 stâne, dintre care 3 pe terenul proiectului cu un efectiv de aproximativ 1000-1100 de oi, 2 dintre ele au stână de iernare	Toate stânele sunt operate de persoane fizice.

Sursa: Date furnizate de Client, 2025.

Figura de mai jos este prezentată o așezare de oi în comuna Luciu.

FIGURA 7-2 AȘEZAREA TEMPORARĂ A OILOR

Pe baza datelor colectate în timpul studiilor de teren și al vizitelor la fața locului, infrastructura identificată pe teren este de natură temporară, inclusiv stații nomade, magazine mobile și stâne. Acest tip de infrastructură este proiectată pentru a fi mobilă, ceea ce înseamnă că pot fi relocate cu ușurință fără a provoca efecte negative asupra persoanelor care se bazează pe aceste structuri. Există puțuri uscate care sunt de natură permanentă, cu toate acestea, nu sunt situate în amprenta proiectului și nu sunt utilizate în prezent.

Proiectul va sprijini relocarea magaziiilor sau a altor infrastructuri mobile, dacă este necesar. Detaliile proprietății indică faptul că o parte din infrastructura temporară, cum ar fi stațiile nomade și stânele, este deținută de persoane fizice sau de comunitate. Având în vedere natura temporară și nefixă a acestor structuri, impactul proiectului asupra infrastructurii este minim, iar măsurile adecvate pot asigura că nu există perturbări de durată ale utilizării terenurilor sau ale activităților agricole.

Nu se va efectua nicio evaluare a structurilor temporare, deoarece strategia principală este de a evita impactul asupra activelor prin relocarea lor în același mod în care sunt mutate în mod obișnuit de fermieri sau crescători împreună cu mișcările de turme.

7.4 IMPACTUL ASUPRA MIJLOACELOR DE TRAI ȘI A STANDARDELOR DE VIAȚĂ

Pășunile luate de proiect pot avea un impact asupra veniturilor, standardelor de viață și mijloacelor de trai ale oamenilor care depind de animalele de pășunat pe sau în jurul aceluiași teren. De exemplu, un cioban poate pierde o parte din pășunile alocate în prezent proiectului timp de unu – doi ani, în funcție de durata lucrărilor din zona respectivă. În funcție de mărimea efectivului lor, pierderea accesului chiar și la o porțiune de pășune poate reduce productivitatea totală a acelei ferme pentru o durată de cel puțin un an.

În timp ce mijloacele de trai / activitățile de subzistență depind de accesul și utilizarea pășunilor, există încă zone ample care vor rămâne disponibile pentru pășunat în jurul șantierelor active, având în vedere că lucrările vor fi securizate în mod adecvat și zonele care nu prezintă riscuri pentru sănătate și siguranță, dar sunt împrejmuite pentru a evita accidente în care sunt implicate animalele sau care generează daune echipamentelor.

Fermierii cu venituri deosebit de mici și dependență ridicată de terenuri pentru subzistență și generarea de venituri vor fi cei mai vulnerabili la acest impact. Unii ar putea avea dificultăți în a găsi alte tipuri de venituri sau ar putea fi nevoiți să călătorească pe distanțe mai lungi dacă terenul disponibil în apropiere este redus. Vulnerabilitatea lor este considerată ridicată.

Pășunile luate de proiect vor avea un impact asupra veniturilor, standardelor de viață și mijloacelor de trai ale oamenilor care depind de resursele situate în, pe sau în jurul aceluiași teren. Principalul impact care rezultă din impactul asupra pășunilor este pierderea subvențiilor sau a penalităților cu titlu cominatoriu și accesul restricționat la subvenții în următorii 5 ani.

Interviurile cu informatorii cheie efectuate în timpul sondajului de teren ERM din aprilie-mai 2023 au confirmat că toate pășunile sunt închiriate fermierilor locali (excepție este comuna Gheraseni, unde 100 ha de pășuni sunt disponibile în prezent pentru închiriere din cauza scăderii interesului din partea fermierilor). În Smeeni, există 115 crescători de animale cu contracte de închiriere înregistrate. În Luciu, toți cei 47 de crescători de animale înregistrați sunt organizați într-o

asociație de fermieri care închiriază și utilizează pășunea Luciu, cu un număr estimat de 8.000 de oi.

Mai multe interviuri cu informatori cheie (KII) au inclus discuții despre faptul că pășunile oferă hrana necesară doar trei luni (aprilie – iunie) în ultimii ani, din cauza secetei înregistrate și că unii ciobani ar putea să nu suplimenteze suficient, ceea ce duce la îngrijorări pentru bunăstarea animalelor; reducerea în continuare a pășunilor disponibile va exacerba această problemă. Măsurile propuse de PRL vor lua în considerare această problemă.

8. ELIGIBILITATE ȘI DREPTURI

Acest capitol prezintă criteriile pentru determinarea eligibilității persoanelor, gospodăriilor și comunităților afectate de proiect și definește drepturile pe care le vor primi pentru a atenua impactul proiectului asupra terenurilor și mijloacelor lor de trai.

8.1 ELIGIBILITATE

Recensământul și sondajele de active efectuate pentru dezvoltarea LRP al Proiectului au identificat persoane afectate de Proiect (PAP), prin dislocare economică. În conformitate cu IFC PS 5, proiectul clasifică persoanele dislocate economic în următoarele grupuri, după cum urmează:

- Cei cu drepturi legale asupra terenurilor și bunurilor pe care le ocupă sau le folosesc
- Cei care nu au drepturi legale formale asupra terenurilor și bunurilor, dar au o pretenție asupra acestora care este recunoscută sau recunoscută în temeiul legislației naționale și
- Cei care nu au niciun drept legal sau pretenție recunoscută asupra terenurilor și bunurilor pe care le ocupă sau le folosesc.

În contextul proiectului, următoarele sunt eligibile pentru compensații și măsuri de restabilire a mijloacelor de subsistență:

- Proprietari și utilizatori privați: Persoane care dețin sau folosesc terenuri agricole private afectate de Proiect.
- Utilizatori de terenuri publice: Cei cu drepturi legale de utilizare (prin contracte de închiriere) asupra pășunilor publice sau a terenurilor agricole afectate de proiect, inclusiv Asociația Crescătorilor de Animale din Luciu
- Proprietarii de construcții temporare precum stâne pentru oi, garduri etc.

O matrice de drepturi este un instrument structurat utilizat în contextul planificării și implementării restabilirii mijloacelor de trai. Aceasta oferă un cadru sistematic pentru identificarea, documentarea și clasificarea drepturilor sau pachetelor de compensații datorate persoanelor sau comunităților afectate ca urmare a dislocării economice sau pierderii activelor din cauza Proiectului.

Matricea drepturilor include toate PAP, caracteristicile impactului și tipurile de drepturi pe care vor fi eligibile să le primească. Conform IFC PS5, PAP ar trebui să aibă dreptul la unul sau mai multe tipuri de compensații și/sau asistență, cum ar fi compensații pentru pierderea activelor. Acest LRP propune următoarea matrice de drepturi prezentată în tabelul de mai jos. Această matrice a fost elaborată pe baza activităților de implicare a părților interesate pe teren, alături de datele de referință disponibile privind PAP și de înțelegerea impactului dislocării economice care se preconizează că vor avea loc.

Compensațiile propuse sunt orientative și urmează să fie confirmate pe baza unui angajament suplimentar cu fiecare PAP, compensațiile finale urmând să fie reflectate într-o versiune actualizată a acestui LRP.

TABEL 8-1 MATRICEA DREPTURILOR

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
Pierderea accesului la terenuri agricole (temporar)	Utilizatorii terenurilor agricole afectate (privat)	2	Arendașii care se confruntă cu pierderea temporară a terenurilor agricole (de exemplu, în timpul construcției liniei de transmisiune, inclusiv a stâlpilor), pe baza documentației privind proprietatea sau utilizarea terenului	Despăgubiri în numerar pentru pierderea veniturilor în perioada pierderii temporare a terenurilor agricole, refacerea terenurilor agricole după finalizarea utilizării temporare.
Pierderea productivității terenului și devalorizarea terenului (permanent)	Proprietarii terenurilor agricole afectate (privat)	A se confirma	Proprietarii de terenuri care experimentează pierderi ale productivității viitoare a terenului și o scădere a valorii terenului (de exemplu, ca urmare a construcției de linii electrice aeriene, restricții ulterioare asupra utilizării terenului în interiorul culoarului de trecere al liniilor	Compensația legală în conformitate cu Legea Energiei din România. Asistență juridică și costuri de tranzacționare de la FLS, dacă este necesar, atunci când se solicită compensația legală.

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
			electrice aeriene în timpul operațiunilor)	
Pierderea accesului la pășune (permanent)	Arendașii de pășuni	176	Arendașii care pierd accesul permanent la terenuri de pășunat din cauza achiziționării permanente de terenuri ale proiectului (de exemplu, deoarece noua suprafață de teren restricționat nu permite alocarea de terenuri similară în ceea ce privește dimensiunea și calitatea ca în anul precedent) Alocat pe baza documentației de utilizare a terenului.	Despăgubiri în numerar pentru orice pierdere de subvenție ca urmare a proiectului. O evaluare suplimentară a impactului dislocării economice va fi efectuată în urma realocării blocurilor APIA pentru a confirma dacă sunt necesare terenuri alternative, precum și pentru a determina alte măsuri de compensare și de sprijin pentru restabilirea mijloacelor de trai în cadrul LRP.
Pierderea accesului la pășune (temporar)	Arendașii de pășuni	176	Arendașii care pierd accesul temporar la terenurile de pășunat din cauza achiziției	Despăgubiri în numerar pentru perioada de pierdere a accesului la pășunat și refacerea terenurilor

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
			temporare de terenuri ale proiectului Alocat pe baza documentației privind utilizarea terenurilor	de pășunat după finalizarea utilizării temporare. Programul de restaurare a accesului la mijloacele de trai. O evaluare suplimentară a impactului dislocării economice va fi efectuată în urma realocării blocurilor APIA pentru a confirma dacă sunt necesare terenuri alternative, precum și pentru a determina alte măsuri de compensare și de sprijin pentru restabilirea mijloacelor de trai în cadrul LRP.
Pierderea culturilor	Proprietarii de culturi afectate de linia	2	Utilizatorii terenurilor ale căror culturi sunt distruse de activități de construcții, cum	Permiterea unei ultime recolte de culturi înainte de pierderea recoltelor (dacă este posibil).

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
	electrică aeriană sau drumuri de acces		ar fi cele plantate în coridorul pentru linia electrică aeriană sau pe terenurile afectate de extinderea drumurilor de acces Utilizatorii de terenuri ale căror culturi sunt distruse în timpul exploatării liniei electrice aeriene (inclusiv în timpul întreținerii de rutină și în perioade de urgență) Alocat pe baza documentației de utilizare a terenului.	Despăgubiri în numerar pentru recoltele pierdute la valoarea totală de înlocuire Acces la programul de Restabilire a Mijloacelor de Trai. În timp ce Operatorul de Transport (TSO) va fi responsabil pentru întreținerea și operarea Iniei, FLS va continua să colaboreze cu PAP și TSO pentru a asigura o compensație echitabilă pentru daunele aduse culturilor în timpul operațiunilor, asigurându-se că orice pierderi de culturi care pot apărea în timpul activităților de întreținere de rutină sau în caz de urgență sunt compensate în conformitate cu standardele aplicabile proiectului.

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
Pierderea structurilor fizice (temporar)	Proprietarii de structuri fizice afectate (de exemplu, hambare, garduri)	Urmează să fie stabilit	Proprietarii ale căror structuri fizice sunt afectate temporar de activitățile de construcție, de exemplu pentru că trebuie relocate. Alocat pe baza documentației de utilizare a terenurilor și a fotografiilor georeferențiate ale activelor.	Costuri pentru relocarea structurii <i>sau</i> Asistență pentru relocarea fizică a structurilor.
Deteriorarea structurilor fizice	Proprietarii de structuri fizice afectate (de exemplu, stâne, garduri)	Urmează să fie stabilit	Proprietarii ale căror structuri fizice sunt deteriorate de Proiect, de exemplu în timpul relocării lor fizice sau ca urmare a activităților de construcție. Alocat pe baza documentației de utilizare a terenurilor și a fotografiilor georeferențiate ale activelor.	Repararea structurii <i>sau</i> Furnizarea de materiale și asistență pentru repararea / reconstrucția structurii <i>sau</i> Furnizarea unei structuri de înlocuire (echivalente ca dimensiune, calitate și valoare) <i>sau</i>

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
				Costuri pentru structura de înlocuire
Pierderea subvențiilor/amenzi (din cauza restricțiilor determinate de achiziția sau utilizarea terenurilor)	Arendași, proprietari de terenuri	Urmează să fie stabilit	Proprietarii de terenuri sau arendași care se confruntă cu penalități, pierderi de subvenții sau venituri reduse din cauza achiziționării de terenuri de către Proiect sau a restricțiilor asupra terenurilor și drepturilor de pășunat. Alocat pe baza documentației privind utilizarea terenurilor	Despăgubiri pentru subvenții, penalități sau amenzi pierdute
Toate impacturile enumerate mai sus	PAP vulnerabile	Urmează să fie stabilit	PAP care sunt identificate și confirmate ca fiind vulnerabile, pe baza colectării de date socio-economice suplimentare și a implicării individuale în timpul implementării LRP, care vor experimenta oricare dintre	Furnizarea de măsuri de sprijin suplimentare (care urmează să fie stabilite în timpul implementării LRP prin comunicare unu-la-unu)

Tipul de impact	Categoria PAP	Numărul de Persoane Afectate de Proiect identificate până în prezent	Condiții de eligibilitate	Drepturi
			impacturile enumerate mai sus.	

9. RESTAURAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA MIJLOACELOR DE TRAI

Mijloacele de trai cuprind mijloacele diverse pe care indivizii, familiile și comunitățile le folosesc pentru a se întreține, cuprinzând veniturile salariale, agricultură, pescuit, cules, mijloace de trai dependente de resursele naturale, comerț cu amănuntul și troc. Acestea cuprind producția autoconsumată, utilizarea resurselor naturale, tranzacțiile fără numerar, cum ar fi trocul, precum și veniturile în numerar și salariale. Unitatea de producție poate varia, cuprinzând indivizi, gospodării, întreprinderi sau comunități întregi.

Îmbunătățirea sau cel puțin restabilirea mijloacelor de trai în conformitate cu cerințele IFC PS 5 reprezintă cea mai formidabilă provocare în orice program de dislocare. Un pas inițial critic în planificarea mijloacelor de trai implică obținerea unei înțelegeri cuprinzătoare a mijloacelor de trai pre-relocare ale gospodăriilor afectate și a gamei de resurse pe care se bazează pentru a susține aceste mijloace de trai. În mediile rurale, în special unde producția de subzistență este semnificativă, este esențial să se ia în considerare în mod cuprinzător producția și veniturile derivate din diferite ecosisteme și nișe. Activitățile de subzistență se încadrează în general în categorii distincte, inclusiv activități bazate pe terenuri, salarii, întreprinderi și proprietăți comune și/sau resurse naturale.

Restabilirea mijloacelor de trai este aplicabilă atât scenariilor de dislocare economică temporară, cât și permanentă. Proiectele care implică strămutări temporare, cum ar fi conducte, linii de transmisie, tabere de construcție și zone de montaj, necesită măsuri personalizate de restabilire a mijloacelor de trai aliniate la durată, amploarea și complexitatea impactului, asigurând o planificare și o implementare amănunțită.

Acest capitol prezintă un cadru pentru restabilirea mijloacelor de trai pentru persoane, gospodării și comunități ale căror mijloace de trai sunt afectate de proiect. Acest capitol se bazează pe o înțelegere a condițiilor socio-economice actuale din zona de proiect și din vecinătate.

9.1 PRINCIPII CHEIE

Principiile cheie pentru restabilirea mijloacelor de trai includ incluziunea (asigurarea participării comunității), sustenabilitatea (promovarea practicilor durabile din punct de vedere ecologic și economic), sensibilitatea culturală, adaptabilitatea (la circumstanțele în schimbare), egalitatea de gen, abilitarea comunității, colaborarea cu părțile interesate, promptitudinea, monitorizarea și evaluarea și flexibilitatea implementării pentru a răspunde diverselor nevoi ale comunității. În plus, ar trebui să se asigure că mijloacele de trai sunt îmbunătățite sau cel puțin restabilite.

Măsurile de restabilire a mijloacelor de trai ar trebui să acorde prioritate susținerii mijloacelor de subzistență actuale, optând pentru căi alternative numai în cazuri excepționale în care continuitatea practicilor existente este nefezabilă sau prezintă provocări semnificative. Această abordare asigură o strategie nuanțată care echilibrează conservarea mijloacelor de trai stabilite cu cazuri rare de explorare a alternativelor pentru bunăstarea pe termen lung a părților interesate afectate.

Trebuie remarcat faptul că doar despăgubirea nu garantează restabilirea sau îmbunătățirea condițiilor economice ale persoanelor și/sau comunităților afectate, iar plățile compensatorii primite pot fi cheltuite pe diferite mijloace. Prin urmare, compensația în natură este de preferat în conformitate cu IFC PS 5.

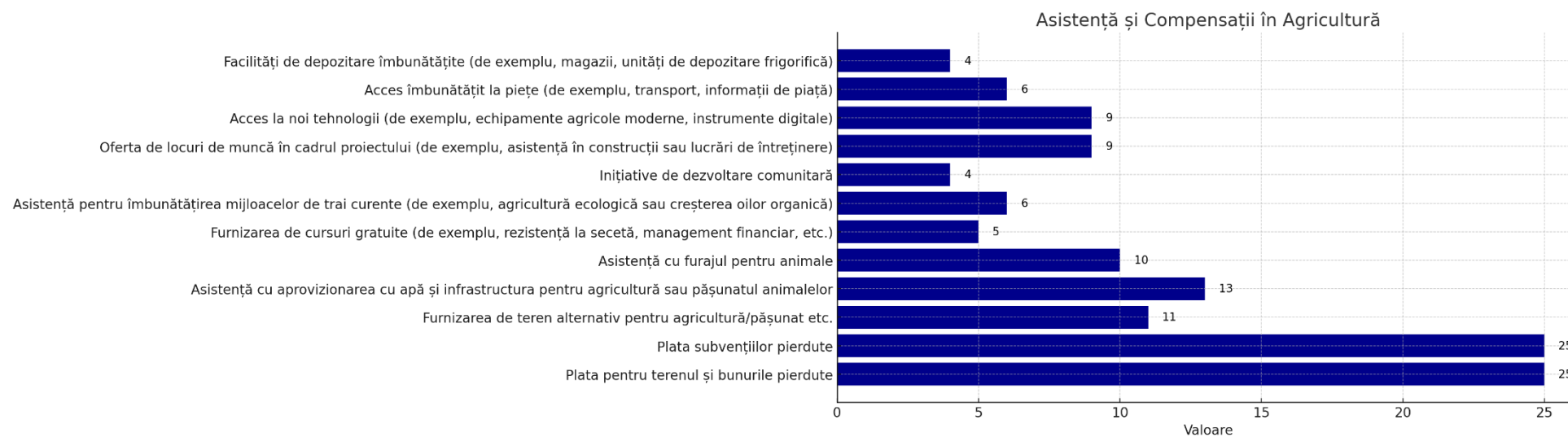
9.2 REZULTATELE SONDAJULUI PRIVIND MĂSURILE LRP

Membrii comunității au fost chestionați pentru a se exprima cu privire la compensația oferită de proiect pentru potențialele perturbări ale mijloacelor lor de trai, astfel încât aceasta să se alinieze cu nevoile și preferințele lor specifice. Acest angajament permite proiectului să-și adapteze strategiile de compensare pentru a răspunde preocupărilor comunității, ceea ce duce la măsuri mai eficiente care sprijină restabilirea mijloacelor de trai.

Error! Reference source not found. mai jos ilustrează strategiile propuse de restabilire a mijloacelor de trai, împreună cu alegerile făcute de părțile interesate care au fost discutate ca parte a activităților de implicare a părților interesate desfășurate pentru dezvoltarea LRP.

Vă rugăm să rețineți că rezultatele sondajului nu prezintă punctele de vedere și opiniile tuturor persoanelor afectate, deoarece doar o mică parte dintre ele au fost identificate înainte de angajamente. Ca parte a procesului de implementare a LRP vor fi efectuate sondaje suplimentare cu PAP nou identificate.

FIGURA 9-1 STRATEGII PROPUSE PENTRU RESTABILIREA MIJLOACELOR DE TRAI

Persoanele chestionate au arătat o preferință puternică pentru compensații monetare pentru terenuri și bunuri pierdute, precum și pentru plata subvențiilor pierdute, fiecare opțiune primind 25 de voturi. Această alegere poate fi influențată de sprijinul financiar imediat pe care îl poate oferi compensația în numerar în cazul unor potențiale perturbări. Această alegere reflectă probabil nevoia de sprijin financiar imediat pentru a aborda impactul economic al pierderii resurselor valoroase.

Alegerea compensației monetare recunoaște, de asemenea, valoarea economică a resurselor expuse riscului. Evidențiază importanța terenurilor, bunurilor și subvențiilor în viața respondenților. În plus, plățile directe pot ajuta la reducerea incertitudinii cu privire la efectele proiectului, oferind persoanelor o formă de sprijin care le permite să planifice potențiale schimbări în situația lor. În general, această preferință pentru compensații monetare subliniază concentrarea comunității pe asigurarea resurselor financiare pe fondul perturbărilor așteptate.

Respondenții și-au subliniat, de asemenea, preferințele pentru diverse strategii de restaurare structurate ca plăți în natură. Asistența pentru alimentarea cu apă și infrastructura pentru agricultură sau pășunatul animalelor a primit 13 voturi. Această alegere reflectă conștientizarea rolului esențial pe care îl joacă resursele adecvate de apă și infrastructura de irigații în susținerea activităților agricole și zootehnice. Având în vedere recunoașterea anterioară a secetei și a deficitului de apă ca fiind o provocare semnificativă, nevoia de surse de apă fiabile este esențială pentru susținerea mijloacelor lor de trai.

În plus, au fost exprimate 11 voturi pentru furnizarea de terenuri alternative pentru agricultură sau pășunat, indicând dorința comunității de opțiuni viabile pentru a-și menține mijloacele de trai în lumina potențialelor perturbări. Cu toate acestea, fezabilitatea acestei opțiuni poate fi limitată, așa cum s-a exprimat în cadrul reuniunilor; Este posibil să nu existe teren disponibil în apropiere sau orice teren disponibil ar putea fi prea departe pentru a justifica mutarea turmelor. În plus, asistența pentru hrana animalelor a primit 10 voturi, deoarece respondenții recunosc că dezvoltatorul proiectului ar putea obține produse de pe piețe mai bune, precum și capacități sporite de depozitare și transport. Acest lucru ar putea fi mai eficient decât eforturile individuale, asigurându-se că hrana pentru animale este achiziționată și livrată eficient.

Deși aceste opțiuni demonstrează un angajament de a explora diferite forme de sprijin, ele sunt în general considerate mai puțin favorabile în comparație cu plățile monetare imediate. Despăgubirea în natură implică adesea un proces de implementare mai lung, ceea ce poate întârzia asistența de care au nevoie persoanele fizice pentru a face față impactului financiar imediat al pierderii terenurilor și resurselor. În schimb, compensația în numerar permite răspunsuri rapide și flexibile la nevoile individuale, oferind o soluție mai adaptabilă la provocările cu care se confruntă respondenții. Această preferință evidențiază urgența de a aborda preocupările financiare imediate, recunoscând în același timp potențialele beneficii pe termen lung ale sprijinului pentru infrastructură și resurse.

Crescătorilor de animale li s-au prezentat oportunități de dezvoltare profesională și, deși peste jumătate au recunoscut că un curs de creștere a animalelor și agricultură ar putea fi benefic, au arătat o lipsă semnificativă de interes pentru a participa efectiv la aceste cursuri. Aceste instruiri au fost sugerate ca o formă de compensare în natură. Doar doi respondenți și-au exprimat interesul pentru cursuri legate de comercializarea produselor agroalimentare și formare în afaceri și antreprenariat. În plus, doar 5 răspunsuri au fost în favoarea oferirii de cursuri gratuite. În general, sentimentul general în rândul respondenților a indicat un dezinteres pentru participarea

la programe de formare, sugerând o preferință pentru forme mai imediate de sprijin mai degrabă decât oportunități educaționale.

9.3 ABORDAREA DE RESTAURARE A MIJLOACELOR DE TRAI

Un principiu fundamental care ghidează procesul de restabilire a mijloacelor de trai este de a acorda prioritate sprijinului pentru restabilirea activităților existente de trai, așa cum este ilustrat în Figura 9-2 de mai jos, datorită probabilității sale mai mari de succes, în special pentru populațiile vulnerabile afectate. Există, de asemenea, potențialul de a îmbunătăți practicile de subzistență ale gospodăriilor, ceea ce duce la o îmbunătățire generală în timp. Programul de restabilire a mijloacelor de trai cuprinde diverse mecanisme de împărțire a beneficiilor care vizează gospodăriile afectate.

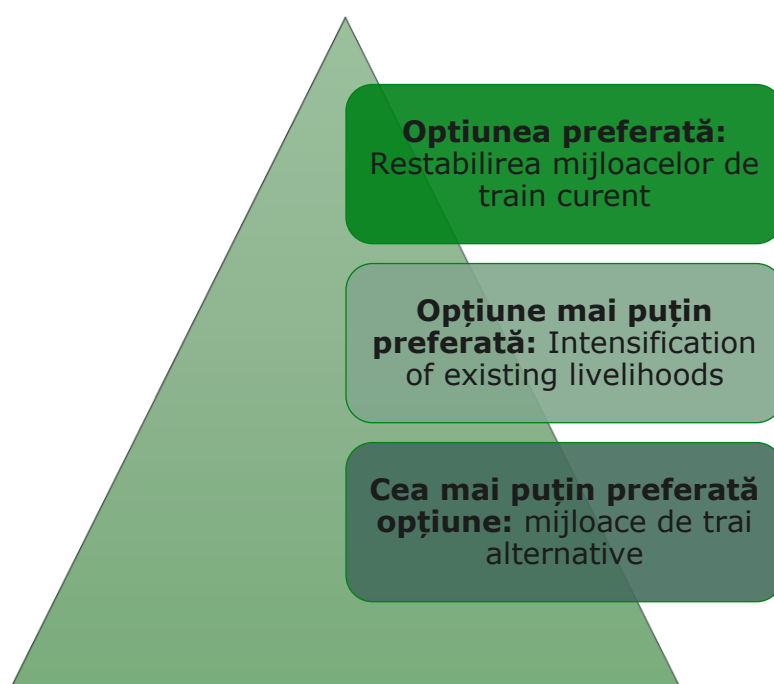

FIGURA 9-2 IERARHIA DE RESTAURARE A MIJLOACELOR DE TRAI

Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că datele preliminare de referință sugerează că numărul persoanelor implicate în agricultură a scăzut în ultimii ani, iar gama de activități de subzistență s-a diversificat, cauzată de îmbătrânirea populației și de condițiile mai dificile de desfășurare a activităților agricole din cauza condițiilor meteorologice extreme (secetă), iar mijloacele de subzistență agricole devin mai puțin viabile și preferabile în rândul populației locale. Activitățile de implicare planificate cu persoanele afectate vor explora potențialul de sprijin pentru tranziția către noi mijloace de trai.

Activitățile de restabilire a mijloacelor de trai ale proiectului cuprind măsuri generale, completate de intervenții specifice pentru gospodăriile puternic afectate sau vulnerabile care se confruntă cu dificultăți în refacerea mijloacelor de trai. Măsurile generale vizează asigurarea utilizării eficiente a drepturilor de către HAP pentru restabilirea mijloacelor de subzistență, inclusiv măsuri de sprijin temporar și facilități îmbunătățite pe teren.

Accesul la LRP este în general acordat persoanelor care altfel ar fi mai rău după achiziționarea terenului proiectului, pentru a le acorda sprijin suplimentar pentru a fi egali sau mai buni în

conformitate cu standardele aplicabile. Persoanele eligibile pentru LRP sunt prezentate în matricea preliminară a drepturilor prezentate în capitolul 8.

9.4 MĂSURI DE RESTABILIRE ȘI ÎMBUNĂTĂȚIRE A MIJLOACELOR DE TRAI

Această secțiune prezintă strategiile propuse pentru a restabili și îmbunătăți mijloacele de trai locale afectate de proiect. Măsurile urmăresc să ofere soluții durabile care să sprijine stabilitatea economică și reziliența comunității, bazându-se pe informațiile colectate din sondajul gospodăriilor și pe feedback-ul comunității.

Pe baza obiectivelor descrise mai sus, a principiilor cheie și a abordării pentru restabilirea mijloacelor de trai, se sugerează includerea următoarelor măsuri în programul general de restabilire a mijloacelor de trai.

Măsurile de restabilire a mijloacelor de trai sugerate, descrise mai jos, se bazează pe rezultatele activităților de implicare a părților interesate desfășurate în perioada iulie-octombrie 2024. Principalele provocări ale comunităților locale au inclus seceta și deficitul de apă, lipsa de sprijin și resurse pentru creșterea animalelor, degradarea solului împreună cu productivitatea agricolă scăzută și veniturile scăzute sau instabilitatea financiară. Preocupările suplimentare implică accesul limitat pe piață și tehnologia agricolă inadecvată.

În plus, persoanele afectate de proiect și-au prezentat punctele de vedere și opiniile cu privire la măsurile de restabilire a mijloacelor de trai sugerate mai jos (Partea 3 a anchetei socio-economice – Strategii pentru restabilirea mijloacelor de subzistență, întrebarea 3.1. Ce credeți că ar trebui făcut pentru a sprijini persoanele afectate în evitarea impactului negativ? – *vă rugăm să selectați mai multe răspunsuri, dacă este cazul*):

- Plata pentru terenuri și bunuri pierdute
- Plata subvențiilor pierdute
- Furnizarea de terenuri alternative pentru agricultură / pășunat / etc.
- Asistență pentru alimentarea cu apă și infrastructura pentru agricultură sau pășunat
- Asistență pentru hrana animalelor
- Furnizarea de cursuri gratuite (de exemplu, rezistență la secetă, management financiar etc.)
- Asistență pentru îmbunătățirea resurselor existente (de exemplu, agricultura ecologică sau creșterea ecologică a animalelor)
- Inițiative de dezvoltare comunitară
- Oferte de locuri de muncă în cadrul proiectului (de exemplu, asistență pentru lucrări de construcție sau întreținere)
- Acces la noi tehnologii (de exemplu, echipamente agricole moderne, instrumente digitale)
- Îmbunătățirea accesului la piață (de exemplu, transport, informații despre piață)
- Facilități de depozitare îmbunătățite (de exemplu, magazine de depozitare, unități de depozitare frigorifică)
- Altele, vă rugăm să precizați:

Distribuția voturilor pentru fiecare dintre măsurile menționate mai sus este descrisă în Figura 9-2 de mai sus, care oferă o imagine de ansamblu clară a priorităților și preferințelor comunității. Este important de reținut că nu au fost specificate măsuri suplimentare în afară de cele care au fost furnizate.

În plus, dezvoltatorii proiectului intenționează să ofere comunității o serie de programe de instruire, separate de LRP. Aceste programe vor consta în patru module: agricultură ecologică, apicultură ecologică, comercializarea produselor agroalimentare și antreprenariat. Cursurile urmăresc să îmbunătățească abilitățile agricole și de afaceri în cadrul comunității. Modulul Agricultură Ecologică va ghida fermierii în tranziția către practici ecologice, acoperind o gamă largă de culturi, cum ar fi legume și plante aromatice, și oferind o certificare recunoscută care poate facilita accesul la subvențiile agricole. Cursul de apicultură ecologică se va concentra pe producerea de miere ecologică certificată, evidențiind beneficiile certificării ecologice, inclusiv prețuri mai mari și acces la piețele internaționale. Modulul Marketing pentru Produse Agroalimentare îi va învăța pe participanți cum să îmbunătățească brandingul și vizibilitatea produselor prin strategii precum ambalarea eficientă și utilizarea rețelelor sociale și a platformelor online. Modulul Antreprenariat va acoperi abilități esențiale de afaceri, de la dezvoltarea unei idei până la asigurarea finanțării și concurența pe piață.

Pliante cu informații detaliate despre aceste programe de formare au fost distribuite alături de chestionare. Deși a existat o lipsă generală de interes din partea participanților, echipa de teren i-a încurajat să facă copii suplimentare pentru a le împărtăși membrilor familiei sau altor persoane care ar putea fi interesate. La momentul scrierii, rămâne neclar câte persoane vor participa la aceste activități de formare.

Feedback-ul din activitățile de implicare a părților interesate desfășurate în perioada iulie-octombrie 2024 a fost luat în considerare în elaborarea măsurilor de mai jos.

9.4.1 MĂSURI PENTRU PIERDEREA PĂȘUNILOR

Proiectul va utiliza hărțile de utilizare a terenurilor dezvoltate și hărțile blocurilor APIA pentru a confirma sistematic toți utilizatorii de terenuri afectați în colaborare cu comunele. Aceste persoane vor fi incluse în registrul existent al persoanelor afectate de proiect (PAP) pentru a asigura urmărirea transparentă și gestionarea echitabilă a impactului.

Pentru a atenua impactul asupra subvențiilor, proiectul va colabora îndeaproape cu comunele locale și primarii pentru a stabili noi blocuri APIA desemnate pentru pășuni în 2025, având în vedere amprenta proiectului. Aceste blocuri nou dezvoltate vor fi alocate cu prioritate utilizatorilor de terenuri afectați listați în registrul PAP. Obiectivul general este de a oferi tuturor utilizatorilor de terenuri afectate parcele de înlocuire de calitate egală sau superioară și potențial de generare a subvențiilor în comparație cu blocurile de terenuri din 2024.

În circumstanțe în care furnizarea de terenuri echivalente sau mai bune nu este fezabilă, proiectul va implementa măsuri alternative pentru a se asigura că mijloacele de trai ale persoanelor afectate nu sunt afectate negativ. Special:

- Pentru persoanele care se confruntă cu o reducere a suprafeței de pășuni în comparație cu alocările din 2024 și 2025, proiectul va compensa veniturile pierdute din subvenții.
- Alte măsuri de sprijin pot include furnizarea de furaje pentru animale pentru a compensa pierderea pășunilor.

Aceste măsuri subliniază angajamentul proiectului față de cerințele IFC și BERD care acordă prioritate înlocuirii în natură în detrimentul compensațiilor monetare. Proiectul va continua să lucreze în parteneriat cu autoritățile locale și părțile interesate pentru a asigura implementarea eficientă a acestor strategii.

Toate măsurile trebuie să fie documentate ca parte a unui registru cuprinzător. Un exemplu de registru este prezentat în Tabelul 9-1 mai jos.

9.4.2 MĂSURI DE PIERDERE A TERENURILOR AGRICOLE ȘI A CULTURILOR

Terenurile agricole afectate de proiect includ în principal terenuri private de-a lungul traseului OHTL, precum și unele terenuri și culturi din cadrul dreptului de trecere al drumurilor de acces care urmează să fie lărgite.

Dincolo de oferirea de compensații pentru orice pierderi suferite, proiectul se angajează să sprijine persoanele afectate în restabilirea mijloacelor de trai. Măsurile de asistență vor include furnizarea de inputuri agricole, cum ar fi semințe și îngrășăminte, pentru a ajuta utilizatorii de terenuri să restabilească utilizarea productivă a terenurilor lor. În plus, proiectul va oferi programe de formare agricolă adaptate pentru a spori productivitatea culturilor și practicile agricole durabile. Pentru terenurile afectate în timpul construcției, proiectul va ajuta la reabilitarea și pregătirea lor pentru uz agricol, asigurându-se că este restaurat la starea inițială sau îmbunătățită. Aceste măsuri urmăresc să ofere un sprijin cuprinzător utilizatorilor de terenuri afectați, permițându-le să își reconstruiască și să își îmbunătățească activitățile agricole în mod eficient.

9.4.2.1 DESPĂGUBIRI PENTRU DAUNELE ADUSE CULTURILOR

Proiectul se angajează pe deplin să compenseze orice pierderi pe care le-a cauzat persoanelor afectate în legătură cu terenurile agricole. Astfel de pierderi vor fi abordate în conformitate cu procedura de daune accidentale stabilită (Anexa H). Acest lucru asigură că toate părțile afectate primesc despăgubiri corecte și în timp util pentru daunele suferite în timpul activităților proiectului.

9.4.2.2 SPRIJIN PENTRU TERENURILE AFECTATE PERMANENT

Pe baza analizei datelor GIS, impactul general asupra terenurilor agricole este minim. Cu toate acestea, proiectul recunoaște importanța abordării chiar și a perturbărilor minore pentru a asigura corectitudinea și sustenabilitatea. Îngrășămintele, combinate cu furnizarea de semințe de înaltă calitate, vor fi oferite și distribuite (acolo unde sunt acceptate) utilizatorilor afectați, permițându-le să îmbunătățească randamentul culturilor și să-și mențină mijloacele de trai în ciuda reducerii terenurilor disponibile. Cantitatea de îngrășămintă și semințe va depinde de suprafața totală afectată a parcelelor de teren respective.

Pe lângă furnizarea de semințe și îngrășămintă, fiecare gospodărie a cărei parcelă agricolă este afectată permanent va fi prioritară în instruirea privind îmbunătățirea productivității agricole pe terenurile lor, în cazul în care alege să participe.

9.4.2.3 INSTRUIRE ÎN PRODUCTIVITATEA AGRICOLĂ

Proiectul va oferi instruire specializată în productivitatea agricolă pentru PAP ale căror parcele de teren sunt afectate. Acest curs își propune să echipeze participanții cu cunoștințe despre cum să folosească îngrășămintele și strategii pentru a crește randamentul terenurilor rămase. Fiecărui PAP i se va garanta un loc rezervat în programul de formare, dacă doresc să profite de program, asigurând accesul echitabil la această oportunitate de consolidare a capacităților. Participantele de sex feminin vor fi încurajate să participe la instruire pentru a promova incluziunea de gen și a împuternici femeile în activitățile agricole. Prin oferirea acestui sprijin țintit, proiectul își

propune să ajute gospodăriile afectate să-și susțină și să-și îmbunătățească mijloacele de trai în fața perturbărilor legate de terenuri.

9.4.2.4 REABILITAREA ȘI PREGĂTIREA TERENURILOR

Pentru terenurile agricole afectate temporar în timpul construcției, proiectul va oferi sprijin cuprinzător pentru reabilitarea și pregătirea terenului pentru uz agricol la finalizarea activităților de construcție. Acest proces va asigura că parcelele afectate sunt restabilite la starea inițială sau, acolo unde este posibil, îmbunătățite pentru a susține o productivitate mai bună. Vor fi oferite următoarele tipuri de sprijin pentru reabilitarea și pregătirea terenurilor:

- **Restaurarea solului:** Refacerea calității solului prin adăugarea de materie organică, îngrășăminte sau alte tratamente de îmbunătățire a solului pentru a aborda orice degradare cauzată în timpul construcției.
- **Reconturarea terenului:** Renivelarea și nivelarea terenului pentru a-i restabili utilizarea, în special pentru activitățile agricole care depind de teren uniform.
- **Asistență pentru replantare:** Furnizarea de semințe, puieți sau alte materiale de plantare pentru a ajuta utilizatorii de terenuri să-și restabilească rapid culturile.
- **Reparații de infrastructură:** Repararea sau înlocuirea oricăror sisteme de irigare, garduri sau căi de acces deteriorate critice pentru utilizarea eficientă a terenurilor agricole.

9.4.3 MĂSURI DE ATENUARE ȘI COMPENSARE A IMPACTULUI SUBVENȚIILOR

Această secțiune prezintă măsurile menite să prevină impactul viitor asupra subvențiilor și să abordeze orice sancțiuni sau pierderi existente sau potențiale. Acesta pune accentul pe strategii proactive pentru a proteja eligibilitatea subvențiilor, asigurând în același timp compensații echitabile pentru părțile afectate în cazurile de perturbări inevitabile.

9.4.3.1 REALOCAREA BLOCURILOR APIA

Proiectul recunoaște importanța desemnării corecte a parcelelor APIA pentru a preveni conflictele și sancțiunile asociate subvențiilor agricole. Prin utilizarea hărților dezvoltate, comunele locale vor prelua conducerea în alocarea de noi parcele de teren APIA. Acest proces va asigura că parcelele afectate de amprenta proiectului sunt excluse de la desemnarea ca teren declarat de APIA. Această măsură proactivă este concepută pentru a elimina potențialul de impact viitor asupra parcelelor APIA prin:

- Prevenirea includerii terenurilor afectate de proiect în registrul funciar APIA 2025.
- Asigurarea faptului că toate parcelele desemnate de APIA rămân viabile și neafectate de activitățile proiectului.
- Menținerea conformității cu reglementările APIA pentru a proteja interesele proprietarilor de terenuri și ale chiriașilor.

Data de începere a definiției parcelelor APIA pentru 2025 a fost 3 martie și se va încheia pe 31 mai. Proiectul ține în prezent legătura cu comunele locale și va partaja hărțile LRP, în special parcelele APIA cartografiate cu comunele pentru realocarea parcelelor, pentru a evita orice impact asupra plăților APIA în 2025.

Odată ce terenurile pentru 2025 vor fi reatribuite, proiectul va verifica dacă toate PAP au primit parcele noi pentru utilizarea terenurilor care au o valoare egală sau îmbunătățită în ceea ce privește calitatea, dimensiunea și, prin urmare, plățile subvenționale. Acest lucru depinde de

dorința utilizatorilor de terenuri afectați de a-și continua activitățile de subzistență și de a solicita în mod oficial parcele de teren similare cu parcelele alocate în 2024 de la comunele respective. Această abordare consideră că o serie de PAP, astfel cum sunt indicate în ancheta socioeconomică, și-au exprimat reticența de a se angaja în continuare în activități agricole sau doresc să reducă domeniul de aplicare al activităților lor agricole.

9.4.3.2 REGISTRU DE PERSOANE AFECTATE DE PROIECT ȘI BLOCURI APIA AFECTATE

Proiectul va stabili și menține un registru cuprinzător care să detalieze toate parcelele de teren APIA afectate și utilizatorii de terenuri respective. Acest registru va include informații esențiale, cum ar fi suprafața terenului, starea actuală și subvențiile primite de utilizatori pentru 2024. Când vor fi atribuite noi parcele de teren în 2025, proiectul va actualiza acest registru pentru a include detaliile parcelor nou alocate, asigurându-se că sunt asigurate aceleași plăți de calitate și subvenții pentru noile parcele.

În cazurile în care un utilizator de teren primește o suprafață mai mică, subvenții reduse sau nicio parcelă APIA în comparație cu 2024, proiectul se va angaja activ cu gospodăria afectată de proiect pentru a documenta circumstanțele și natura deciziei. Dacă noul aranjament nu se aliniază cu preferințele utilizatorului terenului, proiectul va lucra îndeaproape cu comunele pentru a aranja o alocare a terenurilor care să corespundă condițiilor de alocare din 2024, asigurând astfel corectitudinea și continuitatea sprijinului pentru mijloacele de subzistență.

Persoanele identificate ca vulnerabile pe baza rezultatelor anchetei socioeconomice trebuie să fie marcate în mod clar ca atare în registrul proiectului. Această clasificare asigură că aceste gospodării sunt prioritare în alocarea terenurilor de înlocuire și sunt monitorizate separat ca parte a eforturilor continue de monitorizare a vulnerabilității pe parcursul proiectului. În plus, aceste gospodării vor fi implicate prin activități specifice, cum ar fi discuții de grup, în conformitate cu abordarea cuprinzătoare a proiectului pentru a răspunde în mod eficient nevoilor și preocupărilor lor unice.

TABEL 9-1 EXEMPLU DE REGISTRU PAH PENTRU TERENURI APIA

Numărul de identificare al parcelei APIA 2024	Suprafața parcelei (în ha)	Numele titularului contractului de închiriere	Informații de contact ale deținătorului de contract de închiriere	Subvenții primite 2024 pentru parcelă	Pierderea subvențiilor indusă de proiect? (Da/Nu) ¹⁶	Sanctiuni induse de proiect (dacă există) (Da/Nu) ¹⁷	Despăgubiri primite pentru penalități? (Da/Nu)	PAP vulnerabil ? (Da/Nu) ¹⁸	Numărul de identificare al parcelei APIA 2025	2025 Suprafața parcelei (în ha)	Subvențiile estimate pentru 2025	Stare similară sau îmbunătățită ? (Da/Nu)	Dacă nu, măsurile suplimentare luate de proiect ¹⁹	Comentarii ²⁰

Sursa: ERM, 2025.

¹⁶ Dacă da, vă rugăm să indicați valoarea pierderii din subvenție.

¹⁷ Dacă da, vă rugăm să indicați valoarea penalităților cauzate.

¹⁸ Dacă da, vă rugăm să includeți o scurtă notă privind criteriile de vulnerabilitate (de exemplu, dizabilitate, vârstă etc.)

¹⁹ În circumstanțele în care furnizarea de terenuri echivalente sau mai bune nu este fezabilă, proiectul va implementa măsuri alternative pentru a se asigura că mijloacele de trai ale persoanelor afectate nu sunt afectate negativ, de exemplu furnizarea de furaje sau stații de apă.

²⁰ Vă rugăm să rețineți aici orice comentarii suplimentare necesare, de exemplu, dacă deținătorul contractului de arenda preferă să reducă pășunatul ca activitate de subzistență, din cauza vârstei sau din alte motive.

9.4.3.3 COLABORAREA CU PĂRȚILE INTERESATE

Comunele și primarii lor vor juca un rol central în acest proces. Aceste autorități vor acționa ca intermediari între Proiect și APIA, asigurându-se că toate părțile interesate sunt informate și aliniate. Colaborarea va implica:

- Partajarea hărților actualizate cu APIA pentru a comunica clar schimbările în utilizarea terenurilor.
- Furnizarea APIA cu o evidență detaliată a parcelelor de teren nou atribuite care se află în afara AoI a proiectului.
- Informarea și implicarea foștilor arendași cu privire la modificări pentru a evita neînțelegerile sau sancțiunile asociate cu desemnările lor anterioare de terenuri APIA.

Prin realocarea parcelelor de teren APIA în afara ariei de influență a proiectului, proiectul își propune să prevină orice efecte negative asupra subvențiilor agricole sau a sancțiunilor pentru chiriași. Această abordare nu numai că protejează mijloacele de trai ale celor dependenți de parcelele APIA, dar încurajează și încrederea și cooperarea între părțile implicate. Transparența și comunicarea clară sunt componente cheie ale acestui proces, asigurând că toate schimbările sunt gestionate în mod eficient și echitabil.

Proiectul va colabora cu APIA și va semnaliza problema achiziției de terenuri și a sancțiunilor. În cazul în care ar trebui să existe sancțiuni impuse fermierilor locali din cauza lipsei de comunicare a proiectului cu privire la planificarea achiziției de terenuri către persoanele afectate, acele subvenții și pierderea rezultată a subvențiilor viitoare (până la 3 ani) vor fi plătite integral de către proiect (vezi secțiunea de mai jos).

Prin susținerea acestui LRP, proiectul își recunoaște responsabilitatea de a desfășura un angajament continuu și de a colabora îndeaproape cu ofițerii de legătură comunitari, primarii locali și persoanele afectate. Acest angajament își propune să îmbunătățească procesul de schimb de informații și implicare, promovând în același timp relații puternice și pozitive cu comunitățile afectate. Prin acest angajament continuu, proiectul va lucra activ pentru a obține date esențiale care să reflecte impactul real asupra tuturor persoanelor, inclusiv asupra celor care împart terenuri. Prin asigurarea unor informații corecte și actualizate, proiectul urmărește să se asigure că plățile compensatorii sunt corecte și bazate pe amploarea reală a impactului experimentat de fiecare persoană. Această abordare colaborativă este menită să faciliteze un proces de compensare transparent și echitabil pentru toate persoanele afectate de proiect.

9.4.3.4 PLĂȚI DE DESPĂGUBIRI PENTRU SUBVENȚII PIERDUTE

Vă rugăm să rețineți că această secțiune ar trebui să se aplice exclusiv perioadei anterioare din 2024. Începând cu 2025, odată cu realocarea parcelelor APIA în afara amprentei proiectului, orice pierderi sau amenzi potențiale ar trebui evitate în mod eficient, asigurând conformitatea cu reglementările relevante și minimizând orice impact asupra PAP-urilor care decurge din sancțiuni sau subvenții pierdute.

APIA pune în aplicare sancțiuni dacă terenul nu este gestionat în conformitate cu cererile de plată depuse până la 1 martie și 15 mai pentru anul agricol respectiv:

- dacă o abatere mai mare de 30% rezultă din monitorizarea APIA, toate subvențiile sunt refuzate timp de 3 ani, pentru toate categoriile, și

- dacă este mai mică de 30% - atunci valoarea deducerii subvenției este calculată pe baza suprafeței declarate incorect.

Având în vedere cele de mai sus privind sancțiunile financiare, proiectul va lucra pentru a stabili suprafețele exacte deranjate de proiect în timp util și înainte de 15 mai pentru a se asigura că fermierii sunt conștienți de impactul proiectului asupra zonelor închiriate și de implicațiile pentru cererile lor de subvenții, pentru a se asigura că sunt despăgubiți și că nu există daune financiare semnificative pentru fermieri.

Proiectul va continua să colecteze informații despre subvențiile de la fermieri/crescătorii de animale afectați. Aceste date vor fi verificate prin revizuirea înregistrărilor de plată de la APIA făcute fermierilor afectați. În cazurile în care înregistrările plăților nu sunt făcute direct fermierilor, proiectul va lua legătura cu autoritățile respective pentru a primi informații despre plăți.²¹ Proiectul propune să plătească fermierilor afectați întreaga valoare de înlocuire a subvenției în caz de pierdere, pe lângă plata tuturor penalităților cauzate de proiect.

Proiectul va continua legătura cu PAH și comunele pentru a se asigura că toți fermierii afectați de potențiala pierdere a subvenției din cauza reducerii suprafeței de pășunat sau a sancțiunilor cauzate de proiect vor fi identificați și compensați de proiect.

9.4.3.5 ABORDAREA COMPENSĂRII PENTRU SUBVENȚIILE PIERDUTE

O provocare semnificativă în procesul de evaluare a proiectului este ambiguitatea din jurul distribuției proprietății funciare între PAP înregistrați pe terenuri comune. În cadrul anumitor parcele de teren, mai mulți indivizi sunt înregistrați fără informații clare despre modul în care aceste parcele sunt împărțite între ei. Această lipsă de împărțire detaliată prezintă o problemă, deoarece proiectul afectează doar anumite părți ale acestor parcele. În consecință, fără o cunoaștere precisă a exploatațiilor individuale, proiectul riscă să aibă un impact inegal sau disproporționat asupra diferitelor PAP, în special în ceea ce privește pierderile din subvenții. În ciuda eforturilor de a clarifica aceste subdiviziuni în timpul sesiunilor de implicare, persoanele afectate nu au dorit sau nu au putut specifica detaliile acțiunilor lor, lăsând evaluarea incompletă.

Ca răspuns, echipa de proiect a încercat să obțină mai multă claritate cu privire la împărțirea terenurilor, contactând APIA, care este responsabilă pentru menținerea evidențelor legate de terenuri și alocarea subvențiilor. Cu toate acestea, APIA nu a împărtășit inițial informațiile detaliate solicitate despre împărțirea parcelor între persoanele afectate, posibil din cauza constrângerilor de confidențialitate sau a lipsei de date specifice. Fără această colaborare, echipa de proiect se confruntă cu dificultăți în evaluarea exactă a impactului asupra fiecărei persoane care împarte o parcelă, mai ales că doar părți ale parcelei sunt afectate direct de componentele proiectului. În ultima vreme, APIA a fost de acord să se implice, iar proiectul este acum în contact direct și lucrează pentru a reconcilia informațiile disponibile în prezent și pentru a stabili care PAP sunt eligibili pentru compensații.

În timp ce această problemă este abordată, se propune următoarea abordare pentru compensare:

Proiectul va calcula subvenția totală care s-ar aplica întregii parcele comune și va pune această sumă deoparte pentru compensarea pierderilor. În plus, se vor face eforturi de implicare țintite

²¹ Vă rugăm să rețineți că această evaluare și verificare vor fi efectuate ca parte a domeniului de aplicare al achiziției de terenuri.

pentru a se conecta cu persoanele afectate care împărtășesc parcelele afectate, cu scopul de a cartografia împărțirea reală a acestor parcele. Aceste întâlniri vor sublinia importanța informațiilor exacte despre diviziune, în special pentru a determina pierderea subvențiilor per persoană. Anticipând că PAP ar putea să nu furnizeze imediat detalii despre divizie, echipa de proiect se așteaptă la informații mai complete până în mai 2025, când vor fi procesate subvențiile APIA și penalitățile aferente. Dacă apar sancțiuni din cauza lipsei de informații despre parcelare, proiectul va oferi plăți compensatorii pentru a acoperi astfel de penalități, asigurându-se că nicio persoană nu este împovărată financiar din cauza lipsei actuale de claritate cu privire la împărțirea parcelei.

În cazurile în care nu există o împărțire clară a terenului și persoanele afectate împart întregul teren în mod colectiv, acest aranjament va fi documentat sub forma unei declarații semnate de toate persoanele afectate, confirmând natura comună a parcelei. În cazul în care se aplică o pierdere sau o penalizare a subvenției parcelei comune, suma asociată va fi împărțită în mod egal între persoanele fizice înregistrate. Plata va reflecta această împărțire, asigurându-se că toate părțile primesc o parte echitabilă din compensație, pe baza proprietății lor colective asupra terenului.

9.4.4 MĂSURI DE ATENUARE A IMPACTULUI ASUPRA ACTIVELOR

Proiectul a efectuat o cartografiere cuprinzătoare a tuturor activelor situate în cadrul proiectului AoI. S-a stabilit că toate structurile actuale sunt de natură semipermanentă și constau din stâne pentru animale. Aceste magazine mobile au fost construite cu intenția de a fi mutate periodic cu mișcarea turmei. Abordarea principală a proiectului va fi de a evita impactul asupra acestor active ori de câte ori este posibil.

Pentru a realiza acest lucru, proiectul va colabora proactiv și în timp util cu proprietarii de active, asigurând o comunicare clară despre amprenta proiectului și orice impact potențial. Procesul de cartografiere a luat în considerare atât activele deținute de persoane fizice, cât și activele comunității. Proprietarii de active vor fi informați despre impactul anticipat și vor avea posibilitatea de a-și reloca activele în mod independent sau de a primi sprijin din partea proiectului pentru procesul de relocare. Decizia va fi semnată de proprietarii de active sau de reprezentanții comunității înainte de relocarea activelor. O parte a aprobării va fi documentarea stării activului înainte de relocare de către managerul de proiect sau consultantul de implementare.

Proiectul se angajează să compenseze orice daune accidentale aduse activelor în timpul procesului de relocare. Acest lucru se va face sub forma furnizării de materiale de înlocuire de calitate echivalentă sau mai bună sau a reparării directe a daunelor. Proiectul ar trebui să colaboreze cu PAP în caz de daune accidentale, iar PAP ar trebui să informeze proiectul despre preferințele lor pentru reparații. În plus, proiectul va oferi sprijin tehnic și logistic după cum este necesar pentru a facilita o relocare lină și eficientă, de exemplu prin furnizarea de camioane pentru transportul materialelor. Această abordare subliniază abordarea generală de restaurare și compensare a mijloacelor de trai a proiectului, acordând prioritate înlocuirilor în natură.

9.4.5 PROGRAMUL DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ

Dezvoltatorii proiectului intenționează să organizeze programe de formare pentru comunitate, independent de LRP. Sunt prevăzute patru module, inclusiv agricultura ecologică, apicultura ecologică, comercializarea produselor agroalimentare și antreprenoriatul. Modulele de curs

acoperă o serie de subiecte care vizează îmbunătățirea abilităților agricole și de afaceri în cadrul comunității.

Modulul **de agricultură ecologică** oferă îndrumări pentru fermierii care doresc să treacă la practici ecologice, oferind participanților cunoștințe aplicabile diferitelor culturi, de la legume la plante aromatice. Finalizarea cursului acordă, de asemenea, o certificare recunoscută, facilitând accesul la subvențiile agricole relevante.

Cursul de apicultură ecologică abordează procesul de producere a mierii ecologice certificate, subliniind beneficiile certificării ecologice și potențialele oportunități de piață, inclusiv prețuri mai mari ale mierii și acces la piețele internaționale.

Modulul Marketing pentru produse agroalimentare se concentrează pe branding și promovare, învățând participanții cum să îmbunătățească vizibilitatea și vânzările produselor prin ambalaje eficiente, rețele sociale și platforme online.

În cele din urmă, **cursul de antreprenoriat** este conceput pentru a echipa participanții cu abilitățile necesare pentru a lansa și susține afaceri de succes, acoperind subiecte esențiale de la dezvoltarea ideilor până la asigurarea finanțării și navigarea în peisajul competitiv. Împreună cu chestionarele au fost distribuite pliante cu detaliile acestor activități. Deși participanții și-au exprimat în general dezinteresul față de astfel de programe, echipa de teren i-a încurajat să ia mai multe copii ale pliantelor pentru a le împărtăși membrilor gospodăriei sau altora care le-ar putea găsi atrăgătoare. La momentul scrierii, nu există nicio indicație cu privire la câți indivizi își pot exprima interesul sau participa la aceste activități în viitor.

9.5 CONSIDERAȚII DE GEN

Strămutarea economică poate avea un impact disproporționat asupra mijloacelor de trai ale femeilor, cu potențiale perturbări ale surselor de venit care afectează elementele esențiale ale familiei, cum ar fi hrana, educația și îmbrăcămintea. Pierderea fluxurilor de mijloace de trai legate de resursele naturale relocate poate fi deosebit de dăunătoare. Programele specifice de restabilire sau diversificare a veniturilor femeilor joacă un rol crucial în îmbunătățirea bunăstării familiei, a bunăstării copilului și a oportunităților educaționale. Dislocarea economică poate crește povara femeilor prin modificarea calendarelor de lucru, a rutinelor zilnice și a rețelilor sociale, ceea ce poate duce la creșterea stresului și a vulnerabilității la violența domestică.

Evaluarea a arătat că multe gospodării vulnerabile aveau femei în roluri casnice, ceea ce duce la dependență economică. Discuțiile cu respondenții au indicat că femeile își asumă frecvent sarcinile de îngrijire, restricționându-le implicarea în activități economice în afara casei. Această dependență de unul sau câțiva câștigători sporește vulnerabilitatea gospodăriilor, în special în familiile care se confruntă cu bătrânețe, probleme de sănătate sau dizabilități.

Echipa de teren a programat un angajament ținut cu femeile, cu scopul de a organiza un focus grup pentru a înțelege mai bine provocările și nevoile lor specifice. Din păcate, această întâlnire nu s-a materializat niciodată. Motivele rămân neclare, dar se pare că a fost o combinație de interes scăzut al participanților și lipsa de sprijin proactiv din partea autorităților locale. În ciuda eforturilor de a încuraja participarea, atât barierele logistice, cât și dezinteresul general al factorilor de decizie au contribuit la anularea sesiunii.

Următoarele acțiuni vor fi întreprinse de Proiect pentru a sprijini femeile:

- **Consolidarea angajamentului:** Proiectul va adopta o abordare activă pentru consolidarea angajamentului cu femeile afectate, asigurând participarea lor semnificativă și beneficierea măsurilor de restabilire a mijloacelor de trai.
- **Sprijin pentru a participa la instruire:** Femeile vor fi încurajate să participe la activități precum formarea productivității agricole, inclusiv sesiuni privind utilizarea eficientă a îngrășămintelor și a altor tehnici agricole durabile. Pentru a promova incluziunea și abilitarea, proiectul va rezerva locuri preferențiale pentru femeile din gospodăriile afectate în aceste programe de formare. Cel puțin 50% din locurile disponibile pentru astfel de antrenamente vor fi rezervate femeilor. Proiectul se angajează să ofere sprijin specific pentru a încuraja participarea femeilor la programele de formare. Aceasta include oferirea de sprijin pentru îngrijirea copiilor pentru a atenua responsabilitățile de îngrijire și organizarea de sesiuni de formare mobile pentru a asigura accesibilitatea femeilor care se pot confrunta cu constrângeri de mobilitate sau locație. Aceste măsuri urmăresc să elimine barierele din calea participării și să promoveze incluziunea de gen în toate inițiativele susținute de proiect.
- **Încurajarea conturilor bancare comune:** Pentru a asigura accesul echitabil la resursele financiare, orice plăți compensatorii, cum ar fi daunele aduse culturilor, vor fi transferate în conturi bancare comune ori de câte ori este posibil. Această abordare nu numai că promovează transparența, dar sprijină și implicarea activă a femeilor în luarea deciziilor gospodăriei și în gestionarea financiară. Prin prioritizarea implicării femeilor, proiectul își propune să promoveze egalitatea de gen și să consolideze reziliența comunităților afectate.
- **Monitorizare și evaluare:** Ca parte a eforturilor continue de monitorizare și evaluare ale proiectului, participarea femeilor la inițiativele de implicare și programele de formare va fi urmărită sistematic. Această monitorizare va cuprinde atât activitățile desfășurate în cadrul măsurilor LRP, cât și cele implementate ca parte a programului mai larg de dezvoltare comunitară. Prin evaluarea participării femeilor, proiectul își propune să asigure incluziunea, să evalueze eficacitatea inițiativelor sale și să identifice oportunități de îmbunătățire a programelor sensibile la gen.

9.6 MĂSURI DE SPRIJIN PENTRU A ADRESA VULNERABILITATEA

Măsurile de sprijin pentru persoanele vulnerabile vor fi parte integrantă a PRL final. Aceste măsuri ar trebui să cuprindă patru componente cheie:

- Identificarea gospodăriilor și a persoanelor ca fiind potențial vulnerabile sau predispuse la vulnerabilitate din cauza impactului achiziției de terenuri
- Implementarea de intervenții specifice / măsuri suplimentare de sprijin pentru gospodăriile vulnerabile în timpul execuției LRP, cu considerații speciale în procesul de planificare (de exemplu, întâlniri individuale suplimentare, asistență în găsirea unor terenuri de pășunat alternative etc.)
- Monitorizarea continuă a tuturor gospodăriilor vulnerabile pentru a se asigura că accesul lor la activitățile Programului de restabilire a mijloacelor de trai este menținut și că circumstanțele lor actuale nu se deteriorează ca urmare a proiectului
- Trimiterea gospodăriilor vulnerabile către furnizori de servicii comunitari (sau asistență în accesarea acestor servicii) dacă activitățile LRP se dovedesc a fi insuficiente sau ineficiente

Măsurile de sprijin personalizate vor fi concepute în consultare cu PAP, liderii comunitari, agențiile guvernamentale sau grupurile relevante ale societății civile. Furnizarea unui astfel de sprijin

personalizat va fi monitorizată îndeaproape în timpul procesului de achiziție a terenurilor pentru a se asigura că își atinge rezultatele preconizate, cu ajustări ale măsurilor, după caz.

Când respondenții au fost întrebați inițial dacă aparțin unui grup vulnerabil, majoritatea nu s-au identificat ca atare. Cu toate acestea, după o analiză amănunțită a răspunsurilor la sondaj și discuții ulterioare desfășurate în persoană, ERM a evaluat cu atenție informațiile furnizate. Pe baza acestei evaluări atente, echipa a decis să clasifice anumiți indivizi ca parte a unui grup vulnerabil, chiar dacă inițial nu s-au definit astfel.

Sondajul socio-economic sugerează că comunitatea chestionată poate experimenta diverse vulnerabilități. Dintre respondenți, șapte persoane au peste 60 de ani, identificându-i ca fiind potențial vulnerabili, deși acest lucru necesită verificări suplimentare. În plus, șase gospodării au raportat că au membri cu dizabilități sau afecțiuni cronice de sănătate, ceea ce poate indica o potențială vulnerabilitate. Cu toate acestea, este necesară o evaluare cuprinzătoare în timpul implementării LRP a tuturor gospodăriilor identificate pentru a confirma aceste constatări, luând în considerare factori suplimentari, cum ar fi sursele de venit, nivelurile de educație și accesul la terenuri alternative. Datele privind ocuparea forței de muncă dezvăluie un model de dependență economică. În 13 gospodării, există membri care sunt șomeri, exclusiv toate sunt femeile casnice responsabile cu îngrijirea sau sarcinile casnice. Această situație contribuie la dependența de un număr limitat de persoane cu venituri pe gospodărie, crescând potențial vulnerabilitatea economică a acestora.

Datele privind veniturile indică faptul că mai multe gospodării sunt la sau sub rata sărăciei din România, care este stabilită la 2,15 dolari pe zi conform Băncii Mondiale²² pe an per membru al gospodăriei (echivalentul a 3.536 de lei pe an pe persoană). Mai exact, 6 gospodării se află sub acest prag atunci când se ia în considerare venitul mediu anual per membru al gospodăriei în raport cu numărul de rezidenți. Aceste gospodării ar putea fi potențial vulnerabile din cauza resurselor financiare limitate. În plus, 7 gospodării nu erau sigure de venitul lor anual; Vulnerabilitatea acestor gospodării din perspectivă economică nu a fost încă stabilită.

În general, datele evidențiază o comunitate cu un set divers de provocări socio-economice. Gospodăriile cu mai puțini membri tind să aibă o stabilitate mai mare a veniturilor, dar prezența membrilor în vârstă, cu dizabilități sau dependenți din punct de vedere economic le complică situația financiară.

Pentru a aborda vulnerabilitățile identificate în timpul anchetei socioeconomice, vor fi implementate măsuri de sprijin specifice pentru a minimiza impactul achiziției de terenuri. Gospodăriile vulnerabile au fost identificate pentru a se asigura că nevoile lor specifice sunt prioritizate în cadrul LRP. Cu toate acestea, este important să se ia în considerare participarea limitată a gospodăriilor afectate la anchetele inițiale. Ca urmare, este posibil ca datele actuale să nu surprindă pe deplin amploarea vulnerabilităților potențiale din cadrul comunității. Pentru a rezolva acest lucru, efectuarea unui sondaj rapid al gospodăriilor care nu au participat va fi un pas critic în timpul implementării LRP. Acest lucru va contribui la colectarea informațiilor esențiale necesare pentru identificarea și evaluarea exactă a vulnerabilității, asigurându-se că măsurile de sprijin sunt direcționate în mod corespunzător și incluzive.

În timpul execuției LRP, vor fi efectuate intervenții personalizate, cum ar fi întâlniri individuale și asistență în localizarea unor terenuri alternative de pășunat, pentru a atenua vulnerabilitatea

²² Rata sărăciei la 2,15 dolari pe zi (PPA 2017) (% din populație) | Date

indusă de proiect. Monitorizarea va fi în curs de desfășurare pentru a menține PAP implicați, iar dacă activitățile LRP sunt insuficiente, se vor face trimiteri către furnizorii de servicii comunitare. Sprijinul personalizat va fi dezvoltat în consultare cu PAP, liderii comunității și părțile interesate relevante, cu ajustări făcute după cum este necesar, odată ce vulnerabilitatea lor a fost verificată.

10. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Implicarea timpurie a părților interesate, furnizarea de informații relevante și dezvăluirea informațiilor este crucială în programele de restabilire a mijloacelor de trai, deoarece asigură că nevoile, perspectivele și expertiza tuturor grupurilor afectate sunt luate în considerare de la început. Această abordare proactivă încurajează un sentiment de proprietate și angajament în rândul părților interesate, ducând la soluții mai durabile și mai eficiente. Implicarea timpurie a părților interesate ajută la identificarea potențialelor provocări și oportunități, facilitează alinierea obiectivelor programului cu prioritățile comunității și sporește transparența și încrederea. Prin încorporarea diverselor puncte de vedere, programul poate dezvolta strategii mai cuprinzătoare și mai adecvate din punct de vedere cultural, ducând în cele din urmă la rezultate mai de succes și mai durabile.

Acest capitol oferă o imagine de ansamblu a activităților de implicare a părților interesate desfășurate ca parte a dezvoltării ESIA și LRP.

10.1 REZUMATUL ACTIVITĂȚILOR DE IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE ÎN TIMPUL ESIA

În sprijinul procesului ESIA și în conformitate cu standardele internaționale aplicabile, părțile interesate cheie au fost consultate în următoarele etape:

- Procesul de stabilire a domeniului de aplicare pentru ESIA, noiembrie 2022 și
- Colectarea datelor de referință socio-economice pentru ESIA, martie – aprilie 2023.

Implicarea în timpul etapei de stabilire a ESIA este prezentată în Tabelul 10-1 mai jos. Scopul întâlnirilor de implicare a fost:

- Împărtășirea informațiilor relevante despre proiect și viitorul proces ESIA, inclusiv activitățile planificate
- Validarea Ariei de Influență Socială definită pentru Proiect
- Stabilirea canalelor de comunicare cu părțile interesate instituționale cheie și prezentați persoana de contact pentru proiect și detaliile de comunicare ale acesteia
- Înțelegerea preocupărilor, nemulțumirilor și întrebărilor pe care părțile interesate le pot avea despre proiect. să le abordeze acolo unde este posibil sau să se angajeze să ofere un răspuns și
- Înțelegerea sentimentul față de proiect.

Un sondaj de colectare a datelor calitative socio-economice și de sănătate a fost realizat de ERM în perioada martie – iulie 2023 în zona proiectului.

Aceasta a inclus interviuri cu informatori cheie (KII) și discuții de grup și verificări de teren în așezările celor cinci unități administrativ-teritoriale (UAT) unde urmează să fie implementat proiectul. Întâlnirile au fost organizate în colaborare cu noul ofițer de legătură comunitară (CLO) pentru proiect, care a participat la întâlnirile cu reprezentanții aleși și fermierii locali. Scopul principal al acestor activități a fost de a colecta informații de bază despre factorii socioeconomi și de sănătate percepuți și de a se consulta în jurul riscurilor și oportunităților potențiale cheie asociate cu proiectul.

Întâlnirile au constat în:

- Interviu cu informatorii cheie (KII) cu părțile interesate relevante (reprezentanți aleși ai comunității și funcționari publici responsabili cu departamentele agricole, de asistență socială sau de planificare, profesioniști din domeniul sănătății și educației și polițiști).
- Discuții de grup cu fermierii din toate comunele și cu beneficiarii Centrului de Zi din Smeeni.

Datele colectate în cadrul acestor întâlniri au fost integrate în secțiunile studiului socioeconomic de referință realizat ca parte a procesului ESIA.

Un obiectiv suplimentar al implicării locale a fost de a se baza pe cunoștințele locale pentru a rafina identificarea părților interesate pentru proiect, rezultând o identificare mai cuprinzătoare a părților interesate și pregătirea Planului de implicare a părților interesate (SEP).

În plus, a fost stabilit un mecanism de reclamații comunitare, în parteneriat cu reprezentanții autorităților locale. Cutiile de plângeri au fost amenajate în fiecare primărie de comună și în primăria Pogoanele. În timpul vizitei la fața locului din iulie 2024, echipa elaboratoare LRP a verificat cutiile de reclamații să nu fie plasate sub CCTV pentru a asigura anonimatul procesului. În cadrul procesului de verificare, s-a constatat că în comuna Gherășeni și în orașul Pogoanele nu au fost respectat condițiile. S-a sugerat primarilor și CLO să mute cutia de reclamații într-o zonă care nu este supravegheată de camera pentru a menține anonimatul procesului.

În cazul în care se stabilește că cutiile de reclamații nu îndeplinesc criteriile de anonimat, va fi sugerată o locație alternativă.

Figura 10-1 mai jos prezintă o prezentare generală a activităților de implicare a părților interesate desfășurate pentru proiectul ESIA.

TABEL 10-1 PREZENTARE GENERALĂ A IMPLICĂRII ÎN FAZA DE DEFINIRE A DOMENIULUI DE APLICARE

Data	Părțile interesate întâlnite	Feedback
23 noiembrie, Primăria Comunei Gherăseni	• Primarul comunei Gherăseni • Gherăseni Administrator	• Beneficii cheie ale proiectului: electricitate; taxa pe construcții; noile drumuri ale proiectului; mai mulți bani pentru cheltuielile publice • Obiective de dezvoltare – sistem public de irigații • Impactul perceput asupra utilizării actuale a pășunatului – relativ scăzut, în special având în vedere calitatea slabă a pășunilor, în afară de lunile mai-iunie, și pășunile disponibile. 4 stâne sunt active în comună.
23 noiembrie, Primăria Municipiului Țintești	• Primarul comunei Țintești • Comuna Țintești - Achiziție	• Beneficii cheie ale proiectului: iluminat public/ electricitate • Scăderea încrederii ca proiectul va fi implementat
23 noiembrie, Primăria Pogoanele	• Viceprimarul orașului Pogoanele • Secretarul orașului Pogoanele • Administratorul orașului Pogoanele	• Lipsa de claritate în ceea ce privește acordul contractual, deoarece contractul de concesiune a fost semnat în urmă cu mai bine de un deceniu • Beneficii cheie ale proiectului: accesul localnicilor la locuri de muncă de securitate și întreținere; de asemenea, localnicii sunt interesați să ofere cazare forței de muncă - acest lucru s-a făcut atunci când o companie dintr-un alt județ a efectuat lucrările la sistemul de canalizare din Pogoanele. • Obiective de dezvoltare: sistem privat de irigații (nu în zona proiectului); Un nou centru pentru bătrâni
24 noiembrie, Primăria Costești	• Primarul comunei Costești	• Beneficii cheie ale proiectului: electricitate; noile drumuri ale proiectului, care vor permite fermierilor să evite DN3; • APIA folosește tele-detectia, așa că este important să comunicați din timp care este programul de construcție
24 noiembrie, Primăria Smeeni	• Primarul comunei Smeeni • Secretarul Comunei Smeeni • Comuna Smeeni - Achizitii	• Obiectiv de dezvoltare: în prezent, locuitorii folosesc cinci - șapte traversări peste râul Calmatui care nu sunt la standard; O singură trecere este pe deplin funcțională. Nu este clar ce trecere va folosi proiectul - implicarea în această chestiune ar putea duce la o soluție care să aducă beneficii și comunității
24 noiembrie, Primăria Luciu	• Primarul comunei Luciu	• Beneficiile cheie ale proiectului: Drumuri de proiect, taxa de construcție, electricitate, locuri de muncă pentru tinerii locali • Obiectiv de dezvoltare: o fabrică de prelucrare a produselor • Contractul de concesiune ar trebui rediscutat

Sursa: ERM, noiembrie 2022

10.2 ACTIVITĂȚI DE IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE PENTRU DEZVOLTAREA LRP

Acest capitol prezintă implicarea părților interesate și activitățile de sondaj pe teren, subliniind integrarea acestor eforturi pentru a asigura o planificare eficientă și a atenua dezangajarea părților interesate.

Persoanele identificate prin interacțiunea dintre Responsabilul pentru Relația cu Comunitatea (CLO) și administrațiile locale au fost informate despre activitățile planificate de restabilire a mijloacelor de trai, inclusiv implicarea părților interesate și sondaje pe teren, de către CLO și primarii respectivi. Acest schimb preliminar de informații a avut ca scop asigurarea disponibilității persoanelor afectate și alinierea la programele acestora.

Abordarea implicării și a vizitei pe teren a inclus metode mixte, cum ar fi întâlnirile cu primăriile comunelor pentru a oferi informații specifice proiectului, completate de pliante de proiect și de site-ul companiei. După aceasta, ERM a condus o sesiune de informare în care a explicat termenii de restabilire a mijloacelor de trai relevanți pentru chestionarele de sondaj socio-economic. Aceste chestionare au fost concepute ca răspunsuri multiple cu opțiuni de text liber, care urmează să fie completate de persoanele afectate cu îndrumarea ERM și a personalului proiectului. Asistența a fost disponibilă pentru cei care aveau nevoie de ajutor cu citirea sau scrisul. Ancheta recensământului a fost combinată cu chestionarele socio-economice. Această colectare de date a fost completată de interviuri cu informatori cheie (KII) și de un Focus Grup

Pentru implicarea planificată a părților interesate din LRP, au fost planificate/dezvoltate următoarele materiale/măsurile care au fost efectuate înainte de colectarea sondajelor sociale:

- Angajament preliminar prin intermediul proiectului - CLO (DI. Bodnar)
- Broșură de proiect cu informații cheie despre proiect și impactul potențial al relocării, precum și mecanismul de reclamații ale proiectului (Anexa C);
- Sesiuni de informare a primăriei pentru LRP în fiecare comună;
- Scurtă prezentare (PPT) cu informații cheie despre proiect și aspect pentru a sprijini discuțiile despre primărie (Anexa E);

Următoarele întâlniri de implicare a părților interesate și activități de sondaj prezentate au fost efectuate în perioada iulie-octombrie 2024 pentru a informa LRP al proiectului. Toate întâlnirile au fost documentate sub formă de procese-verbale și au fost făcute liste de prezență și fotografii ale părților interesate care și-au dat consimțământul.

Pentru activitățile de colectare a datelor LRP au fost elaborate cinci seturi separate de chestionare, compuse din următoarele:

- Chestionar privind ancheta socioeconomică în gospodărie (Anexa A)
- Chestionar pentru discuții de grup (Anexa B)
- Întrebări îndrumătoare pentru interacțiunea cu informatorii cheie (Anexa D)

Scopul principal al chestionarelor a fost de a ajuta la dezvoltarea unei baze socio-economice detaliate cu informații specifice persoanelor afectate. Accentul a fost pus pe înțelegerea mijloacelor lor de trai, dar și a stării lor socio-economice generale pentru a oferi o analiză a modului în care impactul mijloacelor de trai va afecta starea lor generală de viață. De asemenea, au fost adresate întrebări specifice cu privire la termenii contractelor de închiriere a terenurilor, primirea subvențiilor pentru terenul utilizat și eventualele penalități.

Tabel 10-2 mai jos prezintă echipa prezentă la vizitele la fața locului.

TABEL 10-2 ECHIPA DE TEREN

Firmă	Rol	Responsabilități
Environmental Resources Management (ERM)	Experți sociali naționali	Gestionarea implicării părților interesate și a anchetei sociale, dezvoltarea LRP
	Manager de proiect	Implicarea părților interesate și managementul proiectului
	Expert social internațional	Asistență la distanță, dezvoltarea LRP
Rezolv Energy	ESG Manager	Suport pentru implicare
	EHSS Manager	Suport pentru implicare
	CLO	Sprijin pentru implicare, Sprijin pentru sondaje sociale

Întâlnirile de implicare a părților interesate și activitățile de sondaj prezentate mai jos sunt reuniunile părților interesate desfășurate în lunile iulie și octombrie 2024

TABEL 10-3 IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI ACTIVITĂȚILE DE SONDAJ PE TEREN

Grupul părților interesate	Numărul de participanți	Activități	Data	Oră	Loc
Utilizatorii de terenuri ai comunei Tintești	7	- Sondaj socio-economic - Sondaj rapid - Discuții deschise - Revizuirea contractelor	29.07.2024	09 – 12	Primăria Tintești
Utilizatorii de terenuri ai comunei Cilibia	4	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise - Revizuirea contractelor	29.07.2024	13 – 15	Primăria Cilibia
N/A	N/A	Plimbare pe site	29.07.2024	16pm – 17pm	Șantierul Luciu
Utilizatorii de terenuri ai comunei Smeeni	7	- Sondaj socio-economic - Sondaj rapid - Discuții deschise - Revizuirea contractelor	30.07.2024	09 – 12	Centrul comunitar Smeeni
Utilizatorii de terenuri din comuna Costești	4	- Sondaj socio-economic - Sondaj rapid - Discuții deschise - Revizuirea contractelor	31.07.2024	09 – 12	Primăria Costești
Primarul orașului Gheraseni	2	- Sondaj rapid - Discuții deschise	31.07.2024	13 – 14	Primăria Gheraseni
Utilizatorii de terenuri ai comunei Luciu	4	- Sondaj rapid - Discuții deschise - Revizuirea contractelor	01.08.2024	9am – 12 pm	Primăria Luciu
Primarul orașului Pogoanele	1	- Sondaj rapid - Discuții deschise	01.08.2024	13pm – 14pm	Primăria Pogoanele
Utilizatorii de terenuri ai comunei Luciu	9	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise	18.09.2024	09 – 12	Primăria Luciu

Grupul părților interesate	Numărul de participanți	Activități	Data	Oră	Loc
		Revizuirea contractelor			
Utilizatorii terenurilor din orașul Pogoanele	7	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise - Revizuirea contractelor	19.09.2024	09 – 12	Primăria Pogoanele
N/A	N/A	Plimbare pe site	19.09.2024	13 – 15	Șantierul Luciu
Utilizatorii de terenuri din comuna Costești	4	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise	26.09.2024	08am – 11am	Primăria Costești
Utilizatorii de terenuri ai comunei Tintești	1	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise	26.09.2024	12 – 13	Primăria Tintești
Utilizatorii de terenuri ai comunei Gheraseni	3	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise	26.09.2024	14pm – 16pm	Primăria Gheraseni
Utilizatorii de terenuri ai comunei Smeeni	7	- Sondaj socio-economic - Discuții deschise	27.09.2024	09 – 13	Primăria Smeeni
N/A	N/A	Plimbare pe site	27.09.2024	13 – 15	Șantierul Luciu

10.3 IMPLICAREA ȘI CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Un segment dedicat al chestionarului s-a concentrat pe colectarea de informații legate de procesul de implicare și consultare a părților interesate. Această secțiune a avut ca scop înțelegerea nivelului de conștientizare, implicare și satisfacție a persoanelor afectate cu privire la participarea lor la procesele de luare a deciziilor legate de proiect. De asemenea, a urmărit să capteze feedback cu privire la eficacitatea canalelor de comunicare, incluziunea consultărilor și orice preocupări sau sugestii pentru îmbunătățirea implicării părților interesate în viitor. Aceste informații sunt esențiale pentru a se asigura că LRP este dezvoltat într-o manieră transparentă și participativă, reflectând vocile și preocupările tuturor părților interesate și inițiind gestionarea schimbării acolo unde este necesar.

Feedback-ul părților interesate a fost colectat în timpul fiecărei sesiuni de implicare, iar discuțiile au evidențiat o serie de perspective asupra proiectului. Unii oficiali locali și-au exprimat o perspectivă pozitivă, subliniind că proiectul prezintă riscuri minime pentru mijloacele de trai, deoarece afectează doar o mică parte din teren. Cu toate acestea, au fost exprimate îngrijorări cu privire la lipsa terenurilor alternative de pășunat și la potențiala povară financiară a fermierilor din cauza sancțiunilor pentru terenurile potențial declarate agricole în ciuda construcției în curs.

Fermierii și reprezentanții asociațiilor și-au exprimat îngrijorarea cu privire la schemele de compensare, menționând că o abordare universală nu ar fi fezabilă, deoarece diferiți fermieri ar avea nevoie de soluții personalizate. Scăderea numărului de bovine de-a lungul timpului a fost, de asemenea, remarcată, atribuită îmbătrânirii fermierilor și interesului limitat al generațiilor mai tinere pentru gestionarea animalelor. Unele părți interesate au subliniat necesitatea unor programe de formare agricolă și mecanisme de compensare care să se alinieze cu ciclurile agricole.

Discuțiile au dezvăluit, de asemenea, îngrijorări cu privire la impactul asupra infrastructurii, autoritățile locale confirmând că contractele de închiriere pentru pășuni sunt de așteptat să fie reînnoite în conformitate cu termenii privind amprenta viitoare a proiectului. În plus, oficialii au asigurat că nu toate pășunile din zonă vor fi afectate, iar îmbunătățirile infrastructurii, cum ar fi consolidarea drumurilor, au fost deja planificate ca parte a dezvoltării mai largi.

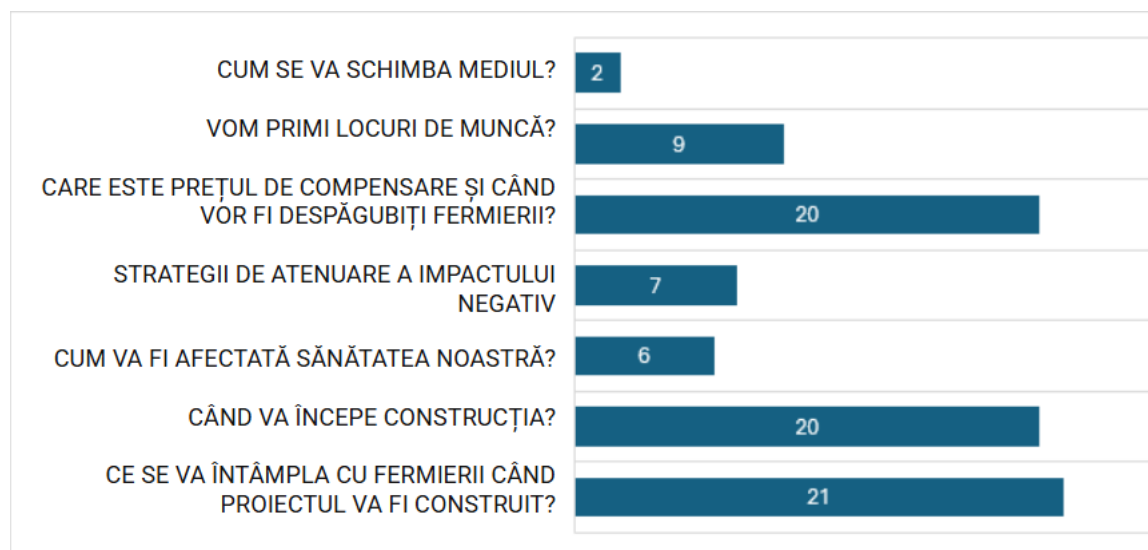
În ceea ce privește mecanismele de soluționare a plângerilor, s-a confirmat că sunt disponibile căsuțe de reclamații. Unele nemulțumiri sunt raportate verbal prin autoritățile locale, mai degrabă decât prin canale formale.

Discuțiile s-au încheiat cu o recunoaștere generală a importanței proiectului, deși unele părți interesate au rămas sceptice cu privire la aspecte specifice, cum ar fi nivelurile de zgomot și impactul asupra mediului. Autoritățile au asigurat că preocupările legate de proiect vor fi abordate printr-o planificare și coordonare adecvate.

După cum este ilustrat mai jos, respondenții au priorizat informații specifice cu privire la implicațiile proiectului pentru mijloacele lor de trai. Cele mai presante întrebări au inclus: Ce se va întâmpla cu fermierii când proiectul va fi construit? Când se așteaptă să înceapă construcția? Care este prețul de compensare și când își vor primi fermierii despăgubirea? Aceste anchete reflectă o preocupare semnificativă pentru impactul imediat al proiectului asupra stabilității lor economice.

În schimb, subiecte precum oportunitățile de angajare legate de proiect, impactul potențial asupra sănătății și mediului și strategiile de atenuare a efectelor negative au atras mai puțină atenție din partea participanților. Acest lucru sugerează că participanții la sondaj se concentrează în primul rând pe înțelegerea modului în care proiectul le va afecta direct viața de zi cu zi și securitatea financiară, mai degrabă decât pe problemele mai largi care pot apărea din execuția proiectului. Acest accent pe preocupările personale și imediate evidențiază importanța abordării nevoilor și anxietății specifice ale comunității pe măsură ce proiectul avansează.

FIGURA 10-1 INFORMAȚII DORITE DE PARTICIPANȚII LA SONDAJ PENTRU COMUNICAREA VIITOARE

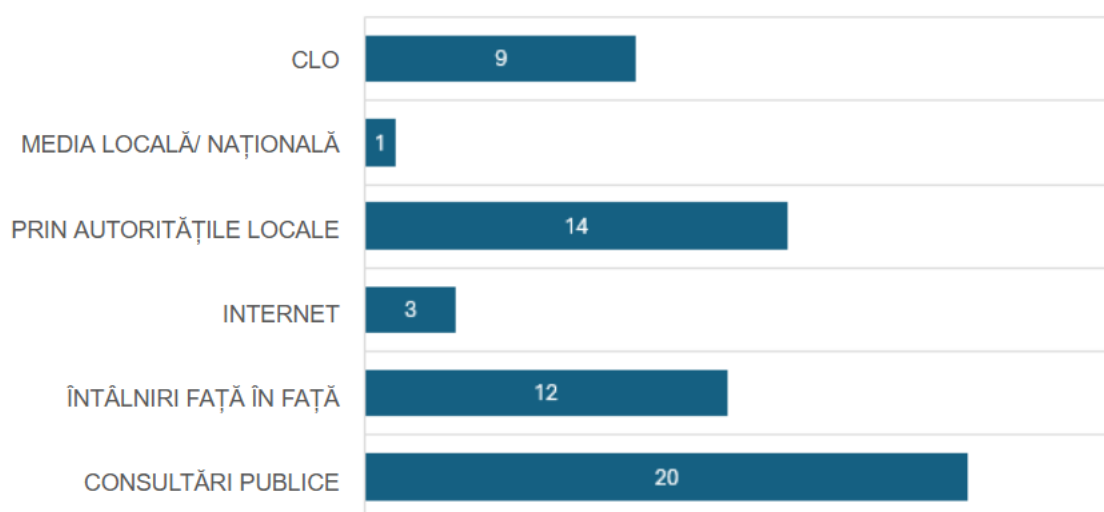

În ceea ce privește metodele preferate de comunicare pentru diseminarea informațiilor, Respondenții au indicat consultările sau întâlnirile publice drept cea mai favorabilă opțiune. Acest lucru reflectă dorința de implicare directă și dialog deschis, permițând participanților să-și exprime preocupările și să pună întrebări într-un cadru comun.

În urma consultărilor publice, comunicarea prin autoritățile locale a fost prioritizată ca a doua cea mai favorabilă metodă. Acest lucru sugerează că respondenții apreciază canalele oficiale și au încredere în reprezentanții administrației locale pentru a transmite informațiile în mod eficient. Întâlnirile față în față s-au clasat pe locul al treilea, subliniind importanța interacțiunii personale în promovarea înțelegerii și a încrederii.

Ofițerul de legătură comunitară (CLO) s-a clasat pe locul patru, indicând că, deși acest rol este recunoscut ca un potențial canal de comunicare, este posibil să nu fie alegerea principală pentru majoritatea participanților. În cele din urmă, o minoritate de respondenți au preferat să primească informații prin internet sau presă, sugerând că aceste metode sunt considerate mai puțin eficiente pentru nevoile lor. În general, aceste preferințe subliniază importanța comunicării directe și personale pentru a se asigura că părțile interesate rămân informate și implicate pe tot parcursul proiectului.

FIGURA 10-2 METODE PREFERATE DE COMUNICARE PENTRU DISEMINAREA INFORMAȚIILOR

10.4 ANGAJAMENTE

Proiectul recunoaște că, în această etapă, nu toate gospodăriile afectate de proiect au fost identificate din cauza primirii întârziată a datelor cuprinzătoare privind proprietatea și utilizarea terenurilor. Ca urmare, unele gospodării nu au fost incluse în sesiunile de implicare a părților interesate specifice LRP și nu au avut posibilitatea de a participa la sondajul socio-economic. Proiectul recunoaște că acest lucru constituie un decalaj în eforturile sale de a asigura un angajament echitabil și incluziv.

Pentru a aborda această problemă, proiectul se angajează să implementeze măsuri concrete ca parte a LRP pentru a elimina aceste lacune. Proiectul va dezvolta un registru cuprinzător al tuturor gospodăriilor afectate de Proiect pe baza hărților finale ale terenurilor, inclusiv blocuri APIA și alte date relevante privind utilizarea terenurilor. Acest registru va servi ca instrument fundamental pentru a se asigura că toate persoanele afectate care pot fi contactate sunt luate în considerare și incluse în activitățile LRP. Proiectul va efectua sondaje socio-economice cu persoanele afectate care nu au fost intervievate anterior. Se va acorda prioritate colectării de date care să permită identificarea și evaluarea potențialelor vulnerabilități. Acest lucru va asigura că toate gospodăriile afectate au posibilitatea de a contribui și că nevoile și circumstanțele lor specifice sunt înțelese și abordate în implementarea LRP.

În ceea ce privește proprietarii de terenuri de-a lungul liniei OHTL, în timpul implementării LRP, proiectul se va angaja cu cele 2 PAP cunoscute și alți factori interesați, de exemplu, autoritățile comunale, care utilizează terenul de-a lungul OHTL, cu scopul de a identifica proprietarii de terenuri subiacente. Proiectul va căuta ulterior să se angajeze cu acești proprietari de terenuri, acolo unde pot fi identificați, pentru a se asigura că sunt informați despre prezența infrastructurii OHTL pe terenul lor, impacturile asociate în timpul operării și procesul de compensație asociat, alături de detalii despre mecanismele de plângere ale Proiectului.

În plus, Proiectul va implica și va sprijini cei afectați de restricțiile permanente ca rezultat al funcționării OHTL, în cazul în care doresc să solicite compensații legale de la TSO. Proiectul va oferi informații relevante cu privire la procesul care trebuie urmat pentru obținerea compensației

și va oferi orientare și sprijin, după cum este cazul, pentru a ajuta proprietarii de terenuri să obțină compensația.

10.5 PUBLICAREA LRP

Odată ce LRP primește aprobarea finală de la creditorii, proiectul va continua cu publicarea sa oficială. Acest proces este esențial pentru a asigura transparența, responsabilitatea și accesibilitatea pentru toate părțile interesate.

LRP va fi pus la dispoziția publicului atât pe site-ul companiei de proiect, cât și pe site-urile creditorilor. Pentru a asigura incluziunea și accesibilitatea, documentul va fi, de asemenea, tradus în limbile locale, permițând tuturor părților interesate, inclusiv gospodăriilor afectate de proiect, membrilor comunității și altor părți interesate, să-i revizuiască conținutul.

Această dezvăluire va oferi părților interesate informații detaliate despre obiectivele LRP, măsurile planificate și procesele de implementare. Acesta reflectă angajamentul proiectului de a comunica deschis și permite părților interesate să rămână informate cu privire la pașii luați pentru a aborda impactul asupra gospodăriilor și comunităților afectate.

În plus, proiectul se angajează să colaboreze îndeaproape cu comunele și reprezentanții comunității pentru a organiza întâlniri dedicate de dezvăluire a LRP în fiecare dintre comunele afectate. Aceste întâlniri vor servi drept platformă pentru a prezenta elementele cheie ale LRP, pentru a răspunde la orice întrebări sau preocupări și pentru a colecta feedback de la comunități. Prin facilitarea acestor interacțiuni față în față, proiectul își propune să se asigure că toate părțile interesate sunt bine informate despre LRP și se pot implica activ în implementarea acestuia.

11. MANAGEMENTUL RECLAMAȚIILOR

Un proces eficient de implicare a părților interesate poate ajuta la prevenirea nemulțumirilor. Cu toate acestea, proiectele cu impact social și de mediu semnificativ duc adesea la nemulțumiri ale părților interesate. Această secțiune prezintă cadrul pentru mecanismul de remediere a plângerilor pentru identificarea, urmărirea și gestionarea plângerilor ridicate de părțile interesate externe ale proiectului.

Obiectivul principal al mecanismului de reclamații este:

- Să abordeze plângerile prompt și eficient într-o manieră transparentă, cu rezultate corecte, eficiente și de durată.
- Să ofere un proces de gestionare a plângerilor adecvat din punct de vedere cultural și ușor accesibil tuturor părților afectate de proiect.
- Să construiască încredere ca parte integrantă a activităților de relații comunitare ale proiectului.
- Facilitarea identificării sistematice a problemelor emergente, permițând acțiuni corective și implicare proactivă.

Un mecanism de remediere a reclamațiilor a fost dezvoltat și implementat ca parte a procesului ESIA și același proces este aplicabil atunci când se tratează plângerile legate de terenuri. Mecanismul va fi menținut pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului, pentru a se asigura că nemulțumirile sunt recepționate, analizate și, în măsura în care este posibil, rezolvate. Mecanism a fost explicat tuturor părților interesate participante în timpul procesului de dezvoltare a LRP.

Un rezumat al mecanismului de remediere a reclamațiilor poate fi găsit în subcapitolele de mai jos. Mecanismul detaliat este inclus în planul general de implicare a părților interesate (SEP) al proiectului.

11.1 PROCEDURA DE RECLAMAȚIE

Obiectivul acestui sistem este de a asigura disponibilitatea unui proces solid și transparent pentru soluționarea plângerilor. Acest sistem cuprinde un proces secvențial de trei (3) niveluri de rezoluție. Următorul nivel de soluționare este declanșat dacă plângerea nu poate fi rezolvată la un nivel inferior, deși proiectul recunoaște și acceptă că reclamanții pot merge direct la nivelul 3 pentru a depune plângeri. Tabel 9-1 mai jos prezintă cele trei niveluri ale sistemului de soluționare a plângerilor proiectului.

TABEL 9-1 SISTEMUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR

Nivelul 1: Acest nivel de soluționare este pentru reclamațiile care pot fi rezolvate de proiect direct cu reclamantul. Acest nivel de plângere poate fi tratat prin acțiuni corective imediate.

Nivelul 2: Dacă reclamanții nu sunt mulțumiți de rezoluția propusă de proiect, aceștia pot face apel la Comitetul de reclamații al proiectului.

Nivelul 3: În cazul în care reclamanții nu acceptă rezoluția sau decizia de nivel 2, atunci aceștia pot lua măsuri legale în cadrul sistemului judiciar. Proiectul nu controlează acest nivel de

rezoluție, dar recunoaște că acest proces este disponibil părților interesate. De asemenea, recunoaște că unii reclamânți pot alege să treacă direct la acest nivel de soluționare.

Comitetul de reclamații pentru proiect este format din: personal de comunicare și implicare a proiectului, reprezentanți ai antreprenorilor de construcții, reprezentanți ai autorităților locale și reprezentanți ai comunității.

11.2 MECANISMUL DE RECLAMAȚII ALE PROIECTULUI

Plângerile legate de terenuri vor fi gestionate în conformitate cu procedura de reclamații a proiectului. Toate nemulțumirile trebuie tratate într-o manieră discretă și obiectivă. Personalul de comunicare și implicare a proiectului trebuie să ia în considerare natura sensibilă a nevoilor și preocupărilor comunităților afectate și să răspundă la nemulțumirile făcute de părțile afectate de proiect, în special în perioada de vârf a perioadei de construcție.

Toate plângerile și modul în care au fost gestionate vor fi înregistrate în jurnalul de plângeri ale proiectului, inclusiv detaliile plângerii, un rezumat al plângerii, rezoluția sau acordul privind acțiunile propuse (între proiect și reclamant) și monitorizarea acțiunilor întreprinse ca răspuns la plângere.

Toată corespondența legată de plângere trebuie documentată în jurnalul de plângeri al proiectului pentru monitorizare, raportare și învățare. Acest lucru va ajuta la îmbunătățirea continuă.

Pasul 1: Primiți și confirmați reclamația

Vor fi disponibile o varietate de metode prin care părțile interesate pot depune plângeri. Aceasta va include:

- Comunicare verbală cu personalul de comunicare și implicare a proiectului. Pentru cei care au dificultăți de citire sau scriere sau care nu au experiență în procesul de plângere, personalul de comunicare și implicare a proiectului îi va ajuta să completeze formularul de reclamație.
- Comunicare scrisă prin completarea formularului de reclamație furnizat de personalul de comunicare și implicare a proiectului. Formularul va fi, de asemenea, disponibil la primarii și în alte locuri de oferire de informații

Personalul de comunicare și implicare a proiectului va atribui un **număr unic de plângere** fiecărei plângeri pentru o urmărire ușoară. Plângerile pentru cazuri extrem de sensibile și la cererea reclamantilor vor fi depuse anonim, ceea ce este esențial pentru a surprinde orice plângeri care pot apărea în legătură cu violența și hărțuirea bazată pe gen (GBVH) și exploatarea și abuzul sexual (SEA).

Personalul de comunicare și implicare a proiectului va furniza reclamantului o confirmare verbală a primirii plângerii în termen de 3 zile lucrătoare (apel telefonic, mesaj text sau o întâlnire) și o confirmare scrisă în termen de 7 zile (e-mail, scrisoare). Confirmarea va include numărul plângerii, astfel încât reclamantul să poată fi folosit ca referință pentru a urmări starea plângerii sale. Dacă plângerea nu este bine înțeleasă sau dacă sunt necesare informații suplimentare, ar trebui solicitate clarificări de la reclamant în această etapă.

Pasul 2: Evaluați plângerea și atribuiți prioritate și responsabilitate

Plângerea este examinată și evaluată în termen de 7 zile de la primire de către personalul de comunicare și implicare a proiectului, după cum urmează:

- În cazul în care se decide că o plângere nu este validă, plângerea va fi respinsă și avizul cu privire la decizie și motivele respingerii vor fi furnizate reclamantului în scris (și personal, dacă este necesar). Dacă este cazul, proiectul va trimite reclamantul la un departament guvernamental, organizații sau comitet judiciar din cadrul administrației locale.
- Dacă plângerea este validă, aceasta va fi clasificată într-una dintre următoarele categorii

Plângere de nivel 1: O plângere în care impactul și/sau consecințele potențiale sunt scăzute și pot fi rezolvate rapid (de exemplu, un vehicul de proiect care deteriorează gardul unei gospodării)

Plângere de nivel 2: O plângere care este larg răspândită și repetată (de exemplu, praful de la vehiculele proiectului)

Plângere de nivel 3: O plângere care ar putea duce la o încălcare gravă a legilor și reglementărilor naționale sau ar putea afecta imaginea și performanța guvernului și a proiectului (de exemplu, gestionarea inadecvată a deșeurilor).

Conducerea va fi notificată cu privire la toate plângerile, iar directorul general va fi notificat cu privire la toate plângerile de nivel 3.

- Personalul de comunicare și implicare a proiectului va iniția soluționarea plângerilor de nivel 1 în cazul în care impactul și consecințele potențiale sunt relativ scăzute (de exemplu, camionul de construcții deteriorează gardul sătenilor locali).
- Managementul va iniția soluționarea tuturor plângerilor de la nivelurile 2 și 3 și de nivel 1 care pot avea implicații semnificative asupra imaginii sau performanței afacerii.
- Pentru orice plângere care necesită implicarea unei terțe părți (de exemplu, expert tehnic, autoritate), personalul de comunicare și implicare a proiectului este responsabil pentru contactarea terței părți relevante pentru sfaturi sau rezolvare.

Pasul 3: Investigarea și propunerea rezoluției (în termen de 14 zile)

Personalul responsabil de comunicare și implicare a proiectului sau managerul va investiga plângerea și va propune soluționarea cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 14 zile de la examinarea și evaluarea plângerii. Personalul responsabil de comunicare și implicare a proiectului sau managerul va solicita contribuții de la oficialii relevanți ai municipalității, precum și de la personalul proiectului și contractorii de construcții, după cum este necesar.

Echipa sau managerul responsabil de Proiect va discuta rezultatele investigației și rezolvarea propusă cu reclamantul. Răspunsul poate fi comunicat în mai multe moduri, în funcție de preferințele reclamantului (de exemplu, față în față, e-mail, scrisoare, apel telefonic etc.).

Echipa de management a proiectului sau managerul va cere reclamantului acceptarea scrisă a rezoluției (sau verbală dacă reclamantul are dificultăți de citire/scriere).

- Pentru plângerile evaluate ca fiind de "nivel 1", echipa de management va contacta direct reclamantul pentru a dezvolta soluții sub supravegherea Managerului

- Pentru ca o reclamație este evaluată ca "nivel 2", managerul va fi responsabil pentru identificarea unei soluții coordonate de management și răspuns. Acest lucru ar trebui să implice alți manageri seniori și aprobarea de la directorul general.
- Pentru o plângere evaluată ca fiind de "nivel 3", intervenția imediată a părților afiliate, cum ar fi managerii seniori, contractanții și/sau autoritățile locale pentru a solicita sfatul acestora cu privire la potențialele rezoluții.

Răspunsul este aprobat de directorul general pentru plângerile de nivel 3 și de manager pentru nivelul 2 și nivelul 1.

Pasul 4: Dacă reclamantul nu acceptă rezoluția propusă

În cazul în care reclamantul nu acceptă soluția propusă, personalul sau managerul responsabil de comunicare și implicare a proiectului se va adresa Comitetului de reclamații al proiectului pentru a facilita o soluționare agreabilă (nivelul 2 al sistemului de soluționare a plângerilor). Și, în cele din urmă, ca ultimă soluție, pot face apel la Tribunal (Nivelul 4).

Pasul 5: Implementați soluția

Pentru acțiuni relativ simple, pe termen scurt, care pot rezolva problema, obiectivul va fi ca soluția să fie implementată în termen de 20 de zile de la evaluarea plângerii.

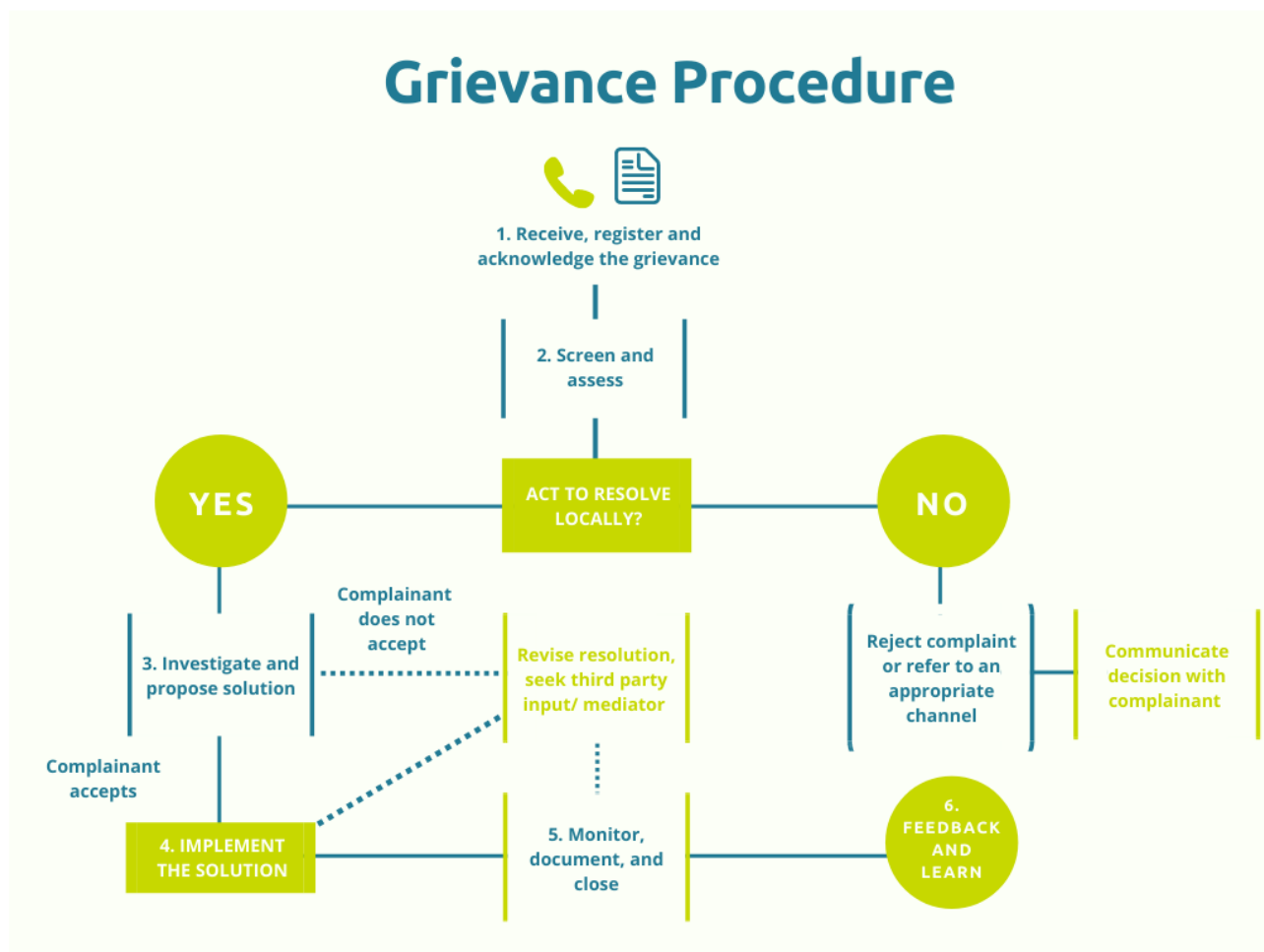
Pentru soluțiile care necesită mai mult timp pentru a fi abordate sau pentru care reclamații nu sunt mulțumiți sau sunt necesare acțiuni corective suplimentare, personalul de comunicare și implicare a proiectului va informa reclamații cu privire la progres în mod regulat până când soluția este complet implementată.

Informați reclamantul odată ce rezoluția este pusă în aplicare. Personalul sau managerul responsabil de comunicare și implicare a proiectului va informa reclamantul că acțiunile corective au fost implementate și va confirma că reclamantul este mulțumit de rezoluție.

Pasul 6: Închiderea plângerii și documentația

Monitorizați, documentați procesul de soluționare a plângerilor și închideți plângerea cu aprobarea managerului cu aprobarea directorului de proiect pentru a închide plângerile de nivel 3. Dacă este necesară o atenție suplimentară, personalul sau managerul de comunicare și implicare a proiectului ar trebui să revină la Pasul 2 pentru a reevalua plângerea.

FIGURA 11-1 PAȘII PROCEDURII DE RECLAMAȚIE

11.3 STAREA ACTUALĂ A RECLAMAȚIILOR

Un mecanism de soluționare a reclamațiilor a fost dezvoltat și dezvoltat părților interesate externe ale proiectului, inclusiv PAP în timpul procesului de dezvoltare LRF și LRP. Accesul la registrul de plângeri a fost solicitat de consultant. Două plângeri au fost înregistrate în februarie 2025. Unul pentru daune accidentale la un teren privat lângă un drum de proiect, remediat de antreprenor în 2 zile spre satisfacția PAP. Nicio cultură nu a fost afectată și nu s-a plătit nicio compensație, deoarece restabilirea a inclus nivelarea solului. A doua plângere a fost înregistrată de Proiect în mod proactiv, nu a fost ridicată în mod specific de PAP și se referă la refuzul unuia dintre PAP afectați de lucrările OHTL de a semna un acord de compensare.

Numărul scăzut de plângeri ridicate până în prezent poate indica o potențială lipsă de eficacitate a mecanismului de reclamații, o posibilitate pe care proiectul o recunoaște pe deplin. Recunoscând importanța încrederii și a participării active, proiectul se angajează să-și consolideze eforturile de implicare și să lucreze continuu la construirea și menținerea unor relații puternice cu comunitățile locale. Aceste eforturi continue urmăresc să crească gradul de conștientizare și încrederea în mecanismul de reclamații, asigurându-se că este accesibil, transparent și de încredere pentru toate părțile interesate.

11.4 CANALE DE COMUNICARE A PLÂNGERILOR

După cum s-a menționat mai sus, există diverse canale pentru depunerea plângerilor, inclusiv depunerea verbală către personalul proiectului (CLO, personalul EPC etc.) și scrise prin intermediul căsuțelor de plângeri dedicate.

DI. Petrica Bodnar este CLO dedicat proiectului și acționează ca ofițer principal de plângeri. El poate fi contactat prin următoarele informații de contact:

CLO dedicat și ofițerul de reclamații pentru proiect este domnul Petrica Bodnar.

- Telefon: +4(0) 752 243 522
- E-mail: vifor@rezolv.energy

12. IMPLEMENTAREA LRP

Următorul capitol oferă informații detaliate privind punerea în aplicare a LRP.

12.1 NEGOCIEREA PACHETELOR DE COMPENSARE

Capitolele de mai jos explică pașii cheie în procesul de negociere a pachetelor de compensare, de la implicarea comunității la negocieri individuale și aprobare.

12.1.1 FINALIZAREA LRP ȘI ANGAJAMENTELE COMUNITARE MAI LARGI PRIVIND DREPTURILE

LRP va fi împărțit cu comunitățile afectate, subliniind drepturile și tipurile de compensații disponibile pentru PAP. Aceasta ar putea include compensații monetare, înlocuirea terenurilor sau sprijin pentru activitățile de restabilire a mijloacelor de trai. Drepturile generale vor fi prezentate într-un limbaj și formate accesibile, cum ar fi întâlniri comunitare, documente scrise și mijloace vizuale, pentru a se asigura că toate persoanele, inclusiv grupurile vulnerabile, cum ar fi femeile și vârstnicii, înțeleg pe deplin prevederile.

După dezvăluire, feedback-ul va fi colectat de la comunități cu privire la drepturile propuse. Acest feedback este esențial în identificarea oricăror preocupări, clarificări sau sugestii care pot apărea din PAP. Aceste informații vor fi revizuite și, dacă este necesar, încorporate în LRP pentru a face ajustări și pentru a se asigura că măsurile propuse sunt relevante și echitabile. Încorporarea feedback-ului demonstrează angajamentul proiectului față de o abordare participativă, asigurându-se că LRP nu este doar transparent, ci și aliniat la nevoile și așteptările specifice ale persoanelor și comunităților afectate.

12.1.2 ANGAJAMENTE ȘI NEGOCIERI LA NIVEL DE GOSPODĂRIE

După dezvăluirea și încorporarea feedback-ului, procesul se va muta la angajamente individuale la nivel de gospodărie. Aceste interacțiuni unu-la-unu sunt esențiale pentru negocierea și convenirea asupra pachetelor exacte de compensare pentru fiecare gospodărie. În această etapă, compensația va fi adaptată la pierderile și nevoile specifice ale fiecărei gospodării, luând în considerare factori precum dimensiunea terenului, impactul asupra mijloacelor de trai și circumstanțele unice ale gospodăriei. Această abordare personalizată asigură că echitabilitate și reflectă situația fiecărei gospodării. Procesul va implica discuții detaliate, în care PAP pot pune întrebări, pot solicita clarificări și pot propune ajustări. Odată ce ambele părți sunt de acord asupra termenilor, PAP va semna un acord formal de compensare, subliniind specificul pachetului de compensare. Fiecare PAP va primi o copie a acordului semnat. O altă copie va fi păstrată de Proiect și va servi ulterior în scopuri de monitorizare. Această abordare asigură că toate persoanele afectate, în special femeile și grupurile vulnerabile, sunt implicate în procesul de luare a deciziilor, promovând echitatea și incluziunea.

12.1.3 SEMNARE

Aprobarea individuală este un pas crucial în finalizarea procesului de compensare și de restabilire a mijloacelor de trai. Odată ce pachetul de compensare a fost negociat și convenit în timpul angajamentelor la nivel de gospodărie, fiecare PAH va trebui să semneze un acord formal de compensare. Această semnare servește ca o confirmare oficială a faptului că PAH acceptă

termenii și prevederile pachetului de compensații. Acordul semnat va detalia compensația specifică, inclusiv tipul de sprijin, calendarele de plată sau realocarea terenurilor, precum și orice termeni suplimentari. Pentru a asigura incluziunea, atât bărbații, cât și femeile vor fi încurajați să semneze acordul, asigurându-se că ambele părți din gospodărie sunt în mod egal informate și implicate în procesul de luare a deciziilor. Această aprobare formală nu numai că oferă validare legală procesului de compensare, dar promovează și responsabilitatea și transparența prin documentarea termenilor conveniți pentru referințe viitoare. În plus, acordurile ar trebui semnate în prezența unui martor, cum ar fi primarul local sau șeful consiliului comunal, pentru a verifica în continuare legitimitatea procesului și pentru a asigura corectitudinea negocierilor. Prezența unei autorități locale în timpul aprobării contribuie la consolidarea transparenței procesului și promovează încrederea comunității în măsurile de compensare.

12.1.4 CONSIDERAȚII PRIVIND VULNERABILITATEA

Pentru a se asigura că persoanele vulnerabile sunt sprijinite pe deplin pe tot parcursul procesului de divulgare și negociere a despăgubirilor, ar trebui luate în considerare măsuri suplimentare pentru a răspunde nevoilor lor specifice. De exemplu, acordarea mai mult timp persoanelor vulnerabile pentru a discuta, negocia și conveni asupra drepturilor poate ajuta la asigurarea faptului că au o înțelegere clară a procesului și nu sunt grăbite să ia decizii. Dacă este fezabil și solicitat de către persoană, unei persoane de încredere ar trebui să i se permită să o consilieze și să o sprijine pe tot parcursul procesului mai larg de angajare, cu accent deosebit pe procesul de negociere individuală.

De asemenea, este important să oferiți modalități alternative de prezentare a informațiilor, cum ar fi utilizarea mijloacelor vizuale sau a explicațiilor verbale, mai ales dacă alfabetizarea este o problemă. Acordurile ar trebui să fie redactate într-un limbaj clar și simplu, evitând termenii tehnici sau jargonul juridic complex. Prevederile ar trebui să fie simple și ușor de înțeles, asigurându-se că toate persoanele, indiferent de mediul sau expertiza lor, pot înțelege pe deplin termenii și condițiile fără confuzie.

În plus, ar trebui să se ia în considerare accesibilitatea fizică a locurilor de întâlnire, asigurându-se că persoanele cu dizabilități pot participa și participa fără bariere. În cazuri speciale, proiectul ar trebui să depună eforturi pentru a găzdui grupurile vulnerabile prin oferirea de sprijin suplimentar, cum ar fi efectuarea de vizite la domiciliu sau organizarea transportului la locurile de întâlnire, în cazul în care vulnerabilitatea ar afecta și mobilitatea acestora.

12.2 LIVRAREA DREPTURILOR

În urma semnării acordurilor de compensare, proiectul va organiza și livra drepturile convenite în timp util și eficient. Proiectul va implementa un sistem robust pentru a documenta îndeaproape livrarea tuturor drepturilor. Aceasta include compensații monetare, compensații în natură, cum ar fi îngrășămintă sau semințe, și participarea la programe de formare și alte activități de restabilire a mijloacelor de trai. Documentația cuprinzătoare va asigura responsabilitatea, transparența și monitorizarea eficientă a procesului de implementare a LRP.

Pentru drepturile în natură, cum ar fi materiale sau consumabile, PAP va trebui să semneze un formular de confirmare standardizat la primire. În mod similar, participarea la sesiunile de instruire va fi documentată prin înregistrări de prezență și formulare de confirmare semnate.

Pentru compensații bănești, înregistrările transferurilor bancare vor servi drept documentație oficială. Odată ce drepturile sunt transferate la PAP, li se va cere să semneze documente oficiale care să confirme primirea integrală a drepturilor lor. Această recunoaștere oficială asigură că atât HAP, cât și proiectul au o evidență clară a tranzacției. Copiile acestor acorduri semnate sunt păstrate atât de către proiect, cât și de partea semnatară. Pentru a valida în continuare procesul, acordurile ar trebui semnate din nou în prezența unui martor, cum ar fi primarul local sau șeful consiliului comunal. Aceste înregistrări vor fi păstrate în siguranță de către Proiect și puse la dispoziția la cerere, de exemplu, auditorilor, creditorilor sau altor părți interesate relevante. Această practică asigură transparența financiară și oferă o pistă de audit fiabilă pentru toate tranzacțiile monetare asociate cu LRP.

Prin asigurarea livrării la timp, a documentației amănunțite și a respectării standardelor riguroase de păstrare a evidențelor, proiectul își propune să-și mențină angajamentul față de implementarea echitabilă, transparentă și responsabilă a LRP.

12.3 PAȘII PENTRU IMPLEMENTAREA LRP

Tabelul de mai jos compilează toate elementele de acțiune necesare pentru implementarea LRP, așa cum este prezentat în acest document. Această listă de verificare servește ca instrument pentru ca proiectul să urmărească sistematic progresul către atingerea obiectivelor LRP.

TABEL 12-1 ELEMENTE DE ACȚIUNE LRP

Subiect	Element de acțiune	Data/Cronologie
Dezvăluire și implicare	Dezvăluirea LRP pe site-ul creditorului și al companiei	După aprobarea LRP a creditorului
	Întâlniri de divulgare a LRP în comune, cu un accent deosebit pe prezentarea și colectarea feedback-ului cu privire la drepturile generale propuse în LRP	La dezvăluirea LRP
	Actualizare LRP (după cum este necesar)	După întâlniri mai largi de implicare a comunității
	Implicarea părților interesate locale pentru a dezvolta și realoca parcele APIA	Martie – Aprilie 2025, anual în timpul construcției
Identificarea și Ancheta socio-economica a PAP	Colaborarea ulterioară cu comunele va confirma dacă PAP suplimentare folosesc terenul sau dacă crescătorii de oi identificați inițial sunt utilizatorii	Februarie – iunie, anual în timpul construcției

Subiect	Element de acțiune	Data/Cronologie
	actuali ai tuturor blocurilor APIA identificate.	
	Colectarea datelor socio-economice prin sondaj rapid al gospodăriilor identificate, cu accent pe datele relevante pentru identificarea vulnerabilităților	Februarie – iunie, anual în timpul construcției
Identificarea proprietarilor afectați de OHTL	FLS va colabora cu cele 2 PAP-uri cunoscute folosind terenul de-a lungul OHTL pentru a identifica proprietarii terenurilor subiacente pentru implicare și divulga informații despre proiect, inclusiv informații despre restricțiile aplicabile în timpul fazei de operare și procesul de compensație asociat.	Mai – în permanență în timpul fazei de construcție (înainte de operațiuni când restricțiile de utilizare a terenului vor fi aplicabile).
Documentație	Dezvoltarea registrului PAP	Februarie – iunie, anual în timpul construcției
Măsurile de compensare și atenuare	Finalizarea abordării de implementare a LRP	Cât mai curând posibil
	Angajamente individuale privind pachetele de compensare și aprobare, verificarea criteriilor de vulnerabilitate ale gospodăriilor	În curs de desfășurare La divulgarea LRP În timpul construcției
	Elaborarea listei de drepturi finale	La semnarea pachetelor de compensații
	Livrarea drepturilor și aprobarea	La semnarea pachetelor de compensații

Subiect	Element de acțiune	Data/Cronologie
	Punerea în aplicare a asistenței pentru relocare a activelor	La semnarea acordurilor de relocare
	Elaborarea de măsuri suplimentare de sprijin (dacă este necesar)	La cerere, pe baza rezultatelor monitorizării și evaluării sau ale auditului
Implicarea părților interesate și gestionarea plângerilor	Monitorizarea plângerilor legate de LRP	Neîntrerupt
	Rezolvarea plângerilor legate de LRP	Neîntrerupt
	Documentarea plângerilor legate de LRP	Neîntrerupt
	Organizarea sesiunilor de implicare cu comunitățile afectate	De-a lungul ciclului de viață al proiectului
	Angajament continuu cu PAP pentru a confirma primirea, a colecta feedback cu privire la satisfacție și orice probleme / preocupări.	În timpul livrării drepturilor și la finalizarea livrării
Monitorizare și evaluare	Monitorizare internă a implementării LRP	La începerea implementării LRP, în curs de desfășurare până la finalizare
	Audituri periodice externe de implementare a LRP	Trimestriale
	Monitorizarea PAP vulnerabile	În curs de desfășurare pe durata implementării PRL
	Monitorizarea participării la instruire	Pe tot parcursul implementării instruirii
	Evaluarea deficiențelor LRP pe plan intern și extern	În curs de desfășurare pe tot parcursul implementării LRP

Subiect	Element de acțiune	Data/Cronologie
	Audit de închidere LRP	La sfârșitul implementării LRP pentru a confirma că procesul este finalizat
	Lecții învățate	În urma auditului de închidere a LRP

12.4 PROCESUL DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI LRP

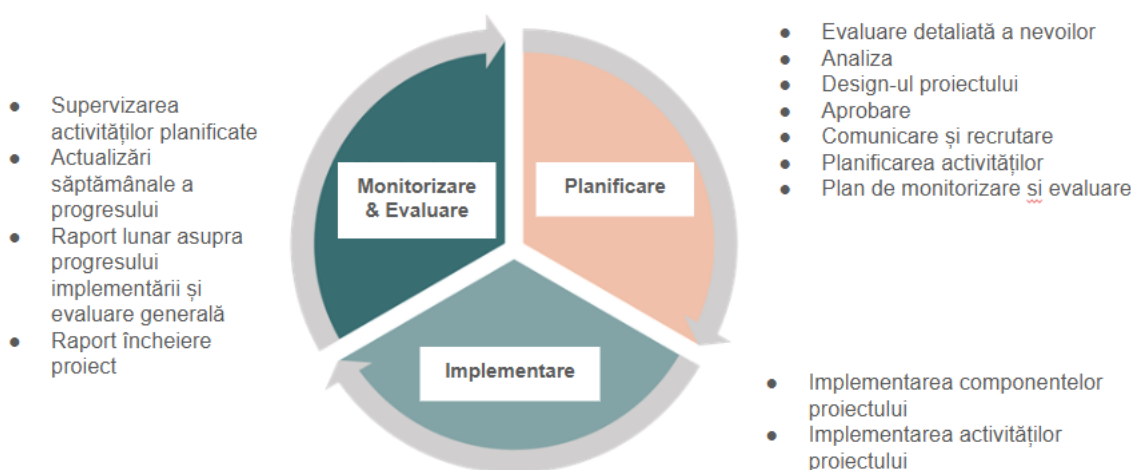
În ultimul trimestru al fiecărui an calendaristic, proprietarul de proiect va adopta o abordare participativă pentru a pregăti un plan anual de implementare cu buget și termene, care va fi finalizat și implementat la începutul anului calendaristic următor.

Pe baza planului anual de punere în aplicare aprobat, procesul de punere în aplicare ar trebui să includă etape generale și specifice proiectului. Implementarea începe adesea cu următorii pași generali:

- Reîmprospătarea instruirii echipei LRP
- Oferirea de instruiri pentru legătura cu comunitatea pentru echipa de sprijin pe teren
- Elaborarea și obținerea aprobării pentru planificarea detaliată și bugetul pentru primul an de implementare a LRP (și anii următori) și
- Dezvăluie planul anual de acțiune LRP părților interesate relevante.

Faza specifică proiectului constă adesea în etapele de planificare, implementare, evaluare și monitorizare pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului.

FIGURA 12-1 PRINCIPALELE ETAPE ALE IMPLEMENTĂRII ȘI MANAGEMENTULUI PROIECTULUI

12.5 ABORDĂRI DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI LRP

Selectarea partenerilor adecvați va fi o parte importantă a implementării LRP. Pot fi avute în vedere următoarele abordări de punere în aplicare propuse:

- Implementare internă: proprietarul de proiect creează un departament sau o unitate internă pentru a lucra direct cu comunitățile pentru a proiecta și implementa programe și proiecte LRP.
- Implementarea de către o terță parte: proprietarul de proiect angajează o terță parte, cum ar fi un ONG local sau internațional, pentru a lucra cu comunitățile locale în proiectarea și implementarea programelor și proiectelor LRP sau sprijină o inițiativă existentă implementată de alții.
- Parteneriat cu mai multe părți interesate: Proprietarul de proiect stabilește sau se alătură unei alianțe, rețele sau parteneriate voluntare sau de colaborare. Aceasta implică cooperarea între doi sau mai mulți actori într-o manieră care împărtășește riscurile, responsabilitățile, resursele și competențele și implică un angajament comun față de sarcini și obiective comune.
- Abordare hibridă: proprietarul de proiect utilizează o combinație de două sau mai multe modele de implementare pentru a livra diverse componente ale programului său LRP.

Proiectul va utiliza o abordare hibridă, combinând resursele interne cu un parteneriat multipartit cu comunele și reprezentanții PAP și APIA și sprijinul terților pentru implementare. Mai multe detalii sunt furnizate în capitolul următor. În timpul implementării programelor LRP, personalul proiectului va efectua vizite periodice pe teren pentru a monitoriza implementarea activităților de restabilire a veniturilor și pentru a oferi asistență în timp util în cazul în care se întâmpină probleme sau dificultăți. Pentru a le crește accesibilitatea și a se asigura că pot oferi asistență în timp util, personalul proiectului va furniza, de asemenea, numărul de telefon de lucru al personalului lor tehnic gospodăriilor afectate participante și va nota toate problemele cu care se confruntă gospodăriile afectate, astfel încât acestea să poată fi discutate cu alte gospodării în cadrul instruirilor de perfecționare.

12.6 CALENDAR

Tabelul de **Error! Reference source not found.** mai jos prezintă un calendar preliminar al proiectului pentru implementarea LRP, indicând sarcinile relevante, părțile responsabile și termenele corespunzătoare. Reperele proiectului sunt, de asemenea, indicate în tabelul de mai jos.

TABEL 12-2 PROGRAMUL PRELIMINAR DE IMPLEMENTARE

Nr.	Articol	Responsabil	Iul 24	August 24	Septembrie 24	Octombrie 24	Oiembrie 24	Decembrie 24	Ianuarie 25	Februarie 25	Martie 25	Aprilie 25	Iun 25	Iul 25	August 25	Septembrie 25	Octombrie 25	Noiembrie 25	Decembrie 25	Ianuarie 26	Februarie 26	Martie 26	Aprilie 26	Iun 26	Iul 26	August 26	Septembrie 26	Octombrie 26
1	Construcția proiectului																											
1.1	Accesul la teren și mobilizarea la fața locului (Faza I)	EPC Contractor																										
1.2	Armarea fundațiilor	EPC Contractor																										
1.3	Asistență pentru relocarea activelor afectate (garduri, magazine, hambare etc.)	EPC Contractor																										
1.4	Livrare și construcție/ Asamblarea turbinei echipament	EPC Contractor																										
1.5	Construcție/ Asamblarea Sisteme electrice	EPC Contractor																										
1.6	Finalizarea construcție	EPC Contractor																										
1.7	Sfârșitul activităților de construcție - Parc eolian Operațional	EPC Contractor																										
2	Dezvoltarea cadrului și planului de restabilire a mijloacelor de subzistență																											
2.1	Dezvoltarea LRF	Consultant/Proiect																										
2.2	Angajament preliminar	Proiect																										
2.3	Cut-off (anunț public)	Proiect																										
2.4	Activități de implicare a părților interesate	Proiect / Consultant																										
2.5	Recensământ, anchete socioeconomice (inclusiv PAP restante)	Proiect																										
	Dezvoltarea registrului HAP																											
2.6	Inventarul și evaluările activelor	Evaluator certificat																										
2.7	Fișe de inventar și raport de evaluare a activelor de predare	Evaluator/Consultant Certificat																										
2.8	Repararea plângerilor	Proiect																										
2.9	Consultări individuale privind măsurile de compensare și restabilire sugerate	Proiect/ Comunități afectate/ Persoane afectate																										
2.10	Drepturi de negociere și aprobare	Proiect / Comunități afectate																										
2.11	Semnarea acordurilor de compensare	Proiect																										

Nr.	Articol	Responsabil	Iul 24	August 24	Septembrie 24	Octombrie 24	Oiembrie 24	Decembrie 24	Ianuarie 25	Februarie 25	Martie 25	Aprilie 25	Iun 25	Iul 25	August 25	Septembrie 25	Octombrie 25	Noiembrie 25	Decembrie 25	Ianuarie 26	Februarie 26	Martie 26	Aprilie 26	Iun 26	Iul 26	August 26	Septembrie 26	Octombrie 26
2.12	Identificarea finală PAP vulnerabil	Proiect, Consultant																										
2.13	Întocmirea listei de drepturi finale	Proiect, Consultant																										
2.15	Dezvoltarea LRP	Consultant																										
3	Despăgubiri în numerar pentru terenuri, culturi, subvenții pierdute, penalități																											
3.1	Plata despăgubirilor inițiale în numerar (pentru culturile deteriorate conform procedurii de daune accidentale)	Proiect																										
3.2	Plata unor tranșe suplimentare (dacă este cazul, de exemplu, indemnizații de perturbare)	Proiect																										
3.3	Plata oricăror penalități cauzate de Proiect (dacă este cazul)	Proiect																										
4	Implicarea părților interesate, consultarea și dezvăluirea și gestionarea plângerilor comunității																											
4.1	Schimbul de informații despre proiect	Proiect																										
4.2	Dezvăluirea LRF	Proiect																										
4.3	Activități de implicare a părților interesate	Consultant/ Proiect																										
4.4	Angajamente în timpul realocării terenurilor APIA																											
4.5	Dezvăluirea LRP (online și în timpul sesiunilor de implicare a comunității)	Proiect																										
4.6	Monitorizarea angajamentului	Proiect																										
4.7	Managementul plângerilor	Comitetul de reclamații																										
5	Implementarea programului de refacere a mijloacelor de trai																											
5.1	Realocarea terenurilor pentru 2025	Proiect																										
5.2	Consultare și negocieri privind realocarea parcelelor APIA 2025	Proiect																										
5.3	Restabilirea suprafețelor de teren utilizate temporar	Proiect, Districtual																										
5.4	Studiu de fezabilitate pentru metode agricole alternative	Consultant																										
5.6	Recrutarea de ONG-uri pentru programe de refacere/sprijinire a mijloacelor de trai (de exemplu, instruire pentru utilizarea eficientă a îngrășămintelor)	Proiect																										
5.7	Plata semințelor, îngrășămintelor și furajelor etc.	Partener de implementare																										

Nr.	Articol	Responsabil	Iul 24	August 24	Septembrie 24	Octombrie 24	Oiembrie 24	Decembrie 24	Ianuarie 25	Februarie 25	Martie 25	Aprilie 25	Iun 25	Iul 25	August 25	Septembrie 25	Octombrie 25	Noiembrie 25	Decembrie 25	Ianuarie 26	Februarie 26	Martie 26	Aprilie 26	Iun 26	Iul 26	August 26	Septembrie 26	Octombrie 26
5.8	Implementarea instruirii	Partener de implementare																										
6	Monitorizare, raportare și evaluare																											
6.1	Rapoarte de monitorizare internă	Proiect																										
6.2	Verificări periodice ale conformității	Parte externă																										
6.3	Sondaje de monitorizare (inclusiv monitorizarea vulnerabilităților)	Consultant																										
6.4	Audit de finalizare (1-3 ani de la implementarea LRP)	Parte externă																										
7	Exploatare și dezafectare																											
7.1	Operație	Proiect	Până la 35 de ani																									
7.1	Dezafectare	EPC Contractor	Aproximativ 4-6 luni																									

Programul de implementare poate fi modificat în funcție de programul de construcție. Ajustările vor fi făcute în consecință pe măsură ce vor fi disponibile termenele de construcție actualizate.

13. ARANJAMENTE PRIVIND RESURSELE

Acest capitol include informații privind rolurile și responsabilitățile de implementare a LRP și bugetul.

13.1 ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI

Responsabilitățile organizaționale clare sunt cruciale pentru succesul proiectelor de restabilire a mijloacelor de subzistență, deoarece asigură o coordonare eficientă, transparență și responsabilitate. Rolurile definite previn confuzia, simplifică luarea deciziilor și oferă un flux de lucru structurat, deosebit de important în proiectele care implică mai multe părți interesate. Tabelul de mai jos rezumă rolurile și responsabilitățile cunoscute în conformitate cu legislația românească și cele mai bune practici internaționale privind achiziția și relocarea terenurilor, precum și alte roluri care sunt de obicei atribuite pentru proiectele de achiziție și relocare a terenurilor.

TABEL 13-1 PĂRȚILE INTERESATE CHEIE DIN ROMÂNIA ȘI ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE LOR ÎN PROIECTELE DE ACHIZIȚIE ȘI RELOCARE DE TERENURI

Principalele interesate	părți	Rol	Responsabilități
Autoritățile administrației publice locale (consilii județene și locale)		Punerea în aplicare a politicilor naționale la nivel regional și local	• Eliberarea permiselor și aprobărilor necesare • Organizarea de consultări publice cu comunitățile afectate • Primire plângeri și litigii • Coordonarea cu dezvoltatorii de proiecte pentru a asigura conformitatea cu reglementările locale
Autorități (primari)	comunale	Punct de contact pentru comunitățile locale	• Coordonarea cu Proiectul și APIA pentru alocarea terenurilor care rămân neafectate de componentele Proiectului în următorii ani. • Asistență în identificarea PAP-urilor pentru a asigura o evidență și un sprijin precis. • Facilitarea angajamentelor cu PAP, contribuind la asigurarea unei comunicări clare și a transparenței pe tot parcursul procesului. • Sprijin în planificarea și implementarea strategiilor de alocare a terenurilor care minimizează perturbările și îndeplinesc cerințele de reglementare. • Primirea plângerilor și comunicarea către Proiect • Acționând ca martor în timpul semnării acordurilor pentru a verifica legitimitatea procesului și pentru a asigura corectitudinea negocierilor.
APIA		Punct de contact pentru fermieri și comune	• Gestionează alocările de subvenții pentru terenuri • Colaborarea cu proiectul pentru a realoca noi terenuri în fiecare an care nu vor fi afectate de componentele proiectului pentru 2025 și perioadele în curs • Facilitarea identificării persoanelor afectate pe baza parcelelor de teren APIA afectate

Principalele interesate	părți	Rol	Responsabilități
			- Monitorizarea și documentarea procesului de realocare, asigurându-se că toate parcelele alocate sunt documentate corespunzător și că PAP primesc titluri sau drepturi de utilizare a terenurilor adecvate. - Informează Proiectul despre orice sancțiuni apărute în perioada 2024 (dacă este cazul).
Dezvoltator de proiect		Director de proiect, D Trișcă	Aprobarea măsurilor, bugetului și planificării generale ale LRP
Echipa de restaurare a mijloacelor de trai ale proiectului		Manager de proiect - Manager de proiect pentru restaurarea mijloacelor de trai – Dna Timu	- Planificare și evaluare - Proiectarea și implementarea programului - Monitorizare și evaluare - Implicarea comunității - Management de proiect - Legătura dintre membrii echipei - Coordonare și sprijin în toate măsurile de achiziție de terenuri și de refacere a mijloacelor de subzistență - Punct de contact pentru părți externe, de exemplu, creditori sau consultanți
		Manager Sustenabilitate și Comunicare de Proiect – Dna Atanassova	Responsabil pentru comunicarea LRP, inclusiv dezvoltarea publică a LRP
		Ofițer de legătură cu comunitatea (CLO)/Ofițer de reclamații – Dl. Bodnar	- Facilitează comunicarea între gospodăriile afectate și comunitățile locale și proiectul - Sprijin în coordonarea și implementarea activităților planificate ale LRP

Principalele părți interesate	Rol	Responsabilități
		- Punct de contact pentru gospodăriile afectate și alți membri ai comunităților locale - Furnizează informații relevante consultantului LRP - Managementul plângerilor
Antreprenor de inginerie-achiziții-construcții (EPC) (Vestas pentru faza 1)	Construcția proiectului	- Implicarea preliminară cu persoanele afectate - Access in teren și dezvoltarea proiectelor - Managementul forței de muncă - Plata despăgubirilor pentru daune accidentale în conformitate cu prevederile LRP și asistarea la soluționarea plângerilor relevante pentru LRP, conform cerințelor CLO ale proiectului
Consultant pentru restaurarea mijloacelor de trai (ERM)	Dezvoltarea proiectului LRP	- Dezvoltarea LRP - Desfășurarea activităților de implicare a părților interesate pentru dezvoltarea LRP - Implementarea anchetei socio-economice
ANEVAR (Expert Național în Evaluare)	Evaluarea terenurilor și activelor	Raport de evaluare a terenurilor și activelor afectate (acolo unde este necesar)
Parteneri locali (va urma) ²³ Institutul de Dezvoltare a Pajiștilor, Brașov	Sprijin pentru punerea în aplicare a măsurilor LRP	- Asistență pentru elaborarea de măsuri adecvate de PRL - Sprijinirea implementării măsurilor dezvoltate

Principalele părți interesate	Rol	Responsabilități
- Fundația Euro-Academia - Specialiști în terenuri agricole		
LRP Auditor	Monitorizează conformitatea cu prevederile LRP	- Efectuează auditul final de închidere a LRP - Semnalizează probleme deschise - Confirmă implementarea LRP
Persoane afectate de proiect	Părțile interesate principale ale proiectului	- Participarea activă la activitățile de consultare și comunicarea cu clientul – adică prin mecanismul de reclamații, întâlniri publice etc. – pentru a oferi feedback cu privire la soluțiile care îi sunt propuse - Selectarea reprezentanților (acolo unde este necesar) care se pot implica mai activ în comunicarea cu clientul și consultanții - O abordare activă a oportunităților oferite prin programul de restabilire a mijloacelor de trai, cum ar fi instruirea, angajarea, accesul la documente personale etc.
BERD/IFC	Creditorii	- Oferirea de îndrumare și sprijin clienților și proiectelor sale - Revizuirea documentației de restabilire a mijloacelor de trai și aprobarea planurilor - Monitorizarea conformității proiectelor cu preluarea terenurilor PR5 / PS5

13.2 BUGET

Pentru o planificare și implementare eficientă, LRP trebuie să ofere un buget cuprinzător care să cuprindă toate cheltuielile legate de refacerea și îmbunătățirea mijloacelor de trai. Acest buget ar trebui să fie detaliat pentru a reflecta cheltuielile anuale pentru fiecare element pe parcursul întregii perioade de la inițierea LRF până la finalizarea auditului LRP. Această defalcare detaliată este esențială pentru monitorizarea intrărilor. Bugetul ar trebui să detalieze toate costurile, asigurând transparența și responsabilitatea în proces.

Tabelul de mai jos prezintă o estimare bugetară pentru implementarea LRP. Vă rugăm să rețineți că anumite elemente de cost nu sunt încă disponibile, deoarece acestea vor fi determinate în urma identificării tuturor PAP și a angajamentului de a lua măsuri adecvate și de a acorda drepturi sau, odată ce recoltele/subvențiile pierdute pot fi evaluate și compensate. Aceste elemente de cost vor fi actualizate de către dezvoltatorul proiectului odată ce aceste informații devin disponibile.

TABEL 13-2 ESTIMAREA BUGETULUI LRP

Număr articol	Cheltuieli	Rațiunea	Cantitate	Cost total (RON)	Cost total (EUR)
1.0	COMPENSARE ȘI ATENUARE				
1.1	Hrană pentru animale și alimentare cu apă	Gospodării grav afectate (peste 30%)	TBD	24,950	5,000
1.2	Despăgubiri pentru deteriorarea accidentală a culturilor și a structurii	Conform procedurii (anexa H)	TBD	TBD	TBD
1.3	Despăgubiri pentru recoltele pierdute	2 PAP afectate de stâlpi OHL. Numărul de PAP pe drumul de acces trebuie determinat (impacturi minore)	TBD	TBD de expert în evaluare	TBD de expert în evaluare
1.4	Costuri pentru restaurarea terenurilor	100 EUR / ha	370 ha	184,630	37,000
1.5	Semințe și îngrășăminte	40% din toate gospodăriile	380 pachete	99,800	20,000

Număr articol	Cheltuieli	Rațiunea	Cantitate	Cost total (RON)	Cost total (EUR)
1.6	Subvenții pierdute, penalități (dacă este cazul)	Valoarea totală a oricăror pierderi/penalități suferite de subvenții	200-250 EUR/ha	TBD	TBD
SUBTOTAL 1					62,000
2.0	ASISTENȚĂ FINANCIARĂ SUPLIMENTARĂ				
2.1	Costuri de transport pentru relocarea hambarelor/magaziilor, dacă este necesar	Costul mediu al închirierii unui vehicul și al unui șofer pentru transportul bunurilor mobile	5 zile de transport (1 pe comună)	24,950	5,000
2.2	Indemnizație de perturbare, dacă este necesar/aplicabil	Pe baza rezultatelor sondajului socioeconomic	# gosodării	49,900	10,000
2.3	Suport pentru vulnerabilități	# de HAP vulnerabilă	# gosodării	49,900	10,000
SUBTOTAL 2					25,000
3.0	TRAINING				
3.1	Programul de formare agricolă	# gosodării cu un impact de peste 30%	# gosodării	98,800	20,000
3.2	Alte programe de formare	TBD	# gosodării	98,800	20,000
SUBTOTAL 3					40,000
4.0	IMPLEMENTAREA LRP				

Număr articol	Cheltuieli	Rațiunea	Cantitate	Cost total (RON)	Cost total (EUR)
4.1	Expert în evaluare	Salariu pe termeni contractuali	Durata contractului	24,950	5,000
4.2	Angajamente de dezvoltare	O sesiune de angajament pentru fiecare comună	5	4,990	1,000
4.3	Agencia de implementare a PRL	Salariu pe termeni contractuali	Durata contractului		TBD
4.4	Consilier internațional LRP	Salariu pe termeni contractuali	Durata contractului		TBD
4.5	LRP Auditor	Salariu pe termeni contractuali	Durata contractului	49,900	10,000
SUBTOTAL 4					16,000
TOTAL					143,000
5.0	CONTINGENȚĂ @ 10% din Total	% din total		71,357	14,300
TOTAL GENERAL (estimat)					157.300 EUR

Sursa: ERM, 2025.

14. MONITORIZARE, RAPORTARE ȘI EVALUARE

În contextul restabilirii mijloacelor de trai, monitorizarea, raportarea și evaluarea (MRE) implică evaluarea sistematică a activităților în curs și a rezultatelor acestora la intervale regulate, cum ar fi săptămânal, lunar, trimestrial sau anual. Acest proces oferă managementului de proiect și persoanelor afectate actualizări în timp util cu privire la furnizarea de compensații, activități de restabilire a mijloacelor de trai și alte măsuri, așa cum s-au angajat în LRF și LRP final. MRE evaluează obținerea rezultatelor cheie, identifică domeniile care necesită ajustări și propune acțiuni corective. De obicei, se efectuează atât monitorizarea internă de către echipa de achiziție de terenuri și/sau restaurare a mijloacelor de trai a proiectului, cât și monitorizarea externă de către părți independente.

În plus, implementarea procedurilor de monitorizare și evaluare (M&E) este crucială pentru evaluarea eficacității mecanismului de gestionare a reclamațiilor al proiectului și pentru asigurarea utilizării eficiente a resurselor. Prin raportarea regulată, tendințele și problemele recurente sunt identificate și abordate în mod proactiv înainte de a escalada în puncte semnificative de dispută. M&E oferă, de asemenea, un nivel fundamental de informații care poate fi utilizat pentru raportarea către comunități, promovând transparența și responsabilitatea.

14.1 MONITORIZARE INTERNĂ

Monitorizarea internă se concentrează pe evaluarea progresului și performanței restabilirii mijloacelor de subzistență, servind ca instrument esențial pentru implementare și gestionarea riscurilor. Aliniat la standardele internaționale aplicabile, în special IFC PS1 și BERD PR10, facilitează verificarea progresului, identificarea întârzierilor, evaluarea costurilor și a eficienței și detectarea erorilor. Această supraveghere internă nu numai că oferă oportunități de corectare și îmbunătățire, dar contribuie și la responsabilitatea internă și la transparența externă cu părțile interesate.

14.1.1 INDICATORI DE MONITORIZARE

Monitorizarea internă de rutină implică evaluarea continuă a unui set prestabilit de indicatori, care ar trebui identificați în faza de planificare și încorporați în LRP final. Exemple ale acestor indicatori sunt prezentate în tabelul de mai jos. Este important de reținut că indicatorii de monitorizare sunt specifici contextului și proiectului, necesitând personalizare în funcție de natura și amploarea impactului. Mai mulți dintre acești indicatori pot servi ca indicatori cheie de performanță (KPI) atât pentru managementul de proiect, cât și pentru părțile interesate externe.

TABEL 14-1 INDICATORI DE MONITORIZARE

#	Indicator	Măsurătoare	Frecvență	KPI
1	Cheltuielile totale pentru activitățile de refacere a mijloacelor de subzistență	Înregistrări financiare	Trimestriale	Procentul din bugetul utilizat vs. bugetul alocat
2	Distribuția cheltuielilor pentru	Înregistrări financiare	Trimestriale	Procentul cheltuielilor pe categorii față de alocarea bugetară totală

#	Indicator	Măsurătoare	Frecvență	KPI
	elemente relevante, cum ar fi: Planificare și sondaje Despăgubiri în numerar sau compensații în natură Restabilirea mijloacelor de trai Grupuri vulnerabile Servicii generale de implementare, inclusiv implicare și gestionarea plângerilor etc.	Buget conform estimării bugetare preliminar/buget final actualizat versus cheltuieli reale		
3	Numărul de angajați și consultanți cu normă întreagă și cu fracțiune de normă (defalcați pe gen) dedicați activităților de restabilire a mijloacelor de subzistență	Resurse umane	Trimestriale	Raportul personal-beneficiar; Procentul personalului de sex feminin vs. personalul total
4	Numărul de gospodării și/sau persoane afectate pe categorii și sexe (în special PAP actualizat)	Recensământ, înregistrări de gestionare a plângerilor	Trimestriale	Numărul de PAP înregistrate vs. estimate; Raportul de gen al persoanelor afectate
5	Numărul de proprietari afectați de OHTL	Chestionar, documentarea plângerilor	Trimestriale	Numărul de persoane afectate care solicită compensații legale, numărul de persoane afectate care au accesat cu succes compensația și suportul FLS
6	PAP care se confruntă cu pierderea subvențiilor sau a sancțiunilor	Înregistrări de achiziție de terenuri	În mod anual	Procentul de PAP afectate vs. estimat
7	Realocarea parcelelor APIA (începând cu 2025)	Înregistrări de realocare a terenurilor	În mod anual	Procentul de PAP care au primit parcele similare vs. cele care au primit parcele mai mici/mari; Procentul de PAP care au renunțat
8	Participarea la angajament	Înregistrări de prezență	Trimestriale	Rata de implicare (% de terenuri afectate reprezentate în activitățile SE); Rata de participare a femeilor și a grupurilor vulnerabile
9	Monitorizarea și plata pachetelor de compensații	Documentația de compensare	În mod anual	Procentul de pachete de compensare pregătite, semnate și plătite integral

#	Indicator	Măsurătoare	Frecvență	KPI
10	Utilizarea despăgubirii	Sondaje în gospodării și focus grupuri	În mod anual	Efectuarea unui sondaj anual al gospodăriilor compensate și/sau a grupurilor de discuții anuale cu niveluri selectate de PAP. Verificați utilizarea compensației, dacă este posibil documentați diferențele de utilizare între femei și bărbați.
11	Progresul implementării programelor de refacere a mijloacelor de trai	Rapoarte standardizate de progres	Trimestrial, anual	Efectuați rapoarte standardizate de progres care rezumă activitățile finalizate, rezultatele obținute și orice abateri de la planul anual. Dezvoltați KPI-uri care se aliniază cu obiectivele stabilite în planul anual. Acestea ar putea include: ○ Numărul de beneficiari atinși ○ Creșterea procentuală a venitului pe gospodărie ○ Numărul de sesiuni de instruire desfășurate
12	Beneficii suportate	Indicatori economici: Măsurați modificările veniturilor gospodăriilor, ratele de ocupare a forței de muncă Indicatori sociali: Evaluați dezvoltarea de noi abilități. Indicatori de sustenabilitate: Evaluați reziliența mijloacelor de trai și sustenabilitatea activităților restabilite.	În mod anual	Variația procentuală a venitului pe gospodărie; Modificarea ratei de ocupare; Numărul de noi competențe dobândite
13	Provocări	Rapoarte de monitorizare, înregistrări SE	Trimestriale	Numărul de provocări identificate și strategii de atenuare propuse
14	Satisfacția față de măsurile restabilire a mijloacelor de subzistență implementate	Sondaj de satisfacție post-implementare	La un an de la punerea în aplicare a măsurilor LRP	Procentul de PAP mulțumiți de măsurile de refacere
15	Monitorizarea și identificarea provocărilor specifice	Sesiuni de implicare țintite cu femeile din gospodăriile afectate;	Trimestriale	Numărul de angajamente vizate desfășurate; Procentul de femei PAP

#	Indicator	Măsurătoare	Frecvență	KPI
	genului în timpul implementării PRL	Sondaje și focus grupuri; Înregistrări de plângeri		care participă la activități de implicare; Identificarea și documentarea provocărilor specifice de gen și a ajustărilor corespunzătoare ale acțiunilor
16	Vulnerabilitate	Înregistrări SE Înregistrări de antrenament Indicatori de vulnerabilitate (de exemplu, venitul gospodăriei) Înregistrări de despăgubiri	La un an de la punerea în aplicare a măsurilor LRP	Numărul de gospodării vulnerabile pre/post LRP; Ratele de participare a persoanelor vulnerabile la activități și formare; Subvenții primite înainte și după achiziția terenurilor Nr. de PAP vulnerabile care primesc sprijin suplimentar
17	Managementul plângerilor	Înregistrări de plângeri	Trimestriale	Procentul de plângeri soluționate; Intervalul mediu de timp pentru rezoluție
18	Numirea unui consultant extern de monitorizare	Contract semnat și consultant mobilizat	Unică	Consultant numit până la data țintă
19	Numirea unui consultant de audit de închidere	Contract semnat și audit inițiat	Unică	Consultant numit înainte de încheierea proiectului
20	Finalizarea evaluării anuale de monitorizare externă	Prezentarea raportului anual de monitorizare	În mod anual	Raport trimis până la data-țintă
21	Finalizarea auditului de închidere	Depunerea raportului final de audit	Unică	Raport de audit finalizat până la [data-țintă]

Sursa: ERM, 2025.

Pentru a măsura acești indicatori, proiectul ar trebui să asigure:

- Procese-verbale ale ședințelor înregistrate
- Documentație detaliată a înregistrărilor financiare și de altă natură (de exemplu, legate de pachete de compensare, acorduri de compensare, livrarea drepturilor)
- Documentarea feedback-ului informal din partea părților interesate
- Registrul de plângeri actualizat
- Diseminarea și utilizarea accesibilă a documentației
- Eficacitatea planificării, instrumentelor și execuției angajamentului
- Eficacitatea reprezentării și a participării la angajament și
- Eficacitatea procesului de feedback social și de mediu care încorporează nevoile comunității în proiect.

Rezultatele monitorizării trimestriale vor fi documentate și comunicate prin rapoarte structurate de monitorizare internă. Aceste rapoarte vor oferi o analiză cuprinzătoare a indicatorilor cheie

de performanță, a indicatorilor de conformitate și a oricăror tendințe sau abateri notabile observate în perioada de monitorizare. Rapoartele vor fi compilate de echipele relevante și revizuite de conducere pentru a asigura transparența și responsabilitatea. În plus, constatările pot fi împărtășite cu părțile interesate prin întâlniri interne, tablouri de bord sau prezentări, permițând luarea deciziilor în cunoștință de cauză și acțiuni corective în timp util. Dacă este necesar, rapoartele de sinteză pot fi, de asemenea, distribuite organismelor de reglementare sau partenerilor externi pentru a demonstra respectarea cerințelor de conformitate și a standardelor de performanță.

14.1.2 MONITORIZAREA VULNERABILITĂȚII

Monitorizarea vulnerabilității este crucială în proiectele de restabilire a mijloacelor de trai, deoarece permite o abordare proactivă și ținută pentru a răspunde nevoilor persoanelor și comunităților care trec prin strămutări economice. Prin urmărirea și evaluarea sistematică a vulnerabilităților, managerii de proiect pot identifica și prioritiza asistența pentru cei mai expuși riscului, cum ar fi grupurile marginalizate sau persoanele cu nevoi specifice.

Acest lucru asigură că eforturile de restabilire a mijloacelor de trai nu numai că respectă standardele etice, ci contribuie și la dezvoltarea durabilă prin protejarea bunăstării celor mai vulnerabili. Vulnerabilitatea se poate modifica pe parcursul ciclului de viață al proiectului. Prin urmare, ar trebui ținut și actualizat periodic un registru al grupurilor vulnerabile, pentru a informa ajustările măsurilor de sprijin pentru vulnerabilități, după caz. Atunci când efectuează audituri interne și externe, autoritățile responsabile ar trebui să acorde o importanță deosebită evaluării dacă măsurile puse în aplicare au avut și au în continuare efectul dorit asupra grupurilor vulnerabile.

Proiectul va acorda o atenție deosebită monitorizării persoanelor identificate ca potențial vulnerabile în timpul anchetei socio-economice și confirmate ca fiind vulnerabile în timpul implementării LRP ulterior, alături de gospodăriile vulnerabile suplimentare (identificate în timpul implementării LRP prin sondaje și implicări suplimentare). Aceste persoane vor fi invitate la sesiuni speciale de implicare a părților interesate, pe care proiectul va continua să le organizeze. În timpul acestor sesiuni, aceștia vor fi întrebați despre satisfacția lor față de măsurile de restabilire a mijloacelor de trai implementate, precum și despre eventualele deficiențe și idei de îmbunătățire. În plus, proiectul va monitoriza pentru a se asigura că numărul de subvenții primite de aceste gospodării înainte de proiect rămâne la același nivel, astfel încât acestea să nu fie forțate să crească productivitatea în ceea ce privește învățarea de noi abilități, de exemplu, utilizarea îngrășămintelor pe terenurile lor, cu excepția cazului în care doresc în mod explicit să participe la astfel de instruiți.

14.2 MONITORIZARE EXTERNĂ

Monitorizarea externă este obligatorie atunci când părțile interesate externe necesită o evaluare independentă a conformității. Dincolo de demonstrarea conformității față de entitățile externe, monitorizarea externă joacă un rol esențial în evaluarea eficacității procesului de restabilire a mijloacelor de subzistență, în special în determinarea dacă mijloacele de trai au fost îmbunătățite sau restabilite. Această supraveghere externă implică, în general, evaluări regulate ale conformității pe tot parcursul perioadei de planificare și implementare a restabilirii mijloacelor de subzistență, oferind sfaturi imparțiale pentru a recunoaște și aborda prompt potențialele neconformități. În plus, cuprinde un audit de finalizare pentru a verifica îndeplinirea angajamentelor prezentate în LRP.

Auditurile externe, efectuate de terți, ar trebui să aibă loc în mod regulat, cu o frecvență recomandată de cel puțin o dată pe an. După o perioadă rezonabilă pentru restabilirea mijloacelor de subzistență, se va efectua un audit extern de finalizare conform standardelor internaționale aplicabile.

Activitățile externe de monitorizare și evaluare desfășurate în mod regulat cuprind, dar nu se limitează la următoarele:

- Revizuirea procedurilor de monitorizare internă pentru a confirma conformitatea cu LRP.
- Examinarea înregistrărilor de monitorizare internă pentru a identifica cazurile de neconformitate, probleme recurente sau grupuri sau gospodării potențial dezavantajate.
- Examinarea înregistrărilor de plângeri pentru dovezi de neconformitate semnificativă sau performanță slabă recurentă în implementarea restabilirii mijloacelor de trai.
- Efectuarea de interviuri cu personalul LRP, un eșantion de gospodării afectate, lideri comunitari și alți informatori cheie pentru a evalua eficacitatea activităților legate de restabilirea mijloacelor de trai și măsura în care standardele de viață și mijloacele de trai sunt restabilite sau îmbunătățite.
- Evaluarea conformității generale cu standardele proiectului, legislative și internaționale.
- Executarea unui audit de finalizare care implică o evaluare finală a rezultatelor la încheierea implementării finale a LRP.

14.3 AUDIT DE FINALIZARE LRP

Un audit de finalizare va fi efectuat de o terță parte calificată pentru a verifica dacă implementarea LRP a respectat standardele și a restabilit sau îmbunătățit mijloacele de trai ale persoanelor afectate. Principalele obiective ale auditului de finalizare includ:

- Evaluarea eficacității măsurilor de evitare și minimizare a impactului strămutării prin compararea impactului real al proiectului cu furtunul documentat în LRP.
- Verificați dacă toate drepturile și angajamentele descrise în LRP au fost îndeplinite.
- Să stabilească dacă măsurile LRP au fost eficiente în restabilirea sau îmbunătățirea mijloacelor de trai ale persoanelor afectate.
- Verificarea oricăror nemulțumiri semnificative ar fi putut fi lăsată în așteptare.
- Identificarea oricăror acțiuni corective necesare pentru îndeplinirea angajamentelor privind LRP.
- Verificați dacă măsurile de subzistență oferite sunt furnizate cu succes celor eligibili.

Prin programele sale de monitorizare internă și externă în curs de desfășurare, proprietarul de proiect va putea determina când acest obiectiv este aproape de a fi atins, de exemplu, compensația a fost plătită, nu au mai rămas cazuri de plângeri în curs, nivelul veniturilor și condițiile de trai ale PAP sunt restabilite la nivelul de dinainte de strămutare, o parte independentă va fi însărcinată să efectueze auditul final de finalizare. Scopul auditului de finalizare este de a certifica dacă punerea în aplicare a prezentului LRP a fost finalizată și a reușit să îndeplinească standardele aplicabile și obiectivele prezentului LRP. Prin urmare, auditul de finalizare va fi efectuat la sfârșitul implementării LRP.

Auditul de finalizare este planificat să fie efectuat la unul până la trei ani de la finalizarea construcției proiectului.

ANEXA A

CHESTIONAR SONDAJ GOSPODĂRIE

ANEXA B

CHESTIONAR FOCUS GRUP

ANEXA C

PLIANT LRP

ANEXA D

ÎNTREBĂRI SUPORT PENTRU INTERVIURI
CU PERSOANELE CHEIE

ANEXA E

PREZENTARE
ÎNȚĂLNIRI

PROIECT

PENTRU

ANEXA F

BLOCURI APIA MAPATE

ANEXA G

TERENURI PRIVATE MAPATE

ANEXA H

PROCEDURA DE COMPENSARE PENTRU
DAUNE ACCIDENTALE

ERM HAS OVER 160 OFFICES ACROSS THE FOLLOWING
COUNTRIES AND TERRITORIES WORLDWIDE

Argentina	The Netherlands
Australia	New Zealand
Belgium	Peru
Brazil	Poland
Canada	Portugal
China	Romania
Colombia	Senegal
France	Singapore
Germany	South Africa
Ghana	South Korea
Guyana	Spain
Hong Kong	Switzerland
India	Taiwan
Indonesia	Tanzania
Ireland	Thailand
Italy	UAE
Japan	UK
Kazakhstan	US
Kenya	Vietnam
Malaysia	
Mexico	
Mozambique	

**ERM Environmental
Resources Management SRL
(ERM Romania)** Calea
Victoriei 145, Victoria Center,
8th floor, Romania, 010072

T: 031 405 1680

www.erm.com